

Sociální zabezpečení osob migrujících v rámci Evropské unie

Výběr textů vztahujících se k základním předpisům

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004
o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

a

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 987/2009,
kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004

Praha 2009

© Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009
ISBN 978-80-7421-009-9

OBSAH

Úvodní slovo	4
Historie koordinace v mezinárodním vývoji	6
Základ koordinace v EU	6
Čtyři principy koordinace	8
I. Rovnost nakládání	8
II. Aplikace právního řádu jediného státu	9
III. Sčítání dob pojištění	10
IV. Zachování nabytých práv (výplata dávek do ciziny, export dávek)	11
Věcný rozsah koordinace - zahrnuté systémy	12
Zvláštní úprava v jednotlivých oblastech sociálního zabezpečení	17
Nemoc a mateřství	17
Dávky dlouhodobé péče	21
Dávky v invaliditě	23
Starobní a pozůstalostní důchody	27
Pravidla pro zápočet dob péče o dítě	29
Pracovní úrazy a nemoci z povolání	30
Pohřebné	32
Nezaměstnanost	32
Předdůchodové dávky	36
Rodinné dávky	36
Předpoklady koordinace v praxi	40
Řídící a poradenské orgány Společenství	41
Poskytování informací	43
Závěr	44

Přílohy

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004	45
Text	45
PŘÍLOHA I – Záloby na výživné a zvláštní dávky při narození dítěte a při osvojení dítěte	99
PŘÍLOHA II – Ustanovení úmluv, které zůstávají v platnosti, a které se případně omezují na osoby, na něž se vztahují	102
PŘÍLOHA III – Omezení nároků na věcné dávky pro rodinné příslušníky příhraničních pracovníků	107
PŘÍLOHA IV – Více nároků pro důchodce vracející se do příslušného členského státu	108
PŘÍLOHA V – Další nároky bývalých příhraničních pracovníků, kteří se vrátili do členského státu, ve kterém byli zaměstnáni nebo vykonávali samostatnou výdělečnou činnost	109
PŘÍLOHA VI – Stanovení druhu právních předpisů, které mají podléhat zvláštní koordinaci	110
PŘÍLOHA VII – Shoda mezi právními předpisy členských států v podmínkách vztahujících se ke stupni invalidity	112

PŘÍLOHA VIII – Případy, kdy se od poměrného výpočtu upouští nebo kdy se poměrný výpočet nepoužije	116
PŘÍLOHA IX – Dávky a dohody umožňující použití článku 54	120
PŘÍLOHA X – Zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky	123
PŘÍLOHA XI – Zvláštní ustanovení o používání právních předpisů členských států	128
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009	141
Text	141
PŘÍLOHA 1 – Prováděcí pravidla k dvoustranným úmluvám, která zůstávají v platnosti a novým dvoustranným prováděcím úmluvám.....	205
PŘÍLOHA 2 – Zvláštní systémy pro úředníky	214
PŘÍLOHA 3 – Členské státy požadující úhradu nákladů na věcné dávky na základě paušálních částek	215
PŘÍLOHA 4 – Náležitosti databáze uvedené v čl. 88 odst. 4 prováděcího nařízení	216
PŘÍLOHA 5 – Členské státy, které na základě vzájemnosti stanoví maximální výši úhrady podle čl. 65 odst. 6 třetí věty základního nařízení na základě průměrné výše dávek v nezaměstnanosti podle svých právních předpisů v předcházejícím kalendářním roce	217
Rozhodnutí a doporučení správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení.....	218
Rozhodnutí č. A1	218
Rozhodnutí č. A2	223
Rozhodnutí č. E1	228
Rozhodnutí č. F1	231
Rozhodnutí č. H1	234
Rozhodnutí č. H2	238
Rozhodnutí č. P1	243
Rozhodnutí č. S1	245
Rozhodnutí č. S2	249
Rozhodnutí č. S3	265
Rozhodnutí č. U1	267
Rozhodnutí č. U2	269
Rozhodnutí č. U3	271
Doporučení č. P1	273
Doporučení č. U1	276
Doporučení č. U2	278

ÚVODNÍ SLOVO

Když byla v roce 1998 v počtu 2 tisíc výtisků vydána první publikace o sociálním zabezpečení migrujících pracovníků v EU, stala se takřka okamžitě nedostatkovým zbožím. Ne každý měl přitom přístup k Internetu a tak ani převedení textů do elektronické podoby na stránkách MPSV situaci mnoho nezlepšilo. Navíc řada z nás dává dosud přednost papírové formě dokumentů, což je v mnoha případech přehlednější a praktičtější. To byl také hlavní důvod, proč podobná tištěná forma byla zvolena v roce 2002 při přípravě na vstup do EU a rovněž nynějšího vydání této publikace obsahující nová nařízení vstupující v platnost 1. května 2010.

Hlavní náplní této publikace jsou **úplné texty Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) 883/2004 a 987/2009 a příloh k nim**. Původním záměrem bylo nahradit původní nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a 574/72 podstatně jednodušší úpravou, která by reflektovala jak vývoj v oblasti koordinace systémů sociálního zabezpečení, tak i klíčové rozsudky Evropského soudního dvora. Realita je taková, že současná právní úprava mnoho proklamovaných zjednodušení nezaznamenala, alespoň co se týká „přátelskosti“ textu pro čtenáře. V oblasti pravidel se tvůrci sice snažili dodržet záměr jistých drobných zjednodušení, ale jelikož záměrem bylo zároveň postihnout a ošetřit co možná největší množství potenciálních situací, je výsledný text složitý zhruba stejně, jako jeho předchůdce.

Pro úplnost byla do publikace zahrnuta i **rozhodnutí a doporučení Správní komise**, která hrají při výkladu nařízení velmi důležitou roli. Ideálně by mohla knížka obsahovat ještě relevantní rozhodnutí ESD, která jsou nezbytná pro správnou aplikaci těchto předpisů. Vzhledem k jejich velkému množství a limitovanému prostoru, který zde máme a skutečnosti, že na poli rozsudků ESD dochází k neustálým změnám, jsme se však nakonec rozhodli je do publikace nevložit a odkázat čtenáře na v současnosti dostatečné internetové zdroje.

Internetové zdroje:

Evropská komise: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=26>

trESS: <http://www.tress-network.org/TRESSNEW/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí: www.mpsv.cz

Nezbývá než popřát, aby tyto informace spolu s nyní předkládanou publikací si u Vás našly své místo.

HISTORIE KOORDINACE V MEZINÁRODNÍM VÝVOJI

Podobně jako existují samostatné státy, byly v jejich rámci vytvořeny samostatné systémy sociálního zabezpečení vycházející z historických odlišností, potřeb a možností té které země. Přes jistou podobnost a vzájemné ovlivňování se tyto systémy od sebe více či méně odlišují.

Jednotlivé státy si začaly brzy uvědomovat potíže, které způsobovaly rozdílné autonomní sociální systémy, a pokoušely se je řešit. A to jednak cestou určitého sjednocování svých systémů, nebo přesněji zavedením určitých společných standardů do národních právních předpisů, a jednak cestou vzájemného provázání existujících národních soustav.

Přes jisté úspěchy dosažené při sjednocování podmínek obsažených v různých národních systémech sociálního zabezpečení je dosažení jejich plné harmonizace otázkou zatím nedohledné budoucnosti. Avšak jejich vzájemné provázání, a v tomto případě hovoříme o koordinaci, je realita, jejíž počátky se datují mnoho desítek let zpátky. Prvotní koordinaci mezi dvěma státy na základě jednotlivých bilaterálních smluv brzy doplnila a povýšila mnohostranná koordinace mezi více státy, jež nejvyššího stupně na evropském kontinentě dosáhla v rámci Evropské unie.

ZÁKLAD KOORDINACE V EU

Vnitřní trh EU je definován článkem 26 Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie – "Lisabonská smlouva" (dříve článkem 14 Smlouvy o ES) jako oblast bez vnitřních hranic, ve které je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu.

Svoboda pohybu osob, která je pro koordinaci sociálního zabezpečení rozhodující, vychází z článku 45 Lisabonské smlouvy (dřívějšího článku 39 Smlouvy o ES, resp. článku 48 Římské smlouvy o založení EHS). Ty přiznávají občanům členských států právo pracovat kdekoli v rámci Společenství.

Uvedené právo by však bylo vážně omezeno, pokud by nebyly překlenuty rozdíly v systémech sociálního zabezpečení jednotlivých států. Proto ve všech zmíněných smlouvách (v čl. 51 o založení EHS, čl. 42 Smlouvy o ES a čl. 48 Lisabonské smlouvy) označovaných též jako tzv. „primární právo“ byl zakotven úkol přijmout taková opatření, která jsou nezbytná pro zajištění svobodného pohybu pracovníků.

Na základě tohoto úkolu přijala Rada EHS, resp. později Rada ES a nakonec Rada ES spolu s Evropským Parlamentem v průběhu následujících téměř 60 let ve formě tzv. „sekundární legislativy“ několik nařízení. To poslední, které vychází z předchozích a nahrazuje je, se označuje jako **Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení** (dále v textu nazývané jen jako „Nařízení“ nebo „Základní Nařízení“). Po náročných jednáních, kterých se již narozdíl od rozhovorů o základním nařízení účastnilo i deset, resp. dvanáct¹ nově přijatých států, **byl v roce 2009 přijat též prováděcí předpis k uvedenému Nařízení pod označením Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009** (dále v textu někdy nazývané jen jako „Prováděcí Nařízení“). **Obě nařízení vstoupí v platnost společně dne 1. května 2009 a nahradí tak nařízení 1408/71 a 574/72².**

---

¹ V roce 2004 vstoupily do EU tyto státy: Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Slovinsko, Kypr a Malta. V roce 2007 pak přibýlo Bulharsko a Rumunsko.

² V době vydání této publikace je stále nejisté, zda toto nahrazení bude úplné, či zda přece jen zůstanou nařízení 1408/71 a 574/72 po určitou dobu účinná pro příslušníky třetích zemí (viz níže).

Tato dvě uvedená Nařízení představují základní, přímo závazné a nad národní právní předpisy postavené předpisy Společenství koordinující systémy sociálního zabezpečení všech členských států. *Ačkoli odborníci a kritici mohou namítat, že v případě EU se nejedná o mezinárodní úmluvy v pravém slova smyslu, je jejich smysl, charakter, obsah i dopady v zásadě stejné.*

Místo a funkci koordinačních pravidel v rámci Evropské unie znázorňuje následující schéma:

4 základní svobody:

volný pohyb zboží
volný pohyb služeb
volný pohyb kapitálu
volný pohyb osob

uznávání kvalifikací
právo na pobyt
evropské občanství
víza
volný pohyb pracovníků

**Nařízení EP a Rady (ES)
č. 883/2004 a 987/2009**

koordinace sociálního zabezpečení migrujících osob

Smysl

Smyslem Nařízení je zajistit, aby migrující osoba zaměstnaná ve více zemích neztratila své nároky na sociální dávky z důvodu jiného občanství, bydliště, či proto, že v žádné z nich nespĺnila potřebnou dobu pojištění stanovenou předpisy té které země. Jde o nároky bezprostředně související s právem občanů na svobodný pohyb.

Koordinační charakter

Nařízení ES se omezují pouze na koordinaci existujících národních sociálních systémů bez toho, že by hlouběji zasahovala do jejich podstaty. Podobné instrumenty jako Nařízení byly však ve formě mezinárodních mnohostranných úmluv přijaty i v rámci jiných organizací, například v Radě Evropy či na půdě Mezinárodní organizaci práce. S výhradou, že někdy zakotvují pouze některý ze základních koordinačních principů, jsou si obsahově velice podobné. Nařízení EU však charakterizuje jejich bezprostřední závaznost a prioritní uplatnění v rámci EU před ostatními předpisy. Následující tabulka slouží jen pro ukázkou některých platných koordinačních nástrojů.

<i>organizace</i>	Rada Evropy	M O P	Evropská unie
<i>typ dokumentu</i>			
komplexní (zahrnují všechny principy a dávky věcného rozsahu smluv)	Evropská úmluva o sociálním zabezpečení (č.78)	Úmluva č.157 o zřízení mezinárodního systému pro zachování práv v sociálním zabezpečení	Nařízení EP a Rady ES č 883/04 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a prováděcí nařízení č. 987/09
omezený (soustředují se pouze na princip rovného zacházení)	Evropské prozatímní dohody o sociálním zabezpečení č. 12 a 13	Úmluva č.118 o rovném nakládání s cizinci jako s vlastními občany v sociálním zabezpečení	

Od mezinárodních instrumentů v sociální oblasti koordinujících různé systémy je třeba striktně odlišit ty mnohostranné úmluvy, které přímo stanoví požadavky na obsah i úroveň sociálního zabezpečení v jednotlivých zemích (tzv. „standard setting instruments“) - např. Evropský sociální zákoník, Úmluva MOP č. 102 o sociálním zabezpečení, minimální norma, dále úmluvy MOP č. 128 a 130, ale v podstatě i Evropská sociální charta, resp. její revidovaná podoba.

ČTYŘI PRINCIPY KOORDINACE

I. Rovnost nakládání

Migrující osoba se může setkat s tím, že předpisy o sociálním pojištění hostitelské země zahrnují pravidla, ze kterých vyplývá diskriminace z důvodů státní příslušnosti. (Taková diskriminace může například spočívat v kvalifikačních podmínkách pro vstup do sociálního systému nebo v podmínkách pro poskytování dávek.)

Jedním z pilířů celého práva ES je základní princip, který zakazuje veškerou diskriminaci z důvodů státní příslušnosti (článek 12 Smlouvy o ES, resp. čl. 18 Lisabonské smlouvy).

Princip rovného zacházení byl široce precedenčně interpretován Evropským soudním dvorem jakožto zakazující nejen formy otevřené (přímé) diskriminace z důvodů státní příslušnosti, ale i skryté (nepřímé) formy diskriminace – pravidla navenek neutrální, nicméně prakticky znevýhodňující občany jiných států.

Ve vztahu k sociálnímu zabezpečení je princip rovného nakládání/stejného zacházení výslovně uveden v článku 4 Nařízení č. 883/04, který stanoví, že osoby, na které se vztahují ustanovení Nařízení, podléhají stejným povinnostem a užívají stejných výhod podle legislativy členského státu jako státní příslušníci dotyčného státu.

Pokud tedy národní právní předpisy členských států EU o sociálním zabezpečení (a týká se to všech předpisů vztahujících se k danému odvětví, včetně například účasti osob na pojištění) zakotvují odlišnou úpravu platnou pro cizince, nebude tato platit pro osoby kryté komunitárním právem. S těmito „cizinci“ musí být zacházeno stejně jako s vlastními občany.

Pouze ve zcela výjimečných případech Nařízení 883/04 rovnost nakládání s občany ostatních členských států nezakládá. Jde například o právo vykonávat funkce v orgánech sociálního zabezpečení nebo požívat některých výhod plynoucích z vybraných sociálních smluv, které platí spolu s Nařízením, případně může samo nařízení omezit svou platnost tím, že ze své působnosti určité dávky vyloučí. V prvním z uvedených případů však diskriminaci z důvodu občanství mohou vyloučit jiné předpisy platné ve Společenství. (Evropské právo je třeba vnímat jako celek; vzájemnou provázanost předpisů EU je možno názorně dokumentovat na typické sociální dávce, jako je „porodné“. Přestože Nařízení 883/04 umožňuje její vyloučení z koordinace, vzhledem k Nařízením 1612/68 to ještě neznamená, že bude poskytována výlučně jen za podmínek stanovených národními zákony.)

Pod princip "rovného nakládání" můžeme podřadit jeden relativně nový princip vyplývající z judikátů Evropského soudního dvora, případně jej označit jako samostatný "Princip rovného nakládání s dávkami, příjmy, skutečnostmi nebo událostmi", neboli "**princip asimilace faktů**". Narozdíl od obecné zásady stejného zacházení s občany členských států se pod tímto principem rozumí především přisouzení stejných účinků dávkám poskytovaných jiným státem či skutečností nastalým v jiném státě tak, jako by byly tyto dávky poskytovány či události nastaly na území dotčeného členského státu.

Princip asimilace faktů teprve dostává svou konkrétní podobu a snaha o jeho přesné vymezení se tedy dnes jeví jako předčasná. Třeba však upozornit na nebezpečí jeho bezbřehého výkladu a spolu s Nařízením zopakovat to, co je uvedeno v jeho preambuli:

Zásada zacházení s některými skutečnostmi a událostmi, které nastaly na území jiného členského státu, jako by nastaly na území členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné, by však neměla být v rozporu se zásadou sčítání získaných dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydliště podle právních předpisů jiného členského státu s těmi dobami, které byly získány podle právních předpisů příslušného členského státu. Doby získané podle právních předpisů jiného členského státu by proto měly být brány v úvahu výhradně při uplatňování zásady sčítání dob.

Stejně posuzování skutečností nebo událostí, které nastaly v členském státě, nemůže v žádném případě způsobit, že se jiný členský stát stane příslušným nebo jeho právní předpisy se stanou použitelnými.

S ohledem na přiměřenost je třeba dbát na to, aby bylo zajištěno, že zásada stejného posuzování skutečností nebo událostí nepovede k objektivně nezduvodněným výsledkům nebo k případům souběhu dávek téhož druhu za tutéž dobu.

II. Aplikace právního řádu jediného státu

Praktickou aplikací obecné zásady evropské koordinace „aplikace právního řádu jediného státu“ je problematika určování příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení. Aplikací příslušných ustanovení koordinačních nařízení EP a Rady (ES) č. 883/2004 a 987/2009 tak v souladu s touto zásadou nemůže dojít k situaci, aby osoba byla pojištěna ve více členských státech EU/EHP zároveň či naopak v žádném z nich.

Bez existence koordinačních pravidel by mohlo dojít k absenci pojištění (negativní kolize národních zákonů) - v případě, pokud by osoba bydlela ve státě, kde se pojištění odvozuje ze zaměstnání, avšak současně pracovala ve státě, kde je pojištění vázáno na bydliště. Opakem je dvojí pojištění (pozitivní kolize), kdy osoba bydlící ve státě s teritoriálním systémem pojištění všech obyvatel by pracovala ve státě pojišťujícím zaměstnané osoby.

Základním pravidlem pro určení příslušnosti je aplikace právních předpisů státu, ve kterém zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná osoba vykonává svou výdělečnou činnost, bez ohledu na místo jejího bydliště (čl. 11(3)(a) nařízení č. 883/2004). Z pravidla aplikace právních předpisů státu výkonu výdělečné činnosti (lex loci laboris) existuje řada výjimek. Nejčastěji se výjimky z pravidla lex loci laboris použijí u pracovníků vyslaných do zahraničí (čl. 12) či souběžně pracujících na území dvou a více členských států EU/EHP (čl. 13), státních úředníků (11(3)(b)) a smluvních zaměstnanců ES (čl. 15). Rovněž je možné, aby pověřené instituce členských států dohodly na základě článku 16 výjimku z obecných pravidel pro příslušnost k právním předpisům podle čl. 11-15. Zvláštními skupinami osob, u kterých je rovněž posuzována příslušnost, jsou osoby pobírající dávky v nezaměstnanosti (čl. 11(3)(c)) a tzv. neaktivní osoby ve smyslu čl. 11(3)(e) Nařízení.

Nesporně nejvyužívanější výjimkou z principu lex loci laboris je institut vysílání pracovníků, který vyslané osobě umožňuje setrvat v pojistném systému vysílajícího státu. Koordinační nařízení stanoví podmínky, které pro využití tohoto institutu musí splnit zaměstnanci (čl. 12(1)) a OSVČ (čl. 12(2)). Osoba vykonávající přechodně činnost nebo práci v jiném členském státě EU/EHP nepodléhá při splnění všech podmínek vyslání po vymezenou dobu (max. 24 měsíců) právním předpisům sociálního zabezpečení státu, kde pracuje, ale je i nadále kryta právními předpisy o sociálním zabezpečení státu, odkud byla vyslána.

Dalším velmi využívaným institutem je tzv. souběh činností ve dvou nebo více členských státech. Konkrétně se může jednat o souběžný výkon zaměstnání (čl. 13(1)), samostatně-výdělečné činnosti (čl. 13(2)) či jejich kombinace (čl. 13(3)). Čl. 13(4) rovněž řeší situace souběžného výkonu úřednické činnosti a zaměstnání či samostatně-výdělečné činnosti. Agenda tzv. souběhů doznala účinností koordinačních Nařízení EP a Rady (ES) č. 883/2004 a 987/2009 nejvýraznějších změn oproti původní právní úpravě. Již není speciálně upraveno určení příslušnosti u kategorie osob vykonávajících činnost v oboru mezinárodní přepravy. Nově je jedním ze stěžejních kritérií určení příslušnosti výkon podstatné části výdělečné činnosti ve státě bydliště. Nařízení č. 987/2009 pro tyto účely mimo jiné detailně stanoví kritéria pro správné určení státu výkonu podstatné činnosti a bydliště.

U státních úředníků se určení příslušnosti řídí právními předpisy státu, kterému podléhá správní orgán, který státního úředníka zaměstnává. Smluvní zaměstnanci ES si mohou fakultativně zvolit příslušnost k právním předpisům státu, v němž jsou zaměstnání, právním předpisům státu, které se na ně vztahovaly naposledy nebo k právním předpisům státu, jehož jsou státními příslušníky. Toto opční právo však mohou využít pouze jednou při nástupu do zaměstnání.

Zvláštní institut výjimky podle čl. 16 umožňuje, aby se dva nebo více členských států (jejich ministerstva či pověřené subjekty) dohodly na výjimce z aplikace čl. 11-15, a to vždy v zájmu určitých osob nebo skupin osob. Udělená výjimka z příslušnosti k právním předpisům platí jednotně pro všechny oblasti sociálního zabezpečení, které tvoří věcný rozsah Nařízení. Na udělení výjimky není právní nárok.

Nařízení č. 883/2009 a 987/2009 obecně kladou důraz na užší spolupráci a komunikaci jednotlivých členských států, což se výrazně promítá i do oblasti určování příslušnosti k právním předpisům. Konkrétní vyjádření úsilí o užší spolupráci členských států nachází v zavedení institutu provizorního určení příslušných právních předpisů (článek 6 Prováděcího Nařízení). Tímto ustanovením je zaručena právní jistota migrující osoby, která by se díky tomu neměla dostat do situace, kdy nebude pojištěna v žádném státě. V některých případech (nejmarkantněji u souběhů činnosti ve více státech) je provizorní určení příslušnosti obligatorní. Teprve poté, co není určení příslušnosti dané osoby zpochybněno institucí dotčeného státu, lze určení příslušnosti možné považovat za definitivní. Pokud dojde k definitivnímu určení příslušnosti, a jde o jiný stát, než který byl určen provizorně, dojde mezi institucemi daných států k převodu příspěvků a musí dojít i k zúčtování vyplacených dávek. Příslušnost je tedy definitivně určována se zpětnou platností, nikoli ex nunc.

Jasná pravidla týkající se procedury zpochybnění platnosti již vystavených dokumentů (zejména formulářů E 101 či jeho ekvivalentů) zakotvuje čl. 5 nařízení č. 987/2009. V případě nesprávného posouzení příslušnosti je tak možné, aby byl zpochybněný případ řádně přezkoumán a nově posouzen.

Kolizní normy stanovené Nařízením jsou svým charakterem výlučné. To znamená, že určením aplikovatelných právních předpisů se zároveň vylučují všechny ostatní předpisy jiných členských států. Určené právní předpisy se týkají jak poskytování dávek, tak i odvádění pojistného, a platí pro všechna odvětví sociálního zabezpečení krytá Nařízením a stanovená příslušnou národní legislativou. (Ale i zde platí výjimky – například rodinné dávky mohou poskytovat dva státy.)

III. Sčítání dob pojištění

Ve všech členských státech je nárok na některé dávky podmíněn získáním určité doby pojištění/zaměstnání/bydlení. Kdyby tato záležitost nebyla regulována na úrovni Společenství, mohly by tyto kvalifikační doby stavět zaměstnané a samostatně výdělečně činné migrující pracovníky do nevýhodného postavení.

Je mnoho případů, kdy člověk stráví část svého pracovního života v jednom a část v jiném členském státě, a přitom nesplní předepsanou dobu pro nárok na dávku v některém z nich. Pro nápravu této situace zakotvuje Nařízení č. 883/04 ustanovení, že pro získání nároku na dávky je třeba tam, kde to připadá v úvahu, přihlídnout i k dobám pojištění získaným v jiných členských státech.

Princip sčítání dob pojištění pro přiznání nároku platí pro všechny druhy dávek. Uplatní se samozřejmě pouze v případě, pokud je v tom kterém členském státě příslušná dávka na době pojištění závislá. Často se v této souvislosti zmiňují důchody, což však nemusí platit vždy; v teritoriálních systémech mohou být zabezpečeny všechny osoby bydlící na území státu bez toho, že by se zkoumala délka takového bydlení. Může jít třeba i o zdravotní péči, kdy zvláště nákladnější věcné dávky se v některých zemích mohou poskytovat až poté, co osoba určitou dobu do systému pojištění přispívala. V Nařízení je princip sčítání dob konkrétně uveden v článku 6.

IV. Zachování nabytých práv (výplata dávek do ciziny, export dávek)

Podle právních předpisů některých států je možné poskytovat/vyplácet dávky osobě jen tehdy, jestliže má bydliště v dotyčném státě.

Toto omezení je považováno za diskriminační zvláště vůči migrujícím pracovníkům, kteří v některém členském státě nabyli práva na dávku a kteří se například chtějí vrátit do země svého původu. Bez koordinace by o svá nabytá práva přišli, což by bylo překážkou volnému pohybu pracovníků, neboť při vědomí si této ztráty by s odchodem za prací do ciziny zřejmě velice váhali.

Podle Nařízení č. 883/04 (čl.7) se státy vzdávají všech doložek vyžadujících bydliště pro poskytování dávek. Koordinační pravidla tak zajišťují výplatu dávek nejen do státu, kde osoba bydlí, ale do kteréhokoli jiného členského státu a dávkami jsou míněny veškeré druhy dávek poskytovaných podle Nařízení.

V souvislosti s volným pohybem pracovníků/osob je vhodné učinit další poznámku týkající se provázanosti a komplexnosti komunitárního práva. Směrnice 2004/38 upravuje právo neaktivních osob usazovat se v členských státech za podmínky, že

- mají dostatečné příjmy vylučující, že budou odkázáni na sociální pomoc hostitelského státu a*
- jsou v hostitelském státě kryti pro případ nemoci a zdravotní péče.*

Splnění obou uvedených podmínek zajišťuje Nařízení jak úpravou poskytování důchodů, tak i ustanoveními o úhradě nákladů na zdravotní péči osob, které bydlí v jednom členském státě a pobírají důchod pouze podle právních předpisů jiného členského státu.

Nebudou asi pochybnosti o tom, že peněžité dávky nemocenského pojištění je třeba poskytovat bez zřetele k tomu, na území kterého členského státu osoba bydlí. Princip zachování nároků však platí i pro věcné dávky v nemoci, tj. především pro poskytování zdravotní péče. Osoba, která získala nárok na zdravotní péči podle právních předpisů jednoho státu má nárok, aby jí tato péče byla poskytnuta i v jiném členském státě, a to na náklady státu, v němž má nárok na dávky (resp. je pojištěna). Zda se bude jednat pouze o péči nezbytnou, nebo o péči plnou, závisí na podmínkách v Nařízení přesně vymezených.

Poskytování dávek bez ohledu na bydliště platí rovněž pro dávky v nezaměstnanosti nebo pro rodinné dávky, včetně přídatku na dítě. Pouze ve zcela výjimečných případech, kdy se jedná především o dávky bezprostředně svázané se sociálním prostředím, je možno jejich poskytování omezit pouze na území státu, kde osoba bydlí. Podle článku 70 Nařízení 883/04 se jedná o tzv. nepříspevkové peněžité dávky, které musí být uvedeny v Příloze X. zmíněného Nařízení. Ale i u těchto dávek došlo v průběhu let k výraznému posunu, o který se zasloužil (jako již

mnohokrát) Evropský soudní dvůr. Jeho rozhodnutí z 8. března 2000 v případě „Jauch“ postavil před členské státy úkol zásadně přehodnotit veškerá teritoriální omezení při poskytování těchto „zvláštních dávek osobám závislým na péči druhých“. Tento druh dávek již nemůže být v Příloze X. uveden a tyto dávky musí být napříště považovány za dávky v nemoci a tedy exportovatelné. Česká republika vložila do přílohy X sociální příplatek ze systému státní sociální podpory.

VĚCNÝ ROZSAH KOORDINACE - ZAHRNUTÉ SYSTÉMY

Předpisy Společenství o sociálním zabezpečení se týkají všech národních právních předpisů členských států, jejichž předmětem jsou:

- a) dávky v nemoci,
- b) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky,
- c) dávky v invaliditě,
- d) dávky ve stáří,
- e) pozůstalostní dávky,
- f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- g) pohřebné,
- h) dávky v nezaměstnanosti,
- i) předdůchodové dávky,
- j) rodinné dávky.

Výše uvedeným vymezením věcného rozsahu v článku 3 (1) Nařízení 883/04 bylo zřetelně odmítnuto rozlišování podle toho, zda jsou jednotlivé dávky financovány z příspěvků, či zda je vyplácí zaměstnavatel, instituce sociálního zabezpečení nebo orgán veřejné správy. Oproti předchozí právní úpravě byly do věcné oblasti působnosti Nařízení dodány otcovské dávky (ekvivalent dávek v mateřství) a předdůchodové dávky (specifické dávky svou povahou blízké dávkám v nezaměstnanosti, které se poskytují osobám, které se blíží důchodovému věku, ale na důchod ještě nemají nárok). V odstavci (3) tohoto článku jsou ještě samostatně zmíněny zvláštní nepřispěvkové dávky (viz výše).

Je velice složité a přitom nanejvýš důležité rozhodnout, které konkrétní dávky v každém státě jsou předmětem koordinace. Samo konstatování, že se jedná o dávky sociálního zabezpečení, situaci o mnoho neusnadňuje.

Nařízení se nepokouší a ani není jeho cílem definovat, co je nebo není dávka sociálního zabezpečení. Jakýkoliv pokus o takovou definici by byl marný vzhledem k existujícím nesrovnalostem v tomto ohledu mezi národními legislativami, kde navíc nebyl záměr ani možnost tyto harmonizovat.

Významnou měrou se na formulování věcné působnosti Nařízení podílejí judikáty Evropského soudního dvora. Vycházejí z jednotlivých kauz lze doplnit, že ve smyslu Nařízení patří mezi dávky sociálního zabezpečení :

- preventivní zdravotnická opatření,
- některá opatření na národní úrovni vztahující se k válečným akcím nebo náhradě za utrpení nebo újmu způsobenou nacistickým režimem, kterými se doplňují nebo provádějí obecná ustanovení o sociálním zabezpečení,
- dávky dlouhodobé péče,

- pomoc při odborném vzdělávání, která je Evropským soudním dvorem považována za druh podpory v nezaměstnanosti za podmínky, že se týká pracujících, kteří již jsou nezaměstnaní anebo těch, kteří jsou sice dosud zaměstnaní, ale hrozí jim nezaměstnanost,
- nepříspěvkové dávky smíšeného typu, které jsou okrajovými dávkami vznikajícími v důsledku toho, že některé národní legislativy postupně integrují sociální pomoc se sociálním zabezpečením.

Evropský soudní dvůr vymezil rozhodující kritéria pro působnost Nařízení Společenství tak, že v oblasti sociálního zabezpečení přijal namísto striktně analytické koncepce rozsáhlou koncepci funkční, která se zřejmě bude v následujících letech dále rozvíjet. Stanovil však zároveň nezbytné pevné limity, bez kterých by se otevřela stavidla prakticky neomezenému rozšiřování sociálního zabezpečení ve smyslu práva Společenství.

Nařízení 883/04 se nevztahuje na :

- I) dávky sociální a zdravotní pomoci - asistence. Jejich výplata je zpravidla závislá na prověření majetkových poměrů a nejsou to přitom dávky spojené s některou z kategorií uvedených výše (pozor však – "příspěvek na péči" je podle judikatury ESD považován za dávku v nemoci a podléhá proto koordinačním pravidlům pro tento druh dávek);
- II) dávky, které jsou založeny na dohodách mezi zaměstnavateli a odbory, i když je státní úřady prohlásí za závazné. Toto je případ mnoha existujících systémů penzijního připojištění a systémů předčasných důchodů. (Přestože nařízení na ně bezprostředně nedopadá je však třeba dodat, že pro zachování doplňkových důchodových práv osob zaměstnaných a samostatně výdělečně činných pohybujících se v rámci Společenství byla přijata samostatná směrnice Rady 98/49/EC z 29. června 1998.);
- III) dávky pro oběti války nebo následků války.

Jak již bylo řečeno, přesný výčet dávek sociálního zabezpečení spadajících pod koordinační pravidla neexistuje. Z precedenčního práva Evropského soudního dvora obecně vyplývá, že rozdíl mezi dávkami, které Nařízení č. 883/04 vylučuje a těmi, které zahrnuje, v podstatě spočívá na prvcích, z kterých se jednotlivé dávky skládají, zvláště na účelu dávky a podmínkách pro její nabytí a - konkrétněji - na právně definovaném postavení příjemce dávky.

Rozhodujícím kritériem pro zahrnutí dávky do působnosti Nařízení je, že musí být spojena s jednou z dávek vyjmenovaných v článku 3 (1). Posouzení toho musí přitom vycházet z široce pojímaného základního cíle obsaženého v primárním právu (v čl. 51 Smlouvy o založení EHS, čl. 42 Smlouvy o ES a čl. 48 Lisabonské smlouvy).

Přestože zařazení dávek v rámci národních systémů členských států (zabezpečení, podpora, pomoc) není pro koordinaci podstatné, nebude u většiny dávek poskytovaných v rámci českého systému složité rozhodnout o podřízenosti pravidlům Společenství či o jejich vyloučení. Trochu složitější to však je v případě některých tzv. nepříspěvkových smíšených dávek, v nichž se spojuje funkce sociálního zabezpečení se sociální pomocí státu. Již zmíněný výrok ESD (případ „Jauch“, „Molenaar“ a další) dosavadní praxi omezující export těchto dávek výrazně zúžil a mnohé z nich podřídil standardnímu koordinačnímu mechanismu.

Při hodnocení stávajících zákonů, přípravě nových a formulování podmínek nároku na dávky je nanejvýš potřebné sledovat jejich osud ve světle koordinačních pravidel EU. Tato pravidla sama ponechávají členským státům volnou ruku při tvorbě národních systémů. Jsou však schopna

vynutit si jejich aplikaci ve prospěch občanů jiných členských států migrujících v rámci Společenství či pro občany žijící v cizině. A to s sebou může přinášet i zvýšené finanční výdaje.

Osobní rozsah koordinace

Působnost Nařízení ve vztahu k osobám je vymezena článkem 2. Osobní rozsah Nařízení je zásadní otázkou pro rozhodování, má-li se v daném případě uplatnit koordinační mechanismus EU. Zjednodušeně lze říci, že ochrana předpisů Společenství se vztahuje na :

- **Občany členského státu Evropské unie (resp. EHP a Švýcarska³)**
- **Osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky, pokud bydlí v členském státě EU**
- **Rodinné příslušníky a pozůstalé výše zmíněných osob bez ohledu na státní příslušnost**

(ochrana je však omezena na práva, která lze odvodit z pojištění, přičemž stačí být pojištěn i proti jedinému riziku v rámci všeobecné nebo speciální soustavy sociálního zabezpečení.)

Ochrana posléze uvedených je však omezena na práva, která lze odvodit z pojištění, přičemž stačí být pojištěn i proti jedinému riziku v rámci všeobecné nebo speciální soustavy sociálního zabezpečení.

Oproti předchozímu předpisu (nařízení 1408/71), které krylo „osoby zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné a studenty (...)“ se tedy osobní rozsah stávajícího nařízení rozšířil fakticky na všechny osoby včetně **neaktivních**. Za neaktivní se považují osoby, které nespádají do dříve vymezených kategorií a nejsou ani rodinnými příslušníky zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné osoby nebo důchodce.

V rámci osobního rozsahu je třeba se též zmínit o různých kategoriích osob, pro něž se používají v předpisech EU specifické pojmy a pro něž existuje v předpisech EU mnohdy zvláštní úprava.

Pracovník

Podle judikatury Evropského soudního dvora základní pojem „pracovník“ (zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná osoba) nekopíruje definici stanovenou vnitrostátním právem členského státu (v ČR např. pojem zaměstnanec), ale definici stanovenou právem Společenství nezávisle na vnitrostátním právním řádu. Nevztahuje se pouze na migrující pracovníky v přísném slova smyslu (jako na ty, kteří se pohybují z jednoho členského státu do jiného za účelem výkonu zaměstnání), ale zahrnuje obecně všechny, kteří se nalézají na území jakéhokoli členského státu v situaci, která má mezinárodní prvky.

Absence jakéhokoliv spojení se skutečnou migrací smazává rozdíl mezi migrujícími a nemigrujícími pracovníky. Takovéto pojmání přesahuje přísný rámec, do kterého spadají pojištěné osoby, jak stanoví články 45 až 48 Lisabonské smlouvy (čl. 39 až 42 Smlouvy o ES) týkající se svobody pohybu pracovníků. Dokonce samotný název předchozího Nařízení č. 1408/71, oproti původnímu Nařízení č. 3 (které platilo od roku 1959), neobsahovalo výraz „migrující pracovník“, ale pouze velmi obecně odkazovalo na zaměstnané a samostatně výdělečně činné

---

³ Evropský hospodářský prostor (EHP) zahrnuje státy EU a státy Evropského společenství volného obchodu (ESVO). Členy ESVO jsou Island, Norsko a Lichtenštejnsko. ESVO a ES uzavřely dohodu o EHP, na základě které platí mezi těmito státy volný pohyb osob a aplikují se tedy nařízení o koordinaci sociálního zabezpečení – konkrétně nařízení 1408/71 a 574/72. Obdobně mají ES sjednanou Dohodu o volném pohybu osob se Švýcarskem. Dá se však předpokládat, že vzhledem ke složitosti jednání vstoupí nová nařízení 883/04 a 987/09 vzhledem k ESVO a Švýcarsku v platnost s jistým zpožděním.

osoby pohybující se v rámci Společenství. Je však evidentní, že i takové vymezení je stále se rozšiřující ochranou v současné době překonáno a nařízení 883/04 již nese pouze označení „nařízení o koordinaci systémů sociálního zabezpečení“.

Pojem „zaměstnání“, jak ho definuje článek 1(a) Nařízení 883/04, má obecnou působnost a pokrývá každou činnost, která má postavení činnosti pojištěné podle zákonů o sociálním zabezpečení jednoho nebo více členských států, ať již vykonává povolání nebo obchodní činnost či nikoliv. Obdobně to platí pro samostatnou výdělečnou činnost popsanou v článku 1 (b) Nařízení.

Studenti

Původně měli studenti pouze práva z koordinačních nařízení odvozená z titulu rodinných příslušníků osoby zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné v některém členském státě. Nařízením č. 1290 z roku 1997 byla práva osob studujících v jiném členském státě rozšířena v oblasti zdravotní péče, avšak zásadní změnu v osobním rozsahu koordinačních pravidel znamenalo až Nařízení č. 307 z roku 1999. Studenti byli pro účely Nařízení 1408/71 postaveni na stejnou úroveň jako zaměstnané a samostatně výdělečně činné osoby, s obdobnými právy pro jejich rodinné příslušníky a pozůstalé. Tento koncept byl převzat i v nařízení č. 883/04.

Pozůstalá osoba nebo rodinný příslušník

Komunitární právo nepovažuje migrujícího pracovníka pouze za dodavatele práce, ale za občana Evropské unie i v osobní a rodinné sféře. Vyloučení možnosti, aby rodinní příslušníci mohli migrovat spolu s pracovníkem, je chápáno jako omezení jeho svobodného pohybu. ESD v tomto duchu usiluje o odstranění překážek mobility pracovníků z hlediska podmínek pro integrování rodiny v hostitelském státě.

U definice „rodinného příslušníka“ článek 1(i) Nařízení v zásadě odkazuje na vymezení těchto pojmů v právních předpisech, podle kterých jsou dávky poskytovány. Pokud národní zákony považují za příslušníka rodiny nebo za pozůstalého pouze osobu, která žije (či v případě pozůstalého žila) pod stejnou střechou se zaměstnanou nebo samostatně výdělečně činnou osobou (zemřelým), bude tato podmínka považována za splněnou, jestliže dotyčná osoba je (byla) primárně závislá na zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné osobě (zemřelém).

Rodinní příslušníci a pozůstalí mohou podle Nařízení č. 883/04 a 987/09 nárokovat pouze odvozená práva získaná z titulu jejich postavení jako rodinných příslušníků pracovníka, případně osoby přežívající po pracovníkovi, nikoliv však žádná vlastní práva. V celkovém kontextu volného pohybu nemají tyto osoby autonomní právo na volný pohyb se současně existujícími zárukami ve sféře sociálního zabezpečení podobné těm, kterým se těší samotný pracovník, nýbrž pouze právo usadit se – avšak společně a pracovníkem - v souladu s článkem 10 Nařízení Rady EHS 1612/68 to potvrdil i rozsudek ESD (kauza Kermaschek).

Osoby bez státní příslušnosti a uprchlíci

Co se týče definice „osoby bez státní příslušnosti“ a „uprchlíka“, odkazuje článek 1(h) a (g) Nařízení 883/04 na význam uvedený v článku 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě 28. července 1951 a Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti, podepsané v New Yorku 28. září 1954.

Ačkoliv se právo na volný pohyb osob na osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky nevztahuje, jsou tyto kryty předpisy sociálního zabezpečení společně se členy jejich rodin a pozůstalými,

pokud trvale sídlí na území členského státu a pokud podléhají nebo podléhaly zákonům jednoho nebo více členských států (článek 2(1) Nařízení č. 883/04). Osoby bez státní příslušnosti a uprchlíci, kteří jsou osobami pozůstalými po pracovnících, na které se vztahovaly zákony jednoho nebo více členských států, bez ohledu na státní příslušnost tohoto pracovníka, jsou též kryty. Toto je další příklad rozšířené působnosti Nařízení ve vztahu k osobám, který zdaleka přesahuje striktní vymezení svobody pohybu osob.

Úředníci

V roce 1998 byla působnost komunitárního práva rozšířena Nařízením 1606/98 i na zvláštní soustavy platné pro státní úředníky. Tento pojem nezahrnuje jen osoby takto výslovně označené, ale za úředníky jsou považovány osoby, které jsou za takové pokládány v souladu s platnými zákony státu, jemuž podléhá správní orgán, který je zaměstnává.

Další kategorie pracovníků

Existuje několik dalších specifických kategorií pracovníků, na které se vzhledem k povaze práce, kterou vykonávají, vztahují zvláštní ustanovení. Jedná se zejména o následující kategorie pracovníků:

- příhraniční pracovníci (viz článek 1(f) Nařízení)
- vyslané osoby (viz článek 12)
- pomocný personál Evropských společenství (viz článek 15).

Postupný vývoj jednoznačně směřuje k úplnému pokrytí všech osob, které se pohybují nebo pobývají v Evropské unii (resp. v EHP a Švýcarsku).

Podle nařízení Rady (ES) č. 859/03 mohou být i občané třetích států kryti komunitárním nařízením v případě, že legálně pobývají na území některého z členských států EU a zároveň splní podmínku migrace do jiného členského státu. O tom, zda občan třetího státu legálně pobývá na území členského státu EU, rozhoduje pouze daný členský stát podle své národní legislativy. Kritéria pro posouzení „legálního pobytu“ – „legal residence“ komunitární právo nijak nestanoví.

Aplikace nařízení 859/03 je však zásadně komplikovaná faktem, že toto nařízení rozšiřuje na občany třetích států působnost Nařízení č. 1408/71. Toto Nařízení však v květnu 2010 obecně přestává platit a je ve většině případů nahrazeno Nařízením 883/04. Jedním z mála případů, kdy zůstane Nařízení 1408/71 stále účinné jsou právě příslušníci třetích zemí, a to do doby, než bude přijato nařízení, které nahradí 859/03 a rozšíří na příslušníky třetích zemí působnost Nařízení 883/04. Jednání o nařízení, které by nahradilo Nařízení 859/03 a rozšířilo na příslušníky třetích států i osobní rozsah nových nařízení však nebylo v době vydání této publikace dokončeno a jeho další osud není zcela jasný. Nezbyvá než věřit, že se v blízké době podaří dojít ke konsensu v rámci Rady. Pokud se tak do 1.5. 2010 nestane, bude na občany EU aplikováno Nařízení 883/04 a na příslušníky třetích zemí stále „staré“ Nařízení 1408/71. V každém případě nejsou koordinační pravidla EU omezena pouze na jejich občany a i občané třetích států mohou uplatňovat přímé nároky z nich.

ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVA V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Základní principy koordinace (rovnost nakládání, jedno pojištění, sčítání dob, export dávek) platí obecně pro všechna odvětví sociálního zabezpečení. V některých odvětvích a zejména ve vztahu k některým kategoriím osob však mohou být tyto principy omezeny, případně zcela vyloučeny.

Hlava III Nařízení 883/04 (s názvem „Zvláštní ustanovení o různých druzích dávek“) obsahuje konkrétní úpravu platnou pro jednotlivá odvětví sociálního zabezpečení a v jednotlivých kapitolách, sekcích, člancích a odstavcích podrobně stanoví práva a povinnosti osob a institucí.

Je takřka nemožné pokoušet se v této popisné části publikace o výklad pravidel platných pro jednotlivé oblasti bez toho, že by některé důležité aspekty nebyly opomenuty. Pro zjištění konkrétní úpravy je třeba se podrobně zabývat jednotlivými ustanoveními přímo v textu příslušné části Nařízení. Ani to však pro detailní poznání nemusí stačit. Vzhledem k provázanosti připomínající křížovku bude někdy pro rozhodnutí nezbytné přihlédnout i k ostatním ustanovením Nařízení, k jiným předpisům (např. k Nařízení 1612/68) a v neposlední řadě k judikatuře ESD. Tato rozhodnutí – berouce v úvahu základní cíl svobodného pohybu osob zakotvený v primárním právu – v některých případech aplikaci Nařízení zcela změnila. Následující stručný výklad představuje proto jen nástin zásad platných pro poskytování dávek v jednotlivých odvětvích sociálního zabezpečení.

NEMOC A MATEŘSTVÍ

Jak vlastní systémy, tak i jednotlivé dávky poskytované v jejich rámci pro případ nemoci a mateřství, se v jednotlivých členských státech liší. Přesto lze ve všech zemích Evropské unie rozlišovat dvě hlavní kategorie dávek: peněžité dávky a dávky věcné.

V některých zemích jsou peněžité i věcné dávky poskytovány z jednoho systému nemocenského pojištění, v jiných – například v České republice – fungují v zásadě dva samostatné systémy: nemocenské pojištění a zdravotní pojištění. V mezinárodní terminologii používaný výraz „nemocenské dávky“ („sickness benefits“) je přitom universální pro obě kategorie dávek a až v jeho rámci můžeme rozlišovat „peněžité nemocenské dávky“ („sickness benefits in cash“) a „věcné dávky v nemoci“ („sickness benefits in kind“).

Peněžité dávky

Jedná se o dávky, jejichž účelem je nahrazovat příjem (mzdy, platy) ušlý v důsledku nemoci nebo mateřství. Podle precedenčního práva Evropského soudního dvora je za peněžité nemocenské dávky považována i mzda, pokud je podle právních předpisů některých zemí vyplácena po určitý počet dní nebo týdnů po začátku pracovní neschopnosti. (To je případ i české náhrady mzdy, kterou zaměstnavatel vyplácí od 4. dne trvání pracovní neschopnosti. Náhrada mzdy má charakter dávek kompenzujících ztrátu příjmu, která vznikla v důsledku pracovní neschopnosti, pozastavuje výplatu nemocenské po dobu 14 dnů a de facto tak má

povahu peněžité dávky v nemoci, kterou je, v případě bydliště oprávněné osoby v jiném členském státě, nutno exportovat do státu bydliště.) Podle obecného pravidla jsou peněžité nemocenské dávky vždy vypláceny podle právních předpisů toho státu, kde je osoba pojištěna, bez ohledu na to, ve které zemi bydlí nebo pobývá.

Toto platí pro všechny kategorie osob ve všech situacích: příhraniční pracovníky, vyslané pracovníky, důchodce nebo rodinné příslušníky. Podmínky nároku, výše a trvání výplaty dávky závisí výlučně na legislativě státu pojištění a dávky se běžně vyplácejí přímo. Potvrzení o pracovní neschopnosti vystavené pojištěnci v jiném členském státě má přitom stejnou právní hodnotu jako potvrzení vystavené v příslušném členském státě, tj. uznává se jako dostatečný doklad o pracovní neschopnosti i bez dalšího ověření.

Věcné dávky

Věcné dávky se vztahují na lékařskou péči, včetně léků a ostatních produktů souvisejících s touto péčí (např. protetické pomůcky), stejně tak jako na další služby, které s lékařskou péčí souvisejí. Konkrétní obsah a rozsah dávek je dán právními předpisy státu, podle nichž jsou dávky poskytovány a hrazeny. Může jít o dávky, poskytované přímo prostřednictvím smluvních poskytovatelů zdravotní péče, nebo o dodatečné platby, které mají za účel proplacení nákladů již poskytnutých dávek (typické v zemích s tzv. pokladenským systémem). Pravidla pro poskytování věcných dávek jsou podstatně složitější než u dávek peněžitých a jejich úprava v Nařízení je detailnější. Pro jejich pochopení je vhodné si uvést některé zásady.

- Nárok na věcné dávky/zdravotní péči odvozuje osoba z titulu zákonného nároku na zdravotní péči (zpravidla v rámci zdravotního pojištění) v členském státě. Princip jediného pojištění přitom v zásadě vylučuje, aby osoba byla současně zdravotně pojištěna v zákonném systému dvou států (např. v jednom státě z titulu zaměstnání a ve druhém státě z titulu bydliště). Nároky ze zdravotního pojištění jsou tak odvozovány ze systému toho státu, který je určen jako příslušný pro celou oblast sociálního zabezpečení.
- Odvozeně vznikají dle koordinačních nařízení nároky i nezaopatřeným rodinným příslušníkům pojištěné osoby, a to bez ohledu na to, v jakém státě tito členové rodiny bydlí. Instituce odpovědná za hrazení nákladů zdravotní péče je tak stejná v případě pojištěné osoby i jejich nezaopatřených rodinných příslušníků.

Kdo je považován za rodinného příslušníka určují předpisy státu bydliště. Pokud tyto předpisy definici neobsahují, je určující definice uvedená v čl. 1 nařízení 883/04 (manžel(ka), nezletilé dítě a zletilé nezaopatřené dítě (v případě ČR je za manžela považován i registrovaný partner ve smyslu příslušného zákona).

Předpokladem odvozeného nároku je dále nezaopatřenost. Za nezaopatřenou je osoba považována v případě, kdy sama nevykonává výdělečnou činnost, ani nepobírá důchod, nebo peněžité dávky z předchozí činnosti vyplývající. V případě dítěte je další podmínkou, že druhý z manželů, nebo osoba pečující o dítě, nevykonává ve státě bydliště dítěte výdělečnou činnost.

Typickým příkladem odvozeného pojištění v rámci koordinace je pojištění pracovníka ve státě, kde je zaměstnán a od něj odvozené pojištění jeho nezaopatřených rodinných příslušníků, bydlících v jiném členském státě.

- Nárok na věcné dávky/zdravotní péči pojištěné osoby a jejich nezaopatřených rodinných příslušníků v jiném členském státě, než je stát pojištění, zůstává vždy zachován, avšak liší se ve svém rozsahu podle povahy pobytu dotčených osob v tomto druhém státě.

Typicky lze rozlišit přechodný pobyt v jiném státě než je stát pojištění, bydliště v jiném státě než je stát pojištění, nebo vycestování do druhého státu za účelem poskytnutí konkrétní plánované péče.

- Podmínky poskytnutí zdravotní péče mimo stát pojištění (tzn. zejména cena péče a způsob její úhrady, výše spoluúčasti, obsah a kvalita péče) se vždy řídí předpisy státu léčení a měly by být zásadně stejné, jako v případě místních pojištěnců (princip rovnosti zacházení).
- Věcné dávky/zdravotní péči v jiném členském státě, než je stát pojištění, poskytuje tamní instituce, zodpovědná za hrazení zdravotní péče (buď prostřednictvím smluvních lékařů, nebo v rámci pokladenských systémů prostřednictvím dodatečné refundace). Řídí se přitom právními předpisy, které uplatňuje v případě vlastních pojištěnců (zejména pokud jde o cenu péče). Náklady na takto poskytnutou a uhrazenou péči posléze vyúčtuje příslušné instituci, u níž je dotčená osoba ve druhém státě skutečně pojištěna.

Úhrada mezi institucemi dvou států je zásadně prováděna prostřednictvím styčných orgánů obou dotčených států (bylo by neefektivní řešit případy jednotlivě a přímo mezi velkým množstvím evropských institucí zdravotního pojištění, proto je vypořádání nákladů garantováno, prováděno a administrováno hromadně za celé systémy zdravotního pojištění prostřednictvím pověřených orgánů).

- V případě, že z nějakého důvodu (např. v důsledku nepředložení nárokového dokladu) zaplatil pojištěnec náklady ošetření mimo stát pojištění sám, mohou mu být vynaložené náklady na žádost refundovány také až po návratu do státu pojištění. Pro refundaci se přitom použije cena poskytnuté péče, běžná v rámci systému státu ošetření (je nutné ji nejdříve od institucí druhého státu zjistit) nebo cena, kterou by obdobná péče stála při poskytnutí ve státě pojištění (pojištěnec má v tomto případě na výběr).

Přechodný pobyt mimo stát pojištění:

Při přechodném pobytu mimo stát pojištění má pojištěnec nárok na všechny nezbytné věcné dávky. Nezbytnost a rozsah péče posuzuje primárně ošetřující lékař s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu osoby a předpokládané délce pobytu. Péče by měla být poskytována tak, aby se osoba nemusela vracet do státu pojištění dříve, než původně zamýšlela. V případě krátkodobých pobytů tak může jít pouze o základní nezbytné ošetření, v případě delších pobytů (např. u studentů či vyslaných pracovníků) se rozsah péče může téměř krýt s plným rozsahem péče, na který mají nárok místní pojištěnci (tzn. včetně např. rehabilitace apod.). O nezbytnou zdravotní péči nejde v případě, kdy pojištěnec vycestoval výlučně za účelem jejího poskytnutí.

Nárokovým dokladem pro poskytnutí nezbytné zdravotní péče je Evropský průkaz zdravotního pojištění. Aby mohly být náklady výpomocně uhrazeny místní institucí, je nutné tento průkaz předložit ošetřujícímu lékaři. Pokud místní předpisy obsahují povinnost uhradit část nákladů (případně jinak definovanou spoluúčast) přímo pacientem, má tuto povinnost i cizí pojištěnec. Částka spoluúčasti nebude pojištěnci uhrazena.

Plánovaná péče mimo stát pojištění:

Další základní situací, při níž jsou poskytovány věcné dávky ve státě pobytu na účet příslušné instituce státu pojištění, je vycestování za plánovanou péčí.

Pro úhradu konkrétní plánované péče je zásadně vyžadován souhlas příslušné instituce. Vydání souhlasu nesmí být příslušnou institucí odmítnuto v případě, kdy jde o péči hrazenou v rámci systému státu pojištění, kterou nelze v tomto státě poskytnout v lékařsky ospravedlnitelné době.

V ostatních případech je udělení souhlasu na zvážení příslušné instituce. V tomto ohledu je také velmi důležitá judikatura ESD, která dále blíže vymezuje možnosti odmítnutí souhlasu s vycestováním za péčí.

Pokud je plánovaná péče odsouhlasena, řídí se její poskytnutí v zásadě stejnými principy jako poskytnutí péče v případě běžného přechodného pobytu (okolnosti poskytnutí se řídí předpisy státu léčení při zachování rovnosti s místními pojištěnci). Rozdílem je pouze požadavek na předchozí registraci nárokového dokladu u výpomocné instituce v místě, kde má být vyžádaná péče poskytnuta. I v případě pojištěnců, bydlících a registrovaných mimo stát pojištění, je za udělení souhlasu a následnou úhradu nákladů plánované péče v dalším státě (mimo stát pojištění a stát bydliště) zodpovědná instituce, u níž je osoba skutečně pojištěna.

I zde však existuje výjimka. Jde o situaci určitých skupin pojištěnců (důchodci a jejich rodiny, respektive rodiny bydlící jinde než pracovník), registrovaných ve státě bydliště, který je uveden v příloze III. prováděcího nařízení (Irsko, Španělsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Spojené Království). Pokud jde o osobu registrovanou v jednom z těchto států, vydává souhlas s plánovaným léčením a náklady spojené s tímto léčením nese instituce, u níž je osoba ve státě bydliště registrována (tzn. nikoliv skutečná instituce, u níž jsou osoby pojištěny).

Bydliště mimo stát pojištění:

Pokud osoba, pojištěná v jednom státě, bydlí v jiném členském státě, poskytnou se jí věcné dávky ve státě bydliště v plném rozsahu jako místnímu pojištěnci. Stejný nárok na plný rozsah hrazené zdravotní péče má přirozeně i ve státě pojištění (až na níže uvedené výjimky). Osoba, která bydlí v jiném státě, než je stát pojištění, si tak může v zásadě vybrat, ve kterém státě chce být léčena. Typicky jde o pracovníky vykonávající činnost v jednom státě a bydlící v druhém státě nebo o důchodce pobírající důchod z jednoho státu a bydlící ve druhém státě, a o jejich nezaopatřené rodinné příslušníky.

Podmínkou uplatnění nároku na plný rozsah zdravotní péče ve státě bydliště je registrace tamtéž na základě nárokového dokladu, vydaného příslušnou institucí státu pojištění. Dávky ve státě bydliště poskytuje výpomocně registrující instituce. Pokud registrovaná osoba cestuje do jakéhokoliv dalšího členského státu, dostává nezbytné dávky na účet pojišťovny, u níž je skutečně pojištěna (Evropský průkaz vydává instituce státu pojištění).

Přestože se zdá být nelogické, aby osoba nemohla být léčena v plném rozsahu ve státě pojištění, některé státy si toto výjimečné pravidlo prosadily. Touto výjimkou je situace nezaopatřených rodinných příslušníků typického příhraničního pracovníka (vrací se do státu bydliště denně nebo nejméně jednou týdně), kteří jsou pojištěni ve státech uvedených v příloze III. nařízení 883/2004 (Dánsko, Estonsko, Irsko, Španělsko, Itálie, Litva, Maďarsko, Nizozemsko, Finsko, Švédsko, Spojené Království). V těchto zemích je rodinám příhraničních pracovníků přiznán pouze nárok na nezbytnou péči.

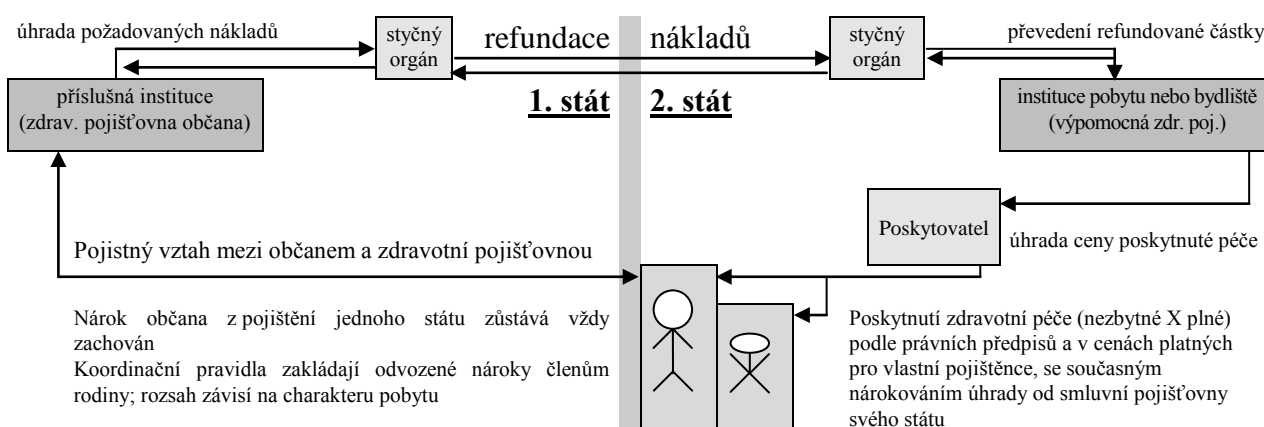
Obdobnou výjimkou je situace důchodců a jejich nezaopatřených rodinných příslušníků, pojištěných ve státech, které nejsou uvedeny v příloze IV. nařízení 883/2004 (tzn. státy kromě Belgie, Bulharska, ČR, Německa, Řecka, Španělska, Francie, Kypru, Lucemburska, Maďarska, Nizozemí, Rakouska, Polska, Slovinska a Švédska). Ve státech, neuvedených v příloze, mají důchodci a jejich nezaopatření rodinní příslušníci nárok pouze na nezbytnou péči.

Zvláštní úprava pro typické příhraniční pracovníky:

Nařízení obsahuje dále specifickou úpravu pro typické příhraniční pracovníky, kteří si uchovávají nárok na doléčení ve státě, ve kterém naposledy pracovali i poté, co ukončili činnost, získali nárok na důchod ve státě bydliště a stali se tak pojištěnci posléze jmenovaného státu.

Další zvláštní pravidlo, týkající se bývalých příhraničních pracovníků, umožňuje, aby si tyto osoby po odchodu do důchodu udržely nárok na plný rozsah zdravotní péče ve státě posledního zaměstnání (přestože jsou od přiznání důchodu pojištěni ve státě bydliště). Podmínkou je, že oba dotčené státy učinily vklad do příslušné přílohy (ČR tak neučinila) a zároveň, že příhraniční pracovník vykonával v příslušném státě výdělečnou činnost alespoň po dobu dvou let během pěti let, předcházejících odchodu do důchodu.

Graficky – a i v tomto případě pouze pro orientaci – lze typickou situaci při poskytování věcných dávek (zdravotní péče) pojištěnci jednoho státu, nacházejícímu se ve státě druhém znázornit schématem:

DÁVKY DLOUHODOBÉ PÉČE

Pod kapitolu dávek v nemoci nyní spadá i oblast dávek dlouhodobé péče. Těmito dávkami rozumíme dávky, které se poskytují osobám závislým na péči třetí osoby, přičemž péčí se rozumí jak odpovídající péče zdravotní, tak i různé formy osobní asistence. Dávky mohou mít podobu finanční i charakter věcné dávky – služby. Poživatelé těchto dávek jsou osoby se závažnými zdravotními postiženími nebo osoby z důvodu pokročilého věku odkázané na péči jiných osob či na ústavní péči. V ČR se oblast dlouhodobé péče řídí zákonem o sociálních službách č. 108/2006 Sb.

Peněžité dávky dlouhodobé péče

V tomto relativně nově vymezeném odvětví spadajícím jakožto dávky v nemoci pod koordináční pravidla jsou poskytovány různé druhy dávek, a je nutné přiznat, že úprava obsažená v nařízeních by měla být (v zájmu bezproblémové praxe) pravděpodobně mnohem podrobnější; nicméně v současné době není reálně očekávat brzké přijetí podrobných pravidel. Některé státy vyplácejí peněžité dávky přímo postižené osobě (v ČR např. příspěvek na péči), některé osobě, která pečuje (Slovensko) a v některých státech nejsou podobné dávky poskytovány

vůbec (Nizozemí). Je však důležité poznamenat, že je zcela lhotejné, jakým způsobem či komu je peněžité příspěvek vyplácen - pokud daná osoba (tzn. osoba závislá na péči) bydlí mimo kompetentní stát, exportuje se příspěvek do státu bydliště.

Věcné dávky dlouhodobé péče.

V rámci Nařízení 883/2004 lze výpomocně poskytovat i věcné dávky dlouhodobé péče. Pokud instituce státu pobytu, či bydliště, hradí tento typ věcných dávek na svém území, poskytuje je i pojištěncům jiného státu. Náklady posléze účtuje kompetentní instituci, u níž je osoba pojištěna.

Kompenzace dávek dlouhodobé péče

Podle Nařízení 883/04 jsou nyní možné i vzájemné kompenzace peněžitých a věcných dávek dlouhodobé péče. Článek 34 umožňuje, aby si kompetentní stát z peněžitých dávek určených na péči poskytovanou ve státě pobytu či bydliště odečetl hodnotu dlouhodobých věcných dávek, vyúčtovaných institucí státu bydliště nebo pobytu. Důvod je jednoduchý – jelikož peněžité dávky jsou v tomto případě určeny na nákup dlouhodobé zdravotní péče, došlo by při současné úhradě peněžité i věcné dávky ke zdvojení poskytnutých dávek.

Až donedávna nebyly dávky dlouhodobé péče vůbec za součást věcného rozsahu nařízení považovány.⁴ ESD byl však opakovaně konfrontován s národními předpisy o dávkách dlouhodobé péče, především co se týká obtíží při realizaci práva na zachování získaných nároků (tj. exportu těchto dávek) v rámci Nařízení 1408/71. V přelomovém rozsudku *Molenaar* (C-160/96) klasifikoval ESD jednu ze dvou dávek německého pojištění *Pflegeversicherung* jako dávku v nemoci, na kterou se vztahuje Nařízení 1408/71. Tento rozsudek výslovně stanovil, že za peněžitou dávku v nemoci se považují periodicky vyplácené příspěvky, nezávislé na již vzniklých výdajích na péči, mající formu finanční pomoci a umožňující zlepšení životní úrovně osob, které vyžadují péči. V kauze *Jauch* (C-215/99) poté ESD judikoval, že rakouský příspěvek na péči *Bundespflegegeld* musí být považován za peněžitou dávku v nemoci, poskytovanou osobě vyžadující cizí péči, pokud tato osoba splňuje ostatní podmínky pro nárok na tuto dávku bez ohledu na místo trvalého bydliště. Jinými slovy nemůže tedy být vložena do příslušné přílohy jako zvláštní nepřispěvková dávka a proto musí být exportována.

V Nařízení 883/04 není dlouhodobá péče uvedena výslovně v článku 3 (věcná oblast působnosti), ale její koncept se objevuje v rámci kapitoly dávek v nemoci. Článek 34 hovoří o dlouhodobých peněžitých dávkách na péči, aniž by však poskytl definici dlouhodobé péče. Chybějící explicitní vymezení svědčí minimálně o tom, že tato otázka je na evropské úrovni lehce kontroverzní, zejména s ohledem na povahu těchto dávek a jejich status vzhledem ke koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

---

⁴ Vůbec poprvé se o nich jako o systému začalo na evropské úrovni diskutovat až v prosinci 2001, a to v souvislosti s jejich zařazením do témat tzv. Otevřené metody koordinace.

DÁVKY V INVALIDITĚ

V systémech invalidního pojištění států aplikujících koordinační nařízení jsou podstatné rozdíly. Přesto lze rozlišit dva hlavní typy:

A) V některých zemích výše invalidního důchodu nezávisí na délce pojištění; stejný invalidní důchod se přiznává bez ohledu na to, zda byla osoba pojištěna 5, 10 či 20 let. Taková forma invalidního pojištění se někdy označuje jako „systém/program spojený s materializací rizika“, nebo zkráceně a velice prostě jako systém typu „A“. Jejich přehled je uveden v příloze VI Nařízení 883/2004.

Pro přiznání invalidního důchodu v systému „A“ stačí, aby v době vzniku invalidity dotyčná osoba byla pojištěna (bydlela) v daném státě a případně získala potřebnou dobu pojištění (bydlení). V praxi to znamená, že pracovník pojištěný například jen 10 let může v případě invalidity pobírat stejný důchod jako jiný pracovník, který před tím, než se stal invalidním, byl pojištěn 30 let. Takové programy existují v Belgii, Estonsku, Finsku, Francii (s výjimkou speciálního systému platného pro horníky), Irsku, Lotyšsku, Nizozemí, Řecku (pouze v zemědělském sektoru), na Slovensku (patří sem plný invalidní důchod poskytovaný osobám, které se staly plně invalidní před 18. rokem věku a které nebyly účastny pojištění po potřebnou dobu), ve Spojeném království a ve Španělsku (srov. příloha VI Nařízení 883/2004). Za dávku odpovídající systému typu A je třeba považovat též český invalidní důchod v mimořádných případech podle § 42 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (zkráceně důchod tzv. invalidů z mládeži), jehož výše nezávisí na době pojištění (nárok je dokonce podmíněn tím, že invalidní osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu). Pravidla pro přiznání této dávky migrujícím osobám krytým Nařízením jsou uvedena dále.

B) V jiných zemích výše invalidních důchodů závisí na délce pojištění a vypočítávají se dle obdobných koordinačních pravidel, jaká platí pro starobní důchody. Tato forma invalidního pojištění spojujícího výši dávky s délkou pojištění se označuje jako systém typu „B“.

V systémech založených na době pojištění se částka důchodu zvyšuje s rostoucí délkou získaných dob pojištění. To znamená, že pracovník, který byl pojištěn pouze 10 let, dostává podstatně nižší důchod než pracovník, kterému je pro účely invalidního důchodu započtena doba pojištění 30 let.

Invalidní pojištění typu B existuje například v Německu, Dánsku, Itálii, Lucembursku, Portugalsku, Francii (pokud jde o systém platný pro horníky), v Řecku (s výjimkou zemědělství), ale také v České republice; funguje podobně jako důchodové pojištění ve stáří. Ač zpravidla platí, že tyto programy též vyžadují získání určité kvalifikační (potřebné) doby pojištění, není vždy podstatné, aby dotyčná osoba byla v době vzniku invalidity pojištěna. Nárok na invalidní důchod tak může vzniknout i osobě, která v době vzniku invalidity je již účastníkem pojištění v jiném členském státě.

Pro odlišnost systémů invalidního pojištění v jednotlivých zemích je koordinace i jen v evropském měřítku obtížná. Avšak stejně jako u jiných kategoriích dávek, jsou cíle předpisů Společenství jednoduché: v případě invalidity se cizí pracovník nesmí dostat do horší situace než osoba, která po celou dobu žila a pracovala jen v jedné zemi. Dosažení jednoduchého cíle, jak vidno z následujícího textu, není při rozdílných systémech snadné.

Výpočet invalidního důchodu pro migrující osobu, která v době před začátkem invalidity byla pojištěna podle právních předpisů dvou nebo více členských států, se řídí ustanoveními článků 44 až 49 Nařízení č. 883/2004. Zvláštní problémy v oblasti koordinace jsou způsobeny již zmíněnou skutečností, že ve Společenství vedle sebe existují dva různé systémy invalidního pojištění typu A a typu B.

Koordinace různých systémů

Koordinační nařízení zohledňují existenci dvou základních systémů invalidních důchodů a stanoví odlišná pravidla pro případy, kdy migrující osoba byla pojištěna výhradně v systémech typu A nebo výhradně v systémech typu B, případně střídavě v systémech obou typů.

typ A → typ A

Pro případy, kdy migrující osoba podléhala výhradně systémům typu A v několika členských státech a stala se invalidní, koordinační nařízení stanoví, že daná osoba bude dostávat invalidní důchod pouze od jednoho členského státu (tzv. integrační metoda koordinace). Primárně je to stát, jehož právní předpisy se na ni vztahovaly v době, kdy došlo k pracovní neschopnosti, po níž následovala invalidita (srov. článek 44 (2) Nařízení 883/2004). Ostatní členské státy, v jejichž systému typu A byla pojištěna před vznikem invalidity, nebudou invalidní důchod poskytovat. Je přitom zcela nepodstatné, že důchod určený podle jejich právních předpisů by byl vyšší, než důchod stanovený podle právních předpisů povinného státu. Nezíská-li migrující osoba nárok na invalidní důchod ve státě určeném podle článku 44 (2) (například z důvodu, že její zdravotní stav neodpovídá invaliditě podle právních předpisů tohoto státu nebo z toho důvodu, že nezískal potřebnou dobu pojištění ani s použitím pravidla sčítání dob), bude jí ve smyslu článku 44 (3) důchod poskytovat stát, podle jehož právních předpisů má nárok na invalidní důchod typu A. V obou případech platí povinnost povinného státu přihlédnout k dobám pojištění získaným v ostatních členských státech, je-li nárok na invalidní důchod podmíněn získáním potřebné doby pojištění.

typ B → typ B

Na druhé straně, jestliže byla osoba výlučně pojištěna v systémech typu B ve více členských státech, bude pobírat důchod z každého z těchto systémů, přičemž částka bude stanovena v poměru dob pojištění (metoda dílčích důchodů) a důchod bude vyměřen v souladu s kapitolou 5 Nařízení 883/2004 (starobní důchod).

typ A → typ B

Jestliže byla migrující osoba pojištěna v systému typu A a následně v systému typu B v době, kdy se stane invalidní, bude ve smyslu článku 46 (1) Nařízení 883/2004 dostávat důchod z obou systémů. Výše důchodu se stanoví v souladu s kapitolou 5 Nařízení 883/2004. Vzájemná koordinace systémů typu A a typu B předpokládá vyřešit některé problémy, kterým jsou osoby migrující v rámci těchto systémů vystaveny. Koordinační úprava se musí nejprve vypořádat s tím, že národní pravidla státu se systémem typu A obvykle nezakládají této osobě nárok na dávku, jestliže v době vzniku pojistné události není osoba v tomto systému pojištěna. Nařízení 883/2004 proto v článku 51 (3)⁵ stanoví, že podmínka pojištění v době materializace rizika se považuje za splněnou, je-li migrující osoba v daném okamžiku pojištěna proti stejné pojistné události podle právních předpisů jiného členského státu.

---

⁵ Je součástí kapitoly 5, na níž odkazuje článek 46 (1) Nařízení 883/2004.

Není-li migrující osoba v okamžiku materializace rizika pojištěna proti invaliditě podle právních předpisů žádného členského státu, nárok na dávku ze systému A jí nevznikne. Tento přístup je v souladu s dodržováním základní filosofie systémů typu A spojených s materializací rizika; osoba, která byla po celý svůj pracovní život pojištěna pouze pod programem spojeným s materializací rizika, též obvykle nemůže nárokovat důchodové dávky, jestliže nesplňuje potřebné podmínky v době, kdy dojde k invaliditě. Jsou-li však tyto podmínky splněny, odvozuje se nárok na dílčí důchod výše uvedeného typu A přímo z Nařízení, neboť program spojený s materializací rizika jinak nezahrnuje možnost určení dílčího důchodu (částka dávky nezávisí na délce získaných dob pojištění). Tím je zajištěno, že osoby, které byly zpočátku mnoho let pojištěny v systému typu A spojeným s materializací rizika a které jsou následně krátkou dobu pojištěny v systému typu B založeným na délce doby pojištění, nezůstávají v případě invalidity bez komplexní sociální ochrany.

Nebýt koordinačních nařízení Společenství, mohla by osoba mít nárok pouze na velmi malý důchod úměrný dobám získaným v systému typu B založeným na délce doby pojištění, zatímco doby pojištění získané v systému typu A by byly nenávratně ztraceny. Je proto logické, že Nařízení Společenství nabízejí nárok, který není systému typu A spojenému s materializací rizika vlastní, přičemž přiznaná dávka samozřejmě nedosahuje výše celého důchodu normálně poskytovaného pod tímto systémem a představuje jen jeho poměrnou část.

typ B → typ A

Zbývá vyřešit variantu, kdy osoba byla nejdříve pojištěna v systému (systémech) typu B založeným na délce doby pojištění a která následně při vzniku invalidity byla pojištěna v systému typu A spojeným s materializací rizika.

V takovém případě má dotyčná osoba v podstatě nárok na plný důchod ze systému typu A (kde částka, jak víme, nezávisí na délce dob pojištění) a též na důchod ze systému typu B (v případě, že bude třeba přihlídnout pro vznik nároku k době pojištění získané v jiných členských státech, bude ze systému typu B poskytován dílčí důchod ve výši odpovídající poměru dob pojištění získaných v systému typu B k celkové době pojištění). Pro stanovení výše dávek se ve smyslu článku 46 (1) Nařízení 883/2004 použije kapitola 5 tohoto nařízení.

Obdobně jako v předešlé situaci (typ A → typ B), je třeba vypořádat se s rizikem neopodstatněného překrývání dávek, jak uvidíme z následujícího příkladu:

Migrující osoba, která byla zpočátku pojištěna pod systémem typu B založeným na délce dob pojištění a poté - třeba jen dva roky - pojištěna v systému typu A spojeným s materializací rizika, by v případě invalidity měla nárok na velmi vysoký (třeba i plný) důchod ze systému typu B, jakož i na plný důchod ze systému typu A. Dávky takto nabyté by byly prakticky takřka dvakrát větší než ty, které by připadaly kolegovi, jenž po celý svůj pracovní život přispíval výlučně do jednoho z těchto dvou programů. Z toho důvodu se výše invalidního důchodu poskytovaného ze systému A stanoví v dílčí výši přímo na základě koordinačních nařízení (samotný charakter dávek systému A jinak nepočítá s možností stanovit dávku v dílčí výši, neboť výše důchodu nezávisí na délce získaných dob pojištění).

Při aplikaci uvedených koordinačních pravidel ve vztahu k českému invalidnímu důchodu tzv. invalidů z mládí se naráží na to, že § 42 zákona č. 155/1995 Sb. podmiňuje vznik nároku tím, že invalida z mládí nezískal potřebnou dobu pojištění. Stanovení této dávky v dílčí výši na základě nařízení tak nepřipadá v úvahu a dávku bude třeba poskytnout v plné výši, jak je uvedeno v následujícím příkladu:

Pan XY (nar. 1975) bydlel až do roku 2006 na Slovensku, kde v letech 1998 až 2000 přerušovaně pracoval v chráněné dílně a poté byl evidován na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Na Slovensku mu byl od roku 2003 přiznán invalidní důchod (nejde však o tzv. invalidní důchod z mládí). V červenci roku 2010 se přestěhoval k sestře do ČR a požádal zde o přiznání invalidního důchodu. Dle posudku lékaře OSSZ je plně invalidním od 12. roku věku. Nárok na český invalidní důchod se na základě článku 46 (1) Nařízení 883/2004 stanoví podle kapitoly 5. Ta je založena na tom, že pokud nárok vznikne bez nutnosti přihlédnout k dobám pojištění v jiném členském státě, přizná se důchod výhradně podle vnitrostátních právních předpisů. To znamená, že Nařízení 883/2004 nebrání tomu, aby byl jmenovanému přiznán tzv. invalidní důchod z mládí podle § 42 zdp. Důchod se poskytne ode dne, kdy pan XY začal podléhat českým právním předpisům, tj. ode dne, kdy přesunul své bydliště ze Slovenska do ČR.

Článek 46 (2) Nařízení 883/2004 však také počítá s možností, že nárok na důchod ve státě se systémem typu B nevznikne (například z důvodu, že pojištěnec není invalidní podle právních předpisů daného státu). Stát systému typu A, ve kterém byla osoba pojištěna v okamžiku materializace rizika, přizná invalidní důchod v plné výši podle pravidel uvedených v článku 44 Nařízení 883/2004, není-li nutné pro účely vzniku nároku na dávku přihlédnout k dobám pojištění získaným ve státě, kde byla migrující osoba pojištěna v systému typu B. Nastane-li takový výjimečný případ, kdy migrující pracovník byl pojištěn v jednom členském státě v systému typu B (kde nezíská nárok na invalidní důchod) a v několika dalších členských státech v systému typu A, rozhodne se o nároku na invalidní důchod ze systému typu A podle pravidel uvedených v článku 44 Nařízení 883/2004 (postupuje se tedy stejně, jako v případě osoby podléhající pouze systémům založeným na materializaci rizik – viz varianta typ A → typ A). Uvedené řešení má logiku v tom, že pojištěnec vždy dostane to, na co by měla nárok nemigrující osoba v téže situaci (dostane důchod podle právních předpisů státu, kde byl pojištěn v době vzniku pracovní neschopnosti s následnou invaliditou).

Rozhodnutí o stupni invalidity

Stanovení invalidity a určení jejího stupně podle vnitrostátních právních předpisů institucí jednoho členského státu je závazné pro instituce jiného členského státu, pouze pokud je v příloze VII Nařízení 883/2004 potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupně invalidity. V takovém případě pro členské státy uvedené v příloze VII platí, že o stupni invalidity žadatele rozhoduje kontaktní instituce, jsou-li její předpisy zahrnuty ve výše uvedené příloze. V opačném případě stanoví stupeň invalidity žadatele instituce, jejíž právní předpisy, uvedené v příloze VII, se na žadatele vztahovaly naposledy. Rozhodnutí o stupni invalidity poté tato instituce oznámí neprodleně ostatním dotčeným institucím, které jsou ve smyslu článku 46 (3) a přílohy VII Nařízení 883/2004 tímto rozhodnutím vázány.

Pro státy, které nejsou uvedeny v příloze VII, se článek 46 (3) Nařízení 883/2004 nepoužije a invalidita žadatele bude posuzována výhradně podle jejich vnitrostátních právních předpisů. Instituce rozhodující o stupni invalidity přihlíží k dokumentům, lékařským zprávám a informacím správní povahy získaným institucí kteréhokoli jiného členského státu (nejčastěji půjde o lékařskou dokumentaci zaslanou kontaktní institucí), jako by byly vydány v jejím vlastním členském státě. Každá instituce má však možnost nechat zdravotní stav žadatele posoudit lékařem nebo jiným znalcem podle vlastního výběru v souladu se svými předpisy.

Koordinační úprava invalidních důchodů obsažená v Nařízení 883/2004 je do velké míry podobná předchozí úpravě uvedené v Nařízení 1408/71.

STAROBNÍ A POZŮSTALOSTNÍ DŮCHODY

Koordinační pravidla vztahující se k výpočtu důchodů jsou jedny z nejsložitějších, ale zároveň nejdůležitějších nástrojů komunitárních předpisů o sociálním pojištění. Přispívá k tomu nejen značná odlišnost důchodových systémů v jednotlivých členských státech, ale i fakt, že tuto oblast legislativní činnosti Společenství značně ovlivnilo precedenční právo ESD. Tato publikace nemůže poskytnout veškeré informace o problematice a pro hlubší poznání je proto nutné vzít k ruce samotný text Nařízení a judikáty ESD.

Ustanovení hlavy III, kapitoly 5 Nařízení č. 883/2004, týkající se starobních a pozůstalostních dávek, se vztahují na

- starobní důchody,
- důchody pozůstalých, (tj. vdov, vdovců a nově jednotně též sirotků), a v mnohém se vztahují i na
- invalidní důchody, o nichž bylo pojednáno výše.

V oblasti důchodů zvláště vynikají základní obecné principy koordinace o rovném zacházení, jediném pojištění v dané době, sčítání dob pojištění získaných v různých obdobích v různých státech a o exportu dávek.

Základním předpokladem pro plnou aplikaci těchto principů a ustanovení je, že doby pojištění musí být získány podle právních předpisů dvou nebo více členských států, aby bylo možné „koordinovat“ různé penzijní programy. Pokud byly doby pojištění získány podle právních předpisů pouze jednoho členského státu, lze uplatňovat pouze některé koordinační principy, jako princip rovného zacházení a exportu dávek.

V souvislosti s důchody hraje jistou roli rozlišování mezi „národním důchodem“ a „důchodem podle Nařízení“.⁶ Jako „národní (nebo též plný či „solo“) důchod“ označujeme dávku, u které nárok vznikl čistě na základě právních předpisů příslušného státu bez toho, že by bylo zapotřebí sčítat doby pojištění získané v jiných členských státech. *Příklad:* migrující pracovník byl zaměstnán 20 let v Itálii a poté 15 let v Německu. V tomto případě doba pojištění získaná v každém z těchto dvou členských států pokrývá jak 15letou kvalifikační dobu v Itálii, tak 5letou dobu vyžadovanou německými právními předpisy.

Na druhé straně „důchod podle Nařízení“ (častěji též dílčí důchod) znamená důchod vznikající teprve na základě sečtení dob pojištění ve smyslu Nařízení č. 883/2004, neboť doba pojištění získaná v jednom členském státě nedosahuje délky potřebné doby pojištění stanovené vnitrostátními právními předpisy. *Příklad:* Pracovník byl pojištěn v Itálii pouze 13 let a v Německu pouze tři roky. Ani v jednom státě by bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným ve druhém státě nevznikl nárok na důchod.

Samozřejmě mohou nastat případy, kdy v jednom členském státě mají dotyčné osoby nárok na národní důchod a v jiném členském státě na dílčí důchod podle Nařízení. Příklad: Pracovník získal 30 let pojištění v Itálii a 4 roky v Německu. Italská doba pojištění umožňuje v Itálii přiznat plný důchod, zatímco německá instituce musí pro splnění podmínky potřebné doby pojištění přihlédnout jak k německé, tak k italské době pojištění. Jak je vidět z příkladů, odvíjí se stanovení výše důchodu od toho, zda se jedná o dílčí důchod podle Nařízení nebo o plný „národní důchod“.

---

⁶ Nařízení 883/2004 označuje národní plný důchod pojmem „nezávislá dávka“ a dílčí důchod pojmem „poměrná dávka“.

Dílčí důchod

Je-li možné v některém členském státě přiznat starobní důchod jen s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů jiného členského státu, provede se výpočet důchodu v souladu s proporcionální metodou podle článku 52 (1b) Nařízení č. 883/2004.

Kalkulace vychází z teoretické částky, tj. důchodu, na který by dotyčná osoba měla nárok, kdyby všechny doby získané v různých členských státech byly splněny v příslušném členském státě (jehož instituce provádí výpočet důchodu). Na základě této teoretické částky je pak skutečná výše dávky stanovena v poměru délky doby pojištění získané v dotyčném členském státě k celkové délce doby pojištění, a to pomocí následujícího vzorce:

$$\text{dílčí důchod počítaný státem A} = \text{teoretická částka} \times \frac{\text{délka dob pojištění ve státě A}}{\text{celková délka dob pojištění}}$$

Tento postup, který podrobně popisuje článek 52 (1) Nařízení 883/2004, představuje záchrannou síť, kdy migrující pracovník, který získá doby pojištění ve více než jednom členském státě, dostane důchod i tehdy, jestliže doby pojištění získané v jednom členském státě samy nezakládají nárok na důchod podle vnitrostátních právních předpisů tohoto státu. Dílčí důchod však bude přiznán jen za předpokladu, že součet všech dob pojištění získaných v členských státech dosáhne alespoň délky potřebné doby pojištění stanovené vnitrostátními právními předpisy daného státu. (Například pracovník, který získal 2 roky pojištění v Itálii a v Německu, nemá přes veškeré „sčítání“ nárok na důchod, jelikož souhrn čtyř let neodpovídá ani podmínkám stanoveným italskými právními předpisy, které určují potřebnou dobu pojištění v délce 15 let, ani podmínkám německých právních předpisů, které stanoví minimum pět let. Je to zcela důsledný přístup, jelikož v dotyčném případě není na tom migrující pracovník o nic hůře než pracovník, který ukončí čtyřletou dobu pojištění buď jen v Německu nebo jen v Itálii.)

V této souvislosti je třeba též odkázat na článek 57 (1) Nařízení č. 883/2004, který v případě, kdy délka dob pojištění získaných podle právních předpisů jednoho členského státu nedosahuje jednoho roku, neukládá instituci tohoto státu povinnost přiznat za tuto dobu dávku. (To samozřejmě neplatí, když nárok na důchod podle národních předpisů může vzniknout i za kratší dobu.) I když je hlavním účelem tohoto ustanovení vyloučit přílišnou administrativu, neznamená to, že jsou i velmi krátké doby pojištění zcela ztraceny. Podle podmínek článku 57 (2) musí instituce ostatních členských států, kterých se důchodové řízení týká, vzít tyto doby v úvahu při výpočtu teoretické částky.

Proporcionální metoda stanovená v Nařízení pro výpočet důchodů je z hlediska jak pojištěné osoby, tak samotných institucí spravedlivá; vypočtené částky dílčích důchodů odpovídají délce dob pojištění získaných v příslušném členském státě a jsou proporcionální k celkové době pojištění. Neznevýhodňuje to žádným způsobem migrujícího pracovníka a nepředstavuje ani nadměrnou zátěž pro kompetentní instituce.

Národní důchod („solo - důchod“)

Je snadno pochopitelné, že tam, kde lze splnit podmínky nároku na důchod čistě na základě vnitrostátních právních předpisů jednoho členského státu, vychází výpočet důchodu v zásadě z těchto předpisů. Podle koordinačních pravidel uvedených v Nařízení je však třeba posoudit, zda by důchod stanovený podle Nařízení nebyl pro migrujícího pracovníka výhodnější, než národní („solo“) důchod. Z článku 52 (1) a (3) Nařízení 883/2004 vyplývá povinnost instituce přiznávající důchod provést vedle výpočtu národního důchodu též výpočet dílčího důchodu podle Nařízení, následně obě částky porovnat a vyšší z nich přiznat žadateli. Tam, kde je předem zřejmé,

že výpočet národního důchodu povede vždy k vyšší částce, může příslušná instituce upustit od srovnávacího výpočtu dílčího důchodu, jestliže je tato situace uvedena v příloze VIII část I Nařízení 883/2004 a jestliže se neaplikuje článek 57 Nařízení (zápočet dob pojištění kratších 1 roku) ani ustanovení o překrývání dávek (články 54 a 55).

Pozůstalostní důchody

Všeobecně pro pozůstalé manžele nebo manželky a pro sirotky při přiznávání vdovských, vdoveckých a sirotčích důchodů platí stejná pravidla jako pro starobní důchody. Důchody se musí vyplácet bez jakýchkoliv omezení, změn nebo odkladů bez ohledu na to, zda pozůstalé osoby mají trvalý pobyt v jiném členském státě.

Zatímco Nařízení 1408/71 zachovávalo určité odchylky v případě sirotčích důchodů, kdy bylo třeba v některých případech respektovat integrační metodu koordinace (primárně určený stát přiznával plný důchod a ostatní zúčastněné státy měly pouze povinnost poskytnout dorovnání do výše, která by sirotkovi náležela v daném státě), Nařízení 883/2004 tuto odchylku nepřevzalo a stanoví pro přiznání sirotčího důchodu stejná pravidla, jaká platí pro starobní důchody, resp. pro vdovské a vdovecké důchody.

Třeba doplnit, že podle právních předpisů některých členských států, které mají tzv. rezidenční důchodový systém (např. Nizozemí, v jehož důchodovém systému jsou od určitého věku pojištěny všechny osoby bydlící na území Nizozemí bez ohledu na to, zda pracují či nikoli), se neposkytují žádné důchody pro pozůstalé, kteří dosáhli důchodového věku. U těchto osob se předpokládá, že získaly své vlastní nároky na důchod v rámci systému založeného na podmínce trvalého pobytu.

PRAVIDLA PRO ZÁPOČET DOB PÉČE O DÍTĚ

Nově se na komunitární úrovni objevuje úprava zápočtu dob péče o dítě u migrujících osob. Je obsažena v článku 44 Nařízení 987/2009. Pro lepší pochopení této komunitární úpravy je třeba věnovat pozornost též judikatuře ESD, zejm. případům C-135/99 Elsen a C-28/00 Kauer, ze kterých článek 44 Nařízení 987/2009 z velké části vyšel.

Paní Kauer byla Rakušanka, která v letech 1960 – 1964 pracovala v Rakousku. Zde se jí také narodily tři děti (v roce 1966, 1967 a 1969). V dubnu 1970 se s rodinou přestěhovala do Belgie, kde nepracovala. Po návratu do Rakouska opět začala pracovat a od roku 1975 získala v Rakousku další povinné doby pojištění. Rakouská strana jí zprvu započítala pouze dobu péče o děti (jako náhradní dobu pojištění) od roku 1966 do dubna 1970, kdy se odstěhovala do Belgie. Zápočet další doby péče za období, kdy bydlela v Belgii, rakouská instituce odmítla s odvoláním na rakouské právní předpisy, které zápočet dob pojištění v jiném členském státě EU podmiňují 2 podmínkami (doby musely být získány až po 1.1.1994 a žadatel musel pobírat peněžité dávky v mateřství podle rakouského práva), jenž paní Kauer nesplňovala. ESD argumentaci rakouské strany odmítl s tím, že pokud vnitrostátní právní úprava bezpodmínečně akceptuje doby péče získané na vlastním území, zatímco uznání doby péče strávené v jiném členském státě podmiňuje dodatečnými podmínkami, vytváří se tím nerovné zacházení mezi občany EU. Rakouská právní úprava byla tedy shledána jako odporující Smlouvě ES a ESD výslovně konstatoval, že v takovém případě komunitární právo brání uplatnění vnitrostátních právních předpisů, které jsou s ním v rozporu. Svoji argumentaci ESD podpořil též závěry, které vyplynuly z případu Elsen – skutečnost, že osoba pracovala jen v jednom členském státě a podléhala právním předpisům tohoto státu v době, kdy se dítě narodilo, vytváří pro účely hodnocení doby péče dostatečně úzkou vazbu mezi dobami péče o děti a dobami pojištění získanými díky výkonu výdělečného povolání v tomto státě.

Tvůrci nových nařízení se museli vypořádat s relevantní judikaturou, nicméně je třeba uvést, že výsledné znění článku 44 Nařízení 987/2009 je do určité míry kompromisem. Zahrnuje případy, kdy v průběhu péče o dítě došlo k migraci pečující osoby, v důsledku níž se na ni začaly vztahovat právní předpisy jiného členského státu. Ustanovení však respektuje pravidla určující příslušnost k právním předpisům obsažená v hlavě II Nařízení 883/2004 a vychází z toho, že dobu péče o dítě primárně zhodnotí stát, jehož právní předpisy se na pečující osobu vztahovaly podle hlavy II Nařízení 883/2004. Nelze-li dobu péče o dítě podle právních předpisů tohoto státu hodnotit, článek 44 (2) Nařízení 987/2009 přisuzuje sekundární odpovědnost za zhodnocení dob péče o dítě členskému státu, jehož právním předpisům pečující osoba podléhala z důvodu výkonu výdělečné činnosti ke dni, kdy péče o dítě podle právních předpisů tohoto státu započala. Takto určená příslušnost k zápočtu dob péče se nemění ani v případě, kdy péče probíhala na území jiného členského státu. Příslušný členský stát zhodnotí tuto dobu v rozsahu stanoveném jeho právními předpisy. V okamžiku, kdy se na osobu pečující o dítě začnou vztahovat právní předpisy jiného státu z toho důvodu, že začala vykonávat zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, příslušnost k zápočtu dob péče státem určeným na základě článku 44 Nařízení 987/2009 tím končí.

Příklad: Paní XY byla zaměstnána a pojištěna ve státě A a bydlela ve státě B. V roce 2000 se jí narodilo dítě, o které pečovala ve státě bydliště. V roce 2001 jí ve státě A skončil pracovní poměr uzavřený na dobu určitou a podle článku 11 (3)(e) Nařízení 883/2004 se na ni začaly vztahovat právní předpisy státu B. V roce 2003 získala zaměstnání ve státě C, kde byla z tohoto důvodu též pojištěna. Podle právních předpisů státu A se péče o dítě hodnotí v rozsahu 4 let, zatímco ve státě B pouze 1 rok. Na základě článku 44 (2) Nařízení 987/2009 tak dobu péče o dítě započte stát A, avšak pouze v rozsahu 3 let.

PRACOVNÍ ÚRAZY A NEMOCI Z POVOLÁNÍ

Předpisy Společenství o dávkách v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání jsou poměrně jednoduché a snadno pochopitelné. Jejich poskytování se v zásadě řídí obdobnými pravidly jako poskytování věcných a peněžitých dávek v případě běžných úrazů či onemocnění. Nařízení 883/04 žádné zásadní změny ve srovnání s Nařízením 1408/71 v této oblasti nepřináší.

U věcných dávek - zdravotní péče platí, že:

- *při pobytu mimo stát pojištění, poskytne instituce v místě pobytu osobě nezbytnou zdravotní péči související s léčením pracovního úrazu nebo nemoci z povolání v souladu s legislativou této země;*
- *v případě bydliště mimo stát pojištění bude osobě poskytnuta tamní institucí plná zdravotní péče související s léčením pracovního úrazu nebo nemoci z povolání;*
- *náklady za výpomocně poskytnutou péči budou instituci v místě pobytu či bydliště proplaceny institucí kompetentní z hlediska hrazení nákladů léčení pracovních úrazů a nemocí z povolání té země, kde je osoba pojištěna;*
- *u pracovních úrazů existuje výhodnější úprava plánovaného vycestování za zdravotní péči do jiného státu EU (mimo stát pojištění i bydliště) než v běžných případech. Stát pojištění totiž musí odsouhlasit plánované léčení vždy, pokud nemůže přiměřenou péči poskytnout sám v lékařsky ospravedlnitelné době (není tedy podmínkou, že musí jít o péči ve státě pojištění hrazenou);*
- *v případě úrazu či nemoci z povolání, která se projevila během pobytu mimo stát bydliště, má osoba, za předpokladu předchozího souhlasu kompetentní instituce, nárok na úhradu převozu do státu bydliště. U příhraničních pracovníků (kde přichází tato situace v úvahu nejčastěji), není nárok na úhradu převozu do státu bydliště podmíněn předchozím souhlasem;*

U dávek v hotovosti - peněžitých platí, že:

- *peněžité dávky jsou vždy vypláceny podle legislativy státu, kde je osoba pojištěna v okamžiku, kdy došlo k pracovnímu úrazu nebo k onemocnění nemocí z povolání, bez ohledu na místo trvalého nebo přechodného pobytu;*
- *dávky se normálně vyplácejí kompetentní institucí státu, kde je osoba pojištěna. Tato instituce se nicméně může dohodnout s institucí ve státě trvalého nebo dočasného pobytu, že peněžité dávky bude vyplácet ona (toto nemá žádný vliv na výši dávek);*
- *je-li výpočet peněžitých dávek založen na průměrném výdělku, započítávají se pouze příjmy, které byly vyplaceny za dobu pojištění podle legislativy státu vyplácejícího dávky;*
- *je-li výpočet peněžitých dávek založen na standardních výdělcích, případně průměrných standardních příjmech, vezmou se v úvahu pouze standardní výdělky, popřípadě průměr standardních výdělků za doby pojištění podle legislativy státu vyplácejícího dávky;*

V případě, že se u osoby projeví nemoc z povolání poté, co vykonávala činnost způsobitou vyvolat takovou nemoc ve více členských státech, jejichž předpisům v době výkonu práce podléhala, budou dávky v nemoci z povolání (ať už věcné či peněžité) vypláceny výhradně státem, ve kterém osoba vykonávala předmětnou činnost naposledy.

V případě, že již došlo k poskytnutí dávky z titulu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo se dávky poskytují (ať již peněžité nebo věcné) a dojde ke zhoršení zdravotního stavu osoby, bude k výplatě doplatku k již poskytovaným dávkám povinná:

1. pouze instituce, která dosud dávky vyplácela (vyplácí) za předpokladu, že osoba v jiném členském státě nevykonává činnost způsobitou zhoršit zdravotní stav, nebo
2. instituce jiného členského státu, pokud tam osoba vykonává činnost způsobitou zhoršit zdravotní stav.

Z hlediska českého systému, kde neexistuje zatím samostatné odvětví úrazového pojištění, má Nařízení vedle systému nemocenského pojištění, zdravotní péče a důchodového pojištění dopad i do oblasti upravované zákoníkem práce.

Osoba, která utrpěla pracovní úraz či se u ní projevila nemoc z povolání, má podle českých právních předpisů nárok jak na dávku nemocenského v případě pracovní neschopnosti, tak na zdravotní péči a popř. také na invalidní důchod, jestliže zůstala po úrazu invalidní. Tyto dávky jsou poskytovány ze stejného systému a ve stejné výši jako kdyby se nejednalo o pracovní úraz či nemoc z povolání. V rámci odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání podle zákoníku práce má však zaměstnanec ještě právo na náhradu škody od zaměstnavatele v podobě doplatku k dávkám sociálního zabezpečení, popř. na poskytnutí náhrady škody samostatně bez ohledu na dávky poskytované ze systému sociálního zabezpečení. Zaměstnavatel je pro tyto případy ve smyslu Nařízení rovněž kompetentní institucí a na náhradu škody jím poskytovanou podle zákoníku práce se nahlíží jako na dávky z titulu pracovních úrazů a nemocí z povolání podle kapitoly 2, části III. Nařízení 883/04.

Pro úplnost je třeba dodat, že zaměstnavatel je v ČR pro případy pracovních úrazů a nemocí z povolání ze zákona pojištěn u jedné ze dvou zákonem určených pojišťoven. Nejedná se zde o pojištění zaměstnance, ale samotného zaměstnavatele, který poskytuje zaměstnanci náhradu škody podle zákoníku práce. Tyto pojišťovny mají zákonem stanovenou odpovědnost poskytnout oprávněným osobám /poškozeným, pozůstalým/ náhrady v témže rozsahu jako zaměstnavatel v případě, pokud při zániku zaměstnavatele nepřejdou práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu na jiného zaměstnavatele.

Povinnost odvádět pojistné v rámci odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání je jistým druhem sociálního pojištění spadajícího pod koordinační pravidla stejně jako ostatní druhy pojištění (důchodové, nemocenské, zdravotní). Proto i pro něj platí pravidlo, že se odvádí do systému pouze jednoho státu (viz ustanovení o použitelnosti právních předpisů pouze jednoho státu v čl. 11 a n. Nařízení 883/04) bez ohledu na to, v jakém vnitrostátním právním předpise je zakotveno.

POHŘEBNÉ

Jako pro ostatní kategorie dávek, musí národní instituce v členském státě vzít v úvahu pojistná období nebo dobu trvalého pobytu, která byla realizována podle legislativy kteréhokoliv jiného členského státu, je-li to nutné pro stanovení nároků na pohřebné. To vše samozřejmě pouze za předpokladu, že se obdobná dávka v systému daného státu poskytuje.

Není třeba zdůrazňovat, že pohřebné bude vyplaceno kompetentní institucí státu, kde byla zesnulá osoba pojištěna, bez ohledu na to, ve kterém členském státě mají oprávněné osoby trvalý pobyt. Stejně tak nemá významu, v jakém odvětví sociálního zabezpečení je pohřebné v jednotlivých státech zahrnuto, zda je poskytováno v rámci pojistných fondů či jinak.

NEZAMĚSTNANOST

Počet nezaměstnaných v zemích Evropské unie má nejen své sociálně ekonomické příčiny a důsledky, ale současně vyvolává diskuze o dávkách poskytovaných v této souvislosti. A to bez ohledu na regionální a demografické rozdíly. Pro ty, kteří byli postiženi, je nepodstatné, zda o práci přišli v důsledku všeobecné recese, nevyhnutelných strukturálních změn nebo špatného řízení. Ať již je důvod jeho nezaměstnanosti jakýkoliv, bude se dotýčný pracovník snažit nalézt novou práci co nejrychleji.

Ačkoliv nejefektivnějším způsobem jak bojovat proti nezaměstnanosti je provádění úspěšné ekonomické politiky a politiky zaměstnanosti, vyšlo brzy najevo, že je alespoň právě tolik důležité zaručit dostatečnou sociální ochranu pro ty, kteří jsou nějakou dobu bez práce a během této doby většinou nemají dostatek prostředků pro svou obživu. Všechny členské státy se proto postaraly o to, aby zajistily poskytování dávek v nezaměstnanosti, i když se z historických, politických a ekonomických důvodů jednotlivé národní programy značně liší.

Dávky v nezaměstnanosti z hlediska komunitárního práva, stejně jako všechny ostatní dávky, jsou pro účely koordinace posuzovány podle jejich smyslu a obsahu. Je zcela nerozhodné, v jakém národním systému jsou zahrnuty (zda jsou upraveny v předpisech o sociálním zabezpečení, zaměstnanosti či jiných), jak se nazývají (podpora, pomoc apod.) nebo jaké jsou podmínky pro nárok (splnění určité doby pojištění, bydlení či zaměstnání).

S výjimkou Dánska, kde se každý může svobodně rozhodnout, zda se chce či nechce zúčastnit pojištění pro případ nezaměstnanosti, existuje ve všech členských státech povinné pojištění proti nezaměstnanosti. Účelem je, aby se pracovníci neocitli v případě ztráty zaměstnání bez ochrany. Zákony, na kterých spočívají tyto pojistné programy, mají dlouhou tradici, někdy sahající až do počátků tohoto století. Programy většinou pokrývají všechny zaměstnané osoby a v každém členském státě mají své vlastní charakteristické znaky.

Ve všech členských státech existují konkrétní kvalifikační podmínky pro nárok na dávky v nezaměstnanosti. Zpravidla je třeba, aby žadatel získal těsně předtím, než se stane nezaměstnaným, určitou dobu pojištění anebo zaměstnání. Existují značné rozdíly v úrovni dávek. Není možné uvést přesná čísla, jelikož skutečné sazby dávek prakticky ve všech členských státech se mění a často závisí na kritériích jako je věk žadatele, délka ukončeného pojištění a zaměstnání a trvání nezaměstnanosti.

Velký význam pro všechny, jichž se to týká, je délka doby vyplácení dávek, která se též v jednotlivých zemích značně liší. Členské státy stanoví různé maximální doby, které jsou kromě jiného závislé na věku žadatele a délce ukončené doby pojištění či zaměstnání.

Kromě všeobecného pojištění pro nezaměstnané, které téměř vždy poskytuje jen omezenou ochranu, má řada členských států dodatečné plány dávek, které se do jisté míry podobají dávkám sociální pomoci, jsou však určeny pro zvláštní situaci nezaměstnaných. Tyto plány poskytují rozsáhlou sociální ochranu v době následující po obvyklé době nároku na dávky, mají však ve většině případů velmi omezenou působnost.

Úkol Společenství - koordinace systémů členských států pro pojištění v nezaměstnanosti

Podobně jako v ostatních odvětvích sociálního pojištění, i v oblasti dávek v nezaměstnanosti nové Nařízení nadále pouze koordinuje poskytování těchto dávek a nesměruje k jejich harmonizaci. Proto rozdíly týkající se kvalifikujících podmínek, trvání a úrovně dávek budou i nadále přetrvávat.

Pokud jde o základní principy koordinace dávek v nezaměstnanosti, vychází nové Nařízení z předchozí úpravy a řeší tedy situace, kdy pracovník migruje v rámci EU/EHP a Švýcarska a je nutno rozhodnout, ve kterém členském státě může uplatnit nárok na dávky v nezaměstnanosti, zda splňuje kvalifikační podmínky pro poskytnutí těchto dávek a z jakého výdělku mu budou vypočítány. Nadále nové Nařízení také upravuje možnost exportu dávek v nezaměstnanosti při hledání zaměstnání v jiném členském státě.

Nové Nařízení samozřejmě přináší určité změny, kterým se blíže věnujeme v následujících řádcích.

Také pro dávky v nezaměstnanosti platí obecné koordinační principy, byť v modifikované verzi.

Sčítání dob pojištění (zaměstnání)

Článek 61 Nařízení č.883/2004 stanoví, že tam, kde nabytí, udržení nebo obnova práva na dávky v nezaměstnanosti (nebo jejich trvání) podléhá podmínce získání určité doby pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, je třeba také přihlídnout k celému období pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti ukončenému podle zákonů jiného členského státu. Oproti předchozí úpravě se nově přihlíží i k dobám samostatné výdělečné činnosti. Nadále platí pravidlo, že na rozdíl od podobných ustanovení v Nařízení upravujících ostatní odvětví sociálního zabezpečení se sčítání uplatní jen v případě, kdy dotyčná osoba "poslední" odpovídající období ukončila podle zákonů členského státu, kde jsou dávky nárokovány (článek 61(2)).

Znamená to, že pracovník, který byl nejdříve po nějakou dobu zaměstnán v členském státě A a pak v členském státě B, splňuje podmínky podle ustanovení Nařízení č. 883/2004 pro nárok na sečtení pojistných dob a dob zaměstnání pouze v členském státě B.

Kromě několika výjimek (článek 65 (5)) mohou být tedy nároky uplatněny pouze v zemi posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti. Narozdíl od dávek starobních, invalidních a pozůstalostních je u dávek v nezaměstnanosti vyloučen poměrný výpočet dílčích dávek podle délky ukončených dob v každém z příslušných členských států, přičemž za přiznání dávek může odpovídat pouze jeden členský stát.

Výpočet dávek

Národní zákony většiny členských států stanoví, že výpočet dávky musí vycházet z hladiny předcházejícího výdělku žadatele, přičemž referenční doby se mezi jednotlivými státy liší. Z důvodu vyloučení nejasností, sporů a nadměrnému administrativnímu zatížení, stanoví článek 62 Nařízení č. 883/2004, že je třeba pro tento účel vzít v úvahu pouze výdělek nezaměstnané osoby během jejího posledního zaměstnání na území členského státu, podle jehož zákonů jsou

dávky nárokovány (v souladu se zvláštním pravidlem stanoveným článkem 61(2) to většinou bývá poslední stát, kde byl dotyčný zaměstnán nebo vykonával samostatnou výdělečnou činnost). Toto ustanovení je povinné a je třeba ho dodržovat i v případech, kdy zaměstnání na území tohoto státu netrvalo dostatečně dlouho na to, aby byla splněna kvalifikační doba předepsaná národními zákony.

Jestliže například zákon členského státu vyžaduje, aby pro výpočet dávek byl vzat v úvahu výdělek za poslední 3 měsíce, a pokud dotyčný pracovník byl v tomto státě zaměstnán pouze 2 měsíce, ustanovení článku 62 zajišťují, že bude možné použít jako základ pro výpočet dávek pouze výdělek během tohoto dvouměsíčního období. Není možné, aby kompetentní instituce do tohoto výpočtu zahrnula jakoukoliv mzdu nebo plat, který dotyčný během referenčního období dostával v jiném členském státě, ale ani aby průměrný výdělek byl o dobu zaměstnání v cizině „rozmělněn“.

Oproti předchozí úpravě už nové nařízení nestanoví požadavek, aby poslední zaměstnání na území členského státu, ve kterém nezaměstnaná osoba uplatňuje nárok na dávky v nezaměstnanosti, trvalo alespoň čtyři týdny. Z hlediska vlastního výpočtu dávky v nezaměstnanosti se tedy přihlédně vždy k výdělků z posledního zaměstnání bez ohledu na to, že zaměstnání trvalo méně než čtyři týdny.

Stejný princip pro výpočet dávek v nezaměstnanosti platí i pro příjem ze samostatné výdělečné činnosti.

Pokud jde o nezaměstnané osoby, které naposledy pracovaly v jiném státě, než je stát jejich bydliště, a které uplatňují nárok na dávky v nezaměstnanosti ve státě bydliště (ať už jde o příhraniční pracovníky, tzv. pendlery, anebo ostatní příhraniční pracovníky (článek 65)), Nařízení nově stanoví, že stát bydliště vezme v úvahu jejich plat nebo příjem z posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti na území členského státu, jehož předpisy se na ně naposledy vztahovaly.

Tento princip se dosud uplatňoval pouze na pendlery, a to jen na základě judikatury ESD.

Ustanovení, že kompetentní instituce musí tam, kde se částka dávky liší podle počtu příslušníků pracovníkovy rodiny, také vzít v úvahu všechny rodinné příslušníky sídlící v jiném členském státě, bylo přesunuto do prováděcího nařízení.

Export dávek

Stejně jako v předchozí úpravě, i nové Nařízení umožňuje nezaměstnaným osobám, za splnění stanovených podmínek, aby si v průběhu pobírání dávek v nezaměstnanosti hledaly zaměstnání v jiném členském státě a zároveň si zachovaly po určitou maximální dobu nárok na tyto dávky. Z pohledu nezaměstnané osoby spočívá hlavní změna v tom, že členský stát může povolit export dávek až na šest měsíců, a z pohledu institucí vyplácejících dávky v nezaměstnanosti pak v tom, že výplata dávek v nezaměstnanosti nebude probíhat prostřednictvím instituce členského státu, v němž nezaměstnaný hledá práci, ale že dávky v nezaměstnanosti bude vyplácet sama přímo nezaměstnané osobě.

Díky této změně již nebude realizována refundace exportovaných dávek mezi institucemi členských států.

Nezaměstnaná osoba bude i nadále povinna podrobit se kontrolním postupům státu, v němž hledá práci, přičemž tento stát bude instituci vyplácející dávky informovat o skutečnostech, které mohou ovlivnit nárok na dávky.

Článek 64 obsahuje zvláštní ustanovení, podle kterých export dávek v nezaměstnanosti podléhá řadě restriktivních podmínek.

Nezaměstnaná osoba tak musí zůstat k dispozici pracovním úřadům příslušného státu alespoň čtyři týdny ode dne, kdy se stane nezaměstnanou. Důvod je ten, že dotyčná osoba musí nejdříve vyčerpát všechny místní možnosti získání nového zaměstnání než začne hledat zaměstnání v jiných členských státech. Výše uvedenou dobu lze zkrátit pouze se souhlasem pracovního úřadu příslušného státu.

Jestliže se pak do sedmi dnů nezaměstnaná osoba zaregistruje u úřadu práce jiného členského státu, kde hledá zaměstnání a podrobí se kontrolnímu postupu ze strany tohoto úřadu, může si po dobu tří měsíců, případně šesti, uchovat právo na dávky vyplácené podle zákonů prvně uvedeného kompetentního státu, pokud ovšem tyto zákony skutečně stanoví nárok na dávky během tohoto období.

Jestliže dotyčná osoba neuspěje při hledání práce v jiném členském státě a vrátí se do kompetentního státu, bude mít nadále nárok na dávky podle zákonů tohoto státu pouze vrátí-li se před uplynutím tříměsíční, resp. šestiměsíční lhůty, pokud ovšem kompetentní instituce lhůtu neprodlouží.

Po uvedené tříměsíční, resp. šestiměsíční lhůtě ztrácí podle předpisů Společenství nezaměstnaná osoba, která má v úmyslu zůstat v nově zvoleném členském státě, své právo na dávky v nezaměstnanosti. Pokud by později v druhém státě práci našla a pak opět ztratila, bude mít samozřejmě na dávky v nezaměstnanosti nárok. Při určování zda došlo k nabytí práva na dávky, sečte v souladu s výše uvedeným článkem 61 všude tam, kde to přichází v úvahu, tento druhý stát všechny doby získané v jiných zemích Společenství.

Mezi dvěma dobami zaměstnání lze realizovat export vícekrát, ale celková maximální doba exportu nesmí přesáhnout tři, resp. šest měsíců.

Nezaměstnané osoby, které během svého posledního zaměstnání/samostatné výdělečné činnosti měly bydliště v jiném státě, než ve kterém vykonávaly svou činnost

1. Osoba, která je částečně nebo přerušovaně nezaměstnaná (článek 65(1)), uplatňuje nárok na dávky v nezaměstnanosti ve státě zaměstnání/samostatné výdělečné činnosti (pro výpočet dávek se použije článek 62(1))
2. Osoba zcela nezaměstnaná, která
  - a) je pendlerem (článek 65(2) první odstavec) – uplatňuje nárok na dávky v nezaměstnanosti pouze ve státě bydliště, ale může se doplňkově registrovat u služeb zaměstnanosti ve státě posledního zaměstnání/samostatné výdělečné činnosti (pro výpočet dávek se použije článek 62(3))
  - b) není pendlerem - může se rozhodnout, zda zůstane ve státě posledního zaměstnání a uplatní nárok na dávky v nezaměstnanosti v tomto státě – (situace podle článku 65(2) druhého odstavce, pro výpočet dávek se uplatní článek 62(1)), nebo zda se vrátí do státu bydliště a uplatní nárok tam (situace podle článku 65(2) prvního odstavce, pro výpočet dávek se použije článek 62(3)); pokud se tato osoba rozhodne pobírat nejprve dávky ve státě posledního zaměstnání a pak se vrátit do státu bydliště, může využít exportu a teprve po jeho ukončení může žádat o dávky v nezaměstnanosti ve státě bydliště.

V případě, že dávku v nezaměstnanosti vyplácí stát bydliště, lze nově na základě nařízení požadovat od státu posledního zaměstnání refundaci části vyplácené dávky. Podmínky této refundace blíže upravuje článek 65 odstavce 6 až 8.

PŘEDDŮCHODOVÉ DÁVKY

Tyto dávky jsou nově upraveny v článku 66 Nařízení 883/04. Nařízení stanoví pouze, že je nárok na předdůchodové dávky podle národních předpisů podmíněn získáním dob pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, nepoužije se článek 6 tj. sčítání dob pojištění. Svým charakterem jsou předdůchodové dávky velmi blízké dávkám v nezaměstnanosti, protože jsou zpravidla poskytovány osobám v pokročilejším věku, které mají objektivní obtíže nalézt pracovní uplatnění, nicméně ještě nesplňují podmínky pro přiznání starobního důchodu. V ČR tento druh dávek neexistuje a nelze je zaměňovat s důchodem poskytovaným při předčasném odchodu do důchodu.

RODINNÉ DÁVKY

Pro zajištění sociální ochrany osob, které se pohybují z jednoho členského státu do druhého, je třeba, aby předpisy Společenství přihlédly k dávkám spojeným s rodinnou situací těchto osob. U práva na volný pohyb je důležité, aby ti, kteří toto právo realizují, si mohli podržet své nároky na rodinné dávky i za hranicemi konkrétního státu, v rámci celého Společenství. Rodinné dávky, jejichž podmínky poskytování i výše se v jednotlivých členských státech značně liší, jsou často spojeny se sociální a demografickou politikou, což jsou politiky typicky národní. Koordinace v této oblasti je naprosto nezbytná.

Podle obecných pravidel koordinace musí migrující osoba dostávat všechny rodinné dávky stanovené národními právními předpisy, které se na ni vztahují, i tehdy, jestliže má bydliště v jiném členském státě (princip jedné aplikovatelné legislativy, a to na prvním místě legislativy státu výkonu výdělečné činnosti) anebo jestliže má státní příslušnost jiného členského státu (princip rovného zacházení). Zároveň je třeba respektovat princip zachování nabytých práv, kterým je zajištěn export rodinných dávek do státu bydliště rodinných příslušníků. Tam, kde to pro nárok na rodinnou dávku přichází v úvahu, platí rovněž princip sčítání dob pojištění. Novým prvkem, který je projevem modernizace koordinačních postupů, je princip asimilace faktů, podle něhož se při posuzování nároku na rodinnou dávku s dávkami, příjmy, skutečnostmi, událostmi zachází tak, jako by nastaly na území příslušného státu.

Speciální pravidla koordinace rodinných dávek vyplývají z toho, že se rodinné dávky týkají celé rodiny, několika osob, jejíž členové se mohou pohybovat, pracovat či bydlet v různých členských státech. Ke specifickým pravidlům patří např. určování priorit příslušnosti k právním předpisům pro výplatu rodinných dávek či řešení překrývání nároků z více členských států.

Koordinace sociálního zabezpečení, které byla v prvopočátku upravena Nařízením č. 3/59, procházela vývojem. V průběhu padesátileté historie se postupně rozšiřoval okruh osob krytých koordinačními předpisy, kategorie pracovníků začala zahrnovat vedle zaměstnanců i osoby samostatně výdělečně činné, k pracovníkům přibyli nezaměstnaní, důchodci, sirotci, sjednocovala se pravidla, která původně platila různě pro různé skupiny osob. Především pod vlivem rozsudků Evropského soudního dvora se rušily postupy znamenající přímou i nepřímou diskriminaci. Tyto změny činily koordinační nařízení nejednoznačnými a nepřehlednými. Vystala potřeba zjednodušit stávající pravidla, modernizovat je a zároveň zohlednit rozsudky Evropského soudního dvora, které byly v mezidobí přijaty. Výsledkem je nahrazení Nařízení č. 1408/71 a č. 574/72 Nařízením č. 883/2004 a č. 987/2009.

Cíle modernizační aktivity v koordinaci sociálního zabezpečení se projevily i v úpravě rodinných dávek, kde došlo k aktualizaci textu daných částí nařízení, zjednodušení a vyjasnění některých ustanovení a tím ke zlepšení ochrany práv občanů, posílení spolupráce mezi institucemi a sjednocení jejich postupů při poskytování rodinných dávek.

Právní úprava rodinných dávek je soustředěna v Nařízení č. 883/2004 (Základní Nařízení) do hlavy III kapitoly 8 článků 67 až 69 (pozor na nový článek 68a) a v Nařízení č. 987/2009 (Prováděcí Nařízení) do hlavy III kapitoly VI článků 58 až 61. Ve vztahu k rodinným dávkám jsou důležitá také obecná ustanovení v hlavách I Základního a Prováděcího Nařízení, která obsahují vymezení základních pojmů a institutů. Uplatní se rovněž pravidla pro určení použitelných právních předpisů obsažená v hlavě II Základního Nařízení nebo ustanovení o spolupráci v hlavě V Základního Nařízení. V neposlední řadě mají význam i finanční a různá ustanovení v hlavě IV a V Prováděcího Nařízení.

Modernizace, zlepšení a zjednodušení právní úpravy rodinných dávek v Základním a Prováděcím Nařízení spočívají nejen ve snížení počtu článků, které se rodinných dávek týkají, ale také ve sjednocení pravidel pro zaměstnané osoby a důchodce a odstranění rozdílů mezi rodinnými dávkami a rodinnými přídavky, které bylo uplatněno v dřívějších koordinačních předpisech. Rozlišení mezi rodinnými dávkami a rodinnými přídavky bylo Nařízením č. 883/2004 odstraněno a všechny osoby spadající do jeho osobního rozsahu dostávají rodinné dávky podle obdobných pravidel.

Které aspekty poskytování rodinných dávek upravují jednotlivé články Základního a Prováděcího Nařízení?

Dávky sociálního zabezpečení obvykle nejsou v koordinačních nařízeních definovány. Definice rodinných dávek ve článku 1 Základního Nařízení obsažena je, což pomáhá sjednotit jejich chápání v rámci Společenství. Pro účely koordinace se rodinnou dávkou rozumí všechny věcné nebo peněžité dávky určené k vyrovnání rodinných výdajů, s výjimkou záloh na výživné a zvláštních dávek při narození dítěte a při osvojení dítěte.

Rovněž definice rodinného příslušníka je v Základním Nařízení jistým způsobem uvedena. Článek 1 sice odkazuje na národní právní předpisy, jestliže však tyto nerozlišují mezi rodinnými příslušníky a jinými osobami, považují se za rodinné příslušníky manžel nebo manželka, nezletilé děti a nezaopatřené zletilé děti. Ve vztahu k rodinným dávkám je důležité, že i u osoby (dítěte), které nežije v domácnosti s pojištěnou osobou, se tato podmínka společné domácnosti považuje za splněnou, pokud je tato osoba (dítě) „závislá hlavně“ na pojištěné osobě.

Vyjasnění pravidel a zohlednění rozsudků Evropského soudního dvora bránících nepřímé diskriminaci při určování nároku na rodinné dávky přináší článek 67, který zakotvuje export rodinných dávek. Dle něho se při posuzování nároku na rodinné dávky přihlíží k situaci celé rodiny a stejně jako ti rodinní příslušníci, co bydlí v příslušném státě, se posuzují i ti, kteří bydlí v jiném členském státě. V případě důchodce je příslušným stát vyplácející důchod.

Novinkou v úpravě rodinných dávek jsou explicitně vyjádřená pravidla přednosti při překrývání nároků v situacích, kdy jsou rodinné dávky poskytovány na různém základě nebo ze stejného důvodu. V případě, že jsou dávky vypláceny více než jedním členským státem na různém základě, platí dle článku 68 následující pořadí: 1) nároky přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, 2) nároky přiznané z důvodu pobírání důchodu, 3) nároky přiznané z důvodu místa bydliště. Jsou-li rodinné dávky poskytovány ze stejného důvodu, je kritériem pro stanovení pořadí přednosti místo bydliště dětí, podpůrně pak výše dávky u nároků z důvodů zaměstnání nebo délka pojištění u nároků z důvodů důchodu. V případě kolidujících právních předpisů se poskytuje vyrovnávací doplatek. Rodinné dávky se přiznávají podle legislativy primárně kompetentního státu, nárok v druhém členském státě se pozastaví, resp. pokud je v sekundárně kompetentním státě rodinná dávka vyšší než v primárně kompetentním státě, „v nezbytných případech“ doplácí stát se sekundární kompetencí rozdíl. Jestliže se nárok na rodinnou dávku zakládá výhradně na bydlišti, není nutno vyrovnávací doplatek na děti bydlící v jiném členském státě poskytovat.

Možné způsoby při výpočtu vyrovnávacího doplatku byly opakovaně diskutovány při projednávání Prováděcího Nařízení, aniž se dospělo k výsledku. Jednotný postup kalkulace stanoví rozhodnutí Správní komise, které nahradí dřívější rozhodnutí č. 147 a 150.

Součástí článku 68 je také úprava, která přináší větší právní jistotu osobám, avšak může způsobovat komplikace institucím. Je-li žádost o rodinnou dávku předložena instituci sice kompetentní, ale nikoli podle pravidel přednosti, postoupí tato instituce žádost neprodleně instituci státu s přednostně použitelnými předpisy a o tomto kroku informuje žadatele. Také dochází k prolomení prekluzivní lhůty, neboť den předložení žádosti první (nesprávné) instituci se považuje rovněž za den předložení druhé (správné) instituci. Zároveň může být přiznána prozatímní dávka.

Článek 68a Základního Nařízení řeší situace, kdy dávka není využívána ve prospěch rodinného příslušníka. Stanoví, že na žádost a prostřednictvím instituce státu bydliště poskytne příslušná instituce rodinné dávky osobě, která o rodinného příslušníka skutečně pečuje.

Součástí rodinných dávek jsou doplňkové nebo zvláštní dávky pro sirotky, vyplácené v jiné formě než důchody nebo přípatky k důchodům. Způsob jejich výplaty upravuje Základní Nařízení v článku 69.

Z pravidel obsažených v hlavě V Základního Nařízení jsou pro rodinné dávky důležitá ustanovení o povinnostech, která obsahuje článek 76. Institucím členských států je uložena povinnost sdělovat si informace a poskytovat si navzájem správní pomoc, v zásadě bezplatně. Dále je zde stanovena povinnost spolupráce a výměny informací mezi institucemi a osobami a jsou dány podmínky těchto činností, včetně práva na používání všech úředních jazyků Společenství. Žadatelům o rodinné dávky je uložena povinnost informovat o všech okolnostech, které ovlivňují příslušnost k právním předpisům. V koordinaci rodinných dávek se uplatní např. i ustanovení článku 81, dle něhož datum podání žádosti, prohlášení nebo opravného prostředku v jednom členském státě je závazné i pro jiné členské státy, nebo článek 82, který je věnován lékařským prohlídkám.

Prováděcí Nařízení, které upravuje procedurální otázky, umožňuje praktickou koordinaci rodinných dávek, především stanovením podrobných pravidel a postupů pro činnost a spolupráci institucí s primární a sekundární kompetencí při posuzování nároků migrujících osob na rodinné dávky. Stanovení společných lhůt pro splnění některých povinností nebo realizaci administrativních úkonů, včetně lhůt pro odpovědi institucí na dotazy osob, také přináší větší právní jistotu žadatelům o rodinné dávky. Elektronická výměna informací urychlí proces rozhodování o rodinných dávkách a zajistí včasnost jejich výplaty.

Nově je kladen důraz na aktivitu a vstřícnost institucí a rychlost jejich reakce („bez prodlení“) při výměně údajů nezbytných pro určení práv a povinností osob krytých koordinačními předpisy, při informování osob o jejich právech a povinnostech, při vyřizování žádostí o rodinné dávky, při předávání informací, dokumentů a žádostí o rodinné dávky, jsou-li tyto předloženy nesprávně instituci podle pravidel přednosti. Kromě výše uvedených zásad veřejné služby, efektivnosti a aktivní pomoci ze strany institucí je v článku 2 Prováděcího Nařízení zakotvena povinnost žadatele o dávky sdělit příslušné instituci všechny údaje a dát k dispozici veškeré podklady pro zjištění situace její a její rodiny a určení příslušnosti k právním předpisům (při respektování práva na ochranu osobních údajů).

Pro zvýšení ochrany osob se článkem 6 Prováděcího Nařízení zavádí institut prozatímního uplatňování právních předpisů a prozatímní poskytování dávek. Pro případ, kdy mezi institucemi nebo orgány členských států nepanuje shoda o tom, kdo je příslušný k výplatě dávek, je stanovena základní použitelnost právních předpisů v následujícím pořadí: 1) stát skutečného výkonu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud jsou vykonávány jen v jednom členském

státě, 2) stát bydliště, je-li zde vykonávána část činnosti nebo je-li osoba neaktivní, 3) stát prvního podání žádosti, pokud je činnost vykonávána ve více členských státech.

Prvky pro určení bydliště, které je důležité při aplikaci pravidel přednosti při překrývání nároků na rodinné dávky, uvádí článek 11 Prováděcího Nařízení. Základním kritériem je střed zájmu, který se posuzuje na základě dostupných a významných informací o skutečnostech, jako jsou podle okolností délka a nepřetržitost přítomnosti na území členského státu a osobní situace osoby (místo všech vykonávaných činností, pracovní aktivity a jejich stabilita, povaha nevýdělečných činností; rodinná situace osoby a její rodinné vazby, bydlení a jeho stabilita, daňová rezidentura). V nejednoznačných případech je rozhodující záměr osoby a zejména důvody vedoucí k jejímu přestěhování.

Ve vlastní kapitole VI věnované rodinným dávkám článek 58 upřesňuje pravidla přednosti v případě souběhu, pokud při poskytování dávek ze stejného důvodu nelze prioritu určit na základě bydliště dětí. Každý členský stát zahrne do výpočtu rodinných dávek všechny děti v rodině a instituce státu s nejvyšší dávkou vyplatí dávku v plné výši, s tím, že instituce druhého státu jí uhradí polovinu této částky, maximálně však do výše své rodinné dávky.

Článek 59 formuluje pravidla platná v případech, kdy dojde ke změně použitelných právních předpisů nebo pořadí příslušnosti pro přiznání rodinných dávek v průběhu kalendářního měsíce, a to tak, že instituce prvního členského státu, která v daném měsíci začala vyplácet rodinné dávky, bude pokračovat až do konce měsíce. O datu ukončení výplaty ze své strany uvědomí instituci druhého členského státu, která od téhož data zahájí výplatu dle svých právních předpisů.

Článek 60 Prováděcího Nařízení rozvíjí postupy provádění článků 67 a 68 Základního Nařízení. Stanoví, že žádosti o rodinné dávky mají být adresovány příslušné instituci a že na všechny osoby v rodině se pohlíží, jako by bydlely v příslušném členském státě. Umožňuje druhému rodiči požádat o rodinnou dávku, pokud první rodič své právo neuplatnil. Je zde uložena povinnost instituci posoudit žádost s přihlédnutím ke všem faktickým a právním skutečnostem týkajícím se rodinné situace žadatele a shledá-li se být prioritní, poskytnout rodinné dávky dle svých právních předpisů.

Ve většině ustanovení článku 60 Prováděcího Nařízení je zakotvena povinnost aktivního přístupu ze strany instituce, nikoli osoby. Pokud se instituce domnívá, že v rodině přichází v úvahu i stát se sekundární kompetencí a že by mohl existovat nárok na vyrovnávací doplatek v druhém členském státě, uvědomí o tom žadatele a příslušné instituci druhého členského státu postoupí neprodleně jak žádost osoby o rodinnou dávku, tak své rozhodnutí o žádosti a výši přiznaných rodinných dávek. Pokud instituce, které byla předložena žádost, dojde k závěru, že její právní předpisy jsou použitelné, nikoli však na základě práva přednosti, přijme neprodleně prozatímní rozhodnutí o použitelných právních předpisech, žádost postoupí příslušné instituci druhého členského státu a uvědomí o tom žadatele. Jestliže instituce druhého členského státu, které je žádost postoupena, nezaujme do dvou měsíců postoj k prozatímnímu rozhodnutí vydanému institucí prvního členského státu, použije se prozatímní rozhodnutí a instituce druhého státu vyplatí rodinné dávky podle svých právních předpisů a o výši vyplacených dávek informuje instituci prvního členského státu. V případě, že instituce mají rozdílné názory na použitelné právní předpisy, postupuje se podle patřičných ustanovení článku 6 Prováděcího Nařízení a dávky vyplatí prozatímně instituce místa bydliště, za níž se považuje instituce místa bydliště dětí. Postup při vracení přeplatku vniklého v souvislosti s výplatou prozatímní dávky je uveden odkazem na článek 73 Prováděcího Nařízení.

V návaznosti na článek 69 Základního Nařízení rozvíjí článek 61 Prováděcího Nařízení postup při předávání žádostí o doplňkové nebo zvláštní rodinné dávky pro sirotky v situaci, kdy dle legislativy příslušného státu tyto dávky nejsou poskytovány. Ze seznamu, který měla za úkol vypracovat Správní komise, vyplývá, že doplňkové nebo zvláštní rodinné dávky pro sirotky existují pouze v 6 členských státech.

Důležitou součástí Prováděcího Nařízení jsou finanční ustanovení, která řeší provádění úhrady pohledávek mezi institucemi (články 66 až 69), zpětné vymáhání neoprávněně vyplacených dávek institucí jednoho členského státu pomocí odečtu od nedoplatků nebo průběžných plateb, jež mají být vypláceny v druhém členském státě bez ohledu na odvětví sociálního zabezpečení (článek 72), vyúčtování a refundace prozatímně vyplacených dávek (článek 73), náležitosti, podmínky, nástroje a náklady vymáhání pohledávek (články 75 až 85).

Z různých ustanovení Prováděcího Nařízení je ve vztahu k rodinným dávkám důležitý článek 87, jenž upravuje lékařské prohlídky, a článek 90 o přepočtech měn, který za směnný kurs označuje referenční směnný kurs vyhlášený Evropskou centrální bankou, s tím, že konkrétní datum, ke kterému je třeba kurs stanovit, určuje rozhodnutí Správní komise.

Vedle Nařízení se koordinace řídí také rozhodnutími/doporučeními Správní komise. Z dosud přijatých rozhodnutí se rodinných dávek týká rozhodnutí Správní komise č. F1 ze dne 12. června 2009 o výkladu článku 68 Nařízení (ES) č. 883/2004 ohledně pravidel přednosti v případě souběhu rodinných dávek. Dokument vymezuje situace, kdy jsou rodinné dávky pokládány za přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti. Dle toho nárok na rodinné dávky vzniká na základě nejen reálného zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, ale také v průběhu jejich dočasného pozastavení např. kvůli nemoci, mateřství, nezaměstnanosti, jsou-li vypláceny mzda nebo dávky, dále pak z důvodu placené dovolené nebo stávky či výluky a zejména během neplacené dovolené za účelem výchovy dítěte, je-li tato příslušnými právními předpisy považovaná za rovnocennou zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti.

PŘEDPOKLADY KOORDINACE V PRAXI

Každý předpis, včetně základních Nařízení Společenství o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, by zůstal pouze prázdným listem papíru, pokud by se nepodařilo jeho ustanovení zavést v život. V následujícím textu jsou zmíněny tři základní předpoklady a způsoby jak tohoto dosáhnout, konkrétně

- spoluprací mezi příslušnými úřady a institucemi sociálního zabezpečení v členských státech,
- činnostmi příslušných řídicích a poradenských orgánů Společenství
- poskytováním informací.

Spolupráce mezi členskými státy

Koordinace národních zákonů o sociálním zabezpečení nevyžaduje pouze správný, důsledný výklad základních pravidel, jak jsou stanovena precedenčním právem Evropského soudního dvora. Aby byla účinná, musí se též opírat o spolupráci úřadů a institucí členských států. Řečeno jinými slovy, klíčem k hladkému běhu celého mechanismu koordinace je princip vzájemné administrativní pomoci.

Potřeba takové spolupráce se stává stále zjevnější v souvislosti s uvědoměním, že cílem není vybudovat autonomní, specifický systém sociálního zabezpečení nezávislý na národních systémech, který by se vztahoval na pracovníky pohybující se v rámci Společenství, ani vytvořit nový společný systém pro 27 a více členských států. Účelem je prostě dosáhnout koordinace zákonů o sociálním zabezpečení ustavených na národní úrovni. Taková koordinace pokrývající existující i budoucí zákony usiluje o vytvoření nezbytných článků pro celkovou, důslednou aplikaci.

V kontextu, kdy Nařízení Společenství (základní Nařízení č.883/04 a prováděcí Nařízení č.987/09) tvoří nástroj koordinace, je to právě tento důvod, proč příslušné úřady členských států se musí vzájemně plně informovat o změnách, ke kterým dochází v jejich systémech a o opatřeních, které by mohly ovlivnit aplikaci předpisů. Úřady a instituce členských států musí pro tento účel poskytovat pomoc, zpravidla bezplatně, jako kdyby prováděly své vlastní zákony.

V praxi řešené situace se značně mezi sebou liší. Proplétá se celá řada složitých činitelů a osoby s nárokem na dávky mohou být pojištěny pod více než jedním národním systémem. V jiných případech zase příslušný stát není státem, kde se materializuje riziko anebo státem, kde trvale bydlí příslušníci rodiny osoby, které jsou dávky vypláceny. A ještě v dalších případech může být částka dávek splatných kompetentní institucí členského státu doplněna o rozdíl mezi částkami stanovenými podle zákonů tohoto státu a druhého státu, který je povinen vyplatit rozdíl. Je tudíž zřejmé, že spolupráce mezi příslušnými národními orgány je nejen užitečná, ale jednoznačně zásadní pro hladký běh koordinačního mechanismu Společenství.

Spolupráce může být též zaměřena na vybírání příspěvků sociálního zabezpečení, případně i vymáhání na území členského státu jiného než příslušný stát, anebo refundaci nesprávně vyplacených příspěvků jejich odečtením od částky dávek, které mají být vyplaceny institucí druhého členského státu.

Snad nejtypičtějším a nejčastějším příkladem spolupráce jsou případy, kdy poskytnutí nebo výplata (a kontrola) dávek je prováděna prostřednictvím institucí jednoho členského státu v zastoupení institucí odpovídajících za vyplácení v jiném členském státě, např. u věcných dávek/zdravotní péče poskytovaných v případě nemoci, mateřství, pracovního úrazu a nemoci z povolání, nebo dávek v nezaměstnanosti poskytovaných v jiném členském státě než je příslušný stát.

Zásadní význam pro spolupráci mezi členskými státy a jejich institucemi hraje tzv. „**ELEKTRONIZACE**“. Dosavadní komunikace prostřednictvím papírových formulářů (řady E100, E200 atd.) by měla být postupně do dvou let po účinnosti Nařízení 883/04 nahrazena elektronickou výměnou nezbytných informací. Papírové dokumenty by měly být používány pouze tam, kde se komunikuje s dotčenou osobou či je vydání papírového dokumentu jinak odůvodněno. Výměna informací pomocí elektronických prostředků mezi tzv. "Acces pointy" vytvořenými v členských státech z drtivé míry vytlačuje nutnost i samotnou možnost používání většiny z obrovského počtu dřívějších papírových formulářů a je cestou k modernizaci evropské sítě propojující národní sociální systémy.

ŘÍDÍCÍ A PORADENSKÉ ORGÁNY SPOLEČENSTVÍ

Narozdíl od standardních mezinárodních dohod v oblasti sociálního zabezpečení, jejichž aplikace je ponechána na kompetentních institucích koordinovaných jedním nebo dvěma styčnými orgány, vznikly na základě Nařízení Společenství dva další orgány, jeden pro administrativu a řízení a druhý poradenský zaměřený na koordinaci národních zákonů o sociálním pojištění.

První z těchto orgánů, Správní komise pro koordinaci sociálního zabezpečení, byla založena již Nařízením č.3 z 16. prosince 1958. Potřeba tohoto specifického orgánu Společenství vyplývá hlavně z existence rozdílných právních rámců, ve kterých musí operovat. Zatímco bilaterální dohody jsou tradičním diplomatickým nástrojem a závisejí na schválení nebo ratifikaci smluvními stranami, jsou Nařízení Společenství nástrojem s přímou a okamžitou aplikovatelností na právní systémy členských států, aniž by podléhaly jakékoliv formě předběžné ratifikace.

Odpovědnost za zajištění správné aplikace předpisů o sociálním zabezpečení spočívá jednak na členských státech a snad do ještě větší míry na institucích Společenství a zvláště Evropské komisi.

Nepřekvapuje proto, že Nařízení č.883/04 v Hlavě IV. odkazuje na Správní komisi jakožto na orgán při Evropské komisi, který je svými pravidly definován jako specializovaný orgán Komise.

Správní komisi tvoří delegáti vlád za každý členský stát, kteří mohou být zastoupeni svými zástupci a kterým v případě potřeby pomáhají odborní poradci. Schůzi se v poradní funkci účastní též zástupce Evropské komise. V rámci dohod uzavřených mezi Evropským společenstvím a mezinárodními organizacemi pomáhají Správní komisi též zástupci Mezinárodní organizace práce (MOP), kteří se účastní schůzí anebo provádějí odborné studie ve svých specializovaných oblastech.

Sekretářské služby poskytuje Správní komisi Evropské společenství, nebo konkrétněji jednotka pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků, která pracuje v rámci Generálního ředitelství pro zaměstnanost, ekonomické vztahy a sociální záležitosti.

Správní komise se schází alespoň jednou za tři měsíce a může ustavovat ad-hoc pracovní skupiny pro speciální otázky. Rozhodnutí jsou přijímána buď jednohlasně přítomnými členy anebo kladným hlasováním stanoveného počtu členů. Jednomyslnost je nutná u rozhodnutí týkajících se výkladu Předpisů a revize pravidel.

Povinnosti Správní komise, jak jsou stanoveny článkem 72 Nařízení č.883/04, se vyznačují různorodostí, technickou složitostí i významem pro vytváření a aplikování mechanismu pro koordinaci sociálního zabezpečení ve Společenství. Týkají se řešení všech administrativních záležitostí a otázek výkladu vyplývajících z Nařízení, předkládání návrhů Evropské komisi pro vypracování a revizi Nařízení, překladu dokumentů a regularizace účetnictví týkajícího se nákladů, které mají nést instituce členských států. Správní komise se též zabývá podporou a rozvíjením spolupráce mezi členskými státy v oblasti sociálního zabezpečení obecně (což je úkol, který přesahuje rámec samotné koordinace legislativ) i v oblasti přiznávání dávek, a to hlavně s cílem urychlit vyměřování důchodů tam, kde se provádí podle zákonů několika členských států.

Existuje jistá polemika o právní autentičnosti rozhodnutí Správní komise. Evropský soudní dvůr vyslovil názor o právní síle takových rozhodnutí a konstatoval, že 'rozhodnutí přijatá Správní komisí nejsou pro soudy nebo tribunály závazná', a že zatímco rozhodnutí Správní komise může působit jako pomůcka pro instituce sociálního zabezpečení pověřené aplikací práva Společenství v této oblasti, nemá takový charakter, který by tyto instituce zavazovalo k dodržování určitých metod nebo přijímání určité interpretace při aplikaci pravidel Společenství. Je však nadevší pochybnost, že právě společné respektování rozhodnutí Správní komise jednotlivými členskými státy a jejich institucemi je předpokladem, že koordinační mechanismus bude fungovat.

Další orgán Společenství, který se zabývá koordinací zákonů v oblasti sociálního zabezpečení, je Poradní výbor pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků.

Tento tripartitní orgán založený v roce 1971 Nařízením č.1408 byl vytvořen proto, aby se v projednávané oblasti angažovali všichni sociální partneři, i když pouze v poradní úloze. Nyní je existence Poradního výboru upravena v článku 75 Nařízení 883/04. Výbor se skládá ze dvou zástupců vlád (z nichž jeden musí být plnoprávným členem správní komise), dvou zástupců odborových organizací a dvou zástupců organizací zaměstnavatelů z každého členského státu. Pro každou z těchto skupin v tripartitní struktuře je pro každý členský stát jmenován jeden alternující člen.

Poradnímu výboru, který se schází alespoň jednou za rok, předsedá člen Evropské komise, který se neúčastní hlasování. Názory a návrhy výboru jsou přijímány absolutní většinou odevzdaných hlasů. Narozdíl od Správní komise, jejíž členové jsou přímo voleni vládami, jsou členové Poradního výboru jmenováni Radou, která při výběru zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců musí usilovat o dosažení rovného zastoupení příslušných sektorů.

Obecně řečeno má Poradní výbor za úkol zkoumat obecné nebo zásadní otázky a problémy související se zaváděním Nařízení. Má povinnost též formulovat názory pro Správní komisi k otázce případných revizí Nařízení nebo návrhů na takové revize.

Kromě Správní komise a Poradního výboru pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků existují podle Nařízení ještě další dva orgány.

Při provádění úkolů spojených s regularizací účetnictví v souvislosti s působností finančních ustanovení pomáhá Správní komisi Účetní komise při Správní komisi pro sociální zabezpečení, který se skládá ze dvou zástupců jmenovaných příslušnými úřady jednotlivých členských států.

Zvláštní důležitost má Technická komise pro zpracování údajů, zřízená správní komisí podle článku 73 Nařízení 883/04, a to zejména v oblasti přípravy a realizace přechodu na elektronickou výměnu dat.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

Poskytování dostatečných informací těm, kterých se týkají, je jedním ze způsobů jak zajistit hladké plnění koordinačních pravidel. Účinnost informace závisí do velké míry na krocích uskutečněných jak národními orgány, tak orgány Společenství s pravomocemi v této sféře.

Hlavní koordinační nástroje Společenství, to jest Nařízení, výroky Evropského soudního dvora a rozhodnutí Administrativní komise, nejsou zveřejňovány v oficiálních zpravodajích (sbírkách právních předpisů) členských států, ale objevují se pouze v *Official Journal of the European Communities*. Tato situace může do jisté míry ztěžovat přístup osob nárokových dávky k těmto nástrojům.

Shromažďování a distribuce potřebných informací v tomto oboru spočívá v první řadě na každém členském státě; styčné orgány a kompetentní instituce, které prakticky provádějí právo Společenství, musí být nejen dostatečně informovány o obsahu a vývoji práva Společenství, respektive národního práva jiných členských států, ale musí nezbytně informace dále poskytovat i dotyčným osobám. Pro dosažení tohoto cíle musí kromě přímé informace šířit informace též prostřednictvím sítě partnerů, a to vnitřních i vnějších, kterými jsou orgány zabývající se sociální komunikací, konzulární orgány, krajanská sdružení a jiné dobrovolné organizace.

Úloha orgánů Společenství není důležitá o nic méně. Nařízení navíc dovolují Správní komisi shromažďovat informace o příslušných národních zákonech a ta má také povinnost, po konzultaci s Poradním výborem, připravovat návody pro informování dotyčných osob o jejich právech a úředních formalitách.

Správní komise prostřednictvím svého sekretariátu vypracovala příručky poskytující informace o tom, co dělat v různých standardních situacích: při dočasném přestěhování do členského státu jiného než je příslušný stát, dočasném přeložení, při trvalém bydlišti v jiném státě než je stát, kde je pojištěn nebo bydlí pracovník. Tyto příručky doplňují obecné příručky k Nařízením Společenství v oblasti sociálního zabezpečení, které musí být ještě dále doplněny příručkou pro každý členský stát, popisující práva a povinnosti vyplývající ze zákonů o sociálním pojištění tohoto státu.

Vzhledem k tomu, že je zapotřebí dále zjednodušovat poskytování informací těm, kterých se týkají, je třeba, aby modelové dokumenty vypracované Správní komisí pro zavádění předpisů byly k dispozici nejen v každém z oficiálních jazyků Společenství, ale také prezentovány takovým způsobem, aby různé verze byly plně vzájemně zastupitelné tak, aby například každá osoba mohla dostat formulář vytištěný v jejím mateřském jazyce.

Poslední věc, kterou je třeba vzít v úvahu ve vztahu k poskytování informací je, že „dotyčné osoby“ zahrnují nejen osoby přímo nárokující dávky podle Nařízení (pracovníci, rodinní příslušníci a přežívající osoby). Informace o pravidlech sociálního pojištění ve Společenství je třeba poskytnout též sociálním partnerům. Co se týče zaměstnavatelských organizací, může potřeba přesného informování o pravidlech týkajících se zákonů, které mají být obecně aplikovány a o situacích souvisejících zvláště s pohybem osob (což je zvlášť důležité v souvislosti s fungováním vnitřního trhu), nabýt zásadního významu při rozhodování, které se týká i případného vyslání pracovníků do jiného členského státu.

ZÁVĚR

Úkolem úvodní popisné části bylo stručně nastínit základní principy koordinace a jejich promítnutí do jednotlivých odvětví sociálního zabezpečení. Hlavní význam této publikace však spočívá v tom, že v další části přináší plné znění Nařízení 883/04 a 987/09, včetně jejich příloh a aktualizovaná rozhodnutí a doporučení Správní komise. Z tohoto pohledu budou zřejmě publikaci spíše než laická veřejnost využívat pracovníci zabývající se koordinací profesionálně.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004

ze dne 29. dubna 2004

o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

(Text s významem pro EHP a Švýcarsko)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 42 a 308 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise předložený po konzultaci se sociálními partnery a se správní komisí pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků⁷,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru⁸,

v souladu s postupem podle článku 251 Smlouvy⁹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pravidla pro koordinaci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení spadají do rámce volného pohybu osob a měla by přispívat ke zvýšení životní úrovně a zlepšení podmínek zaměstnání.
- (2) Pro přijetí vhodných opatření v oblasti sociálního zabezpečení jiných než zaměstnaných osob Smlouva nestanoví jiné pravomoci než ty, které jsou uvedeny v článku 308.
- (3) Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství¹⁰ bylo vícekrát změněno a aktualizováno nejen s ohledem na vývoj na úrovni Společenství, včetně rozsudků Soudního dvora, ale také na změny vnitrostátních právních předpisů. Takové faktory přispěly k tomu, že pravidla Společenství pro koordinaci se stala složitými a rozsáhlými. Nahrazení a současná aktualizace a zjednodušení těchto pravidel má proto zásadní význam pro dosažení cíle volného pohybu osob.
- (4) Je nezbytné respektovat zvláštnosti vnitrostátních právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení a vypracovat pouze systém koordinace.
- (5) Je nezbytné, aby v rámci této koordinace byla ve Společenství zaručena dotčeným osobám rovnost zacházení podle různých vnitrostátních právních předpisů.

⁷ Úř. věst. C 38, 12. 2. 1999, s. 10.

⁸ Úř. věst. C 75, 15. 3. 2000, s. 29.

⁹ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 3. září 2003 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku). Společný postoj Rady ze dne 26. ledna 2004 (Úř. věst. C 79 E, 30. 3. 2004, s. 15) a stanovisko Evropského parlamentu ze dne 20. dubna 2004 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku). Rozhodnutí Rady ze dne 26. dubna 2004.

¹⁰ Úř. věst. L 149 ze dne 5. 7. 1971, s. 2. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2001 (Úř. věst. L 187, 10. 7. 2001, s. 2).

- (6) Úzká spojitost mezi právními předpisy v oblasti sociálního zabezpečení a smluvními ustanoveními, která tyto předpisy doplňují nebo nahrazují a která byla přijata orgánem veřejné moci, který je učinil obecně závaznými nebo rozšířil oblast jejich působnosti, vyžaduje podobnou ochranu s ohledem na používání takových ustanovení na toto nařízení. Prvním krokem by mohlo být hodnocení zkušeností členských států, které oznámily zavedení takových systémů.
- (7) V důsledku existence značných rozdílů mezi vnitrostátními právními předpisy pokud jde o osoby, na které se vztahují, je vhodnější stanovit zásadu, že toto nařízení se použije na státní příslušníky členského státu a osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky bydlící na území členského státu, na které se vztahují nebo se vztahovaly právní předpisy jednoho nebo více členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky a jejich pozůstalé.
- (8) Obecná zásada rovného zacházení má zvláštní význam pro pracovníky, včetně příhraničních pracovníků, kteří nebydlí v členském státě, v němž jsou zaměstnání.
- (9) Soudní dvůr několikrát vyjádřil stanovisko k možnosti rovného zacházení v případě dávek, příjmů a skutečností; tato zásada by měla být výslovně přijata a rozvíjena, přičemž je třeba respektovat obsah a smysl soudních rozhodnutí.
- (10) Zásada zacházení s některými skutečnostmi a událostmi, které nastaly na území jiného členského státu, jako by nastaly na území členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné, by však neměla být v rozporu se zásadou sčítání získaných dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydliště podle právních předpisů jiného členského státu s těmi dobami, které byly získány podle právních předpisů příslušného členského státu. Doby získané podle právních předpisů jiného členského státu by proto měly být brány v úvahu výhradně při uplatňování zásady sčítání dob.
- (11) Stejně posuzování skutečností nebo událostí, které nastaly v členském státě, nemůže v žádném případě způsobit, že se jiný členský stát stane příslušným nebo jeho právní předpisy se stanou použitelnými.
- (12) S ohledem na přiměřenost je třeba dbát na to, aby bylo zajištěno, že zásada stejného posuzování skutečností nebo událostí nepovede k objektivně nezdůvodněným výsledkům nebo k případům souběhu dávek téhož druhu za tutéž dobu.
- (13) Pravidla pro koordinaci musí zaručit, aby osobám pohybujícím se ve Společenství a osobám na nich závislým nebo pozůstalým osobám byla zachována práva a výhody, které získaly nebo právě získávají.
- (14) Těchto cílů je nutno dosahovat zejména sčítáním všech dob, které jsou brány v úvahu podle právních předpisů jednotlivých států za účelem získání a zachování nároku na dávky a výpočtu výše dávek, a poskytováním dávek jednotlivým kategoriím osob, na které se toto nařízení vztahuje.

- (15) Je nezbytné podřídít osoby pohybující se ve Společenství sociálnímu systému jen jednoho členského státu, aby bylo zamezeno souběhu příslušných ustanovení vnitrostátních právních předpisů a komplikacím z toho vyplývajícím.
- (16) Ve Společenství v zásadě neexistuje žádný důvod k tomu, aby byla práva na sociální zabezpečení učiněna závislými na místě bydliště dotyčné osoby; přesto ve zvláštních případech, zejména pokud jde o zvláštní dávky spojené s ekonomickou a sociální situací dotyčné osoby, by místo bydliště mohlo být bráno v úvahu.
- (17) Z hlediska co nejúčinnějšího zaručení rovnosti zacházení se všemi osobami pracujícími na území členského státu je vhodné určit jako použitelné právní předpisy zpravidla právní předpisy toho členského státu, v němž je dotyčná osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná.
- (17a) Vztahují-li se právní předpisy na osobu podle hlavy II tohoto nařízení, podmínky týkající se přidružení a nároků na dávky by měly být vymezeny právními předpisy příslušného členského státu při současném dodržování práva Společenství.
- (18) Ve zvláštních situacích, které odůvodňují jiná kritéria použitelnosti, je nutné postupovat odchylně od uvedeného obecného pravidla.
- (18a) Zásada jednotných použitelných právních předpisů je velmi důležitá a měla by být posilována. To by však nemělo znamenat, že samotné přiznání dávky v souladu s tímto nařízením, jež zahrnuje platbu odvodů či pojistné krytí příjemce, má samo o sobě za následek, že se právní předpisy členského státu, jehož orgán tuto dávku přiznal, stanou použitelnými pro dotyčnou osobu.
- (19) V některých případech může požívat dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky matka nebo otec, a protože v případě otce se tyto dávky od rodičovských dávek liší a lze je považovat za mateřské dávky v užším smyslu slova v tom, že jsou poskytovány během prvních měsíců života novorozence je vhodné, aby mateřské a rovnocenné otcovské dávky byly upraveny společně.
- (20) V oblasti dávek v nemoci, mateřství a rovnocenných otcovských dávek by měla být poskytována ochrana pojištěným osobám i jejich rodinným příslušníkům žijícím nebo pobývajícím v jiném než příslušném členském státě.
- (21) Ustanovení o dávkách v nemoci, mateřství a rovnocenných otcovských dávkách byla vypracována s ohledem na judikaturu Soudního dvora. Ustanovení o předchozím schválení byla zlepšena s ohledem na příslušná rozhodnutí Soudního dvora.
- (22) S ohledem na zvláštní postavení žadatelů o důchod a důchodců, jakož i jejich rodinných příslušníků, je nezbytné přizpůsobit ustanovení upravující nemocenské pojištění uvedené situaci.

- (23) S ohledem na rozdíly mezi vnitrostátními systémy jednotlivých států je vhodné, aby členské státy tam, kde je to možné, upravily lékařskou péči rodinných příslušníků příhraničních pracovníků v členském státě, ve kterém provádějí svou činnost.
- (24) Je nezbytné přijmout zvláštní ustanovení, která vyloučí souběh peněžitých a věcných dávek v nemoci, které mají stejnou povahu jako ty, které byly předmětem rozsudků Soudního dvora ve věci C-215/99 *Jauch* a C-160/96 *Molenaar*, pokud se vztahují ke stejné sociální události.
- (25) Se zřetelem na dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání je třeba přijmout předpisy k poskytování ochrany vztahující se na situace osob, které mají bydliště nebo pobyt v jiném členském státě, než je příslušný členský stát.
- (26) Pokud jde o dávky v invaliditě, je třeba vypracovat systém koordinace respektující zvláštní rysy vnitrostátních právních předpisů, zejména pokud jde o uznávání invalidity a jejího zhoršení.
- (27) Je třeba stanovit systém pro přiznávání dávek ve stáří a pozůstalostních dávek v případech, kdy se na dotyčné osoby vztahovalo zákonodárství jednoho nebo více členských států.
- (28) Je třeba určit výši důchodu vypočteného v souladu s metodou používanou pro sčítání dob a poměrný výpočet a zaručeného právními předpisy Společenství, jestliže použití vnitrostátních právních předpisů, včetně pravidel pro snížení, pozastavení nebo odnětí, je méně příznivé než výše uvedená metoda.
- (29) K ochraně migrujících pracovníků a jejich pozůstalých proti nadměrně přísnému používání vnitrostátních předpisů týkajících se snižování, pozastavení nebo odnětí je nezbytné přijmout ustanovení, která stanoví přísná pravidla používání těchto ustanovení.
- (30) Jak bylo vždy zdůrazňováno Soudním dvorem, Rada není považována za příslušnou přijímat předpisy omezující souběh dvou nebo více důchodů získaných v různých členských státech tím, že sníží důchod získaný výhradně na základě vnitrostátních právních předpisů.
- (31) Podle Soudního dvora přísluší vnitrostátnímu zákonodárci přijmout taková pravidla při respektování stanoviska, že zákonodárci Společenství přísluší stanovit meze, v nichž lze používat vnitrostátní předpisy týkající se snižování, pozastavování nebo odnětí.
- (32) K posílení mobility pracovníků je obzvláště vhodné usnadňovat hledání zaměstnání v jednotlivých členských státech; je proto nezbytné zajistit užší a účinnější koordinaci mezi systémy pojištění pro případ nezaměstnanosti a službami zaměstnanosti všech členských států.
- (33) Je nezbytné začlenit systémy zákonných předdůchodových dávek do oblasti působnosti tohoto nařízení a tak zaručit jak rovné zacházení, tak i možnost vývozu předdůchodových dávek, jakož i přiznávání rodinných a zdravotních dávek dotčeným osobám v souladu s tímto nařízením; protože zákonné systémy předdůchodových dávek existují jen v omezeném počtu členských států, nemělo by do něj být zahrnuto pravidlo o sčítání dob.

- (34) Jelikož rodinné dávky jsou velmi rozmanité a poskytují ochranu v situacích, které lze označit za klasické, ale i v jiných situacích, které mají zvláštní povahu a které byly předmětem rozsudků Soudního dvora ve spojených případech C-245/94 a C-312/94 *Hoever a Zachow* a v případě C-275/96 *Kuusijärvi*, je nezbytné všechny tyto dávky upravit.
- (35) Aby se vyloučil neodůvodněný souběh dávek, je třeba stanovit pravidla přednosti v případě souběhu nároků na rodinné dávky podle právních předpisů příslušného členského státu s nároky na rodinné dávky podle právních předpisů členského státu bydliště rodinných příslušníků.
- (36) Zálohy na výživné jsou vymahatelnými zálohami určenými k vyrovnání skutečnosti, že rodič neplní svou zákonnou vyživovací povinnost k dítěti, vyplývající z rodinného práva. Tyto zálohy by proto neměly být považovány za přímé dávky kolektivní podpory poskytované rodinám. Vzhledem k těmto zvláštnostem by se uvedená pravidla pro koordinaci neměla na tyto zálohy na výživné vztahovat.
- (37) Jak Soudní dvůr opětovně shledal, ustanovení, která se odchyľují od zásady možnosti vývozu dávek sociálního zabezpečení, musí být vykládána úzce. To znamená, že mohou být použita pouze na dávky, které splňují zvláštní podmínky. Z toho vyplývá, že kapitola 9 hlavy III tohoto nařízení se může týkat jen dávek, které jsou jak zvláštní, tak i nepříspěvkové a jsou uvedeny v příloze X tohoto nařízení.
- (38) Je nezbytné zřídit správní komisi složenou ze zástupce vlády každého členského státu, která by se měla zabývat zejména všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu tohoto nařízení a podporovat další spolupráci mezi členskými státy.
- (39) Rozvoj a využívání služeb zpracování údajů pro výměnu informací vyžaduje vytvoření technické komise pod vedením správní komise; technická komise by měla mít zvláštní úkoly v oblasti zpracovávání údajů.
- (40) Využívání služeb zpracování údajů pro výměnu údajů mezi institucemi vyžaduje ustanovení zaručující, že dokumenty vyměňované nebo vydané v elektronické podobě jsou přijímány jako rovnocenné s papírovými dokumenty. Takové výměny mají být prováděny v souladu s předpisy Společenství o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- (41) Je třeba přijmout zvláštní ustanovení, která odpovídají zvláštním rysům vnitrostátních právních předpisů, aby bylo usnadněno používání pravidel pro koordinaci.
- (42) V souladu se zásadou proporcionality a s předpokládaným rozšířením tohoto nařízení na všechny občany Evropské unie, jakož i k nalezení řešení, které by bralo v úvahu všechny překážky, které by mohly být spojeny se zvláštními charakteristickými rysy systémů založených na bydlišti, byla pokládána za vhodnou zvláštní odchylka ve formě přílohy XI – „DÁNSKO“, omezující se na nárok na sociální důchod výlučně pro novou kategorii ekonomicky neaktivních osob, na které bylo toto nařízení rozšířeno, a to vzhledem ke

zvláštním rysům dánského systému a s ohledem na skutečnost, že podle platných dánských právních předpisů (zákon o důchodech) lze tyto důchody po deseti letech pobytu vyvážet.

- (43) V souladu se zásadou rovnosti zacházení se považuje za vhodnou odchylka ve formě doplnění přílohy XI – „FINSKO“, omezená na vnitrostátní důchody založené na bydlišti, vzhledem ke zvláštním rysům finských právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení, jejímž účelem je zajistit, aby výše vnitrostátního důchodu nemohla být nižší než výše vnitrostátního důchodu vypočteného tak, jako by veškeré doby pojištění splněné v kterémkoli členském státě byly splněny ve Finsku.
- (44) Je nezbytné přijmout nové nařízení, které zruší nařízení (EHS) č. 1408/71. Je však třeba, aby za účelem zajištění právní jistoty zůstalo nařízení (EHS) č. 1408/71 v platnosti a mělo nadále právní účinky vzhledem k některým aktům Společenství a dohodám, kterých je Společenství stranou.
- (45) Jelikož cíle zamýšleného kroku, totiž opatření pro koordinaci k zaručení možnosti účinného výkonu práva na volný pohyb osob, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto z důvodu rozsahu a účinků jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1 Definice

Pro účely tohoto nařízení se:

- a) „zaměstnáním“ rozumí každá činnost nebo obdobná situace, která je za takovou považována pro účely právních předpisů sociálního zabezpečení členského státu, v němž taková činnost nebo obdobná situace existuje;
- b) „samostatnou výdělečnou činností“ rozumí každá činnost nebo obdobná situace, která je za takovou považována pro účely právních předpisů sociálního zabezpečení členského státu, v němž taková činnost nebo obdobná situace existuje;
- c) „pojištěnou osobou“ ve vztahu k oblastem sociálního zabezpečení, na které se vztahuje hlava III kapitoly 1 a 3, rozumí každá osoba, která splňuje podmínky nároku na dávky vyžadované právními předpisy členského státu příslušného podle hlavy II, s přihlédnutím k tomuto nařízení;
- d) „úředníkem“ rozumí osoba považovaná za úředníka členským státem, jemuž podléhá správní orgán, který ji zaměstnává, nebo osoba, se kterou je tak v daném členském státě zacházeno;
- e) „zvláštním systémem pro úředníky“ rozumí systém sociálního zabezpečení, který se liší od obecného systému sociálního zabezpečení vztahujícího se na zaměstnané osoby v dotčeném členském státě a do kterého přímo spadají všechny nebo některé kategorie státních úředníků;
- f) „příhraničním pracovníkem“ rozumí každá osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v určitém členském státě, která má bydliště v jiném členském státě, do něhož se zpravidla vrací denně nebo alespoň jednou týdně;
- g) „uprchlíkem“ rozumí osoba ve smyslu článku 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků podepsané dne 28. července 1951 v Ženevě;
- h) „osobou bez státní příslušnosti“ rozumí osoba ve smyslu článku 1 Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti podepsané dne 28. září 1954 v New Yorku;
- i) „rodinným příslušníkem“ rozumí:
  - 1. i) osoba stanovená nebo uznaná za rodinného příslušníka nebo označená za člena domácnosti právními předpisy, podle kterých se poskytují dávky;

- ii) jde-li o věcné dávky na základě hlavy III kapitoly 1 o dávkách v nemoci, v mateřství a rovnocenných otcovských dávkách, každá osoba stanovená nebo uznaná za rodinného příslušníka nebo označená za člena domácnosti právními předpisy členského státu, v němž má bydliště;
2. jestliže právní předpisy členského státu, které jsou použitelné podle pododstavce 1, nerozlišují mezi rodinnými příslušníky a jinými osobami, na které se použijí, považují se za rodinné příslušníky manžel nebo manželka, nezletilé děti a nezaopatřené děti, které dosáhly zletilosti;
  3. je-li určitá osoba považována podle právních předpisů použitelných podle pododstavců 1 a 2 za rodinného příslušníka nebo člena domácnosti, pouze pokud žije v téže domácnosti jako pojištěná osoba nebo důchodce, pokládá se tato podmínka za splněnou, jestliže dotyčná osoba je závislá hlavně na pojištěné osobě nebo důchodci;
- j) „bydlištěm“ rozumí obvyklé bydliště;
  - k) „pobytem“ rozumí dočasné bydliště;
  - l) „právními předpisy“ se pro každý členský stát rozumí právní a správní předpisy a jiné statutární předpisy a všechna ostatní prováděcí opatření týkající se odvětví sociálního zabezpečení, na které se vztahuje čl. 3 odst. 1;
- Tento výraz nezahrnuje jiná smluvní ustanovení kromě těch, která slouží k plnění pojistné povinnosti vyplývající z právních předpisů uvedených v předchozím pododstavci nebo která byla předmětem rozhodnutí orgánů veřejné moci, které je činí závaznými nebo rozšiřuje oblast jejich působnosti, pokud dotčený členský stát učiní v tomto směru prohlášení, které oznámí předsedovi Evropského parlamentu a předsedovi Rady Evropské unie. Toto prohlášení se zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie;
- m) „příslušným orgánem“ rozumí u každého členského státu ministr, ministři nebo jiný rovnocenný orgán příslušný pro systémy sociálního zabezpečení na celém území nebo na části území dotčeného členského státu;
  - n) „správní komisí“ rozumí komise uvedená v článku 71;
  - o) „prováděcím nařízením“ rozumí nařízení uvedené v článku 89;
  - p) „institucí“ rozumí v každém členském státě subjekt nebo orgán příslušný k používání všech právních předpisů nebo jejich částí;
  - q) „příslušnou institucí“ rozumí:
    - i) instituce, u které je dotyčná osoba pojištěna v době podání žádosti o dávku;

nebo

- ii) instituce, u které dotčené osobě vznikne nebo by vznikl nárok na dávky, kdyby tato osoba nebo její rodinný příslušník nebo rodinní příslušníci měli bydliště v členském státě, ve kterém se dotčená instituce nachází,

nebo

- iii) instituce určená příslušným orgánem dotčeného členského státu,

nebo

- iv) v případě systému zahrnujícího povinnosti zaměstnavatele ohledně dávek stanovených v čl. 3 odst. 1 buď dotčený zaměstnavatel nebo pojistitel, anebo neexistují-li, subjekt nebo orgán určený příslušným orgánem dotčeného členského státu;
- r) „institucí místa bydliště“ a „institucí místa pobytu“ rozumí v tomto pořadí instituce, která je příslušná pro poskytování dávek v místě, kde dotčená osoba bydlí, a instituce příslušná pro poskytování dávek v místě, kde dotčená osoba pobývá, v souladu s právními předpisy, které tato instituce uplatňuje, nebo pokud taková instituce neexistuje, instituci určenou příslušným orgánem dotčeného členského státu;
  - s) „příslušným členským státem“ rozumí členský stát, ve kterém se příslušná instituce nachází;
  - t) „dobou pojištění“ rozumí doby přispívání, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, jak jsou definované nebo uznané jako doby pojištění právními předpisy, podle kterých byly získány nebo považovány za získané, a veškeré doby za takové považované, jsou-li podle uvedených právních předpisů rovnocenné dobám pojištění;
  - u) „dobou zaměstnání“ nebo „dobou samostatné výdělečné činnosti“ rozumí doby takto definované nebo uznané právními předpisy, podle kterých byly získány, a veškeré doby za takové považované, jsou-li podle uvedených právních předpisů rovnocenné dobám zaměstnání nebo dobám samostatné výdělečné činnosti;
  - v) „dobou bydlení“ rozumí doby takto definované nebo za takové uznané právními předpisy, podle nichž byly získány nebo považovány za získané;
  - (va) „věcnými dávkami“ se rozumí:
    - i) pro účely hlavy III kapitoly 1 (dávky v nemoci, mateřství a rovnocenné otcovské dávky) věcné dávky stanovené v právních předpisech členského státu, které jsou určeny k poskytnutí a zpřístupnění lékařské péče a produktů a služeb souvisejících s touto péčí i k přímé úhradě nebo náhradě nákladů na tuto péči, produkty a služby související s touto péčí. Patří sem i věcné dávky dlouhodobé péče.

- ii) pro účely hlavy III kapitoly 2 (pracovní úrazy a nemoci z povolání) všechny věcné dávky týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání, jak jsou definovány v první odrážce a jež jsou upraveny v systémech členských států pro pracovní úrazy a nemoci z povolání.
- w) „důchodem“ rozumí nejen důchody, ale také paušální dávky, které mohou být vyplaceny místo důchodů a náhrady příspěvků a - s výhradou hlavy III - zvýšení z důvodů revalorizace nebo dodatkové dávky;
- x) „předdůchodovou dávkou“ rozumí veškeré peněžité dávky kromě dávky v nezaměstnanosti nebo při předčasném odchodu do důchodu, poskytované od určeného věku pracovníkům, kteří zkrátili, ukončili nebo pozastavili svou výdělečnou činnost, do věku, ve kterém jim vznikne nárok na starobní důchod nebo důchod při předčasném odchodu do důchodu, jehož obdržení nevyžaduje, aby dotyčná osoba byla k dispozici službám zaměstnanosti dotčeného členského státu; „dávkou při předčasném odchodu do důchodu“ se rozumí dávka poskytovaná před dosažením věku pro vznik nároku na řádný důchod, která je po dosažení uvedeného věku buď nadále poskytována, nebo nahrazena jinou starobní dávkou;
- y) „pohřebním“ rozumí částky jednorázově vyplacené v případě úmrtí s výjimkou paušálních dávek uvedených pod písmenem w).
- z) „rodinnou dávkou“ rozumí všechny věcné nebo peněžité dávky určené k vyrovnání rodinných výdajů, s výjimkou záloh na výživné a zvláštních dávek při narození dítěte a při osvojení dítěte uvedených v příloze I.

Článek 2

Osobní oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na státní příslušníky členského státu, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky bydlící v některém členském státě, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé.
2. Toto nařízení se vztahuje také na pozůstalé osob, které podléhaly právním předpisům jednoho nebo více členských států, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost, jsou-li jejich pozůstalí státními příslušníky členského státu nebo osobami bez státní příslušnosti anebo uprchlíky bydlícími na území členského státu.

Článek 3

Věcná oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:
  - a) dávky v nemoci,

- b) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky,
  - c) dávky v invaliditě,
  - d) dávky ve stáří,
  - e) pozůstalostní dávky,
  - f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
  - g) pohřebné,
  - h) dávky v nezaměstnanosti,
  - i) předdůchodové dávky,
  - j) rodinné dávky.
2. Není-li v příloze XI stanoveno jinak, vztahuje se toto nařízení také na obecné i zvláštní systémy sociálního zabezpečení, příspěvkové i nepříspěvkové, a na systémy týkající se povinností zaměstnavatele nebo vlastníka lodi.
3. Toto nařízení se také vztahuje na zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, na které se vztahuje článek 70.
4. Ustanoveními hlavy III tohoto nařízení však nejsou dotčeny právní předpisy žádného členského státu týkající se povinností vlastníka lodi.
5. Toto nařízení se nevztahuje:
- a) na sociální a léčebnou pomoc
  - b) na dávky, u nichž členský stát přijímá odpovědnost za škody způsobené osobám a poskytuje náhradu, např. obětem války a vojenských akcí nebo jejich následků; obětem trestných činů, atentátů či teroristických útoků; obětem škod způsobených státními činiteli při výkonu služby; obětem, jež utrpěly znevýhodněním z politických či náboženských důvodů nebo z důvodu svého původu.

Článek 4 **Rovnost zacházení**

Nestanoví-li toto nařízení jinak, požívají osoby, na které se toto nařízení vztahuje, stejné dávky a mají podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu stejné povinnosti jako jeho státní příslušníci.

Článek 5

Rovné nakládání s dávkami, příjmy, skutečnostmi nebo událostmi

Nestanoví-li toto nařízení jinak a s ohledem na zvláštní prováděcí předpisy, použije se toto :

- a) jsou-li podle právních předpisů příslušného členského státu pobírání dávek sociálního zabezpečení a jiného příjmu přiznávány určité právní účinky, příslušná ustanovení těchto právních předpisů se použijí také na pobírání rovnocenných dávek získaných podle právních předpisů jiného členského státu a na příjem získaný v jiném členském státě;
- b) jsou-li podle právních předpisů příslušného členského státu právní účinky připisovány existenci některých skutečností nebo událostí, přihlíží tento členský stát k podobným skutečnostem nebo událostem, které nastaly v kterémkoli členském státě tak, jako by k nim došlo na jeho území.

Článek 6

Sčítání dob

Nestanoví-li toto nařízení jinak, příslušné instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují:

- získání, zachování, trvání nebo opětné nabytí nároku na dávky,
- použití některých právních předpisů,
nebo
- přístup k povinnému, dobrovolnému pokračujícímu nebo dobrovolnému pojištění nebo vynětí z něj,

získáním dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, přihlíží v nezbytném rozsahu k získaným dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by byly získány podle právních předpisů, které tato instituce uplatňuje.

Článek 7

Upuštění od pravidel týkajících se bydliště

Nestanoví-li toto nařízení jinak, peněžité dávky náležející podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nebo podle tohoto nařízení nelze snížit, změnit, pozastavit, odejmout nebo konfiskovat z toho důvodu, že příjemce nebo jeho rodinní příslušníci bydlí v jiném členském státě než ve státě, ve kterém se nachází instituce odpovědná za poskytování dávek.

Článek 8

Vztahy mezi tímto nařízením a jinými nástroji koordinace

1. V rámci oblasti své působnosti nahrazuje toto nařízení každou úmluvu o sociálním zabezpečení, která je použitelná mezi členskými státy. Některá ustanovení úmluv o sociálním zabezpečení uzavřených členskými státy přede dnem použitelnosti tohoto nařízení však zůstávají nadále účinná, jsou-li pro příjemce dávek příznivější nebo pokud vycházejí ze zvláštních historických okolností a jejich účinek je časově omezený. Aby tato ustanovení zůstala i nadále použitelnými, musí být uvedena v příloze II. Není-li z objektivních důvodů možné rozšířit platnost některých těchto ustanovení na všechny osoby, na něž se toto ustanovení vztahuje, je třeba to uvést.
2. Dva nebo více členských států mohou v případě potřeby uzavřít vzájemné úmluvy založené na zásadách tohoto nařízení a v jeho smyslu.

Článek 9

Prohlášení členských států o oblasti působnosti tohoto nařízení

1. Členské státy písemně oznámí Komisi Evropských společenství prohlášení uvedená v čl. 1 odst. 1, právní předpisy a systémy uvedené v článku 3, uzavřené úmluvy uvedené v čl. 8 odst. 2 a minimální dávky uvedené v článku 58, jakož i jejich následné podstatné změny. V těchto oznámeních je uveden den vstupu dotčených právních předpisů a systémů v platnost nebo, v případě prohlášení uvedených v čl. 1 odst. 1, den, od něhož se toto nařízení použije na systémy uvedené v prohlášení členských států.
2. Tato oznámení se předkládají Komisi Evropských společenství každý rok a zveřejňují se v Úředním věstníku Evropské unie.

Článek 10

Předcházení souběhu dávek

Není-li stanoveno jinak, toto nařízení nepřiznává ani nezachovává nárok na několik dávek stejného druhu za jedno a totéž období povinného pojištění.

HLAVA II

URČENÍ POUŽITELNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Článek 11

Obecná pravidla

1. Osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají právním předpisům pouze jediného členského státu. Tyto právní předpisy se určí v souladu s touto hlavou.

2. U osob pobírajících peněžité dávky z důvodu nebo v důsledku jejich zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti se pro účely této hlavy má za to, že uvedenou činnost vykonávají. To se netýká invalidních, starobních a pozůstalostních důchodů nebo důchodů při pracovních úrazech nebo nemocech z povolání ani peněžitých dávek v nemoci poskytovaných při časově neomezené léčebné péči.
3. S výhradou článků 12 až 16 se:
  - a) na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou v členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
  - b) na úředníka vztahují právní předpisy členského státu, kterému podléhá správní orgán, který jej zaměstnává;
  - c) na osobu pobírající dávky v nezaměstnanosti v souladu s článkem 65 podle právních předpisů členského státu bydliště vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
  - d) na osobu odvedenou nebo znovu povolanou do vojenské nebo civilní služby v některém členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
  - e) na jinou osobu, na kterou se nepoužijí písmena a) až d) vztahují právní předpisy členského státu bydliště, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení tohoto nařízení, která jí zaručují dávky podle právních předpisů jednoho nebo více členských států.
4. Pro účely této hlavy se považuje činnost zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné obvykle vykonávaná na námořní lodi plující pod vlajkou některého členského státu za činnost vykonávanou v uvedeném členském státě. Avšak na osobu zaměstnanou na lodi plující pod vlajkou některého členského státu a odměňovanou za tuto činnost podnikem nebo osobou, jejíž sídlo nebo místo podnikání je v jiném členském státě, se vztahují právní předpisy posledně zmíněného členského státu, jestliže v něm bydlí. Za zaměstnavatele se pro účely uvedených právních předpisů považuje podnik nebo osoba, která dotyčnou osobu odměňuje.

Článek 12 ***Zvláštní pravidla***

1. Osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu, aby zde konala práci jménem tohoto zaměstnavatele, podléhá i nadále právním předpisům prvního členského státu, nepřesahuje-li předpokládaná doba trvání takové práce 24 měsíců a není-li daná osoba vyslána za účelem nahrazení jiné osoby.
2. Na osobu, která obvykle provozuje samostatnou výdělečnou činnost v jednom členském státě a odejde do jiného státu a provozuje tam podobnou činnost, se nadále vztahují právní předpisy prvního členského státu, nepřesahuje-li očekávané trvání této činnosti 24 měsíců.

Článek 13
Výkon činností ve dvou nebo více členských státech

1. Na osobu, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, se vztahují:
  - a) právní předpisy členského státu, na jehož území má bydliště, vykonává-li podstatnou část své činnosti v tomto státě nebo je-li zaměstnávána různými podniky nebo různými zaměstnavateli, jejichž sídla nebo místa podnikání jsou v různých členských státech;
nebo
  - b) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, který ji zaměstnává, nevykonává-li podstatnou část své činnosti v členském státě, na jehož území má své bydliště.
2. Na osobu, která obvykle pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná ve dvou nebo více členských státech se vztahují:
  - a) právní předpisy členského státu bydliště, pokud vykonává podstatnou část své činnosti v tomto členském státě;
nebo
  - b) právní předpisy členského státu, v němž se nachází střed zájmu její činnosti, pokud nebydlí v členském státě, v němž vykonává podstatnou část své činnosti.
3. Na osobu, která je obvykle činná jako zaměstnanec a osoba samostatně výdělečně činná v různých členských státech, se vztahují právní předpisy členského státu, v němž pracuje jako zaměstnanec; jestliže však tuto činnost vykonává ve dvou nebo více členských státech, vztahují se na ni právní předpisy určené podle odstavce 1.
4. Na osobu, která je zaměstnaná jako úředník jedním členským státem a která pracuje jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná v jednom nebo více členských státech, se vztahují právní předpisy členského státu, kterému podléhá správní orgán, jenž ji zaměstnává.
5. S osobami uvedenými v odstavcích 1 až 4 se zachází pro účely právních předpisů určených v souladu s těmito ustanoveními, jako by vykonávaly veškerou svou činnost jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné a pobíraly veškerý svůj příjem v dotčeném členském státě.

Článek 14
Dobrovolné pojištění nebo dobrovolné pokračující pojištění

1. Články 11 až 13 se použijí na dobrovolné pojištění nebo na dobrovolné pokračující pojištění, pouze tehdy, jestliže v případě jedné z oblastí uvedených v čl. 3 odst. 1 existuje v členském státě pouze systém dobrovolného pojištění.

2. Jestliže se na základě právních předpisů členského státu vztahuje na dotyčnou osobu povinné pojištění v tomto státě, nemůže se na ni vztahovat systém dobrovolného pojištění nebo systém dobrovolného pokračujícího pojištění v jiném členském státě. Ve všech jiných případech, v nichž existuje v dané oblasti volba mezi několika systémy dobrovolného pojištění nebo systémy dobrovolného pokračujícího pojištění, může být dotyčná osoba účastna pouze systému, pro který se rozhodla.
3. Jde-li však o dávky v invaliditě, ve stáří a o pozůstalostní dávky, může být dotyčná osoba účastna pouze systému dobrovolného nebo dobrovolného pokračujícího pojištění jednoho z členských států, i když se na ni povinně vztahují právní předpisy jiného členského státu, pokud se na ni vztahovaly v určitém období jejího pracovního života právní předpisy prvně uvedeného členského státu vzhledem nebo v důsledku její činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné a pokud tento souběh výslovně nebo implicitně dovolují právní předpisy prvně uvedeného členského státu.
4. Jestliže právní předpisy kteréhokoli členského státu podmiňují vstup do dobrovolného pojištění nebo dobrovolného pokračujícího pojištění bydlištěm v dotyčném členském státě nebo předchozí činností zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, vztahuje se čl. 5 písm. b) pouze na osoby, které v určité předchozí době podléhaly právním předpisům uvedeného členského státu na základě činnosti, kterou vykonávaly jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné.

Článek 15

Smluvní zaměstnanci Evropských společenství

Smluvní zaměstnanci Evropských společenství si mohou zvolit, zda se na ně budou vztahovat právní předpisy členského státu, v němž jsou zaměstnání, právní předpisy členského státu, které se na ně vztahovaly naposledy, nebo právní předpisy členského státu, jehož jsou státními příslušníky, pokud jde o jiná ustanovení než ta, která se týkají rodinných přídatků, jejichž poskytování se řídí systémem vztahujícím se na tyto zaměstnance. Toto právo volby, kterého lze využít jen jednou, nabývá účinku dnem nástupu do zaměstnání.

Článek 16

Výjimky z článků 11 až 15

1. Dva nebo více členských států, příslušné orgány těchto členských států nebo subjekty určené těmito orgány mohou v zájmu určitých osob nebo skupin osob vzájemnou dohodou stanovit výjimky z článků 11 až 15.
2. Osoba, která pobírá důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států a která bydlí v jiném členském státě, může být na základě své žádosti vyňata z používání právních předpisů uvedeného jiného členského státu, pokud se na ni tyto právní předpisy nevztahují na základě výkonu činnosti jako na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou.

HLAVA III

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O RŮZNÝCH DRUZÍCH DÁVEK

KAPITOLA 1

Dávky v nemoci, mateřství a rovnocenné otcovské dávky

Oddíl 1

Pojištěné osoby a jejich rodinní příslušníci s výjimkou důchodců a jejich rodinných příslušníků

Článek 17

Bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě

Pojištěná osoba nebo její rodinní příslušníci, kteří bydlí v jiném členském státě než v příslušném členském státě, pobírají v členském státě bydliště věcné dávky, které na účet příslušné instituce poskytne instituce místa bydliště podle předpisů, které uplatňuje, jako by byli podle těchto právních předpisů pojištěni.

Článek 18

Pobyt v příslušném členském státě, je-li bydliště v jiném členském státě – zvláštní pravidla pro rodinné příslušníky příhraničních pracovníků

1. Nestanoví-li odstavec 2 jinak, pojištěná osoba a její rodinní příslušníci uvedení v článku 17 mají při pobytu v příslušném státě také nárok na věcné dávky. Věcné dávky poskytuje příslušná instituce na své náklady podle právních předpisů, které uplatňuje tak, jako by dotyčné osoby v uvedeném členském státě bydlely.
2. Rodinní příslušníci příhraničního pracovníka mají nárok na věcné dávky po dobu svého pobytu v příslušném členském státě. Pokud je však příslušný členský stát uveden v příloze III, mají rodinní příslušníci příhraničního pracovníka, kteří bydlí ve stejném členském státě jako příhraniční pracovník, nárok na věcné dávky v příslušném členském státě pouze za podmínek stanovených v čl. 19 odst. 1.

Článek 19
Pobyt mimo příslušný členský stát

1. Nestanoví-li odstavec 2 jinak, pojištěná osoba a její rodinní příslušníci pobývající v jiném členském státě než v příslušném členském státě mají nárok na věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů během jejich pobytu, s přihlédnutím k povaze těchto dávek a k očekávané délce pobytu. Tyto dávky poskytuje instituce místa pobytu jménem příslušné instituce v souladu s právními předpisy, které uplatňuje tak, jako by dotyčné osoby byly podle uvedených právních předpisů pojištěny.
2. Správní komise sestaví seznam věcných dávek, které vzhledem k tomu, že mají být poskytovány během pobytu v jiném členském státě, vyžadují z praktických důvodů předchozí dohodu mezi dotyčnou osobou a institucí poskytující péči.

Článek 20
Vycestování za účelem obdržení věcných dávek – povolení k obdržení vhodného léčení mimo členský stát bydliště

1. Nestanoví-li toto nařízení jinak, pojištěná osoba cestující do jiného členského státu za účelem obdržení věcných dávek během pobytu je povinna požádat o povolení příslušnou instituci.
2. Pojištěná osoba, které příslušná instituce povolila cestu do jiného členského státu za účelem léčení odpovídajícího jejímu stavu, obdrží jménem příslušné instituce věcné dávky poskytované institucí místa pobytu, a to podle právních předpisů, které uplatňuje tak, jako by byla podle uvedených právních předpisů pojištěna. Povolení je vydáno, pokud dotyčné léčení patří mezi dávky stanovené právními předpisy v členském státě, kde má dotyčná osoba bydliště a kde se jí nemůže dostat takového léčení v lékařsky odůvodnitelné lhůtě, s přihlédnutím k jejímu zdravotnímu stavu a pravděpodobnému průběhu její nemoci.
3. Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně i na rodinné příslušníky pojištěné osoby.
4. Bydlí-li rodinní příslušníci pojištěné osoby v jiném členském státě než v členském státě, ve kterém bydlí pojištěná osoba, a tento členský stát zvolil úhradu na základě paušálních částek, náklady na věcné dávky uvedené v odstavci 2 ponese instituce místa bydliště rodinných příslušníků. V tomto případě je pro účely odstavce 1 instituce místa bydliště rodinných příslušníků považována za příslušnou instituci.

Článek 21
Peněžité dávky

1. Pojištěná osoba a její rodinní příslušníci bydlící nebo pobývající v jiném členském státě než v příslušném členském státě mají nárok na peněžité dávky poskytované příslušnou institucí v souladu s právními předpisy, které uplatňuje. Na základě dohody mezi příslušnou institucí a institucí místa bydliště nebo pobytu však může tyto dávky poskytovat instituce místa bydliště nebo pobytu na náklady příslušné instituce v souladu s právními předpisy příslušného členského státu.

2. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví, že se peněžité dávky vypočítávají na základě průměrného příjmu nebo průměrného příspěvkového základu, určí tento průměrný příjem nebo průměrný příspěvkový základ výhradně ve vztahu k příjmům, jejichž vyplacení bylo potvrzeno, nebo příspěvkovým základům, které byly použity, během dob získaných podle uvedených právních předpisů.
3. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví, že se peněžité dávky vypočítávají na základě standardních příjmů, případně průměrných standardních příjmů, přihlíží výlučně k standardním příjmům nebo k případným průměrným standardním příjmům za doby získané podle uvedených právních předpisů.
4. Odstavce 2 a 3 se použijí obdobně na případy, kdy právní předpisy používané příslušnou institucí stanoví zvláštní referenční období, které odpovídá v dotyčném případě buď zcela, nebo částečně dobám získaným dotyčnou osobou podle právních předpisů jednoho nebo více jiných členských států.

Článek 22 **Žadatelé o důchod**

1. Pojištěná osoba, která při podání žádosti o důchod nebo během jejího vyřizování ztratí nárok na věcné dávky podle právních předpisů posledního příslušného členského státu, má nadále nárok na věcné dávky podle právních předpisů členského státu, ve kterém má bydliště, pokud dotčený žadatel o důchod splňuje podmínky pojištění podle právních předpisů členského státu uvedeného v odstavci 2. Nárok na věcné dávky v členském státě bydliště se vztahuje také na rodinné příslušníky žadatele o důchod.
2. Věcné dávky hradí instituce členského státu, který se v případě přiznání důchodu stává příslušným podle článků 23 až 25.

Oddíl 2

Důchodci a jejich rodinní příslušníci

Článek 23

Nárok na věcné dávky podle právních předpisů členského státu bydliště

Osoba, která pobírá důchod nebo důchody podle právních předpisů dvou nebo více členských států, z nichž jedním je členský stát, ve kterém bydlí, a která má nárok na věcné dávky podle právních předpisů tohoto státu, obdrží tyto věcné dávky spolu se svými rodinnými příslušníky od instituce místa bydliště a na její účet tak, jako by byla důchodcem, který má nárok na důchod výhradně podle právních předpisů uvedeného členského státu.

Článek 24

Neexistence nároku na věcné dávky podle právních předpisů členského státu bydliště

1. Osoba, která pobírá důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo několika členských států a která nemá nárok na věcné dávky podle právních předpisů členského státu bydliště, přesto obdrží tyto dávky pro sebe a pro své rodinné příslušníky, pokud na ně má nárok podle právních předpisů členského státu nebo alespoň jednoho z členských států příslušných ve věci jejích důchodů, pokud v uvedeném členském státě bydlela. Věcné dávky poskytuje instituce místa bydliště na náklady instituce uvedené v odstavci 2, jako by dotyčná osoba měla nárok na důchod a věcné dávky podle právních předpisů uvedeného členského státu.
2. V případech, na které se vztahuje odstavec 1, nese náklady na věcné dávky instituce určená podle těchto pravidel:
  - a) má-li důchodce nárok na věcné dávky podle právních předpisů jediného členského státu, nese náklady příslušná instituce tohoto členského státu;
  - b) má-li důchodce nárok na věcné dávky podle právních předpisů dvou nebo více členských států, nese náklady na ně příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly po nejdelší dobu; pokud by v důsledku použití tohoto pravidla bylo k úhradě nákladů na dávky příslušných několik institucí, ponese tyto náklady instituce, která uplatňuje právní předpisy, které se na dotčeného důchodce vztahovaly naposledy.

Článek 25

Důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států kromě členského státu bydliště v případě existence nároku na věcné dávky v členském státě bydliště

Jestliže osoba pobírající důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států má bydliště v členském státě, jehož právní předpisy nepodmiňují nárok na věcné dávky pojištěním, zaměstnáním nebo samostatnou výdělečnou činností, a od tohoto členského státu nepobírá žádný důchod, nese náklady na věcné dávky poskytované jí a jejím rodinným příslušníkům instituce jednoho z členských států příslušných ve vztahu k jejím důchodům, určená podle čl. 24 odst. 2, v rozsahu, v jakém by dotčený důchodce a jeho rodinní příslušníci měli nárok na takovou dávku, kdyby bydleli v tomto členském státě.

Článek 26

Bydliště rodinných příslušníků v jiném členském státě než v tom, ve kterém bydlí důchodce

Rodinní příslušníci osoby pobírající důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států, kteří bydlí v jiném členském státě, než ve kterém má bydliště tento důchodce, mají nárok na věcné dávky poskytované institucí místa jejich bydliště v souladu s právními předpisy, které uplatňuje, pokud má důchodce nárok na věcné dávky podle právních předpisů některého členského státu. Náklady ponese příslušná instituce odpovědná za náklady na věcné dávky poskytované důchodci v členském státě jeho bydliště.

Článek 27

Pobyt důchodce nebo jeho rodinných příslušníků v jiném členském státě než v členském státě bydliště – pobyt v příslušném členském státě – povolení nezbytného léčení mimo členský stát bydliště

1. Článek 19 se použije obdobně na osobu pobírající důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států, která má nárok na věcné dávky podle právních předpisů jednoho z členských států, které jí poskytují důchod(y), nebo na její rodinné příslušníky, kteří pobývají v jiném členském státě, než ve kterém mají bydliště.
2. Ustanovení čl. 18 odst. 1 se použijí obdobně na osoby uvedené v odstavci 1 během pobytu v členském státě, ve kterém se nachází příslušná instituce odpovědná za náklady na věcné dávky poskytované tomuto důchodci v jeho členském státě bydliště, a uvedený členský stát se tak rozhodl a je uveden v příloze IV.
3. Článek 20 se použije obdobně na důchodce a jeho rodinné příslušníky pobývající v jiném členském státě než ve státě jejich bydliště za účelem obdržení léčení přiměřeného jejich stavu.
4. Není-li v odstavci 5 stanoveno jinak, náklady na věcné dávky uvedené v odstavcích 1 až 3 nese příslušná instituce, která nese náklady na věcné dávky poskytované tomuto důchodci v členském státě jeho bydliště.
5. Náklady na věcné dávky uvedené v odstavci 3 nese instituce místa bydliště důchodce nebo jeho rodinných příslušníků, pokud tyto osoby bydlí v členském státě, který zvolil úhradu nákladů na základě paušálních částek. V těchto případech se pro účely odstavce 3 instituce místa bydliště důchodce nebo jeho rodinných příslušníků považuje za příslušnou instituci.

Článek 28

Zvláštní pravidla pro příhraniční pracovníky v důchodu

1. Příhraniční pracovník, který odešel do důchodu z důvodu stáří nebo invalidity, má v případě nemoci nárok na pokračování v poskytování věcných dávek v členském státě, ve kterém naposledy vykonával svoji činnost jako zaměstnanec nebo jako osoba samostatně výdělečně činná, jde-li o pokračování léčby započaté v uvedeném členském státě. „Pokračováním léčby“ se rozumí pokračování v prohlídkách, diagnostikování a léčbě nemoci po celou dobu jejího trvání.

První pododstavec se použije obdobně pro rodinné příslušníky bývalého příhraničního pracovníka, pokud není členský stát, v němž příhraniční pracovník naposledy vykonával svoji činnost, uveden v příloze III.

2. Důchodce, který během pěti let předcházejících dni vzniku nároku na starobní nebo invalidní důchod byl zaměstnán nebo samostatně výdělečně činný po dobu alespoň dvou let jako příhraniční pracovník, má nárok na věcné dávky v členském státě, ve kterém byl činný jako příhraniční pracovník, pokud tento členský stát a členský stát, v němž se nachází příslušná instituce odpovědná za náklady na věcné dávky poskytované tomuto důchodci v členském státě jeho bydliště, se tak rozhodly a oba jsou uvedeny v příloze V.

3. Odstavec 2 se použije obdobně na rodinné příslušníky bývalého příhraničního pracovníka nebo jeho pozůstalé, pokud během dob uvedených v odstavci 2 měli nárok na věcné dávky podle čl. 18 odst. 2, i když příhraniční pracovník zemřel před započítáním důchodu, pokud byl činný jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná po dobu alespoň dvou let v posledních pěti letech před svou smrtí.
4. Odstavce 2 a 3 se použijí, dokud se na dotyčnou osobu nezačnou vztahovat právní předpisy členského státu na základě její činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné.
5. Náklady na věcné dávky uvedené v odstavcích 1 až 3 nese příslušná instituce, která nese náklady na věcné dávky poskytované důchodci nebo jeho pozůstalým v členských státech jejich bydliště.

Článek 29

Peněžité dávky pro důchodce

1. Peněžité dávky vyplácí osobě pobírající důchod či důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států příslušná instituce členského státu, ve kterém se nachází příslušná instituce, která nese náklady na věcné dávky poskytované důchodci v členském státě jeho bydliště. Článek 21 se použije obdobně.
2. Odstavec 1 se použije také na rodinné příslušníky důchodce.

Článek 30

Příspěvky důchodců

1. Instituce členského státu, která je podle právních předpisů, které uplatňuje, odpovědná za provádění srážek příspěvků na dávky v nemoci, mateřství a rovnocenné otcovské dávky, může vyžadovat a vymáhat tyto srážky vypočtené v souladu s platnými právními předpisy, jen pokud náklady na tyto dávky podle článků 23 až 26 má nést některá instituce uvedeného členského státu.
2. Pokud v případech uvedených v článku 25 je získání dávek v nemoci, mateřství a rovnocenných otcovských dávek podmíněno placením příspěvků nebo obdobných plateb podle právních předpisů členského státu, ve kterém dotyčný důchodce bydlí, nelze tyto příspěvky vybírat z důvodu tohoto bydliště.

Oddíl 3

Společná ustanovení

Článek 31

Obecná ustanovení

Články 23 až 30 se nepoužijí na důchodce nebo jeho rodinné příslušníky, kteří mají nárok na dávky podle právních předpisů členského státu na základě své činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné. V tomto případě se pro účely této kapitoly na dotyčné osoby použijí články 17 až 21.

Článek 32

Přednost nároku na věcné dávky – zvláštní pravidlo pro nárok rodinných příslušníků na dávky v členském státě bydliště

1. Samostatné právo na věcné dávky podle právních předpisů členského státu nebo této kapitoly má přednost před odvozeným právem na dávky rodinných příslušníků. Odvozené právo na věcné dávky má však přednost před samostatnými právy v případě, že samostatné právo v členském státě bydliště existuje přímo a pouze na základě bydliště dotyčné osoby v tomto státě.
2. Mají-li rodinní příslušníci pojištěné osoby bydliště v členském státě, podle jehož právních předpisů nárok na věcné dávky není podmíněn pojištěním nebo činností zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, poskytují se věcné dávky na účet příslušné instituce členského státu bydliště, pokud v tomto členském státě manžel či manželka anebo osoba pečující o děti pojištěné osoby, vyvíjí činnost jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná nebo od tohoto členského státu pobírá důchod na základě činnosti jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná.

Článek 33

Důležité věcné dávky

1. Pokud instituce jednoho členského státu uzná nárok zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné nebo jejího rodinného příslušníka na protézu, velkou protetickou pomůcku nebo jinou důležitou věcnou dávku dříve, než začne být tato osoba pojištěna u instituce jiného členského státu, uvedená zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná obdrží tyto dávky na účet první instituce, i když jsou poskytnuty až poté, co byla pojištěna podle právních předpisů uplatňovaných druhou institucí.
2. Správní komise vypracuje seznam dávek, na které se vztahuje odstavec 1.

Článek 34
Souběh dávek dlouhodobé péče

1. Jestliže poživatel peněžitých dávek v případě dlouhodobé péče, s nimiž je třeba zacházet jako s nemocenskými dávkami, a jsou proto poskytovány členským státem způsobilým k poskytování peněžitých dávek podle článků 21 nebo 29, má podle této kapitoly zároveň nárok na věcné dávky určené ke stejnému účelu poskytované institucí místa bydliště nebo pobytu v jiném členském státě a instituce v prvním členském státě je podle článku 35 rovněž požádána o uhrazení nákladů na tyto věcné dávky, obecné ustanovení o předcházení souběhu dávek zavedené v článku 10 je použitelné pouze s tímto omezením: jestliže dotyčná osoba uplatní nárok a získá věcné dávky, částka peněžitých dávek se sníží o částku věcných dávek, na kterou je nebo by mohl být uplatňován nárok u instituce prvního členského státu, po níž se žádá uhrazení nákladů.
2. Správní komise vypracuje seznam peněžitých i věcných dávek, na které se vztahuje odstavec 1.
3. Dva nebo více členských států nebo jejich příslušné instituce se mohou dohodnout na dalších doplňkových opatřeních, která však nesmějí být pro dotyčné osoby méně výhodná než zásady stanovené v odstavci 1.

Článek 35
Úhrady mezi institucemi

1. Věcné dávky poskytované podle této kapitoly institucemi jednoho členského státu jménem instituce jiného členského státu se plně uhrazují.
2. Úhrady uvedené v odstavci 1 se určují a provádějí postupem stanoveným prováděcím nařízením, a to buď po prokázání skutečných výdajů, nebo na základě paušálních částek v případě členských států, pro jejichž právní nebo správní struktury není použití úhrady na základě skutečných výdajů vhodné.
3. Dva nebo více členských států a jejich příslušné instituce mohou stanovit jiné způsoby poskytování úhrad nebo se zříci úhrad mezi institucemi, které podléhají jejich pravomoci.

KAPITOLA 2

Dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Článek 36

Nárok na věcné a peněžité dávky

1. Aniž jsou dotčena jakákoli příznivější ustanovení odstavců 2 a 2a tohoto článku, použijí se ustanovení článku 17, čl. 18 odst. 1, čl. 19 odst. 1 a čl. 20 odst. 1 rovněž na dávky týkající se pracovních úrazů či nemocí z povolání.
2. Osoba, která utrpěla pracovní úraz nebo onemocněla nemocí z povolání a která bydlí nebo pobývá v jiném než příslušném členském státě, má nárok na zvláštní věcné dávky ze systému pojištění pro případ pracovního úrazu a nemoci z povolání poskytované jménem příslušné instituce institucí místa bydliště nebo pobytu podle právních předpisů, které uplatňuje tak, jako by dotyčná osoba byla pojištěna podle těchto předpisů.
- 2 a. Příslušná instituce nemůže zaměstnané osobě nebo osobě samostatně výdělečně činné, která utrpěla pracovní úraz nebo onemocněla nemocí z povolání a která má nárok na dávky ze strany této instituce, odmítnout udělit povolení uvedené v čl. 20 odst. 1, pokud této osobě nemůže být přiměřené léčení poskytnuto na území členského státu, ve kterém má bydliště, v lékařsky odůvodnitelné lhůtě s přihlédnutím k jejímu aktuálnímu zdravotnímu stavu a k pravděpodobnému průběhu nemoci.
3. Článek 21 se použije také na dávky uvedené v této kapitole.

Článek 37

Náklady na převoz

1. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví úhradu nákladů na převoz osoby, která utrpěla pracovní úraz nebo u které je zjištěna nemoc z povolání, buď do místa jejího bydliště, nebo do nemocnice, uhradí tyto náklady do odpovídajícího místa na území jiného členského státu, kde má tato osoba bydliště, za předpokladu, že tato instituce tento převoz předem povolí; přitom se náležitě přihlíží k důvodům převozu. Povolení se nevyžaduje v případě příhraničních pracovníků.
2. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví úhradu nákladů na převoz těla osoby, která utrpí smrtelný pracovní úraz, na místo pohřbu, uhradí tyto náklady v souladu s právními předpisy, které uplatňuje, na odpovídající místo na území jiného členského státu, kde měla osoba bydliště v době úrazu.

Článek 38

Dávky pro případ nemoci z povolání, pokud byla postižená osoba vystavena stejnému riziku v několika členských státech

Pokud osoba, u které je zjištěna nemoc z povolání, vykonávala činnost způsobitou vyvolat uvedenou nemoc podle právních předpisů dvou nebo více členských států, jsou dávky, o které může tato osoba nebo její pozůstalí žádat, přiznávány výhradně podle právních předpisů posledního z těch států, jejichž podmínky jsou splněny.

Článek 39

Zhoršení nemoci z povolání

V případě zhoršení nemoci z povolání, za kterou osoba pobírala nebo pobírá dávku podle právních předpisů členského státu, se použijí tato pravidla:

- a) jestliže dotyčná osoba v době pobírání dávek neprovozovala podle právních předpisů jiného členského státu činnost jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná, která pravděpodobně způsobila nebo zhoršila dotyčnou nemoc, náklady na dávky ponese podle právních předpisů, které uplatňuje, příslušná instituce prvního členského státu, přičemž vezme v úvahu zhoršení;
- b) jestliže dotyčná osoba v době pobírání dávek provozovala podle právních předpisů jiného členského státu takovou činnost, náklady na dávky ponese podle právních předpisů, které uplatňuje, příslušná instituce prvního členského státu, přičemž nebude brát v úvahu zhoršení. Příslušná instituce druhého členského státu poskytne dotyčné osobě doplatek, jehož výše odpovídá rozdílu mezi částkou dávek náležejících osobě po zhoršení a částkou, která by osobě podle právních předpisů uplatňovaných institucí náležela před zhoršením, kdyby se dotyčná nemoc vyskytla podle právních předpisů tohoto členského státu;
- c) pravidla týkající se snížení, pozastavení a odnětí dávek stanovená právními předpisy členského státu nebudou použita vůči osobám pobírajícím dávky od institucí dvou členských států v souladu s písmenem b).

Článek 40

Pravidla pro přihlídnutí k zvláštnostem některých právních předpisů

1. Neexistuje-li v členském státě, kde se dotyčná osoba právě nalézá, žádné pojištění pro případ pracovních úrazů nebo nemocí z povolání, nebo existuje-li takové pojištění, ale není žádná instituce příslušná pro poskytování věcných dávek, poskytuje tyto dávky instituce místa bydliště nebo pobytu příslušná pro poskytování věcných dávek v nemoci.
2. Neexistuje-li žádné pojištění pro případy pracovních úrazů nebo nemocí z povolání v příslušném členském státě, ustanovení této kapitoly o věcných dávkách se přesto použijí na osobu, která má nárok na tyto dávky v nemoci, mateřství nebo rovnocenném otcovství

podle právních předpisů příslušného členského státu, pokud dotyčná osoba utrpěla pracovní úraz nebo onemocněla nemocí z povolání během bydlení nebo pobytu v jiném členském státě. Náklady nese instituce příslušná pro věcné dávky podle právních předpisů příslušného členského státu.

3. Článek 5 se použije na příslušnou instituci členského státu, pokud jde o rovnocennost pracovních úrazů a nemocí z povolání, které nastaly nebo které byly následně potvrzeny podle právních předpisů jiného členského státu při hodnocení stupně pracovní neschopnosti, nároků na dávky nebo jejich výši za podmínky, že:
  - a) nenáleží žádná náhrada za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, které nastaly nebo které byly dříve potvrzeny podle uplatňovaných právních předpisů,
  - a
  - b) nenáleží žádná náhrada za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, které nastaly nebo které byly následně potvrzeny podle právních předpisů jiného členského státu, podle kterých k pracovnímu úrazu nebo nemoci z povolání došlo nebo bylo potvrzeno, že k nim došlo.

Článek 41

Úhrady mezi institucemi

1. Článek 35 se použije také na dávky, na které se vztahuje tato kapitola, a úhrady se poskytují na základě skutečných nákladů.
2. Dva nebo více členských států nebo jejich příslušné instituce mohou stanovit jiné způsoby poskytování úhrad nebo se zříci úhrad mezi institucemi, které podléhají jejich pravomoci.

KAPITOLA 3

Pohřebné

Článek 42

Nárok na pohřebné, pokud k úmrtí dojde nebo pokud má oprávněná osoba bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě

1. Zemře-li pojištěná osoba nebo její rodinný příslušník na území jiného členského státu než je příslušný stát, má se za to, že k úmrtí došlo na území příslušného státu.
2. Příslušná instituce je povinna přiznat pohřebné splatné podle právních předpisů, které uplatňuje, i když má oprávněná osoba bydliště na území jiného členského státu, než je příslušný stát.

3. Odstavce 1 a 2 se použijí i na případy, kdy k úmrtí dojde v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

Článek 43

Poskytování dávek v případě úmrtí důchodce

1. V případě úmrtí důchodce, který měl nárok na důchod podle právních předpisů jednoho členského státu nebo na důchody podle právních předpisů dvou nebo více členských států a který bydlel na území jiného členského státu, než je členský stát, jehož instituce je příslušná poskytovat mu věcné dávky přiznané podle článků 24 a 25, vyplatí pohřebné náležitosti podle právních předpisů používaných uvedenou institucí tato instituce na své náklady, jako by dotyčný důchodce bydlel v době svého úmrtí na území členského státu, ve kterém se tato instituce nachází.
2. Odstavec 1 se použije obdobně i na rodinné příslušníky důchodce.

KAPITOLA 4

Dávky v invaliditě

Článek 44

Osoby, na něž se vztahují pouze právní předpisy typu A

1. Pro účely této kapitoly se „právními předpisy typu A“ rozumí všechny právní předpisy, podle nichž výše dávek v invaliditě nezávisí na trvání dob pojištění nebo bydlení a které příslušný členský stát výslovně zařadil do přílohy VI, a „právními předpisy typu B“ se rozumí všechny ostatní právní předpisy.
2. Osoba, na kterou se postupně nebo střídavě vztahovaly právní předpisy dvou nebo více členských států a která získala doby pojištění nebo bydlení výlučně podle právních předpisů typu A, má nárok pouze na dávky poskytované institucí toho členského státu, jehož právní předpisy byly platné v době, kdy došlo k pracovní neschopnosti, po níž následovala invalidita, případně s přihlédnutím k článku 45, a pobírá tyto dávky v souladu s těmito právními předpisy.
3. Osoba, která nemá nárok na dávky podle odstavce 2, pobírá dávky, na které má nárok podle právních předpisů jiného členského státu, případně s přihlédnutím k článku 45.
4. Pokud právní předpisy uvedené v odstavcích 2 a 3 obsahují pravidla pro snížení, pozastavení nebo odnětí dávek v invaliditě v případě souběhu s jiným příjmem nebo s dávkami různého druhu ve smyslu čl. 53 odst. 2, použijí se obdobně čl. 53 odst. 3 a čl. 55 odst. 3.

Článek 45
Zvláštní ustanovení o sčítání dob

Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují získání, zachování a obnovení nároku na dávky získáním dob pojištění nebo bydlení, použije v případě potřeby čl. 51 odst. 1 obdobně.

Článek 46
Osoby, na které se vztahují pouze právní předpisy typu B nebo právní předpisy typu A i B

1. Osoba, na kterou se postupně nebo střídavě vztahovaly právní předpisy dvou nebo více členských států, z nichž alespoň jedny nejsou právními předpisy typu A, má nárok na dávky podle kapitoly 5, která se použije obdobně s přihlédnutím k odstavci 3.
2. Pokud se však na dotyčnou osobu předtím vztahovaly právní předpisy typu B a je postižena pracovní neschopností vedoucí k invaliditě, přičemž se na ni vztahují právní předpisy typu A, má nárok na dávky podle článku 44 za předpokladu, že:
  - splňuje podmínky buď výlučně uvedených právních předpisů, nebo jiných předpisů téhož typu, případně s přihlédnutím k článku 45, avšak bez uplatnění dob pojištění nebo bydlení získaných podle právních předpisů typu B, a
  - neuplatňuje žádné nároky na dávky ve stáří s přihlédnutím k čl. 50 odst. 1.
3. Rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele je závazné pro instituci kteréhokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupňů invalidity.

Článek 47
Zhoršení invalidity

1. V případě zhoršení invalidity, kvůli níž určitá osoba pobírá dávky podle právních předpisů jednoho nebo více členských států se s přihlédnutím ke zhoršení použijí tato ustanovení:
  - a) dávky se poskytují v souladu s kapitolou 5 používanou obdobně;
  - b) jestliže se však na dotyčnou osobu vztahovaly dva a více právních předpisů typu A a na pobírání dávky se nevztahovaly právní předpisy jiného členského státu, poskytne se dávka v souladu s čl. 44 odst. 2.
2. Je-li celková výše dávky nebo dávek vyplácených podle odstavce 1 nižší než výše dávky, kterou dotyčná osoba pobírala na náklady instituce, která byla dříve příslušná pro výplatu dávky, je tato instituce povinna poskytnout této osobě doplatek rovnající se rozdílu mezi těmito dvěma částkami.
3. Nemá-li dotyčná osoba nárok na dávky na náklady instituce jiného členského státu, poskytne příslušná instituce dříve příslušného státu dávky v souladu s právními předpisy tohoto státu, s přihlédnutím ke zhoršení a případně ke článku 45.

Článek 48

Přeměna dávek v invaliditě na dávky ve stáří

1. Dávky v invaliditě se v případě potřeby přemění na dávky ve stáří za podmínek stanovených v právních předpisech jednoho nebo více států, podle nichž jsou poskytovány, a v souladu s kapitolou 5.
2. Může-li osoba pobírající dávky v invaliditě uplatnit nárok na dávky ve stáří podle právních předpisů jednoho nebo více členských států v souladu s článkem 50, poskytuje kterákoliv instituce příslušná k poskytování dávek v invaliditě podle právních předpisů členského státu nadále takové osobě dávky v invaliditě, na které má nárok podle právních předpisů, které uplatňuje, dokud se pro tuto instituci nestane použitelným odstavec 1 nebo dokud dotyčná osoba nespĺňuje podmínky pro tyto dávky.
3. Jsou-li dávky v invaliditě poskytované podle právních předpisů členského státu v souladu s článkem 44 přeměněny na dávky ve stáří a pokud dotyčná osoba dosud nespĺňuje podmínky stanovené právními předpisy jednoho nebo více členských států pro pobírání těchto dávek, pobírá dotyčná osoba od uvedeného členského státu či uvedených členských států ode dne přeměny dávky v invaliditě.

Tyto dávky v invaliditě se poskytují v souladu s kapitolou 5, jako by tato kapitola byla použitelná v době, kdy došlo k pracovní neschopnosti vedoucí k invaliditě, dokud dotyčná osoba nespĺňuje kvalifikační podmínky pro dávku ve stáří, stanovené dotčenými vnitrostátními právními předpisy nebo, není-li uvedené převedení stanoveno, dokud má nárok na dávky v invaliditě podle posledně uvedených právních předpisů.

4. Dávky v invaliditě poskytované podle článku 44 se znovu vypočtou v souladu s kapitolou 5, jakmile jejich příjemce splní kvalifikační podmínky pro dávky v invaliditě stanovené právními předpisy typu B nebo jakmile příjemce obdrží dávky ve stáří podle právních předpisů jiného členského státu.

Článek 49

Zvláštní ustanovení pro úředníky

Články 6, 44, 46, 47 a 48 a čl. 60 odst. 2 a 3 se použijí obdobně na osoby, na které se vztahuje zvláštní systém pro úředníky.

KAPITOLA 5

Starobní a pozůstalostní důchody

Článek 50

Obecná ustanovení

1. Všechny příslušné instituce stanoví nároky na dávky podle právních předpisů členských států vztahujících se na dotyčné osoby při předložení žádosti o jejich přiznání, pokud dotyčná osoba výslovně nepožádá o odklad přiznání dávek ve stáří podle právních předpisů jednoho nebo více členských států.
2. Jestliže v dané době dotyčná osoba ještě nebo již nesplňuje podmínky stanovené právními předpisy všech členských států, které se na ni vztahovaly, instituce používající právní předpisy, jejichž podmínky jsou splněny, nepřihlíží při provádění výpočtu v souladu s čl. 52 odst. 1 písm. a) nebo b) k dobám získaným podle právních předpisů, jejichž podmínky ještě nejsou nebo již nejsou splněny, pokud je to důvodem pro stanovení nižší dávky.
3. Odstavec 2 se použije obdobně, pokud dotyčná osoba výslovně požádá o odklad poskytování dávek ve stáří.
4. Nový výpočet se provede automaticky, jsou-li splněny podmínky, které mají být splněny podle jiných právních předpisů, nebo když osoba požádá o přiznání dávky ve stáří odložené v souladu s odstavcem 1, pokud ještě nebylo přihlédnuto k dobám získaným podle jiných právních předpisů na základě odstavce 2 nebo 3.

Článek 51

Zvláštní ustanovení o sčítání dob

1. Podmiňují-li právní předpisy členského státu poskytování některých dávek získáním dob pojištění pouze u zvláštních činností vykonávaných zaměstnancem nebo osobou samostatně výdělečně činnou nebo v povolání, na které se vztahuje zvláštní systém pro zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, přihlíží příslušná instituce tohoto členského státu k dobám získaným podle právních předpisů jiných členských států pouze v případě, že byly získány v rámci odpovídajícího systému, nebo pokud tomu tak není, ve stejném povolání, případně ve stejné činnosti vykonávané zaměstnancem nebo osobou samostatně výdělečně činnou.

Nesplňuje-li po přihlédnutí k takto získaným dobám dotyčná osoba podmínky pro pobírání dávek zvláštního systému, berou se tyto doby v úvahu pro účely poskytování dávek podle obecného systému nebo, neexistuje-li, dávek systému vztahujícího se buď na manuální, nebo nemanuální pracovníky za předpokladu, že dotyčná osoba byla pojištěna v rámci jednoho z těchto systémů.

2. K dobám pojištění získaným v rámci zvláštního systému členského státu se přihlíží pro účely poskytování dávek obecného systému nebo, neexistuje-li, dávek systému vztahujícího se buď na manuální, nebo nemanuální pracovníky jiného členského státu, pokud dotyčná osoba byla pojištěna v rámci jednoho z těchto systémů, a to i když k těmto dobám již bylo přihlédnuto v uvedeném jiném členském státě v rámci zvláštního systému.
3. Pokud právní předpisy nebo zvláštní systém členského státu podmiňuje získání, zachování nebo obnovení nároků na dávky pojištěním dotyčné osoby při vzniku pojistné události, tato podmínka se považuje za splněnou, pokud byla tato osoba v minulosti pojištěna podle právních předpisů nebo zvláštního systému tohoto členského státu a je při vzniku pojistné události pojištěna podle právních předpisů jiného členského státu proti stejné pojistné události, nebo, není-li pojištěna, pokud jí dávka za stejnou pojistnou událost náleží podle právních předpisů jiného členského státu. Druhá podmínka se však považuje za splněnou v případech uvedených v článku 57.

Článek 52 **Příznání dávek**

1. Příslušná instituce vypočte výši náležející dávky:
  - a) podle právních předpisů, které uplatňuje, a to pouze pokud jsou splněny podmínky nároku na dávky výhradně podle vnitrostátního práva (nezávislá dávka);
  - b) výpočtem teoretické výše a následně skutečné výše dávky (poměrná dávka) takto:
    - I) teoretická výše dávky se rovná dávce, kterou by dotyčná osoba měla nárok, pokud by všechny doby pojištění nebo bydlení získané podle právních předpisů ostatních členských států byly získány ke dni přiznání dávky podle právních předpisů, které uplatňuje. Pokud podle těchto právních předpisů výše dávky nezávisí na délce získaných dob, považuje se uvedená výše za teoretickou výši;
    - II) příslušná instituce pak stanoví skutečnou výši poměrné dávky tak, že použije na teoretickou výši poměr mezi délkou dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů, které uplatňuje, a celkové délky dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů všech dotčených členských států.
2. Kde je to vhodné, použije příslušná instituce na výši vypočtenou podle odst. 1 písm. a) a b) všechna pravidla týkající se snížení, pozastavení nebo odnětí podle právních předpisů, které uplatňuje, a v mezích stanovených v člácích 53 až 55.
3. Dotyčná osoba má nárok na to, aby jí příslušná instituce každého členského státu vyplácela vyšší z částek vypočtených podle odst. 1 písm. a) a b).

4. Pokud výpočet podle odst. 1 písm. a) v jednom členském státě stále vede k výsledku, že nezávislá dávka je stejná nebo vyšší než poměrná dávka vypočtená podle odst. 1 písm. b), příslušná instituce od poměrného výpočtu upustí za předpokladu, že:
  - i) tato situace je uvedena v části 1 přílohy VIII; a
  - ii) nelze použít žádné právní předpisy obsahující pravidla pro předcházení souběhu uvedená v člancích 54 a 55, pokud nejsou splněny podmínky stanovené v čl. 55 odst. 2; a
  - iii) článek 57 se nepoužije na doby získané podle právních předpisů jiného členského státu v tomto konkrétním případě.
5. Aniž jsou dotčeny odstavce 1, 2 a 3, poměrný výpočet se nepoužije na systémy poskytující dávky, jejichž výpočet není založen na časovém období, pokud jsou tyto systémy uvedeny v části 2 přílohy VIII. V takových případech má daná osoba nárok na dávku vypočtenou v souladu s právními předpisy dotčeného členského státu.

Článek 53

Pravidla předcházení souběhu

1. Každý souběh dávek v invaliditě, ve stáří a pozůstalostních dávek vypočtených nebo poskytovaných stejné osobě na základě získaných dob pojištění nebo bydlení se považuje za souběh dávek stejného druhu.
2. Souběh dávek, které nelze považovat za dávky stejného druhu ve smyslu odstavce 1 se považuje za souběh dávek různého druhu.
3. Tato ustanovení se použijí pro účely pravidel předcházení souběhu stanovených právními předpisy členského státu v případě souběhu dávky v invaliditě, ve stáří nebo pozůstalostní dávky s dávkou stejného druhu nebo s dávkou různého druhu nebo s jiným příjmem:
  - a) příslušná instituce přihlíží k dávkám nebo příjmům získaným v jiném členském státě, pouze pokud právní předpisy, které uplatňuje, stanoví přihlížení k dávkám nebo příjmům získaným v zahraničí;
  - b) příslušná instituce přihlíží k výši dávek nebo příjmů, které má vyplácet jiný členský stát před srážkou daně, příspěvků na sociální zabezpečení a jiných jednotlivých poplatků nebo srážek, pokud právní předpisy, které uplatňuje, stanoví používání pravidel předcházení souběhu po takových srážkách, a to za podmínek a postupů stanovených v prováděcím nařízení;
  - c) příslušná instituce nepřihlíží k výši dávek získaných podle právních předpisů jiného členského státu na základě dobrovolného pojištění nebo dobrovolného pokračujícího pojištění;
  - d) pokud určitý členský stát používá pravidla předcházení souběhu proto, že dotyčná osoba pobírá dávky stejného nebo různého druhu podle právních předpisů jiného členského státu nebo příjem získaný v jiných členských státech, lze náležející dávku snížit pouze o výši těchto dávek nebo tohoto příjmu.

Článek 54
Souběh dávek stejného druhu

1. V případě souběhu dávek stejného druhu náležejících podle právních předpisů dvou nebo více členských států nejsou pravidla předcházení souběhu stanovená právními předpisy členského státu na poměrné dávky použitelná.
2. Pravidla předcházení souběhu se použijí na nezávislou dávku, pouze pokud je dotčená dávka:
  - a) dávkou, jejíž výše nezávisí na délce získaných dob pojištění nebo bydlení, nebo
  - b) dávkou, jejíž výše je určena na základě započtené doby považované za získanou mezi dnem vzniku sociální události a pozdějším dnem, která je v souběhu s:
    - i) dávkou stejného druhu, nebyla-li uzavřena dohoda mezi dvěma nebo více členskými státy zajišťující, že tatáž započtená doba nebude vzata v úvahu více než jednou; nebo
    - ii) s dávkou uvedenou v písmenu a).

Dávky a dohody uvedené v písmenech a) a b) jsou uvedeny v příloze IX.

Článek 55
Souběh dávek různého druhu

1. Jestliže pobírání dávek různého druhu nebo jiného příjmu vyžaduje použití pravidel předcházení souběhu stanoveného právními předpisy dotčených členských států ohledně:
  - a) dvou nebo více nezávislých dávek, rozdělí příslušné instituce výši dávky nebo dávek nebo jiného příjmu tak, jak byly vzaty v úvahu, počtem dávek, na které se tato pravidla vztahují;

použití tohoto písmene však nemůže zbavit dotyčnou osobu jejího postavení důchodce pro účely jiných kapitol této hlavy za podmínek a postupů stanovených prováděcím nařízením;
  - b) jedné nebo několika poměrných dávek, berou příslušné instituce v úvahu dávku nebo dávky nebo jiný příjem a všechny stanovené prvky používání pravidel předcházení souběhu jako funkci poměru mezi dobami pojištění nebo bydlení, stanovené pro výpočet uvedený v čl. 52 odst. 1 písm. b) bod ii);
  - c) jedné nebo více nezávislých dávek a jedné nebo více poměrných dávek, použijí příslušné instituce obdobně písmeno a) na nezávislé dávky a písmeno b) na poměrné dávky.
2. Příslušná instituce nepoužije rozdělení stanovené pro nezávislé dávky, pokud právní předpisy, které uplatňuje, stanoví, že pro výpočet části jejich výše, která je určena jako funkce poměru mezi dobami pojištění nebo bydlení uvedenými v čl. 52 odst. 1 písm. b) bod ii), mají být vzaty v úvahu dávky různého druhu nebo jiné příjmy a všechny ostatní prvky.

3. Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně na případy, kdy právní předpisy jednoho nebo více členských států stanoví, že nárok na dávku nelze získat v případě, kdy dotčená osoba pobírá dávku různého druhu náležející podle právních předpisů jiného členského státu nebo jiný příjem.

Článek 56

Doplňující ustanovení pro výpočet dávek

1. Pro výpočet teoretické a poměrné výše uvedené v čl. 52 odst. 1 písm. b) se použijí tato pravidla:
  - a) je-li celková délka dob pojištění nebo bydlení získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů všech dotčených členských států delší než maximální doba vyžadovaná právními předpisy jednoho z těchto členských států pro pobírání plné dávky, vezme příslušná instituce tohoto státu v úvahu maximální dobu namísto celkové délky získaných dob; tato metoda výpočtu nesmí vést k tomu, aby tato instituce hradila větší částku dávky, než je plná dávka stanovená právními předpisy, které uplatňuje. Toto ustanovení se nevztahuje na dávky, jejichž výše nezávisí na délce pojištění;
  - b) postup pro přihlídnutí k souběhu dob je stanoven v prováděcím nařízení;
  - c) stanoví-li právní předpisy členského státu, že dávky mají být vypočítány na základě příjmů, příspěvků, základů příspěvků, zvýšení, výdělků, dalších částek nebo kombinace několika z nich (průměrné, poměrné, pevné nebo započtené), příslušná instituce:
    - i) určí základ pro výpočet dávek pouze na základě dob pojištění získaných podle právních předpisů, které uplatňuje,
    - ii) použije pro určení výše, která má být vypočtena podle získaných dob pojištění nebo bydlení a podle právních předpisů ostatních členských států, stejné prvky určené nebo zjištěné pro doby pojištění získané podle právních předpisů, které uplatňuje, je-li to nezbytné v souladu s postupy stanovenými v příloze XI za dotčený členský stát.
  - d) V případě, že se odst. 1 písm. c) nepoužije, neboť právní předpisy členského státu stanoví, že dávka má být vypočítána na základě jiných prvků než je doba pojištění nebo bydlení, které nesouvisejí s časem, vezme příslušná instituce pro každou dobu pojištění nebo bydlení získanou podle právních předpisů jakéhokoliv jiného členského státu v úvahu výši shromážděného kapitálu, kapitálu, o němž se předpokládá, že byl shromážděn, nebo každého jiného prvku pro výpočet podle právních předpisů, které uplatňuje, vydělenou počtem jednotek doby v příslušném důchodovém systému.
2. Ustanovení právních předpisů členského státu týkající se valorizace faktorů, ke kterým se přihlíží při výpočtu dávek se v případě potřeby použijí na faktory, ke kterým přihlíží příslušná instituce tohoto členského státu v souladu s odstavcem 1, pokud jde o doby pojištění nebo bydlení získané podle právních předpisů jiných členských států.

Článek 57

Doby pojištění nebo bydlení kratší než jeden rok

1. Bez ohledu na čl. 52 odst. 1 písm. b) není instituce členského státu povinna poskytovat dávky na základě dob získaných podle právních předpisů, které uplatňuje, které se berou v úvahu při vzniku sociální události, jestliže:
  - délka uvedených dob nedosahuje jednoho roku,
    - a
  - pouze na základě těchto dob nelze podle uvedených právních předpisů se získat nárok na dávku. Pro účely tohoto článku se „dobami“ rozumí všechny doby pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, které zakládají nárok na dotčenou dávku nebo ji přímo zvyšují.
2. Příslušné instituce každého dotčeného členského státu přihlížejí k době uvedené v odstavci 1 pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i).
3. Pokud by důsledkem použití odstavce 1 bylo osvobození všech příslušných institucí dotčených členských států od jejich povinností, poskytují se dávky výhradně podle právních předpisů posledního z těchto členských států, jehož podmínky jsou splněny, jako by všechny doby pojištění a bydlení získané a vzaté v úvahu podle právních předpisů v souladu s článkem 6 a čl. 51 odst. 1 a 2 byly získány podle právních předpisů tohoto členského státu.
4. Tento článek se nepoužije na systémy uvedené v části 2 přílohy VIII.

Článek 58

Přiznání doplatku

1. Příjemci dávek, na kterého se vztahuje tato kapitola, nesmí být v členském státě, ve kterém bydlí a podle jehož právních předpisů mu náleží dávka, přiznána dávka nižší, než je minimální dávka stanovená těmito právními předpisy za dobu pojištění nebo bydlení, která se rovná všem dobám pojištění vzatým v úvahu pro výplatu dávek v souladu s touto kapitolou.
2. Příslušná instituce uvedeného členského státu mu vyplácí po celou dobu jeho bydlení na území tohoto státu doplatek rovnající se rozdílu mezi celkovou částkou dávek náležejících podle této kapitoly a částkou minimální dávky.

Článek 59

Nový výpočet a přehodnocení dávek

1. Jestliže se metoda stanovení dávek nebo pravidla pro výpočet dávek podle právních předpisů členského státu změnila nebo pokud dojde k významné změně osobní situace dotčené osoby, která by podle uvedených právních předpisů vedla k úpravě výše dávky, provede se v souladu s článkem 52 nový výpočet.

2. Naproti tomu, jestliže z důvodu zvýšení životních nákladů nebo změn příjmu nebo jiných důvodů pro úpravu, jsou dávky dotčeného členského státu upraveny procentem nebo paušální částkou, toto procento nebo paušální částka se použije přímo na dávky určené podle článku 52, aniž by bylo zapotřebí provést nový výpočet.

Článek 60

Zvláštní ustanovení o úřednících

1. Články 6 a 50, čl. 51 odst. 3 a články 52 až 59 se použijí obdobně na účastníky zvláštních systémů pro úředníky.
2. Pokud však právní předpisy členského státu podmiňují získání, ukončení, zachování nebo obnovení nároku na dávky v rámci zvláštního systému pro úředníky získáním všech dob pojištění v rámci jednoho nebo více zvláštních systémů pro úředníky v tomto členském státě nebo získáním dob pojištění považovaných právními předpisy tohoto členského státu za rovnocenné těmto dobám, přihlíží příslušná instituce toho státu pouze k dobám, které mohou být uznány podle právních předpisů, které uplatňuje.

Nesplňuje-li po přihlédnutí k takto získaným dobám dotyčná osoba podmínky pro pobírání těchto dávek, přihlíží se k těmto dobám pro přiznání dávek v rámci obecného systému nebo, neexistuje-li, v rámci systému použitelného buď na manuální, nebo nemanuální pracovníky.

2. Jsou-li podle právních předpisů členského státu dávky v rámci zvláštního systému pro úředníky vyměřeny na základě posledního platu nebo platů pobíraných v referenčním období, příslušná instituce tohoto státu vezme pro účely výpočtu dávek v úvahu pouze platy, které dotyčná osoba pobírala během doby nebo dob, ve kterých podléhala uvedeným právním předpisům.

KAPITOLA 6

Dávky v nezaměstnanosti

Článek 61

Zvláštní pravidla pro sčítání dob pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti

1. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují získání, zachování, obnovení nebo trvání nároku na dávky získáním buď dob pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, přihlíží v nezbytné míře k dobám pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by šlo o doby získané podle právních předpisů, které uplatňuje.

Pokud však příslušné právní předpisy podmiňují nárok na dávky získáním dob pojištění, nepřihlíží se k dobám zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti získaným podle právních předpisů jiného členského státu, ledaže by byly tyto doby považovány za doby pojištění a byly získány podle příslušných právních předpisů.

2. Kromě případů uvedených v čl. 65 odst. 5 písm. a) je použití odstavce 1 podmíněno tím, že dotyčná osoba naposledy získala podle právních předpisů, podle kterých se o dávky žádá:
  - doby pojištění, pokud uvedené právní předpisy doby pojištění vyžadují,
  - doby zaměstnání, pokud uvedené právní předpisy doby zaměstnání vyžadují,nebo
  - doby samostatné výdělečné činnosti, pokud uvedené právní předpisy doby samostatné výdělečné činnosti vyžadují.

Článek 62 **Výpočet dávek**

1. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví výpočet dávek na základě výše předchozího platu nebo příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, přihlíží výlučně k platu nebo příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, který dotyčná osoba obdržela za svou poslední činnost zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné podle uvedených právních předpisů.
2. Odstavec 1 se použije také v případech, kdy právní předpisy používané příslušnou institucí stanoví zvláštní referenční období pro určení platu, který slouží jako základ pro výpočet dávek, a pokud se právní předpisy jiného členského státu vztahovaly na dotyčnou osobu po celou tuto dobu nebo její část.
3. Odchylně od odstavců 1 a 2 přihlíží instituce místa bydliště, pokud jde o nezaměstnané osoby, na které se použije čl. 65 odst. 5 písm. a), k platu nebo příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, který dotyčná osoba získala v členském státě, jehož právní předpisy se na ni vztahovaly během její poslední činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, v souladu s prováděcím nařízením.

Článek 63 **Zvláštní ustanovení o upuštění od pravidel týkajících se bydliště**

Pro účely této kapitoly se článek 7 použije pouze na případy stanovené v člancích 64 a 65 a v mezích v nich stanovených.

Článek 64 **Nezaměstnané osoby odcházející do jiného členského státu**

1. Zcela nezaměstnaná osoba, která splňuje podmínky právních předpisů příslušného členského státu pro vznik nároku na dávky a která odchází do jiného členského státu s cílem hledat zaměstnání, si zachová nárok na peněžité dávky v nezaměstnanosti za těchto podmínek a s těmito omezeními:

- a) před svým odjezdem musí být zapsána do evidence uchazečů o zaměstnání a musí zůstat k dispozici službám zaměstnanosti příslušného členského státu nejméně čtyři týdny poté, co se stala nezaměstnanou. Příslušné služby nebo instituce jí však mohou povolit odjezd před uplynutím této doby;
  - b) musí být zapsána do evidence uchazečů o zaměstnání služeb zaměstnanosti každého členského státu, do kterého přijede, a podřídit se tam kontrole. Tato podmínka se považuje za splněnou, pokud jde o dobu před zapsáním, jestliže se dotyčná osoba zapsala do sedmi dnů po dni, kdy přestala být k dispozici službám zaměstnanosti ve státu, který opustila. Ve výjimečných případech mohou příslušné služby nebo instituce tuto lhůtu prodloužit;
  - c) nárok na dávky je zachován po dobu tří měsíců ode dne, kdy dotyčná osoba přestala být k dispozici službám zaměstnanosti státu, který opustila, za předpokladu, že celkové trvání pobírání dávek nepřekročí trvání jejího nároku na dávky podle právních předpisů tohoto členského státu. Příslušné služby nebo instituce mohou prodloužit lhůtu tři měsíců nejvýše na šest měsíců;
  - d) dávky vyplácí příslušná instituce v souladu s právními předpisy, které uplatňuje, na své náklady.
2. Vráti-li se dotyčná osoba do příslušného státu v době uplynutí lhůty, po kterou má nárok na dávky podle odst. 1 písm. c) nebo před jejím uplynutím, její nárok na dávky podle právních předpisů tohoto státu trvá. Nevráti-li se před uplynutím této lhůty, ztrácí všechny nároky na dávky podle právních předpisů příslušného státu, nejsou-li tyto právní předpisy v tomto ohledu příznivější. Ve výjimečných případech mohou příslušné služby nebo instituce povolit dotyčné osobě vrátit se později bez ztráty nároku.
  3. Nejsou-li právní předpisy příslušného členského státu příznivější, maximální celková lhůta mezi dvěma dobami zaměstnání, po kterou se nárok na dávky zachovává podle odstavce 1, jsou tři měsíce; příslušné služby nebo instituce mohou tuto lhůtu prodloužit nejvýše na šest měsíců.
  4. Ujednání týkající se výměny informací, spolupráce a vzájemné pomoci mezi institucemi a službami příslušného členského státu a členského státu, do něhož dotyčná osoba odchází hledat zaměstnání, stanoví prováděcí nařízení.

Článek 65

Nezaměstnané osoby, které měly bydliště v jiném než příslušném členském státě

1. Osoba, která měla během svého posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném než příslušném členském státě, musí být v případě částečné nebo přerušované nezaměstnanosti k dispozici svému zaměstnavateli nebo službám zaměstnanosti příslušného členského státu. Pobírá dávky podle právních předpisů příslušného členského státu, jako by měla bydliště v tomto členském státě. Tyto dávky poskytuje instituce příslušného členského státu.

2. Zcela nezaměstnaná osoba, která měla během svého posledního zaměstnání, nebo své samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě a bydlí v něm i nadále nebo se do něj vrací, musí být k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve kterém má bydliště. Aniž je dotčen článek 64, doplňkově může být nezaměstnaná osoba k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve kterém naposledy vykonávala činnost jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná.

Nezaměstnaná osoba, která není příhraničním pracovníkem a která se nevrací do členského státu, v němž má bydliště, musí být k dispozici službám zaměstnanosti v členském státě, jehož právní předpisy se na ni naposledy vztahovaly.
3. Nezaměstnaná osoba uvedená v první větě odstavce 2 se zapíše do evidence uchazečů o zaměstnání u příslušných služeb zaměstnanosti členského státu, ve kterém bydlí, podléhá tamní kontrole a dodržuje podmínky právních předpisů uvedeného členského státu. Rozhodne-li se také zapsat do evidence uchazečů o zaměstnání v členském státě, ve kterém byla naposledy zaměstnána nebo samostatně výdělečně činná, dodržuje povinnosti platné v tomto státě.
3. Provádění druhé věty odstavce 2 a druhé věty odstavce 3, jakož i ujednání o výměně informací, spolupráci a vzájemné pomoci mezi institucemi a službami členského státu bydliště a členského státu, v němž dotyčná osoba naposledy vykonávala činnost zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, stanoví prováděcí nařízení.
4.
  5. a) Nezaměstnaná osoba uvedená v první a druhé větě odstavce 2 pobírá dávky podle právních předpisů členského státu svého bydliště, jako by se na ni tyto předpisy vztahovaly během její poslední činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště.
  - b) Pracovník, který není příhraničním pracovníkem a kterému jsou poskytovány dávky na účet příslušné instituce členského státu, jehož právní předpisy se na něj naposledy vztahovaly, však po návratu do členského státu bydliště nejdříve pobírá dávky podle článku 64, přičemž pobírání dávek podle písmena a) se mu pozastavuje po dobu, během které pobírá dávky podle právních předpisů, jež se na něj vztahovaly naposledy.
6. Dávky poskytované institucí místa bydliště podle odstavce 5 nadále poskytuje tato instituce na své náklady. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se na nezaměstnanou osobu vztahovaly naposledy, však s výhradou odstavce 7 nahradí instituci místa bydliště plnou částku dávek poskytnutých touto institucí během prvních tří měsíců. Částka náhrady za tuto dobu nesmí být vyšší než částka splatná v případě nezaměstnanosti podle právních předpisů příslušného členského státu. V případě uvedeném v odst. 5 písm. b) se doba poskytování dávek podle článku 64 odečte od doby uvedené ve druhé větě tohoto odstavce. Úpravu poskytování úhrad stanoví prováděcí nařízení.
7. Doba úhrad uvedená v odstavci 6 se prodlužuje na pět měsíců, jestliže dotyčná osoba během předchozích 24 měsíců splnila dvanáctiměsíční dobu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti v členském státě, jehož právní předpisy se na ni naposledy vztahovaly, pokud by tyto doby představovaly kvalifikaci pro účely vzniku nároku na dávky v nezaměstnanosti.

8. Pro účely odstavců 6 a 7 mohou dva nebo více členských států nebo jejich příslušné instituce stanovit jiné způsoby úhrad nebo se zříci všech úhrad mezi institucemi spadajícími do jejich příslušnosti.

KAPITOLA 7

Předdůchodové dávky

Článek 66

Dávky

Pokud příslušné právní předpisy podmiňují nárok na předdůchodové dávky získáním dob pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, nepoužije se článek 6.

KAPITOLA 8

Rodinné dávky

Článek 67

Rodinní příslušníci bydlící v jiném členském státě

Osoba má nárok na rodinné dávky v souladu s právními předpisy příslušného členského státu, včetně dávek pro rodinné příslušníky, kteří bydlí v jiném členském státě, jako by bydleli v příslušném členském státě. Důchodce však má nárok na rodinné dávky v souladu s právními předpisy členského státu příslušného pro poskytování jeho důchodu.

Článek 68
Pravidla přednosti v případě souběhu

1. Jsou-li během stejné doby poskytovány stejným rodinným příslušníkům rodinné dávky podle právních předpisů více než jednoho členského státu, použijí se tato pravidla přednosti:
  - a) u dávek poskytovaných více než jedním členským státem z různých důvodů platí toto pořadí přednosti: na prvním místě jsou nároky přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, na druhém místě jsou nároky přiznané z důvodu pobírání důchodu, a nakonec nároky přiznané z důvodu místa bydliště;
  - b) u dávek poskytovaných více než jedním členským státem ze stejného důvodu je stanoveno pořadí přednosti na základě těchto pomocných kritérií:
    - i) v případě nároků přiznaných z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti: místo bydliště dětí, za předpokladu, že taková činnost je vykonávána, a podpůrně případné nejvyšší dávky poskytované podle kolidujících právních předpisů. Ve druhém případě jsou náklady na dávky rozděleny v souladu s kritérii stanovenými prováděcím nařízením;
    - ii) v případě nároků přiznaných z důvodu pobírání důchodů: místo bydliště dětí, je-li dotčený důchod poskytován podle právních předpisů tohoto státu, a podpůrně případná nejdelší doba pojištění nebo bydlení podle kolidujících právních předpisů;
    - iii) v případě nároků poskytovaných z důvodu bydliště: místo bydliště dětí.
2. V případě souběhu nároků se rodinné dávky poskytují v souladu s právními předpisy, které mají v souladu s odstavcem 1 přednost. Nároky na rodinné dávky z důvodu kolidujících právních předpisů se pozastavují až do částky stanovené prvními právními předpisy a v nezbytných případech se poskytuje vyrovnávací doplatek ve výši, která tuto částku přesahuje. Tento vyrovnávací doplatek však není nezbytné poskytovat na děti bydlící v jiném členském státě, pokud se nárok na dotčenou dávku zakládá výhradně na místě bydliště.
3. Je-li předložena žádost o rodinné dávky podle článku 67 příslušné instituci členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné, ne však podle práva přednosti v souladu s odstavci 1 a 2 tohoto článku:
  - a) uvedená instituce neprodleně postoupí žádost příslušné instituci členského státu, jehož právní předpisy jsou přednostně použitelné, informuje dotčenou osobu, a aniž jsou dotčena ustanovení prováděcího nařízení o prozatímním přiznání dávek, v případě potřeby poskytne vyrovnávací doplatek uvedený v odstavci 2;
  - b) příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy jsou přednostně použitelné, zachází s touto žádostí tak, jako by byla předložena přímo jí, přičemž se den jejího předložení první instituci považuje za den předložení této žádosti instituci, která má přednost.

Článek 68a
Poskytování dávek

V případě, že rodinné dávky nejsou využívány osobou, které by měly být poskytovány na výživu rodinných příslušníků, příslušná instituce splní svou právní povinnost poskytováním těchto dávek fyzické nebo právnické osobě, která o rodinné příslušníky skutečně pečuje, na žádost a prostřednictvím instituce členského státu, kde je jejich bydliště, nebo určené instituce nebo subjektu ustaveného za tímto účelem příslušným orgánem členského státu, kde je jejich bydliště.

Článek 69
Doplňková ustanovení

1. Pokud podle právních předpisů určených na základě článků 67 a 68 nevznikl žádný nárok na výplatu doplňkových nebo zvláštní rodinných dávek pro sirotky, tyto dávky se vyplácejí zástupně a navíc k jiným rodinným dávkám získaným v souladu s výše uvedenými právními předpisy, podle právních předpisů členského státu, jež se vztahovaly na zemřelého pracovníka po nejdelší dobu, pokud byl tento nárok získán podle těchto předpisů. Nebyl-li podle uvedených právních předpisů získán žádný nárok, jsou posouzeny podmínky pro jeho získání podle právních předpisů jiných členských států a dávky jsou poskytovány v klesajícím pořadí podle délky dob pojištění nebo bydlení získaných podle právních předpisů těchto členských států.
5. Dávky vyplácené ve formě důchodů nebo příplatků k důchodům se přiznávají a vypočítávají v souladu s kapitolou 5.

KAPITOLA 9

Zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky

Článek 70
Obecné ustanovení

1. Tento článek se použije na zvláštní nepřispěvkové peněžité dávky, jež se poskytují podle právních předpisů, které v důsledku oblasti jejich osobní působnosti, cílů nebo podmínek pro vznik nároku mají znaky právních předpisů týkajících se jak sociálního zabezpečení uvedených v čl. 3 odst. 1, tak sociální pomoci.
2. Pro účely této kapitoly se „zvláštními nepřispěvkovými peněžitými dávkami“ rozumí dávky, které:

- a) jsou určeny k poskytování buď:
    - i) doplňkového, náhradního nebo pomocného krytí proti sociálním událostem zahrnutým do odvětví sociálního zabezpečení uvedeným v čl. 3 odst. 1, a které s ohledem na ekonomickou a sociální situaci v dotčeném členském státě zaručuje dotyčným osobám minimální existenčně nutný příjem,
    - nebo
    - ii) výhradně zvláštní ochrany pro zdravotně postižené, úzce spojené s jejich sociálním prostředím v dotčeném členském státě,
  - a
  - b) jejichž financování je odvozeno výlučně od povinného daňového systému určeného ke krytí všeobecných veřejných výdajů, přičemž podmínky pro poskytování a výpočet dávek nezávisí v případě poživatele na žádném přispívání. Avšak dávky poskytované jako doplněk k příspěvkové dávce se nepovažují za příspěvkové dávky pouze z tohoto důvodu;
  - a
  - c) jsou uvedeny v příloze X.
3. Článek 7 a ostatní kapitoly této hlavy se na dávky uvedené v odstavci 2 tohoto článku nepoužijí.
4. Dávky uvedené v odstavci 2 se poskytují výlučně v členském státě, v němž dotyčné osoby bydlí, v souladu s jeho právními předpisy. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště na své náklady.

HLAVA IV

SPRÁVNÍ KOMISE A PORADNÍ VÝBOR

Článek 71

Složení a pracovní metody správní komise

1. Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „správní komise“) zřízená při Komisi Evropských společenství se skládá ze zástupců vlád každého členského státu, kterým jsou podle potřeby nápomocní odborní poradci. Zasedání správní komise se s poradním hlasem účastní zástupce Komise Evropských společenství.
2. Pravidla správní komise se vypracují vzájemnou dohodou jejích členů. Rozhodnutí o otázkách výkladu uvedených v čl. 72 písm. a) se přijímají podle hlasovacích pravidel stanovených Smlouvou a jsou v potřebné míře zveřejňována.
3. Sekretariát správní komise zajišťuje Komise Evropských společenství.

Článek 72

Úkoly správní komise

Správní komise:

- a) se zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z tohoto nařízení nebo prováděcího nařízení nebo z jakékoli uzavřené dohody nebo přijatého opatření, které s nimi souvisí, aniž je dotčeno právo úřadů, institucí a dotčených osob účastnit se řízení a obracet se na soudy stanovené právními předpisy členských států, tímto nařízením nebo Smlouvou;
- b) usnadňuje jednotné používání práva Společenství, zvláště podporou výměny zkušeností a nejlepších správních postupů;
- c) posiluje a rozvíjí spolupráci mezi členskými státy a jejich institucemi v otázkách sociálního zabezpečení, mimo jiné za účelem přihlížení k jednotlivým otázkám týkajícím se některých kategorií osob; usnadňuje uskutečňování akcí přeshraniční spolupráce v oblasti koordinace systémů sociálního zabezpečení;
- d) podporuje v nejvyšší možné míře využívání nových technologií za účelem usnadnění volného pohybu osob, zejména modernizací postupů výměny informací a přizpůsobováním informačního toku mezi institucemi za účelem výměny elektronickými prostředky, s přihlédnutím k rozvoji zpracování údajů v každém členském státě; správní komise přijme společná strukturální pravidla pro služby zpracování údajů, zejména o bezpečnosti a používání norem, a stanoví předpisy pro fungování společné části těchto služeb;
- e) plní další funkce, ke kterým je podle tohoto nařízení, prováděcího nařízení a všech dohod uzavřených v jejich rámci příslušná;
- f) předkládá Komisi Evropských společenství příslušné návrhy týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení s cílem zlepšování a modernizace *acquis* Společenství vypracováním dalších nařízení nebo prostřednictvím jiných nástrojů stanovených Smlouvou;
- g) stanoví faktory, které mají být brány v úvahu při sestavování účtů týkajících se nákladů, které mají nést instituce členských států podle tohoto nařízení a schvaluje roční účetní závěrky mezi těmito institucemi na základě zprávy účetní komise uvedené v článku 74.

Článek 73

Technická komise pro zpracování údajů

1. Při správní komisi se zřizuje technická komise pro zpracování údajů (dále jen „technická komise“). Technická komise navrhuje správní komisi obecné používání pravidel pro fungování služeb zpracování údajů, zejména o bezpečnosti a používání norem; podává zprávy a odůvodněná stanoviska před přijetím rozhodnutí správní komisí podle čl. 72 písm. d). Složení a pracovní metody technické komise určuje správní komise.

2. Za tímto účelem technická komise:
- a) shromažďuje příslušné technické dokumenty a zpracovává studie a provádí další práce potřebné k plnění svých úkolů;
  - b) předkládá správní komisi zprávy a odůvodněná stanoviska uvedená v odstavci 1;
  - c) provádí veškeré další úkoly a studie k otázkám předloženým správní komisí;
  - d) zajišťuje řízení pilotních projektů Společenství s využitím služeb zpracování údajů a pokud jde o úlohu Společenství, řízení operačních systémů s využitím služeb zpracování údajů.

Článek 74 **Účetní komise**

1. Při správní komisi se zřizuje účetní komise. Složení a pracovní metody účetní komise stanoví správní komise.

Účetní komise:

- a) ověřuje způsoby určování a výpočtu průměrných ročních nákladů předkládaných členskými státy;
- b) shromažďuje nezbytné údaje a provádí výpočty požadované ke stanovení ročních stavů pohledávek každého členského státu;
- c) podává správní komisi pravidelnou zprávu o provádění tohoto nařízení a prováděcího nařízení, zejména pokud jde o finanční hledisko;
- d) poskytuje údaje a podává zprávy nezbytné k rozhodování správní komise na základě čl. 72 písm. g);
- e) předkládá veškeré důležité návrhy správní komisi, včetně návrhů týkajících se tohoto nařízení v souvislosti s písmeny a), b) a c);
- f) provádí veškeré práce, studie nebo úkoly v záležitostech, které jí postoupí správní komise.

Článek 75 **Poradní výbor pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení**

1. Zřizuje se Poradní výbor pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „poradní výbor“), jehož členy jsou za každý členský stát:
- a) jeden zástupce vlády,
  - b) jeden zástupce odborových organizací,
  - c) jeden zástupce organizací zaměstnavatelů.

Za každou výše uvedenou kategorii je jmenován jeden náhradník za každý členský stát.

Členy a náhradníky poradního výboru jmenuje Rada. Poradnímu výboru předsedá zástupce Komise Evropských společenství. Poradní výbor vypracuje svůj jednací řád.

2. Poradní výbor je na žádost Komise Evropských společenství, správní komise nebo ze svého vlastního podnětu oprávněn:
  - a) přezkoumat obecné nebo zásadní otázky a problémy vyplývající z provádění předpisů Společenství o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, zvláště pokud jde o některé kategorie osob;
  - b) zaujímat stanoviska k těmto záležitostem pro správní komisi a formulovat návrhy na jakékoli revize uvedených ustanovení.

HLAVA V

RŮZNÁ USTANOVENÍ

Článek 76 *Spolupráce*

1. Příslušné instituce členských států si navzájem sdělují veškeré informace týkající se:
  - a) opatření přijatých k provádění tohoto nařízení,
  - b) změn jejich právních předpisů, které mohou mít vliv na provádění tohoto nařízení.
2. Pro účely tohoto nařízení si orgány a instituce členských států poskytují navzájem pomoc a jednají, jako by šlo o provádění jejich vlastních právních předpisů. Správní pomoc poskytovaná uvedenými orgány a institucemi je zásadně bezplatná. Správní komise však stanoví druh nahraditelných nákladů a hranice pro náhradu těchto nákladů.
3. Orgány a instituce členských států mohou pro účely tohoto nařízení komunikovat přímo mezi sebou a s dotčenými osobami nebo s jejich zástupci.
4. Instituce a osoby, na které se vztahuje toto nařízení, mají povinnost vzájemně se informovat a spolupracovat k zajištění řádného provádění tohoto nařízení.

Instituce v souladu se zásadou řádné správy odpovídají v přiměřené lhůtě na veškeré dotazy a v této souvislosti poskytují dotčeným osobám veškeré informace potřebné k výkonu práv přiznaných jim tímto nařízením.

Dotčené osoby musí informovat instituce příslušného členského státu a státu, v němž mají bydliště, co nejdříve o každé změně své rodinné a osobní situace, která ovlivňuje jejich právo na dávky podle tohoto nařízení.

5. Porušení informační povinnosti uvedené v odst. 4 třetím pododstavci může vést k použití přiměřených opatření v souladu s vnitrostátním právem. Tato opatření však jsou rovnocenná s těmi, která jsou použitelná na podobné situace podle vnitrostátního práva a žadatelům neznemožní ani nadměrně neztíží v praxi výkon práv přiznaných jim tímto nařízením.
6. V případě obtíží při výkladu nebo použití tohoto nařízení, které by mohly ohrozit práva osoby, na kterou se vztahuje, kontaktuje instituce příslušného členského státu nebo instituce členského státu bydliště dotčené osoby dotčenou (dotčené) institucí (instituce) členského státu (států). Není-li v přiměřené lhůtě nalezeno řešení, dotyčné instituce se mohou obrátit na správní komisi.
7. Orgány, instituce a soudy jednoho členského státu nesmí odmítnout žádosti nebo jiné jim předložené dokumenty z důvodu, že jsou napsány v úředním jazyce jiného členského státu uznaném za úřední jazyk orgánů Společenství v souladu s článkem 290 Smlouvy.

Článek 77

Ochrana osobních údajů

1. Pokud v souladu s tímto nařízením nebo prováděcím nařízením orgány nebo instituce členského státu sdělují osobní údaje orgánům nebo institucím jiného členského státu, podléhá toto sdělení právním předpisům o ochraně osobních údajů členského státu, který je poskytl. Každé sdělení orgánu přijímajícího členského státu, jakož i ukládání, změna a zničení údajů poskytnutých uvedeným členským státem podléhá právním předpisům přijímajícího členského státu o ochraně údajů.
2. Údaje požadované pro používání tohoto nařízení a prováděcího nařízení si členské státy předávají navzájem v souladu s předpisy Společenství o ochraně fyzických osob při zpracování a volném pohybu osobních údajů.

Článek 78

Zpracování údajů

1. Členské státy postupně používají nových technologií pro výměnu, zpřístupnění a zpracování údajů požadovaných k používání tohoto nařízení a prováděcího nařízení. Komise Evropských společenství poskytuje podporu činnostem společného zájmu, jakmile členské státy takovéto služby pro zpracování údajů zřídí.
2. Každý členský stát je odpovědný za správu své části služeb pro zpracování údajů v souladu s předpisy Společenství o ochraně fyzických osob při zpracování a volném pohybu osobních údajů.
3. Elektronický dokument zaslaný nebo vydaný institucí v souladu s tímto nařízením a prováděcím nařízením nesmí být odmítnut žádným orgánem nebo institucí jiného členského státu z důvodu, že byl přijat elektronickými prostředky, jakmile přijímající instituce prohlásila, že může elektronické dokumenty přijímat. Kopie a záznam takovýchto dokumentů se pokládá za správnou a přesnou kopii původního dokumentu nebo zobrazení informace, jíž se týká, neexistuje-li důkaz o opaku.

4. Elektronický dokument se považuje za platný, jestliže počítačový systém, v němž je dokument zaznamenán, obsahuje záruky nezbytné k předcházení každé změně, přenosu nebo nepovoleného přístupu k záznamu. Zaznamenané informace je kdykoli možné reprodukovat v bezprostředně čitelné formě. Při zasílání elektronického dokumentu z jedné instituce sociálního zabezpečení do druhé, jsou přijata vhodná bezpečnostní opatření v souladu s předpisy Společenství o ochraně fyzických osob při zpracování a volném pohybu osobních údajů.

Článek 79

Financování činnosti v oblasti sociálního zabezpečení

V souvislosti s tímto nařízením a s prováděcím nařízením může Komise Evropských společenství plně nebo částečně financovat:

- a) činnosti zaměřené na zlepšení výměny informací mezi institucemi sociálního zabezpečení členských států, zejména elektronické výměny údajů;
- b) jinou činnost zaměřenou na poskytování informací osobám, na které se vztahuje toto nařízení, a jejich zástupcům o právech a povinnostech vyplývajících z tohoto nařízení, při využívání nejvhodnějších prostředků.

Článek 80

Výjimky

1. Každé osvobození od daní nebo snížení daní, kolkovného, notářských nebo registračních poplatků stanovené právními předpisy jednoho členského státu, které se týká osvědčení nebo dokumentů, jejichž předkládání se vyžaduje při uplatňování právních předpisů tohoto členského státu, se vztahuje na podobná osvědčení nebo dokumenty, jejichž předkládání se vyžaduje při používání právních předpisů jiného členského státu a tohoto nařízení.
2. Všechna prohlášení, dokumenty a osvědčení jakéhokoli druhu, jejichž předložení se vyžaduje při uplatňování tohoto nařízení, se osvobozují od ověřování diplomatickými či konzulárními úřady.

Článek 81

Žádosti, prohlášení nebo opravné prostředky

Jakákoli žádost, prohlášení nebo opravný prostředek, které měly být podány podle právních předpisů jednoho členského státu v určité lhůtě úřadu, instituci nebo soudu tohoto státu, jsou přípustné, jestliže byly podány ve stejné lhůtě odpovídajícímu úřadu, instituci nebo soudu jiného členského státu. V tom případě je orgán, instituce nebo soud, které tuto žádost, prohlášení nebo opravný prostředek obdrží, neprodleně zašlou příslušnému orgánu, instituci nebo soudu dříve uvedeného členského státu buď přímo, nebo prostřednictvím příslušných orgánů dotčeného členského státu. Den, kdy byly žádosti, prohlášení nebo opravné prostředky podány orgánu, instituci nebo soudu druhého státu, je považován za den jejich podání příslušnému orgánu, instituci nebo soudu.

Článek 82

Lékařské prohlídky

Lékařské prohlídky stanovené právními předpisy jednoho členského státu mohou být prováděny na žádost příslušné instituce na území jiného členského státu institucí místa bydliště nebo místa pobytu žadatele nebo osoby, která má nárok na dávky, za podmínek stanovených v prováděcím nařízení nebo za podmínek dohodnutých mezi příslušnými úřady dotčených členských států.

Článek 83

Prováděcí předpisy

Zvláštní předpisy pro provádění právních předpisů některých členských států jsou uvedeny v příloze XI.

Článek 84

Vybírání příspěvků a zpětné vymáhání dávek

1. Vybírání příspěvků, které mají být placeny určité instituci členského státu, a zpětné vymáhání dávek poskytnutých institucí jednoho členského státu, které příjemci nenáležely, lze provádět v jiném členském státě v souladu s postupy a zárukami a výsadami použitelnými na vybírání příspěvků dlužných odpovídající instituci posledně uvedeného členského státu a na zpětné vymáhání jím poskytnutých, ale nenáležících dávek.
2. Vykonatelná rozhodnutí soudních a správních orgánů, která se týkají vybírání příspěvků, úroků a jakýchkoli jiných poplatků nebo zpětného vymáhání poskytnutých dávek, které podle právních předpisů jednoho členského státu příjemci nenáležely, se uznávají a vykonávají na základě žádosti příslušné instituce v jiném členském státě v mezích a podle postupů stanovených právními předpisy a jakýmikoli jinými postupy vztahujícími se na podobná rozhodnutí posledně uvedeného členského státu. Tato rozhodnutí se prohlašují za vykonatelná v uvedeném členském státě, pokud to vyžadují právní předpisy a jakékoli další postupy uvedeného členského státu.
3. Nároky instituce jednoho členského státu požívají při výkonu rozhodnutí, konkurzním nebo vyrovnacím řízení v jiném členském státě stejných výsad, jaké přiznávají právní předpisy v tomto jiném členském státě pohledávkám téhož druhu.
4. Postup provádění tohoto článku včetně úhrady nákladů se řídí prováděcím nařízením nebo, je-li to nezbytné a jako doplňkové opatření, prostřednictvím dohod mezi členskými státy.

Článek 85

Práva institucí

1. Obdrží-li určitá osoba dávky podle právních předpisů jednoho členského státu za úraz, jenž byl důsledkem události, k nimž došlo v jiném členském státě, veškerá práva instituce

odpovědné za poskytování dávek vůči třetí straně, která je povinna poskytnout náhradu za dotčený úraz, se řídí těmito pravidly:

- a) převzala-li instituce odpovědná za poskytování dávek podle právních předpisů, které uplatňuje, nároky příjemce dávek vůči třetí straně, uznává toto převzetí nároků každý členský stát;
  - b) má-li instituce odpovědná za poskytování dávek přímý nárok vůči třetí straně, uznává tento nárok každý členský stát.
2. Pobírá-li osoba dávky podle právních předpisů jednoho členského státu za úraz, k němuž došlo v důsledku události v jiném členském státě, vztahují se na uvedenou osobu nebo na příslušnou instituci ustanovení uvedených právních předpisů, která určují případy, v nichž jsou zaměstnavatelé nebo jejich zaměstnanci zproštěni odpovědnosti.

Odstavec 1 se použije také na veškeré nároky instituce odpovědné za poskytování dávek vůči zaměstnavatelům nebo jejich zaměstnancům v případech, kdy nejsou zproštěni odpovědnosti.

3. Uzavřeli-li v souladu s čl. 35 odst. 3 nebo čl. 41 odst. 2 dva nebo více členských států nebo jejich příslušné instituce dohodu o vzdání se náhrad mezi institucemi spadajícími do jejich pravomoci nebo pokud náhrada nezávisí na výši skutečně vyplacených dávek, veškeré nároky vznikající vůči odpovědné třetí straně se řídí těmito pravidly:
- a) pokud instituce členského státu bydliště nebo pobytu přiznává dávky osobě za úraz, který utrpěla na jeho území, tato instituce v souladu s právními předpisy, které uplatňuje, uplatní své právo na převzetí nároku nebo na přímou žalobu proti třetí straně, která je odpovědná za poskytnutí náhrady za úraz;
  - b) pro použití písmene a) se má za to, že:
    - i) příjemce dávky je pojištěn u instituce místa bydliště nebo pobytu,
a
    - ii) tato instituce je institucí odpovědnou za poskytování dávek;
  - c) odstavce 1 a 2 zůstávají použitelné pro jakékoli dávky, na které se nevztahuje dohoda o vzdání se úhrad nebo úhrada, která není závislá na výši skutečně poskytnutých dávek.

Článek 86 **Dvoustranné dohody**

Pokud jde o vztahy mezi Lucemburskem na jedné straně a Francií, Německem a Belgií na straně druhé, použití a délka trvání doby uvedené v čl. 65 odst. 7 budou upraveny dvoustrannými dohodami.

HLAVA VI

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 87

Přechodná ustanovení

1. Toto nařízení nezakládá žádný nárok za dobu přede dnem použitelnosti tohoto nařízení.
2. Pro stanovení nároků získaných podle tohoto nařízení se berou v úvahu doby pojištění a případné doby zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získané podle právních předpisů členského státu přede dnem použitelnosti tohoto nařízení v dotyčném členském státě.
3. S výhradou odstavce 1 je nárok získán podle tohoto nařízení, i když se vztahuje na situaci, která nastala přede dnem jeho použitelnosti v dotyčném členském státě.
4. Každá dávka, která nebyla přiznána nebo která byla pozastavena z důvodu státní příslušnosti nebo místa bydliště dotyčné osoby, bude na žádost této osoby přiznána nebo znovu poskytována s účinkem ode dne použitelnosti tohoto nařízení v dotyčném členském státě, pokud nároky, na jejichž základě byly tyto dávky předtím poskytovány, nebyly vypořádány jednorázovou platbou.
5. Nároky osoby, které byl přede dnem použitelnosti tohoto nařízení vyplácen v některém členském státě důchod, lze na žádost dotčené osoby s ohledem na toto nařízení přezkoumat.
6. Je-li žádost uvedená v odstavci 4 nebo 5 předložena během dvou let ode dne použitelnosti tohoto nařízení v členském státě, nároky získané v souladu s tímto nařízením nabudou účinku od uvedeného dne a proti dotyčné osobě nelze uplatnit právní předpisy žádného členského státu týkající se odnětí nebo omezení nároků.
7. Je-li žádost uvedená v odstavcích 4 a 5 předložena po uplynutí dvouleté lhůty ode dne použitelnosti tohoto nařízení v dotyčném členském státě, nároky nezaniklé nebo nepromlčené jsou účinné ode dne předložení žádosti, s výhradou příznivějšího ustanovení právních předpisů kteréhokoli členského státu.
8. Jestliže v důsledku tohoto nařízení některá osoba podléhá právním předpisům jiného členského státu, než je stát určený v souladu s hlavou II nařízení (EHS) č. 1408/71, použijí se na ni tyto právní předpisy tak dlouho, dokud se příslušná situace nezmění, a v každém případě maximálně deset let ode dne použitelnosti tohoto nařízení, pokud dotčená osoba nepožádá, aby podléhala právním předpisům podle tohoto nařízení. Tato žádost se předloží do tří měsíců ode dne použitelnosti tohoto nařízení příslušné instituci členského státu, jehož právní předpisy je třeba podle tohoto nařízení použít, pokud se na danou osobu vztahují právní předpisy tohoto členského státu ode dne použitelnosti tohoto nařízení. Pokud je žádost podána po uvedené lhůtě, dojde ke změně, pokud jde o použitelnost právních předpisů, prvním dnem následujícího měsíce.

9. Článek 55 tohoto nařízení se použije pouze na důchody, na které se ke dni použitelnosti tohoto nařízení nevztahuje článek 46c nařízení (EHS) č. 1408/71.
10. Druhá věta čl. 65 odst. 2 a 3 se použije na Lucembursko nejpozději dva roky ode dne použitelnosti tohoto nařízení.
- 10a. Oddíly přílohy III, které se týkají Estonska, Španělska, Itálie, Litvy, Maďarska a Nizozemska pozbývají účinku čtyři roky ode dne použitelnosti tohoto nařízení.
- 10b. Seznam uvedený v příloze III bude na základě zprávy správní komise přezkoumán do 1. 5. 2015. Tato zpráva zahrnuje posouzení dopadů významu, činnosti, rozsahu a nákladů uplatňování ustanovení přílohy III, a to jak v absolutním, tak i v relativním měřítku. Zahrnuje rovněž případné účinky jejich zrušení pro ty členské státy, které budou i nadále uvedeny v této příloze po dni uvedeném v odstavci 10a. Podle výsledků uvedené zprávy Komise rozhodne, zda předloží návrh týkající se revidovaného seznamu v zásadě s cílem tento seznam zrušit, pokud správní komise ve své zprávě nepředloží pádné důvody, proč tak neučinit.“

Členské státy zajistí poskytnutí vhodných informací o změnách práv a povinností zavedených tímto nařízením a prováděcím nařízením.

Článek 88 ***Aktualizace příloh***

Přílohy tohoto nařízení se pravidelně aktualizují.

Článek 89 ***Prováděcí nařízení***

Prováděcí pravidla k tomuto nařízení stanoví další nařízení.

Článek 90 ***Zrušení***

1. Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 se zrušuje ode dne použitelnosti tohoto nařízení.
Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 však zůstává v platnosti a nadále má právní účinky pro účely:
  - a) nařízení Rady (ES) č. 859/2003 ze dne 14. května 2003, kterým se působnost nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 rozšiřuje na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti¹¹, do zrušení nebo změny uvedeného nařízení;

---

¹¹ Úř. věst. L 124, 20. 5. 2003, s. 1.

- b) nařízení Rady (EHS) č. 1661/85 ze dne 13. června 1985 kterým se stanoví stanovení technické úpravy předpisů Společenství v oblasti sociálního zabezpečení migrujících pracovníků s ohledem na Grónsko¹², do zrušení nebo pozměnění uvedeného nařízení;
- c) Dohody o Evropském hospodářském prostoru¹³ a Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na druhé straně o volném pohybu osob¹⁴ a jiných dohod, které obsahují odkaz na nařízení (EHS) č. 1408/71, do změny těchto dohod s ohledem na toto nařízení.
2. Odkazy na nařízení (EHS) č. 1408/71 ve směrnici Rady 98/49/ES ze dne 29. června 1998 o ochraně nároků zaměstnanců a samostatně výdělečně činných osob, kteří se pohybují ve Společenství, na penzijní připojištění¹⁵, se považují za odkazy na toto nařízení.

Článek 91 **Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne vstupu prováděcího nařízení v platnost.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 29. dubna 2004.

Za Evropský parlament
Předseda
P. COX

Za Radu
předseda
M. McDOWELL

---

¹² Úř. věst. L 160, 20. 6. 1985, s. 7.

¹³ Úř. věst. L 1, 3. 1. 1994, s. 1.

¹⁴ Úř. věst. L 114, 30. 4. 2002, s. 6. Dohoda naposledy pozměněná rozhodnutím č. 2/2003 výboru EU-Švýcarsko (Úř. věst. L 187, 26. 7. 2003, s. 55.)

¹⁵ Úř. věst. L 209, 25. 7. 1998, s. 46.

PŘÍLOHA I
ZÁLOHY NA VÝŽIVNÉ A ZVLÁŠTNÍ DÁVKY PŘI NAROZENÍ DÍTĚTE
A PŘI OSVOJENÍ DÍTĚTE

(Čl. 1 písm.z))

I. Zálohy na výživné

BELGIE

Zálohy na výživné podle zákona ze dne 21. února 2003 o vytvoření správy pro platby výživného v rámci federální státní služby. Finanční odbor.

BULHARSKO

Výživné vyplácené státem podle článku 92 zákona o rodině.

DÁNSKO

Zálohy na výživné pro děti stanovené zákonem o dětských dávkách.

Záloha na výživné pro děti konsolidovaná zákonem č. 765 ze dne 11. září 2002.

NĚMECKO

Výživné podle zákona o výživném ze dne 23. července 1979 (Unterhaltsvorschussgesetz).

ESTONSKO

Příspěvky na výživu podle zákona o příspěvcích na výživu ze dne 21. února 2007.

ŠPANĚLSKO

Zálohy na výživné podle královské vyhlášky 1618/2007 ze dne 7. prosince 2007.

FRANCIE

Dávka na podporu rodiny vyplácená dítěti, jehož jeden rodič nebo oba rodiče neplní nebo nejsou schopni plnit svou vyživovací povinnost nebo platit výživné stanovené rozhodnutím soudu.

LITVA

Platby z Fondu výživného pro děti podle zákona o Fondu výživného pro děti.

LUCEMBURSKO

Zálohy na výživné a zpětné vymáhání výživného ve smyslu zákona ze dne 26. července 1980.

RAKOUSKO

Zálohy na výživné podle spolkového zákona o poskytování záloh na výživné na děti (Unterhaltsvorschussgesetz – 1985 – UVG).

POLSKO

Dávky z Fondu výživného podle zákona o pomoci osobám majícím nárok na výživné.

PORTUGALSKO

Zálohy na výživné (zákon č. 75/98 ze dne 19. listopadu 1998 o zajištění výživného pro nezletilé)

SLOVINSKO

Náhrada výživného v souladu se zákonem Republiky Slovinsko ze dne 25. července 2006 o veřejném garančním a podpůrném fondu.

SLOVENSKO

Náhradní výživné podle zákona č. 452/2004 Sb. o náhradním výživném, ve znění pozdějších předpisů.

FINSKO

Zálohy na výživné podle zákona o zajištění výživy dětí (671/1998)

ŠVÉDSKO

Výživné podle zákona o zajištění výživného pro děti (671/1998)

II. Zvláštní dávky při narození dítěte a při osvojení dítěte

BELGIE

Porodné a příspěvek při osvojení dítěte

BULHARSKO

Jednorázová mateřská dávka (zákon o rodinných přídavcích na děti).

ČESKÁ REPUBLIKA

Porodné.

ESTONSKO

- a) Porodné;
- b) Příspěvek při osvojení dítěte.

ŠPANĚLSKO

Jednorázový příspěvek při narození dítěte a při osvojení dítěte

FRANCIE

Příspěvek při narození dítěte a při osvojení dítěte jako součást „podpory pro malé děti“, s výjimkou případů, kdy je vyplácen osobě, na kterou se i nadále vztahují francouzské právní předpisy podle článku 12 nebo 16.

LOTYŠSKO

- a) Příspěvek při narození dítěte;
- b) Příspěvek při osvojení dítěte.

LITVA

Jednorázový příspěvek na dítě.

LUCEMBURSKO

Příspěvky před narozením dítěte;

Porodné.

MAĎARSKO

Mateřský příspěvek.

POLSKO

Jednorázový příspěvek při narození dítěte (zákon o rodinných dávkách).

RUMUNSKO

- a) Porodné;
- b) Výbava pro novorozence.

SLOVINSKO

Příspěvek při narození dítěte.

SLOVENSKO

- a) Porodné;
- b) Doplatek k porodnému

FINSKO

Celkový mateřský příspěvek, paušální mateřský příspěvek a pomoc ve formě paušální částky určené k úhradě nákladů vzniklých v souvislosti s mezinárodním osvojením dítěte na základě zákona o dávkách v mateřství.

PŘÍLOHA II
USTANOVENÍ ÚMLUV, KTERÉ ZŮSTÁVAJÍ V PLATNOSTI, A KTERÉ
SE PŘÍPADNĚ OMEZUJÍ NA OSOBY, NA NĚŽ SE VZTAHUJÍ
(Čl. 8 odst.1)

Obecné poznámky

Je nutné poznamenat, že v této příloze nejsou uvedena ustanovení dvoustranných úmluv, které nespádají do oblasti působnosti tohoto nařízení a které zůstávají v platnosti mezi členskými státy. Sem patří závazky mezi členskými státy vyplývající z úmluv, jež obsahují například ustanovení týkající se sčítání dob pojištění získaných ve třetí zemi.

Ustanovení úmluv o sociálním zabezpečení, které zůstávají použitelné

BELGIE – NĚMECKO

Články 3 a 4 závěrečného protokolu ze dne 7. prosince 1957 k obecné úmluvě ze stejného dne, ve znění dodatkového protokolu ze dne 10. listopadu 1960 (zápočet dob pojištění získaných v některých pohraničních regionech před druhou světovou válkou, během ní a po ní).

BELGIE – LUCEMBURSKO

Úmluva ze dne 24. března 1994 o sociálním zabezpečení přeshraničních pracovníků (týkající se doplňkové paušální náhrady).

BULHARSKO – NĚMECKO

Ustanovení čl. 28 odst. 1 písm. b) úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 17. prosince 1997 (zachování úmluv uzavřených mezi Bulharskem a bývalou Německou demokratickou republikou pro osoby, které již pobíraly důchod před rokem 1996).

BULHARSKO – RAKOUSKO

Ustanovení čl. 38 odst. 3 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 14. dubna 2005 (zápočet dob pojištění získaných do 27. listopadu 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje tato úmluva.

BULHARSKO – SLOVINSKO

Ustanovení čl. 32 odst. 2 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. prosince 1957 (zápočet dob pojištění získaných do 31. prosince 1957).

ČESKÁ REPUBLIKA – NĚMECKO

Ustanovení čl. 39 odst. 1 písm. b) a c) smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 27. července 2001 (zachování dohody uzavřené mezi bývalou Československou republikou a bývalou Německou demokratickou republikou pro osoby, které již pobíraly důchod před rokem 1996); zápočet dob pojištění získaných v jednom ze smluvních států pro osoby, které ke dni 1. září 2002 za tyto doby již pobíraly důchod od druhého smluvního státu a přitom pobývaly na jeho území).

ČESKÁ REPUBLIKA – KYPR

Ustanovení čl. 32 odst. 4 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 19. ledna 1999 (určení pravidel pro výpočet dob zaměstnání získaných podle příslušné dohody z roku 1976); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

ČESKÁ REPUBLIKA – LUCEMBURSKO

Ustanovení čl. 52 odst. 8 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 17. listopadu 2000 (zápočet dob důchodového pojištění pro politické uprchlíky).

ČESKÁ REPUBLIKA – RAKOUSKO

Ustanovení čl. 32 odst. 3 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 20. července 1999 (zápočet dob pojištění získaných před 27. listopadem 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKO

Ustanovení článků 12, 20 a 33 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 29. října 1992 (článek 12 určuje příslušnost pro přiznávání pozůstalostních důchodů; článek 20 určuje pravidla pro zápočet dob pojištění získaných do dne rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky; článek 33 určuje příslušnost pro výplatu důchodů přiznaných do dne rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky).

DÁNSKO – FINSKO

Článek 7 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003 (týkající se krytí zvláštních cestovních nákladů v případě onemocnění během pobytu v jiné severské zemi, jež vyžaduje zvýšené náklady na zpáteční cestu do země bydliště).

DÁNSKO – ŠVÉDSKO

Článek 7 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003 (týkající se krytí zvláštních cestovních nákladů v případě onemocnění během pobytu v jiné severské zemi, jež vyžaduje zvýšené náklady na zpáteční cestu do země bydliště).

NĚMECKO – ŠPANĚLSKO

Ustanovení čl. 45 odst. 2 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 4. prosince 1973 (zastoupení diplomatickými a konzulárními orgány).

NĚMECKO – FRANCIE

- a) Dodatková dohoda č. 4 ze dne 10. července 1950 k obecné úmluvě ze stejného dne, ve znění dodatku č. 2 ze dne 18. června 1955 (zápočet dob pojištění získaných v období od 1. července 1940 do 30. června 1950);
- b) Hlava I uvedeného dodatku č. 2 (zápočet dob pojištění získaných do 8. května 1945);
- c) Body 6, 7 a 8 obecného protokolu ze dne 10. července 1950 k obecné úmluvě ze stejného dne (správní ujednání);
- d) Hlavy II, III a IV dohody ze dne 20. prosince 1963 (sociální zabezpečení v Sársku).

NĚMECKO – LUCEMBURSKO

Články 4, 5, 6 a 7 smlouvy ze dne 11. července 1959 (zápočet dob pojištění získaných v období od září roku 1940 do června roku 1946).

NĚMECKO – MAĎARSKO

Ustanovení čl. 40 odst. 1 písm. b) úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 2. května 1998 (zachování úmluvy uzavřené mezi bývalou Německou demokratickou republikou a Maďarskem pro osoby, které již pobíraly důchod před rokem 1996).

NĚMECKO – NIZOZEMSKO

Články 2 a 3 dodatkové dohody č. 4 ze dne 21. prosince 1956 k úmluvě ze dne 29. března 1951 (vyřízení nároků nizozemských pracovníků získaných v rámci německého systému sociálního pojištění v období od 13. května 1940 do 1. září 1945).

NĚMECKO – RAKOUSKO

- a) Ustanovení čl. 1 odst. 5 a článku 8 úmluvy o pojištění pro případ nezaměstnanosti ze dne 19. července 1978 a bodu 10 závěrečného protokolu k této úmluvě (poskytování příspěvků v nezaměstnanosti přeshraničním pracovníkům předchozím státem zaměstnání) se nadále použijí pro osoby, které vykonávaly přeshraniční práci do 1. ledna 2005 včetně a které se stanou nezaměstnanými do 1. ledna 2011;
- b) Ustanovení čl. 14 odst. 2 písm. g), h), i) a j) úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 4. října 1995 (určení příslušnosti obou zemí, pokud jde o dřívější pojistné případy a získané doby pojištění); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

NĚMECKO – POLSKO

- a) Úmluva ze dne 9. října 1975 o důchodovém a úrazovém pojištění, za podmínek a v oblasti působnosti čl. 27 odst. 2 až 4 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 8. prosince 1990 (zachování právního statusu osob, které měly bydliště na území Německa nebo Polska do 1. ledna 1991 a které tam i nadále pobývají, a to na základě úmluvy z roku 1975;
- b) Ustanovení čl. 27 odst. 5 a čl. 28 odst. 2 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 8. prosince 1990 (zachování nároku na důchod vyplácený na základě úmluvy z roku 1957 uzavřené mezi bývalou Německou demokratickou republikou a Polskem; zápočet dob pojištění získaných polskými zaměstnanci podle úmluvy z roku 1988 uzavřené mezi bývalou Německou demokratickou republikou a Polskem).

NĚMECKO – RUMUNSKO

Ustanovení čl. 28 odst. 1 písm. b) úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 8. dubna 2005 (zachování úmluvy uzavřené mezi bývalou Německou demokratickou republikou a Rumunskem pro osoby, které již pobíraly důchod před rokem 1996).

NĚMECKO – SLOVINSKO

Ustanovení článku 42 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 24. září 1997 (vyřízení nároků získaných do 1. ledna 1956 v rámci systému sociálního zabezpečení druhého smluvního státu); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

NĚMECKO – SLOVENSKO

Ustanovení čl. 29 odst. 1 druhého a třetího pododstavce dohody ze dne 12. září 2002 (zachování úmluvy uzavřené mezi bývalou Československou republikou a bývalou Německou demokratickou republikou pro osoby, které již pobíraly důchod před rokem 1996; zápočet dob pojištění získaných v jednom ze smluvních států pro osoby, které ke dni 01.12.03 za tyto doby již pobíraly důchod od druhého smluvního státu a přitom pobývaly na jeho území).

NĚMECKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

- a) ustanovení čl. 7 odst. 5 a 6 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 20. dubna 1960 (právní předpisy platné pro civilní zaměstnance ozbrojených sil);
- b) ustanovení čl. 5 odst. 5 a 6 úmluvy o pojištění pro případ nezaměstnanosti ze dne 20. dubna 1960 (právní předpisy platné pro civilní zaměstnance ozbrojených sil).

IRSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ustanovení čl. 19 odst. 2 dohody ze dne 14. prosince 2004 o sociálním zabezpečení (týkající se převodu a zápočtu některých nároků na dávky v invaliditě).

ŠPANĚLSKO – PORTUGALSKO

Článek 22 obecné úmluvy ze dne 11. června 1969 (vývoz dávek v nezaměstnanosti). Tento údaj zůstane v platnosti po dobu dvou let ode dne použitelnosti nařízení (ES) č. 883/2004.

ITÁLIE – SLOVINSKO

- a) Dohoda o úpravě vzájemných závazků v oblasti sociálního zabezpečení s odkazem na odstavec 7 přílohy XIV mírové smlouvy, uzavřená výměnou nót dne 5. února 1959 (zápočet dob pojištění získaných do 18. prosince 1954); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje tato úmluva.
- b) Ustanovení čl. 45 odst. 3 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 7. července 1997 týkající se bývalé zóny B Svobodného území Terst (zápočet dob pojištění získaných do 5. října 1956); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje tato úmluva.

LUCEMBURSKO – PORTUGALSKO

Dohoda ze dne 10. března 1997 (o uznávání rozhodnutí institucí jedné smluvní strany týkající se invalidního stavu žadatelů o důchod od institucí druhé smluvní strany).

LUCEMBURSKO – SLOVENSKO

Ustanovení čl. 50 odst. 5 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 23. května 2002 (zápočet dob důchodového pojištění pro politické uprchlíky).

MAĎARSKO – RAKOUSKO

Ustanovení čl. 36 odst. 3 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 31. března 1999 (zápočet dob pojištění získaných do 27. listopadu 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

MAĎARSKO – SLOVINSKO

Článek 31 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 7. října 1957 (zápočet dob pojištění získaných do 29. května 1956); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

MAĎARSKO – SLOVENSKO

Ustanovení čl. 34 odst. 1 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 30. ledna 1959 (čl. 34 odst. 1 uvedené úmluvy stanoví, že doby pojištění přiznané přede dnem podpisu úmluvy se považují za doby pojištění smluvního státu, na jehož území měla oprávněná osoba své bydliště); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

RAKOUSKO – POLSKO

Ustanovení čl. 33 odst. 3 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 7. září 1998 (zápočet dob pojištění získaných do 27. listopadu 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

RAKOUSKO – RUMUNSKO

Ustanovení čl. 37 odst. 3 dohody o sociálním zabezpečení ze dne 28. října 2005 (zápočet dob pojištění získaných do 27. listopadu 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

RAKOUSKO – SLOVINSKO

Článek 37 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 10. března 1997 (zápočet dob pojištění získaných do 1. ledna 1956); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

RAKOUSKO – SLOVENSKO

Ustanovení čl. 34 odst. 3 smlouvy o sociálním zabezpečení ze dne 21. prosince 2001 (zápočet dob pojištění získaných do 27. listopadu 1961); použitelnost tohoto ustanovení zůstává omezena na osoby, na které se vztahuje.

FINSKO – ŠVÉDSKO

Článek 7 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003 (týkající se krytí zvláštních cestovních nákladů v případě onemocnění během pobytu v jiné severské zemi, jež vyžaduje zvýšené náklady na zpáteční cestu do země bydliště).

PŘÍLOHA III
OMEZENÍ NÁROKŮ NA VĚCNÉ DÁVKY PRO RODINNÉ PŘÍSLUŠNÍKY
PŘÍHRANIČNÍCH PRACOVNÍKŮ

(Čl. 18 odst. 2)

DÁNSKO

ESTONSKO (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

IRSKO

ŠPANĚLSKO (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

ITÁLIE (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

LITVA (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

MAĎARSKO (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

NIZOZEMSKO (použije se po dobu uvedenou v čl. 87 odst. 10a)

FINSKO

ŠVÉDSKO

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

PŘÍLOHA IV
VÍCE NÁROKŮ PRO DŮCHODCE VRACEJÍCÍ SE DO PŘÍSLUŠNÉHO ČLENSKÉHO
STÁTU

(Čl. 27 odst. 2)

BELGIE

BULHARSKO

ČESKÁ REPUBLIKA

NĚMECKO

ŘECKO

ŠPANĚLSKO

FRANCIE

KYPR

LUCEMBURSKO

MAĎARSKO

NIZOZEMSKO

RAKOUSKO

POLSKO

SLOVINSKO

ŠVÉDSKO

PŘÍLOHA V

DALŠÍ NÁROKY BÝVALÝCH PŘÍHRANIČNÍCH PRACOVNÍKŮ, KTEŘÍ SE VRÁTILI DO ČLENSKÉHO STÁTU, VE KTERÉM BYLI ZAMĚSTNÁNI NEBO VYKONÁVALI SAMOSTATNOU VÝDĚLEČNOU ČINNOST (POUŽITELNÉ, JEN POKUD JE V SEZNAMU TAKÉ ČLENSKÝ STÁT, V NĚMŽ SÍDLÍ PŘÍSLUŠNÁ INSTITUCE ODPOVĚDNÁ ZA NÁKLADY NA VĚCNÉ DÁVKY POSKYTOVANÉ DŮCHODCŮM V ČLENSKÉM STÁTĚ JEJICH BYDLIŠTĚ)

(Čl. 28 odst. 2)

BELGIE

NĚMECKO

ŠPANĚLSKO

FRANCIE

LUCEMBURSKO

RAKOUSKO

PORTUGALSKO

PŘÍLOHA VI
STANOVENÍ DRUHU PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, KTERÉ MAJÍ PODLÉHAT ZVLÁŠTNÍ
KOORDINACI

(Čl. 44 odst. 1)

ČESKÁ REPUBLIKA

Plné invalidní důchody pro osoby, jejichž plná invalidita vznikla před dosažením osmnácti let věku a které nebyly po potřebnou dobu pojištěny (§ 42 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění).

ESTONSKO

- a) Invalidní důchody, které byly přiznány před 1. dubnem 2000 podle zákona o státních příspěvcích a zůstaly zachovány podle zákona o státním důchodovém pojištění;
- b) Státní důchody přiznané na základě invalidity podle zákona o státním důchodovém pojištění.
- c) Invalidní důchody, které byly přiznány podle zákona o službě v ozbrojených silách, zákona o policejní službě, zákona o úřadu státního zástupce, zákona o statusu soudců, zákona o platech, důchodech a dalším sociálním zajištění členů Riigikogu a zákona o funkčních požitcích prezidenta republiky.

IRSKO

Část 2 kapitola 17 zákona o sociálním zabezpečení z roku 2005 v úplném znění.

ŘECKO

Právní předpisy týkající se systému zemědělského pojištění (OGA), podle zákona č. 4169/1961.

Část II kapitola 15 zákona o sociální péči (konsolidovaná verze), 1993.

LOTYŠSKO

Invalidní důchody (třetí skupina) podle čl. 16 odst. 1 bodu 2 zákona o státních důchodech ze dne 1. ledna 1996.

FINSKO

Státní důchody pro osoby, které se narodily s postižením nebo se staly postiženými v raném věku (zákon č. 568/2007 o státních důchodech);

Invalidní důchody podle přechodných pravidel, přiznané do 1. ledna 1994 (zákon č. 569/2007 o výkonu zákona o státních důchodech).

ŠVÉDSKO

Nemocenské dávky závislé na příjmu a vyrovnání příjmu (zákon 1962:381 ve znění zákona 2001:489)

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

- a) Velká Británie
Oddíly 30A odst. 5, 40, 41 a 68 zákona o příspěvcích a dávkách, 1992.
- b) Severní Irsko
Oddíly 30A odst. 5, 40, 41 a 68 zákona o příspěvcích a dávkách (Severní Irsko), 1992.

PŘÍLOHA VII
SHODA MEZI PRÁVNÍMI PŘEDPISY ČLENSKÝCH STÁTŮ V PODMÍNKÁCH VZTAHUJÍCÍCH SE KE STUPNI
INVALIDITY

(Čl. 46 odst. 3 nařízení)

BELGIE

Členské státy	Systémy uplatňované institucemi členských států, které přijaly rozhodnutí o uznávání stupně invalidity	Systémy uplatňované belgickými institucemi, pro které je rozhodnutí v případě				
		Obecný systém	Systém pro horníky		Systém pro námořníky	Ossom
			Obecná invalidita	Invalidita z povolání		
FRANCIE	1. Obecný systém:					
	- III. skupina (stálá péče)	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- II. skupina	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- I. skupina	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	2. Systém pro zemědělce:					
	- celková, obecná invalidita	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- dvoutřetinová invalidita	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- stálá péče	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	3. Systém pro horníky:					
	- částečná, obecná invalidita	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- stálá péče	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- invalidita z povolání	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda
	4. Systém pro námořníky:					
	- obecná invalidita	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- stálá péče	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- invalidita z povolání	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda

ITÁLIE	1. Obecný systém					
	-invalidita –manuální pracovníci	Neshoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	- invalidita – nemanuální pracovníci	Neshoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
	2. Systém pro námořníky - neschopen služby na moři	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	invalidita - nemanuální pracovníci	Shoda	Shoda	Shoda	Shoda	Neshoda
¹ Položky týkající se shody mezi Lucemburskem a Francií nebo Belgií budou technicky přezkoumány s přihlédnutím ke změnám vnitrostátních právních předpisů Lucemburska.						

FRANCIE

Členský stát	Systémy uplatňované institucemi členských států, které přijaly rozhodnutí o uznávání stupně invalidity	Systémy uplatňované francouzskými institucemi, pro které je rozhodnutí v případě shody závazné												
		Obecný systém			Systém pro zemědělce			Systém pro horníky			Systém pro námořníky			
		I. skupina	II. skupina	III. skupina stálá péče	Dvoutřetin. invalidita	Plná invalidita	Stálá péče	Dvoutřetin. n. obecná invalidita	Stálá péče	Invalidita z povolání	Dvoutřetin. obecná invalidita	Plná invalidita z povolání	Stálá péče	
BELGIE	1. Obecný systém:	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	2. Systém pro horníky:													

	částečná obecná invalidita	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	invalidita z povolání	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Shoda ²			
	3. Systém pro námořníky:	Shoda ¹	Neshoda	Neshoda	Shoda ¹	Neshoda	Neshoda	Shoda ¹	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
ITÁLIE	1. Obecný systém												
	invalidita manuálních pracovníků	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	invalidita nemanuálních pracovníků	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Shoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	2. Systém pro námořníky												
	neschopnost služby na moři	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda	Neshoda

¹ Pokud invalidita uznaná belgickými institucemi je obecná invalidita.

² Pouze pokud belgické instituce uznaly, že dotčený pracovník je neschopen práce pod zemí nebo na povrchu.

³ Položky týkající se shody mezi Lucemburskem a Francií nebo Belgií budou technicky přezkoumány s přihlédnutím ke změnám vnitrostátních právních předpisů Lucemburska.

ITÁLIE

Členský stát	Systémy uplatňované institucemi členských států, které přijaly rozhodnutí o uznávání stupně invalidity		Systémy uplatňované italskými institucemi, pro které je rozhodnutí v případě shody závazné		
			Obecný systém		Námořníci neschopní služby na moři
			Manuální pracovníci	Nemanuální pracovníci	
BELGIE	1.	Obecný systém:	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	2.	Systém pro horníky:			
		– částečná obecná invalidita	Shoda	Shoda	Neshoda
		– invalidita z povolání	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	3.	Systém pro námořníky:	Neshoda	Neshoda	Neshoda
FRANCIE	1.	Obecný systém:			
		- III. skupina (stálá péče)	Shoda	Shoda	Neshoda
		- II. skupina	Shoda	Shoda	Neshoda
		- I. skupina	Shoda	Shoda	Neshoda
	2.	Systém pro zemědělce:			
		- plná obecná invalidita	Shoda	Shoda	Neshoda
		- částečná obecná invalidita	Shoda	Shoda	Neshoda
		- stálá péče	Shoda	Shoda	Neshoda
	3.	Systém pro horníky:			
		- částečná obecná invalidita	Shoda	Shoda	Neshoda
		- stálá péče	Shoda	Shoda	Neshoda
		- invalidita z povolání	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	4.	Systém pro námořníky:			
		- částečná obecná invalidita	Neshoda	Neshoda	Neshoda
		- stálá péče	Neshoda	Neshoda	Neshoda
	- invalidita z povolání				

PŘÍLOHA VIII

PŘÍPADY, KDY SE OD POMĚRNÉHO VÝPOČTU UPOUŠTÍ NEBO KDY SE POMĚRNÝ VÝPOČET NEPOUŽÍJE

(Čl. 52 odst. 4)

Část 1: Případy, kdy se od poměrného výpočtu upouští podle čl. 52 odst. 4

DÁNSKO

Všechny žádosti o důchody uvedené v zákoně o sociálních důchodech kromě důchodů uvedených v příloze IX.

IRSKO

Všechny žádosti o státní (přechodné a příspěvkové) důchody, vdovské (příspěvkové) důchody a vdovecké (příspěvkové) důchody.

KYPR

Všechny žádosti o starobní, invalidní, vdovské a vdovecké důchody.

LOTYŠSKO

- 1) Všechny žádosti o invalidní důchody (zákon o státních důchodech ze dne 1. ledna 1996).
- 2) Všechny žádosti o pozůstalostní důchody (zákon o státních důchodech ze dne 1. ledna 1996; zákon o důchodech hrazených státem ze dne 1. července 2001).

LITVA

Všechny žádosti o pozůstalostní důchody ze státního sociálního pojištění, které se vyměřují podle základní výše pozůstalostního důchodu (zákon o důchodu ze státního sociálního pojištění).

NIZOZEMSKO

Všechny žádosti o starobní důchody na základě nizozemského zákona o obecném starobním pojištění (AOW).

RAKOUSKO

- a) Všechny žádosti o dávky podle spolkového zákona ze dne 9. září 1955 o všeobecném sociálním pojištění (ASVG), spolkového zákona ze dne 11. října 1978 o sociálním pojištění osob činných v obchodě (GSVG), spolkového zákona ze dne 11. října 1978 o sociálním pojištění zemědělců (BSVG) a spolkového zákona ze dne 30. listopadu 1978 o sociálním pojištění osob činných ve svobodných povoláních (FSVG).
- b) Všechny žádosti o invalidní důchody na základě důchodového účtu podle všeobecného zákona o důchodech (APG) ze dne 18. listopadu 2004.
- c) Všechny žádosti o pozůstalostní důchody na základě důchodového účtu podle všeobecného zákona o důchodech (APG) ze dne 18. listopadu 2004, pokud se neuplatní

zvýšení dávek v souvislosti s dodatečnými měsíci pojištění podle čl. 7 odst. 2 všeobecného zákona o důchodech (APG).

- d) Všechny žádosti o invalidní a pozůstalostní důchody rakouské zemské lékařské komory (Landesärztekammer) podle základního zajištění (základní a veškeré doplňkové dávky nebo základní důchod).
- e) Všechny žádosti o podporu v případě trvalé pracovní invalidity a podporu pozůstalé osoby z důchodového fondu rakouské komory veterinárních lékařů.
- f) Všechny žádosti o dávky v případě pracovní invalidity, vdovské a sirotčí důchody podle stanov institucí sociálního zabezpečení rakouských sdružení advokátních komor, části A.

POLSKO

Všechny žádosti o invalidní důchody, starobní důchody na základě dávkově definovaného systému a pozůstalostní důchody.

PORTUGALSKO

Všechny žádosti o invalidní, starobní a pozůstalostní důchody, s výjimkou případů, kdy celková doba pojištění získaná podle právních předpisů více než jednoho členského státu činí nejméně 21 kalendářních let, doby vnitrostátního pojištění činí nejvýše 20 let a výpočet se provádí podle článku 11 vyhlášky č. 35/2002 ze dne 19. února.

SLOVENSKO

- a) Všechny žádosti o pozůstalostní důchod (vdovský, vdovecký a sirotčí důchod), jenž se vypočítává podle právních předpisů platných před 1. lednem 2004 a jehož výše se odvozuje od důchodu dříve vypláceného zemřelé osobě.
- b) Všechny žádosti o důchody, které se vypočítávají podle zákona č. 461/2003 Sb. o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

ŠVÉDSKO

Všechny žádosti o minimální důchod ve formě starobního důchodu (zákon 1998:702) a starobní důchod ve formě doplňkového důchodu (zákon 1998:674).

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Všechny žádosti o starobní důchod, vdovské dávky a dávky v případě úmrtí kromě těch, u kterých:

- a) během daňového roku začínajícího dne 6. dubna 1975 nebo později:
  - i) dotyčná osoba získala doby pojištění, zaměstnání nebo bydlení podle právních předpisů Spojeného království a jiného členského státu; a jeden nebo více daňových roků se nebere v úvahu ve smyslu právních předpisů Spojeného království;
  - ii) doby pojištění získané podle právních předpisů platných ve Spojeném království pro doby před 5. červencem 1948 se berou v úvahu pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení použitím dob pojištění, zaměstnání nebo bydlení podle právních předpisů jiného členského státu.

Všechny žádosti o doplňkové důchody podle článku 44 zákona o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení z roku 1992 a článku 44 zákona o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení (Severní Irsko) z roku 1992.

Část 2: Případy, ve kterých se použije čl. 52 odst. 5

BULHARSKO

Starobní důchody z doplňkového povinného důchodového pojištění podle části II hlavy II zákona o sociálním pojištění.

ESTONSKO

Povinný fondový systém starobních důchodů“.

FRANCIE

Základní nebo doplňkové systémy, ve kterých jsou dávky ve stáří vyměřovány na základě důchodových bodů.

LOTYŠSKO

Starobní důchody (zákon o starobních důchodech ze dne 1. ledna 1996; zákon o důchodech hrazených státem ze dne 1. července 2001).

MAĎARSKO

Důchodové dávky na základě účasti v soukromých penzijních fondech.

RAKOUSKO

- a) Starobní důchody na základě důchodového účtu podle všeobecného zákona o důchodech (APG) ze dne 18. listopadu 2004.
- b) Povinné dávky podle článku 41 spolkového zákona ze dne 28. prosince 2001, BGBl I č. 154, o všeobecném mzdovém fondu rakouských farmaceutů (Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich).
- c) Starobní a předčasné starobní důchody rakouské zemské lékařské komory podle základního zajištění (základní a veškeré doplňkové dávky nebo základní důchod) a veškeré důchodové dávky rakouské zemské lékařské komory na základě doplňkového zajištění (doplňkový nebo individuální důchod).
- d) Podpora ve stáří z důchodového fondu rakouské komory veterinárních lékařů.
- e) Dávky podle stanov institucí sociálního zabezpečení rakouských sdružení advokátních komor, částí A i B, s výjimkou žádostí o dávky v invaliditě a vdovské a sirotčí důchody podle stanov institucí sociálního zabezpečení rakouských sdružení advokátních komor, částí A.
- f) Dávky od institucí sociálního zabezpečení spolkové komory architektů a techniků podle zákona o komoře civilních techniků (Ziviltechnikerkammergesetz) 1993 a stanov institucí sociálního zabezpečení, s výjimkou dávek z důvodu pracovní invalidity a z nich vyplývajících pozůstalostních dávek.

- g) Dávky podle stanov instituce sociálního zabezpečení spolkové komory odborných účetních a daňových poradců, v souladu s rakouským zákonem o odborných účetních a daňových poradcích (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz).

POLSKO

Starobní důchody podle příspěvkově definovaného systému.

SLOVINSKO

Důchod z povinného penzijního připojištění.

SLOVENSKO

Povinné starobní důchodové spoření.

ŠVÉDSKO

Důchod závisící na příjmu a důchod na základě pojištění (zákon 1998:674).

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Odstupňované důchodové dávky vyplácené podle článků 36 a 37 zákona o všeobecném pojištění z roku 1965 a článků 35 a 36 zákona o všeobecném pojištění (Severní Irsko) z roku 1966.

PŘÍLOHA IX
DÁVKY A DOHODY UMOŽŇUJÍCÍ POUŽITÍ ČLÁNKU 54

I. Dávky uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení, jejichž výše je nezávislá na délce získaných dob pojištění nebo bydlení

BELGIE

Dávky týkající se obecného systému invalidity, zvláštního systému pro horníky a zvláštního systému pro námořníky obchodního loďstva

Dávky pro případ pracovní neschopnosti pro osoby samostatně výdělečně činné

Dávky pro případ invalidity v systému zámořského sociálního invalidního pojištění a systému invalidního pojištění pro bývalé zaměstnance Belgického Konga a Ruandy Urundi

DÁNSKO

Plný dánský státní starobní důchod získaný po 10 letech bydlení osobou, které byl tento důchod přiznán do 1. října 1989

IRSKO

Invalidní důchod typu A

ŘECKO

Dávky podle zákona č. 4169/1961 týkajícího se systému zemědělského pojištění (OGA)

ŠPANĚLSKO

Pozůstalostní důchody přiznávané v rámci obecného i zvláštního systému, s výjimkou zvláštního systému pro úředníky

FRANCIE

Invalidní důchod v rámci obecného systému sociálního zabezpečení nebo systému pro zemědělské pracovníky

Vdovecké a vdovské invalidní důchody v rámci obecného systému sociálního zabezpečení systému pro zemědělské pracovníky, pokud jsou vypočteny na základě sníženého invalidního důchodu manžela (manželky) stanoveného v souladu s čl. 52 odst. 1 písm. a)

LOTYŠSKO

Invalidní důchody (třetí skupina) podle čl. 16 odst. 1 a 2 zákona o státních důchodech ze dne 1. ledna 1996.

NIZOZEMSKO

Zákon ze dne 18. února 1966 o invalidním pojištění pro zaměstnance ve znění pozdějších předpisů (WAO)

Zákon ze dne 24. dubna 1997 o invalidním pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné ve znění pozdějších předpisů (WAZ)

Zákon ze dne 21. prosince 1995 o obecném pojištění pozůstalých (ANW)

Zákon ze dne 10. listopadu 2005 o práci a mzdě podle pracovní schopnosti (WIA)

FINSKO

Státní důchody pro osoby, které se narodily s postižením nebo se staly postiženými v raném věku (zákon č. 568/2007 o státních důchodech)

Státní důchody a pozůstalostní důchody určené podle přechodných pravidel a přiznané do 1. ledna 1994 (zákon č. 569/2007 o výkonu zákona o státních důchodech)

Doplňková výše sirotčího důchodu při výpočtu nezávislé dávky podle zákona o státních důchodech (zákon č. 568/2007 o státních důchodech)

ŠVÉDSKO

Švédská podpora v nemoci a podpora při pracovní neschopnosti závislá na příjmu (zákon 1962:381)

Švédský minimální důchod a minimální podpora, jež nahradily plné švédské státní důchody poskytované podle právních předpisů o státních důchodech platných přede dnem 1. ledna 1993, a plný státní důchod přiznaný v rámci přechodných pravidel právních předpisů platných od tohoto dne.

II. Dávky uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. b) nařízení, jejichž výše je určena na základě započtené doby považované za získanou mezi dnem vzniku sociální události a pozdějším dnem

NĚMECKO

Invalidní a pozůstalostní důchody, u nichž se přihlíží k dodatečné době.

Starobní důchody, u nichž se přihlíží k již získané dodatečné době.

ŠPANĚLSKO

Starobní důchody nebo invalidní důchody v rámci zvláštního systému pro úředníky, které se přiznávají podle konsolidovaného textu zákona o státních důchodcích, pokud byl příjemce v době vzniku sociální události činným státním zaměstnancem nebo s ním bylo tak zacházeno; pozůstalostní důchody (vdovské či vdovecké, sirotčí a rodičovské) přiznáváné podle hlavy I konsolidovaného znění zákona o státních důchodcích, pokud v době úmrtí byl státní úředník činný nebo s ním bylo tak zacházeno.

ITÁLIE

Italské důchody při plné pracovní neschopnosti (inabilità).

LOTYŠSKO

Pozůstalostní důchod vypočítaný na základě dob pojištění považovaných za získané (čl. 23 odst. 8 zákona o státních důchodech ze dne 1. ledna 1996).

LITVA

- a) Důchody z důvodu pracovní neschopnosti ze státního sociálního pojištění, vyplácené podle zákona o důchodu ze státního sociálního pojištění;
- b) Pozůstalostní a sirotčí důchody ze státního sociálního pojištění, vypočítané na základě důchodu zesnulé osoby z důvodu pracovní neschopnosti podle zákona o důchodu ze státního sociálního pojištění.

LUCEMBURSKO

Invalidní důchody a důchody pozůstalých

SLOVENSKO

- a) Slovenský invalidní důchod a pozůstalostní důchod z něj odvozený;
- b) invalidní důchod pro osobu, která se stala invalidní jako vyživované dítě a u které se požadovaná doba pojištění vždy považovala za splněnou (čl. 70 odst. 2, čl. 72 odst. 3 a čl. 73 odst. 3 a 4 zákona č. 461/2003 o sociálním pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

FINSKO

Zaměstnanecké důchody, u nichž se podle vnitrostátních právních předpisů přihlíží k budoucím dobám.

ŠVÉDSKO

Nemocenská dávka a vyrovnávací příspěvek ve formě zaručeného důchodu (zákon 1962:381);

Pozůstalostní důchod vypočtený na základě předpokládaných dob pojištění (zákon 2000:461 a 2000:462);

Starobní důchod ve formě zaručeného důchodu vypočteného na základě předpokládaných dob pojištění dříve braných v úvahu (zákon 1998:702).

III. Dohody uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. b) bod i) nařízení, jejichž účelem je předcházet dvojímu nebo vícetému přihlížení ke stejným dobám pojištění

Dohoda o sociálním zabezpečení ze dne 28. dubna 1997 mezi Finskou republikou a Spolkovou republikou Německo

Dohoda o sociálním zabezpečení ze dne 10. listopadu 2000 mezi Finskou republikou a Lucemburským velkovévodstvím

Severská úmluva o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003

PŘÍLOHA X
ZVLÁŠTNÍ NEPŘÍSPĚVKOVÉ PENĚŽITÉ DÁVKY
(Čl. 70 odst. 2 písm. c)

BELGIE

- a) Příspěvek k náhradě příjmů (zákon ze dne 27. února 1987)
- b) Zaručený příjem pro starší osoby (zákon ze dne 22. března 2001)

BULHARSKO

Sociální starobní důchod (článek 89 zákona o sociálním pojištění)

ČESKÁ REPUBLIKA

Sociální příplatek (zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře).

DÁNSKO

Výdaje na bydlení pro důchodce (zákon o pomoci pro individuální bydlení, v úplném znění zákona č. 204 ze dne 29. března 1995)

NĚMECKO

- a) Základní příjem na úrovni životního minima pro starší osoby a pro osoby se sníženou schopností výdělků podle knihy XII kapitoly 4 zákona o sociálním zabezpečení
- b) Dávky na zajištění živobytí podle základního ustanovení pro uchazeče o zaměstnání, pokud nejsou s ohledem na tyto dávky splněny požadavky opravňující k dočasnému příplatku po obdržení dávek v nezaměstnanosti (čl. 24 odst. 1 knihy II zákona o sociálním zabezpečení)

ESTONSKO

- a) Příspěvky pro dospělé osoby se zdravotním postižením (zákon o sociálních dávkách pro osoby se zdravotním postižením ze dne 27. ledna 1999)
- b) Státní podpora v nezaměstnanosti (zákon o službách a podpoře na trhu práce ze dne 29. září 2005)

IRSKO

- a) Dávka při hledání zaměstnání (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005, část 3 kapitola 2)
- b) Státní (nepříspěvkový) důchod (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005 část 3 kapitola 4)
- c) Vdovský (nepříspěvkový) a vdovecký (nepříspěvkový) důchod (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005, část 3 kapitola 6)
- d) Příspěvek v invaliditě (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005 část 3 kapitola 10)

- e) Příspěvek na mobilitu (zákon o veřejném zdraví z roku 1970, článek 61)
- f) Důchod pro nevidomé (zákon o sociálním zabezpečení v úplném znění z roku 2005, část 3 kapitola 5)

ŘECKO

Zvláštní dávky pro starší osoby (zákon č. 1296/82)

ŠPANĚLSKO

- a) Záruka minimálního příjmu (zákon č. 13/82 ze dne 7. dubna 1982)
- b) Peněžité dávky na pomoc starším osobám a invalidům nezpůsobilým k práci (královská vyhláška č. 2620/81 ze dne 24. července 1981);
- c)
  - i) Nepříspěvkové invalidní a starobní důchody uvedené v čl. 38 odst. 1 úplného znění obecného zákona o sociálním zabezpečení, schváleného královskou legislativní vyhláškou č. 1/1994 ze dne 20. června 1994 a
  - ii) dávky doplňující výše uvedené důchody, které jsou stanoveny v právních předpisech autonomních oblastí, pokud tyto příplatky zaručují příjem na úrovni životního minima s ohledem na hospodářskou a sociální situaci v dotčených autonomních oblastech
- d) Příspěvky na podporu mobility a náhradu nákladů na dopravu (zákon č. 13/1982 ze dne 7. dubna 1982)

FRANCIE

- a) Doplnkové příspěvky:
  - i) ze zvláštního fondu pro invaliditu a
  - ii) z fondu solidarity pro starobní důchody, pokud jde o získaná práva (zákon ze dne 30. června 1956, kodifikovaný v knize VIII zákoníku sociálního zabezpečení)
- b) Příspěvek dospělým zdravotně postiženým (zákon ze dne 30. června 1975 kodifikovaný v knize VIII zákoníku sociálního zabezpečení)
- c) Zvláštní příspěvek, pokud jde o získaná práva (zákon ze dne 10. července 1952, kodifikovaný v knize VIII zákoníku sociálního zabezpečení)
- d) Starobní příspěvek solidarity (nařízení ze dne 24. června 2004, kodifikované v knize VIII zákoníku sociálního zabezpečení) s účinností od 1. ledna 2006

ITÁLIE

- a) Sociální důchody pro osoby bez prostředků (zákon č. 153 ze dne 30. dubna 1969)
- b) Důchody a příspěvky pro civilní zdravotně postižené osoby a invalidy (zákony č. 118 ze dne 30. března 1971, č. 18 ze dne 11. února 1980 a č. 508 ze dne 23. listopadu 1988)
- c) Důchody a příspěvky pro hluchoněmé (zákony č. 381 ze dne 26. května 1970 a č. 508 ze dne 23. listopadu 1988)
- d) Důchody a příspěvky pro civilní nevidomé (zákony č. 382 ze dne 27. května 1970 a č. 508 ze dne 23. listopadu 1988)

- e) Příplatky k minimálním důchodům (zákony č. 218 ze dne 4. dubna 1952, č. 638 ze dne 11. listopadu 1983 a č. 407 ze dne 29. prosince 1990)
- f) Příplatky k dávkám v invaliditě (zákon č. 222 ze dne 12. června 1984)
- g) Sociální příspěvek (zákon č. 335 ze dne 8. srpna 1995)
- h) Zvýšení sociálních dávek (čl. 1 odst. 1 a 12 zákona č. 544 ze dne 29. prosince 1988 ve znění pozdějších předpisů)

KYPR

- a) Sociální důchod (zákon o sociálních důchodech z roku 1995 (zákon č. 25(I)/95) ve znění pozdějších předpisů)
- b) Příspěvek pro osoby s těžkým motorickým postižením (rozhodnutí Rady ministrů č. 38 210 ze dne 16. října 1992, č. 41 370 ze dne 1. srpna 1994, č. 46 183 ze dne 11. června 1997 a č. 53 675 ze dne 16. května 2001)
- c) Zvláštní příspěvek pro nevidomé (zákon o zvláštních příspěvcích z roku 1996 (zákon č. 77(I)/96) ve znění pozdějších předpisů)

LOTYŠSKO

- a) Dávka státního sociálního zabezpečení (zákon o státních sociálních dávkách ze dne 1. ledna 2003)
- b) Příspěvek na úhradu nákladů na dopravu pro postižené osoby s omezenou pohyblivostí (zákon o státních sociálních dávkách ze dne 1. ledna 2003)

LITVA

- a) Důchod sociální pomoci (zákon z roku 2005 o dávkách státní sociální pomoci, článek 5)
- b) Zvláštní pomocný příspěvek (zákon z roku 2005 o dávkách státní sociální pomoci, článek 15)
- c) Příspěvek na dopravu pro zdravotně postižené osoby s pohybovými problémy (zákon z roku 2000 o příspěvku na dopravu, článek 7)

LUCEMBURSKO

Příjem pro těžce zdravotně postižené (čl. 1 odst. 2 zákona ze dne 12. září 2003), s výjimkou osob uznaných za zdravotně postižené pracovníky a zaměstnaných na normálním trhu práce nebo v chráněném prostředí

MAĎARSKO

- a) Invalidní důchod (vyhláška Rady ministrů č. 83/1987 (XII 27) o invalidním důchodu)
- b) Nepříspěvkový starobní důchod (zákon č. III z roku 1993 o správě sociálních věcí a sociálních dávkách)
- c) Příspěvek na přepravu (vládní vyhláška č. 164/1995 (XII 27) o příspěvcích na přepravu pro osoby s těžkým zdravotním postižením)

MALTA

- a) Doplnkový příspěvek (článek 73 zákona o sociálním zabezpečení (kap. 318) z roku 1987)
- b) Starobní důchod (zákon o sociálním zabezpečení (kap. 318) 1987)

NIZOZEMSKO

- a) Zákon o pomoci v invaliditě pro mladé zdravotně postižené ze dne 24. dubna 1997 (Wajong)
- b) Zákon o doplňkových dávkách ze dne 6. listopadu 1986 (TW)

RAKOUSKO

Vyrovňovací příspěvek (spolkový zákon ze dne 9. září 1955 o všeobecném sociálním pojištění – ASVG, spolkový zákon ze dne 11. října 1978 o živnostenském sociálním pojištění – GSVG a spolkový zákon ze dne 11. října 1978 o sociálním pojištění zemědělců – BSVG)

POLSKO

Sociální důchod (zákon o sociálním důchodu ze dne 27. června 2003)

PORTUGALSKO

- a) Nepříspěvkový státní starobní a invalidní důchod (zákonný dekret č. 464/80 ze dne 13. října 1980)
- b) Nepříspěvkový vdovský a vdovecký důchod (nařízení č. 52/81 ze dne 11. listopadu 1981)
- c) Solidární starobní příplatek (zákonný dekret č. 232/2005 ze dne 29. prosince 2005, ve znění zákonného dekretu č. 236/2006 ze dne 11. prosince 2006)

SLOVINSKO

- a) Státní důchod (zákon o penzijním a invalidním pojištění ze dne 23. prosince 1999)
- b) Podpora příjmů důchodců (zákon o penzijním a invalidním pojištění ze dne 23. prosince 1999)
- c) Příspěvek na výživu (zákon o penzijním a invalidním pojištění ze dne 23. prosince 1999)

SLOVENSKO

- a) Úprava důchodů z důvodu jediného zdroje příjmu, přiznaná přede dnem 1. ledna 2004
- b) Sociální důchod, který byl přiznán přede dnem 1. ledna 2004

FINSKO

- a) Příspěvek na bydlení pro důchodce (zákon o příspěvku na bydlení pro důchodce, 571/2007)
- b) Podpora trhu práce (zákon o dávkách v nezaměstnanosti, 1290/2002);
- c) Zvláštní pomoc přistěhovalcům (zákon o zvláštní pomoci přistěhovalcům, 1192/2002)

ŠVÉDSKO

- a) Příspěvky na bydlení pro osoby pobírající důchod (zákon 2001: 761);
- b) Finanční podpora pro starší osoby (zákon 2001: 853)

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

- a) Státní důchodový kredit (zákon o státním důchodovém kreditu z roku 2002 a zákon o státním důchodovém kreditu (Severní Irsko) z roku 2002)
- b) Příspěvky pro uchazeče o zaměstnání vyměřené na základě příjmu (zákon z roku 1995 o uchazečích o zaměstnání a nařízení z roku 1995 o uchazečích o zaměstnání (Severní Irsko))
- c) Podpora příjmu (zákon o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení z roku 1992 a zákon o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení (Severní Irsko) z roku 1992)
- d) Příspěvek na živobytí pro zdravotně postižené – složka určená na mobilitu (zákon o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení z roku 1992 a zákon o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení (Severní Irsko) z roku 1992).

PŘÍLOHA XI
ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O POUŽÍVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ
ČLENSKÝCH STÁTŮ

(Čl. 51 odst.3, čl. 56 odst. 1 a článek 83)

BULHARSKO

Ustanovení čl. 33 odst. 1 bulharského zákona o zdravotním pojištění se použije na všechny osoby, pro něž je Bulharsko příslušným členským státem podle hlavy III kapitoly 1 tohoto nařízení.

ČESKÁ REPUBLIKA

Pro účely vymezení rodinných příslušníků podle čl. 1 písm. i) se manželem nebo manželkou rozumí také registrovaní partneři podle definice uvedené v zákoně České republiky č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství.

DÁNSKO

1.

- a) Pro účely výpočtu důchodu podle zákona o sociálních důchodech (lov om social pension) se doby činnosti, které příhraniční pracovník nebo pracovník, který odešel do Dánska za prací sezónní povahy, získal podle dánských právních předpisů jako zaměstnanec či osoba samostatně výdělečně činná, považují za doby bydlení, jež v Dánsku získal/a pozůstalý/á manžel/ka, pokud pozůstalého manžela /pozůstalou manželku během uvedených dob pojilo s výše uvedeným pracovníkem manželství bez odluky od lože a stolu nebo odluky de facto z důvodů vzájemné neshody a za předpokladu, že manžel/ka bydlel/a během uvedených dob v jiném členském státě. Pro účely tohoto odstavce se „prací sezónní povahy“ rozumí práce, která je závislá na střídání ročních období a automaticky se každým rokem opakuje.
- b) Pro účely výpočtu důchodů podle zákona o sociálních důchodech (lov om social pension) se doby činnosti, které osoba, na kterou se odst. 2 písm. a) nevztahuje, získala podle dánských právních předpisů jako zaměstnanec či osoba samostatně výdělečně činná před 1. lednem 1984, považují za doby bydlení, jež v Dánsku získal/a pozůstalý/á manžel/ka, pokud pozůstalého / pozůstalou manžela / manželku během uvedených dob pojilo s daným pracovníkem manželství bez odluky od lože a stolu nebo odluky de facto z důvodů vzájemné neshody a za předpokladu, že manžel/ka bydlel/a během uvedených dob v jiném členském státě.
- c) Doby, které mají být zohledněny za podmínek stanovených v písmenech a) a b) nebudou brány v potaz, jestliže se kryjí s dobami, jež jsou zohledněny pro výpočet důchodu splatného dotyčné osobě podle právních předpisů jiného členského státu týkajících se povinného pojištění, nebo s dobami, během nichž dotyčná osoba podle uvedených předpisů důchod pobírala. Tyto doby se však zohlední, jestliže je roční výše uvedeného důchodu nižší než polovina základní částky sociálního důchodu.

2.

- a) Bez ohledu na ustanovení článku 6 nařízení mají osoby, které nebyly výdělečně činné v jednom nebo více členských státech, nárok na dánský sociální důchod, pouze pokud

mají nebo dříve měly trvalý pobyt v Dánsku po dobu alespoň tří let, a které splňují věková omezení stanovená dánskými právními předpisy. S výhradou článku 4 nařízení se článek 7 nevztahuje na dánský sociální důchod, na který uvedené osoby získaly nárok.

- b) Výše uvedená ustanovení se nevztahují na nárok na dánský sociální důchod pro rodinné příslušníky osob, které jsou nebo byly výdělečně činné v Dánsku, nebo pro studenty či jejich rodinné příslušníky.
- 3. Prozatímní dávkou pro nezaměstnané osoby, které získaly „pružné zaměstnání“ (ledighedsydelse) (zákon č. 455 ze dne 10. června 1997), se zabývá hlava III kapitola 6 tohoto nařízení. V případě nezaměstnaných osob odcházejících do jiného členského státu se použijí články 64 a 65, má-li daný členský stát pro stejnou kategorii osob podobný systém zaměstnanosti.
- 4. Pokud má příjemce dánské sociálního důchodu rovněž nárok na pozůstalostní důchod z jiného členského státu, jsou tyto důchody pro účely dánských právních předpisů považovány za dávky stejného druhu ve smyslu čl. 53 odst. 1 nařízení pod podmínkou, že osoba, jejíž doby pojištění nebo bydlení slouží jako základ pro výpočet pozůstalostního důchodu, získala rovněž nárok na dánský sociální důchod.

NĚMECKO

- 1. Bez ohledu na čl. 5 písm. a) tohoto nařízení a čl. 5 odst. 4 bod 1 svazku VI zákoníku sociálního zabezpečení (Sozialgesetzbuch VI) může osoba, která pobírá starobní důchod v plné výši podle právních předpisů jiného členského státu, požádat o povinné pojištění v rámci německého systému důchodového pojištění.
- 2. Bez ohledu na čl. 5 písm. a) nařízení a čl. 7 odst. 1 a 3 svazku VI zákoníku sociálního zabezpečení (Sozialgesetzbuch VI) se může osoba, která je povinně pojištěna v jiném členském státě nebo pobírá starobní důchod podle právních předpisů jiného členského státu, stát účastníkem systému dobrovolného pojištění v Německu.
- 3. Pro účely poskytování peněžitých dávek podle § 47 odst. 1 svazku V a § 47 odst. 1 svazku VII zákoníku sociálního zabezpečení (SGB) a § 200 odst. 2 zákona o sociálním pojištění (Reichsversicherungsordnung) pojištěncům žijícím v jiném členském státě stanoví německé systémy pojištění čistou platbu, jež se používá k vyměření dávek, jako kdyby dotyčný pojištěnec žil v Německu, ledaže by pojištěnec požádal o vyměření na základě čisté platby, již skutečně dostává.
- 4. Státní příslušníci ostatních členských států, jejichž místem trvalého či obvyklého pobytu není Německo a kteří splňují obecné podmínky německého systému důchodového pojištění, mohou platit dobrovolné příspěvky do tohoto systému pouze v případě, že byli v rámci německého systému důchodového pojištění dobrovolně či povinně pojištěni v určité době v minulosti; to se týká i osob bez státní příslušnosti a uprchlíků, jejichž místo trvalého či obvyklého pobytu se nachází v jiném členském státě.
- 5. Pauschale Anrechnungszeit (paušální započitatelná doba) se podle článku 253 Sozialgesetzbuch VI (svazku VI zákoníku sociálního zabezpečení) určuje výhradně s ohledem na německé doby.
- 6. V případech, ve kterých se na přepočítání důchodu vztahují německé důchodové právní předpisy platné dne 31. prosince 1991, se pro účely započtení německých Ersatzzeiten (náhradních dob) použijí pouze německé právní předpisy.

7. Bez ohledu na odstavec 2 zákona o cizineckých důchodech (Fremdrentengesetz) zůstávají v rozsahu působnosti tohoto nařízení v platnosti německé právní předpisy týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání, za něž přísluší náhrada podle zákona o cizineckých důchodech, a dávek za doby pojištění, které lze započítat podle zákona o cizineckých důchodech na územích uvedených v čl. 1 odst. 2 a 3 zákona o záležitostech vysídlených osob a uprchlíků (Bundesvertriebenengesetz).
8. V důchodových systémech svobodných povolání bere příslušná instituce při výpočtu teoretické výše dávky uvedené v čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) tohoto nařízení pro každý rok pojištění získaný podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu za základ průměrný roční nárok na důchod získaný během doby účasti v příslušných institucích prostřednictvím placení příspěvků.

ESTONSKO

Pro účely výpočtu rodičovských dávek se má za to, že doba zaměstnání v jiném členském státě než v Estonsku vychází ze stejné průměrné částky sociální daně, jako je částka placená během doby zaměstnání v Estonsku, přičemž se tyto doby zaměstnání sčítají. Pokud byla osoba během referenčního roku zaměstnána pouze v jiném členském státu, považuje se za výchozí částku pro výpočet dávky průměrná sociální daň zaplacená v Estonsku v období mezi referenčním rokem a mateřskou dovolenou.

IRSKO

1. Aniž je dotčen čl. 21 odst. 2 a článek 62 se pro účely výpočtu stanoveného započítatelného týdenního příjmu pojištěné osoby pro poskytování dávky v nemoci nebo v nezaměstnanosti podle irských právních předpisů přizná pojištěné osobě za každý ukončený pracovní týden, který odpracovala jako zaměstnaná osoba podle právních předpisů jiného členského státu během uvedeného stanoveného roku, částka rovnající se průměrné týdenní odměně za práci zaměstnané osoby v příslušném stanoveném roce.
2. Použije-li se článek 46 nařízení a je-li dotyčná osoba postižena pracovní neschopností vedoucí k invaliditě a podléhá právním předpisům jiného členského státu, zohlední Irsko pro účely čl. 118 odst. 1 písm. a) Social Welfare Consolidation Act (konsolidovaného zákona o sociálním zabezpečení) z roku 2005 všechny doby, během kterých by byla tato osoba z důvodu invalidity následující po pracovní neschopnosti považována podle irských právních předpisů za práce neschopnou.

ŘECKO

1. Zákon č. 1469/84 o dobrovolné účasti v systému důchodového pojištění pro řecké státní příslušníky a cizí státní příslušníky řeckého původu je použitelný pro státní příslušníky jiných členských států, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky v případě, že dotyčné osoby byly v určité době v minulosti – bez ohledu na jejich místo bydliště nebo pobytu – povinně či dobrovolně účastny řeckého systému důchodového pojištění.
2. Bez ohledu na čl. 5 odst. a) nařízení a na článek 34 zákona 1140/1981 může osoba pobírající důchod ve spojitosti s pracovním úrazem či nemocí z povolání podle právních předpisů jiného členského státu požádat o povinné pojištění podle právních předpisů použitých zemědělským systémem pojištění (OGA), pokud vykonává činnost spadající do oblasti působnosti těchto právních předpisů.

ŠPANĚLSKO

1. Pro účely provádění ustanovení čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení se roky, které pracovníkovi schází k dosažení důchodového věku nebo věku povinného odchodu do důchodu stanoveného v čl. 31 odst. 4 konsolidovaného znění Ley de clases pasivas del Estado (zákona o důchodech státních úředníků), zohlední jako roky skutečně odpracované ve státní službě pouze v případě, že se na příjemce v době vzniku pojistné události, jež vedla ke vzniku nároku na invalidní či pozůstalostní důchod, vztahoval zvláštní španělský systém pro státní úředníky, nebo pokud příjemce vykonával činnost začleněnou do uvedeného systému, nebo pokud v době vzniku pojistné události, jež vedla ke vzniku nároku na důchod, vykonával příjemce činnost, jejíž výkon ve Španělsku by mu zakládal povinnost být účasten zvláštního státního systému pro státní úředníky, ozbrojené síly nebo soudní orgány.
2.
  - a) Podle čl. 56 odst. 1 písm. c) nařízení se výpočet teoretické španělské dávky provádí na základě skutečných příspěvků osoby během let bezprostředně předcházejících platbě posledního příspěvku do španělského systému sociálního zabezpečení. Pokud je při výpočtu důchodového základu třeba zohlednit doby pojištění nebo bydlení podle právních předpisů jiných členských států, použije se pro výše uvedené doby španělský příspěvkový základ, který je časově nejbližší referenčnímu období, s přihlédnutím k vývoji indexu maloobchodních cen.
  - b) *Částka získaného důchodu se zvyšuje o částku zvýšení a valorizaci vypočtené pro každý následující rok pro důchody stejného druhu.*
3. Doby pojištění získané v jiných členských státech, které musí být vypočteny v rámci zvláštního systému pro státní úředníky, ozbrojené síly a soudní orgány, se pro účely článku 56 tohoto nařízení posuzují stejným způsobem jako doby časově nejbližší k těm, které byly splněny ve Španělsku ve státní službě.
4. Dodatečné částky podle věku uvedené ve druhém přechodném ustanovení zákona o obecném sociálním pojištění se vztahují na všechny příjemce podle nařízení, kteří před 1. lednem 1967 svým jménem hradili příspěvky podle španělských právních předpisů; výhradně pro tyto účely nelze doby pojištění započtené v jiném členském státě před uvedeným datem považovat použitím článku 5 nařízení za rovnocenné dobám, ve kterých byly hrazeny příspěvky ve Španělsku. Datem odpovídajícím 1. lednu 1967 je v případě zvláštního systému pro námořníky datum 1. srpna 1970 a v případě zvláštního sociálního systému hornictví datum 1. dubna 1969.

FRANCIE

1. Státní příslušníci ostatních členských států, jejichž místem trvalého či obvyklého pobytu není Francie a kteří splňují obecné podmínky francouzského systému důchodového pojištění, mohou platit dobrovolné příspěvky do tohoto systému pouze v případě, že byli v rámci francouzského systému důchodového pojištění dobrovolně či povinně pojištěni v určité době v minulosti; to se týká i osob bez státní příslušnosti a uprchlíků, jejichž místo trvalého či obvyklého pobytu se nachází v jiném členském státě.
2. Pro osoby, které pobírají věcné dávky ve Francii podle článků 17, 24 nebo 26 tohoto nařízení a mají bydliště ve francouzských departmentech Haut-Rhin, Bas-Rhin nebo Moselle, zahrnují věcné dávky poskytované jménem instituce jiného členského státu, která je povinna hradit náklady související s uvedenými dávkami, i dávky poskytované jak v rámci systému všeobecného nemocenského pojištění, tak i v systému povinného doplňkového místního nemocenského pojištění v Alsace-Moselle.

3. Francouzské právní předpisy vztahující se na osobu vykonávající nyní nebo v minulosti zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost zahrnují pro účely hlavy III kapitoly 5 tohoto nařízení jak systém(y) základního starobního pojištění, tak systém(y) doplňkového důchodového pojištění, které se na dotčnou osobu vztahovaly.

KYPR

Pro účely uplatňování ustanovení článků 6, 51 a 61 tohoto nařízení se podle právních předpisů Kyperské republiky týdenní pojištění pro všechny doby začínající dnem 6. října 1980 nebo později určuje tak, že se celkový příjem podléhající pojištění za příslušné období vydělí týdenní částkou základního příjmu podléhajícího pojištění platného v příslušném příspěvkovém roce, přičemž počet takto určených týdnů nesmí překročit počet kalendářních týdnů v odpovídajícím období.

MALTA

Zvláštní ustanovení pro úředníky

- a) Výhradně pro účely uplatňování článků 49 a 60 tohoto nařízení se s osobami zaměstnanými podle zákona o maltských ozbrojených silách (kapitola 220 sbírky zákonů Malty), policejního zákona (kapitola 164 sbírky zákonů Malty) a zákona o vězeňské službě (kapitola 260 sbírky zákonů Malty) zachází jako s úředníky.
- b) Důchody vyplácené podle výše uvedených zákonů a podle nařízení o důchodech (kapitola 93 sbírky zákonů Malty) se výhradně pro účely čl. 1 písm. e) tohoto nařízení považují za „zvláštní systémy pro úředníky“.

NIZOZEMSKO

1. Zdravotní pojištění

- a) *Pokud jde o nárok na věcné dávky podle nizozemských právních předpisů, rozumějí se osobami majícími nárok na věcné dávky pro účely provádění hlavy III kapitol 1 a 2 tohoto nařízení:*
  - i) osoby, které jsou podle článku 2 zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet) povinny nechat se pojistit u zdravotní pojišťovny,
  - ii) pokud již nejsou zahrnuty do bodu i), osoby, jež jsou rodinnými příslušníky vojáků v činné službě a žijí v jiném členském státě, a osoby, které mají bydliště v jiném členském státě a mají podle tohoto nařízení nárok na zdravotní péči ve státě svého bydliště, avšak náklady hradí Nizozemsko.
- b) Osoby uvedené v odst. 1 písm. a) bodu i) se musí, v souladu s ustanoveními zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet), nechat pojistit u zdravotní pojišťovny a osoby uvedené v odst. 1 písm. a) bodu ii) se musí zaregistrovat u Výboru pro zdravotní pojištění (College voor zorgverzekeringen).
- c) Ustanovení zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet) a zákona o obecné úpravě zvláštních lékařských výdajů (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) týkající se povinnosti platit příspěvky se vztahují na osoby uvedené v písmenu a) a na jejich rodinné příslušníky. Co se týče rodinných příslušníků, hradí příspěvky osoba, od které se odvozuje nárok na zdravotní péči, s výjimkou osob, které jsou rodinnými příslušníky vojáků v činné službě a žijí v jiném členském státě; tito rodinní příslušníci hradí příspěvky přímo.“

- d) Ustanovení zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet) týkající se pozdního pojištění se použijí přiměřeně v případě pozdní registrace osob uvedených v odst. 1 písm. a) bodu ii) u Výboru pro zdravotní pojištění (College voor zorgverzekeringen).
- e) Osoby, které mají nárok na věcné dávky dle právních předpisů jiného členského státu než Nizozemska a mají bydliště nebo dočasně pobývají v Nizozemsku, mají nárok na věcné dávky v souladu s přístupem uplatňovaným vůči pojištěným osobám v Nizozemsku ze strany instituce místa bydliště nebo místa pobytu, s ohledem na čl. 11 odst. 1, 2 a 3 a čl. 19 odst. 1 zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet), stejně jako na věcné dávky poskytované podle obecného zákona o mimořádných léčebných výdajích (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten).
- f) Pro účely článků 23 až 30 tohoto nařízení se za důchody splatné podle nizozemských právních předpisů považují následující dávky (vedle důchodů zahrnutých do hlavy III kapitol 4 a 5 tohoto nařízení):
- důchody přiznané podle zákona ze dne 6. ledna 1966 o důchodech prostátního zaměstnance a pozůstalé po nich (Algemene burgerlijke pensioenwet) (nizozemský zákon o důchodech pro státní zaměstnance);
  - důchody přiznané podle zákona ze dne 6. října 1966 o důchodech pro vojáky z povolání a pozůstalé po nich (Algemene militaire pensioenwet) (zákon o vojenských důchodech);
  - dávky v pracovní neschopnosti přiznané podle zákona ze dne 7. června 1972 o dávkách v pracovní neschopnosti vojáků z povolání (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen) (zákon o pracovní neschopnosti vojáků z povolání);
  - důchody přiznané podle zákona ze dne 15. února 1967 o důchodech pro zaměstnance nizozemských drah (NV Nederlandse Spoorwegen) a pozůstalé po nich (Spoorwegpensioenwet) (zákon o důchodech na drahách);
  - důchody přiznané podle nařízení o pracovním řádu nizozemských drah (Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen);
  - dávky přiznané osobám v důchodu před dosažením důchodového věku 65 let v rámci důchodového systému určeného k poskytování pomoci ve stáří bývalým pracovníkům nebo dávky poskytované v případě předčasného odchodu z trhu práce v rámci systému zřízeného státem nebo v rámci kolektivní dohody pro osoby ve věku 55 let a více;
  - dávky vyplácené vojenskému personálu a úředníkům v souladu s režimem platným pro případy propouštění zaměstnanců z důvodu nadstavu, odchodu z aktivní služby do starobního důchodu a předčasného odchodu do důchodu.
- g) Pro účely hlavy III kapitol 1 a 2 tohoto nařízení se náhrada bez nároku podle nizozemského systému v případě omezeného využívání zdravotnických zařízení považuje za hotovostní dávku v nemoci.

2. Používání Algemene Ouderdomswet (AOW) (nizozemských právních předpisů o obecném starobním pojištění)

- a) Snížení uvedené v čl. 13 odst. 1 Algemene Ouderdomswet (AOW) (nizozemských právních předpisů o obecném starobním pojištění) se nepoužije pro kalendářní roky

před 1. lednem 1957, během kterých příjemce nespĺňující podmínky umožňující mu považovat uvedené roky za doby pojištění:

- měl mezi svým 15 a 65 rokem bydliště v Nizozemsku, nebo
  - měl bydliště v jiném členském státě a pracoval v Nizozemsku pro zaměstnavatele usazeného v Nizozemsku, nebo
  - pracoval/a v jiném členské státě během období považovaných za doby pojištění v rámci nizozemského systému sociálního zabezpečení. Odchylně od článku 7 AOW se rovněž každému, kdo měl bydliště či pracoval v Nizozemsku v souladu s výše uvedenými podmínkami pouze před 1. lednem 1957, přiznává nárok na důchod.
- b) Snížení uvedené v čl. 13 odst. 1 AOW se nevztahuje na kalendářní roky před 2. srpnem 1989, během kterých nebyla mezi svým patnáctým a šedesátým pátým rokem osoba, která žije nebo žila v manželském svazku, pojištěna podle výše uvedených právních předpisů, i když měla bydliště na území jiného členského státu než Nizozemska, jestliže se tyto kalendářní roky kryjí s dobami pojištění získanými manželem/manželkou osoby podle uvedených právních předpisů, nebo s kalendářními roky, které se berou v úvahu na základě odst. 2 písm. a) za předpokladu, že jejich manželství během těchto dob trvalo. Odchylně od článku 7 AOW je takové osobě přiznán nárok na důchod.
- c) Snížení uvedené v čl. 13 odst. 2 AOW se nepoužije pro kalendářní roky před 1. lednem 1957, během kterých o manželovi/manželce důchodce, který nespĺňuje tyto podmínky umožňující mu považovat uvedené roky za doby pojištění, platilo že:
- měl mezi svým 15 a 65 rokem bydliště v Nizozemsku, nebo
  - měl bydliště v jiném členském státě a pracoval v Nizozemsku pro zaměstnavatele usazeného v Nizozemsku, nebo
  - pracoval/a v jiném členské státě během období považovaných za doby pojištění v rámci nizozemského systému sociálního zabezpečení.
- d) Snížení uvedené v čl. 13 odst. 2 AOW se nevztahuje na kalendářní roky před 2. srpnem 1989, během kterých měl/a mezi svým patnáctým a šedesátým pátým rokem manžel/ka důchodce bydliště v jiném členském státě než v Nizozemsku a nebyl/a pojištěn/a podle výše uvedených právních předpisů, jestliže se tyto kalendářní roky kryjí s dobami pojištění získanými dotyčným důchodcem podle uvedených právních předpisů, nebo s kalendářními roky, které se berou v úvahu na základě odst. 2 písm. a) za předpokladu, že jejich manželství během těchto dob trvalo.
- e) Ustanovení odst. 2 písm. a), b), c) a d) se nevztahuje na doby, které se kryjí s:
- dobami, které mohou být vzaty v úvahu při výpočtu důchodových nároků podle právních předpisů o starobním pojištění jiného členského státu než Nizozemska, nebo
  - dobami, po které dotyčná osoba pobírala starobní důchod podle těchto právních předpisů.

Doby dobrovolného pojištění v rámci systému jiného členského státu se pro účely tohoto ustanovení nezohledňují.

- f) Ustanovení odst. 2 písm. a), b), c) a d) se použije pouze, pokud dotyčná osoba bydlela v jednom či více členských státech po dobu šesti let po dosažení věku 59 let a jen po dobu, během které tato osoba bydlela v jednom z uvedených států.
- g) Odchylně od kapitoly IV AOW si může každý, kdo má bydliště v jiném členském státě než v Nizozemsku a na jehož manžela / manželku se podle uvedených právních předpisů vztahuje povinné pojištění, zařídit podle uvedených právních předpisů dobrovolné pojištění na doby, během kterých je manžel/ka povinně pojištěn/a. Toto povolení nezaniká, pokud je povinné pojištění manžela / manželky ukončeno v důsledku jeho / její smrti a pozůstalý pobírá pouze důchod podle Algemene nabestaandenwet (nizozemského zákona o obecném pojištění pozůstalých).

Povolení týkající se dobrovolného pojištění končí v každém případě dnem, kdy daná osoba dosáhne 65 let. Výše příspěvku na dobrovolné pojištění se stanoví v souladu s ustanoveními o určení příspěvků dobrovolného pojištění podle AOW. Jestliže však dobrovolné pojištění pokračuje po době pojištění uvedené v odst. 2 písm. b), výše příspěvku se stanoví v souladu s ustanoveními o určení příspěvků povinného pojištění podle AOW a zohlední se příjem, který je považován za získaný v Nizozemsku.

- h) Povolení uvedené v odst. 2 písm. g) nebude přiznáno nikomu, kdo je pojištěn podle právních předpisů jiného členského státu a pobírá důchodovou dávku nebo pozůstalostní důchod.
- i) Každý, kdo si chce podle odst. 2 písm. g) zařídit dobrovolné pojištění, si musí podat žádost u Sociální pojišťovny (Sociale Verzekeringsbank) nejpozději jeden rok po dni, kdy byly splněny podmínky účasti.

3. Používání Algemene nabestaandenwet (ANW) (nizozemského zákona o obecném pojištění pozůstalých)

- a) Pokud má pozůstalý/á manžel/ka na základě čl. 51 odst. 3 tohoto nařízení nárok na pozůstalostní důchod podle Algemene Nabestaandenwet (ANW) (zákon o obecném pojištění pozůstalých), vypočte se uvedený důchod v souladu s čl. 52 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení. Pro účely těchto ustanovení se doby pojištění před 1. říjnem 1959 považují rovněž za doby pojištění získané podle nizozemských právních předpisů, pokud během uvedených dob pojištěná osoba starší 15 let splnila tyto podmínky:
  - měla bydliště v Nizozemsku, nebo
  - měla bydliště v jiném členském státě a pracovala v Nizozemsku pro zaměstnavatele usazeného v Nizozemsku, nebo
  - pracoval/a v jiném členské státě během období považovaných za doby pojištění v rámci nizozemského systému sociálního zabezpečení.
- b) Doby, které mají být zohledněny na základě odst. 3 písm. a), nebudou brány v potaz, pokud se kryjí s dobami povinného pojištění získanými podle právních předpisů jiného členského státu týkajících se pozůstalostních důchodů.
- c) Pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení se jako doby pojištění berou v úvahu pouze doby pojištění získané po dosažení patnácti let věku podle nizozemských právních předpisů.
- d) Odchylně od čl. 63a odst. 1 ANW si může osoba, která má bydliště v jiném členském státě než v Nizozemsku a na jehož manžela / manželku se podle ANW vztahuje

povinné pojištění, zařídít podle uvedených právních předpisů dobrovolné pojištění pouze na doby, během kterých je manžel/ka povinně pojištěn/a, a za předpokladu, že pojištění již bylo započaté ke dni použitelnosti tohoto nařízení.

Toto povolení zaniká dnem ukončení povinného pojištění manžela / manželky podle ANW, pokud není povinné pojištění manžela / manželky ukončeno v důsledku jeho / její smrti a pozůstalý pobírá pouze důchod podle ANW. Povolení týkající se dobrovolného pojištění končí v každém případě dnem, kdy daná osoba dosáhne 65 let. Výše příspěvku na dobrovolné pojištění se stanoví v souladu s ustanoveními o určení příspěvků dobrovolného pojištění podle ANW. Jestliže však dobrovolné pojištění pokračuje po době pojištění uvedené v odst. 2 písm. b), výše příspěvku se stanoví v souladu s ustanoveními o určení příspěvků povinného pojištění podle ANW a zohlední se příjem, který je považován za získaný v Nizozemsku.

4. Používání nizozemských právních předpisů o pracovní neschopnosti

- a) Jestliže má podle čl. 51 odst. 3 tohoto nařízení dotyčná osoba nárok na nizozemskou dávku v invaliditě, stanoví se částka podle čl. 52 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení pro výpočet dávky takto:
- i) jestliže před vznikem pracovní neschopnosti vykonávala tato osoba činnost jako zaměstnaná osoba ve smyslu čl. 1 písm. a) tohoto nařízení:
    - v souladu s ustanoveními zákona o pracovní neschopnosti (Wet op arbeidsongeschiktheidsverzekering) (WAO), pokud pracovní neschopnost vznikla 1. lednem 2004, nebo
    - v souladu s předpisy stanovenými ve Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) (zákoně o práci a příjmu podle pracovní schopnosti), pokud pracovní neschopnost nastala dne 1. ledna 2004 nebo později.
  - ii) jestliže před vznikem pracovní neschopnosti vykonávala dotyčná osoba činnost jako osoba samostatně výdělečně činná ve smyslu čl. 1 písm. b), v souladu s předpisy stanovenými ve Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) (zákon o pracovní neschopnosti osob samostatně výdělečně činných), pokud pracovní neschopnost nastala před 1. srpnem 2004.
- b) Při výpočtu dávek podle WAO, WIA nebo WAZ nizozemské orgány zohlední:
- doby placeného zaměstnání a doby za takové považované, získané v Nizozemsku před 1. červencem 1967;
  - doby pojištění získané podle WAO;
  - doby pojištění získané dotyčnou osobou po dosažení věku 15 let podle Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) (obecný zákon o pracovní neschopnosti) za předpokladu, že se nekryjí s dobami pojištění získanými podle WAO;
  - doby pojištění získané podle WAZ;
  - doby pojištění získané podle WIA.

RAKOUSKO

1. Pro účely získání dob v důchodovém pojištění se docházka do školy nebo do srovnatelného vzdělávacího zařízení v jiném členském státě považuje za rovnocennou docházku do školy nebo do srovnatelného vzdělávacího zařízení podle čl. 277 odst. 1 bodu 1 a čl. 228 odst. 1 bodu 3 obecného zákona o sociálním zabezpečení (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) (ASVG), čl. 116 odst. 7 spolkového zákona o sociálním zabezpečení osob vykonávajících činnosti spojené s obchodem (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz) (GSVG) a čl. 107 odst. 7 zákona o sociálním zabezpečení zemědělců (Bauern-Sozialversicherungsgesetz) (BSVG), jestliže se na dotyčnou osobu kdykoliv v minulosti vztahovaly rakouské právní předpisy na základě toho, že byla zaměstnaná nebo vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, a zvláštní příspěvky podle čl. 227 odst. 3 ASVG, čl. 116 odst. 9 GSVG a čl. 107 odst. 9 BSVG na získání takových dob vzdělávání jsou zaplacený.
2. Pro výpočet poměrné dávky uvedené v čl. 52 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení se zvláštní příplatky k příspěvkům doplňkového pojištění a doplňková dávka pro horníky podle rakouských právních předpisů neberou v úvahu. V těchto případech se poměrná dávka vypočtená bez uvedených příspěvků případně zvýší o nesnížené zvláštní příplatky k příspěvkům doplňkového pojištění a o doplňkovou dávku pro horníky.
3. Jestliže byly podle článku 6 tohoto nařízení získány náhradní doby v rámci rakouského systému důchodového pojištění, ale tyto doby nemohou tvořit základ výpočtu podle článků 238 a 239 Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG) (obecného zákona o sociálním zabezpečení), článků 122 a 123 Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz (GSVG) (spolkového zákona o sociálním zabezpečení osob vykonávajících činnosti spojené s obchodem) a článků 113 a 114 Bauern- Sozialversicherungsgesetz (BSVG) (zákon o sociálním zabezpečení zemědělců), použije se základ pro výpočet dob péče o dítě podle článku 239 ASVG, článku 123 GSVG a článku 114 BSVG.

FINSKO

1. Pro účely stanovení nároku a výpočtu částky finského státního důchodu podle článků 52 až 54 tohoto nařízení je s důchody získanými podle právních předpisů jiného členského státu zacházeno stejným způsobem jako s důchody získanými podle finských právních předpisů.
2. Pokud se uplatňuje čl. 52 odst. 1 písm. b) bod i) tohoto nařízení pro účely výpočtu výdělku za započítané období podle finských právních předpisů o důchodech závislých na výdělku a pokud jsou doby důchodového pojištění dané osoby u části referenční doby podle finských právních předpisů založeny na zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti v jiném členském státě, rovná se výdělek za započítanou dobu součtu výdělků získaných během části referenční doby ve Finsku vydělenému počtem měsíců, jež byly během referenční doby dobami pojištění ve Finsku.

ŠVÉDSKO

1. Pokud se příspěvek na rodičovskou dovolenou vyplácí podle článku 67 tohoto nařízení rodinnému příslušníkovi, který je nezaměstnaný, vyplácí se uvedený příspěvek na v základní nebo nejnižší výši.
2. Pro účely výpočtu příspěvku na rodičovskou dovolenou v souladu s kapitolou 4 odst. 6 Lag (1962:381) om allmän försäkring (zákon o obecném pojištění) se pro osoby způsobilé k pobírání příspěvku na rodičovskou dovolenou při zaměstnání použije toto ustanovení:

U rodiče, jehož příjem zakládající nárok na dávky v nemoci se vypočítá na základě příjmu z výdělečné činnosti ve Švédsku, se požadavek, podle něhož musí být daná osoba před narozením dítěte pojištěna pro účely dávek v nemoci na vyšší než minimální úrovni pod dobu nejméně 240 po sobě jdoucích dnů, považuje za splněný, pokud během uvedeného období rodič měl příjem z výdělečné činnosti v jiném členském státě odpovídající pojištění na vyšší než minimální úrovni.

3. Ustanovení tohoto nařízení o sčítání dob pojištění a dob bydlení se nevztahují na přechodná ustanovení švédských právních předpisů o nároku na minimální důchod osob narozených v roce 1937 či dříve majících přede dnem podání žádosti o důchod po stanovenou dobu bydliště ve Švédsku (zákon 2000:798).
4. Pro účely výpočtu pomyslného příjmu pro stanovení náhrad za zdravotní postižení a náhrad za ztrátu schopnosti výdělečné činnosti v souladu s kapitolou 8 Lag (1962:381) om allmän försäkrings (zákona o obecném pojištění) platí:
  - a) Pokud pojištěná osoba podléhá během referenční doby rovněž právním předpisům jednoho či více jiných členských států, protože vykonávala činnost jako zaměstnaná osoba či osoba samostatně výdělečně činná, považuje se příjem v dotčeném členském státu / dotčených členských státech za rovnocenný průměrnému hrubému příjmu pojištěné osoby ve Švédsku dosaženému během části referenční doby strávené ve Švédsku, který se vypočítá tak, že se výdělek získaný ve Švédsku vydělí počtem roků, během nichž byl dosažen.
  - b) Pokud se dávky vypočítávají podle článku 46 tohoto nařízení a osoby nejsou pojištěny ve Švédsku, stanoví se referenční doba podle kapitoly 8 odst. 2 a 8 výše uvedeného zákona, jako kdyby daná osoba ve Švédsku pojištěna byla. Pokud dotčená osoba nemá podle zákona o starobních důchodech závislých na výdělku (1998:674) během této doby žádný příjem zakládající nárok na důchod, je dovoleno, aby referenční doba běžela od dřívějšího okamžiku, kdy pojištěná osoba měla příjem z výdělečné činnosti ve Švédsku.
5.
  - a) Pro účely výpočtu pomyslných důchodových příjmů pro stanovení pozůstalostního důchodu závislého na výdělku (zákon 2000:461) se, pokud není splněn požadavek švédských právních předpisů týkající se získání nároku na důchod za alespoň tři roky z pěti kalendářních let bezprostředně předcházejících smrti dané osoby (referenční doba), zohledňují rovněž doby pojištění získané v jiném členském státu, jako kdyby byly získány ve Švédsku. Má se za to, že doby pojištění získané v jiných členských státech vycházejí z průměrného švédského základu pro důchod. Pokud se u dotčené osoby za základ pro důchod počítá pouze jeden rok ve Švédsku, má se za to, že každá doba pojištění v jiném členském státě představuje stejnou hodnotu.
  - b) Pro účely výpočtu pomyslných důchodových kreditů pro stanovení vdovského důchodu v souvislosti s úmrtím, které nastalo dne 1. ledna 2003 či později, se, pokud není splněn požadavek švédských právních předpisů týkající se získání důchodových kreditů za alespoň dva roky ze čtyř let bezprostředně předcházejících smrti pojištěné osoby (referenční doba) a doby pojištění byly během referenční doby splněny v jiném členském státu, má se za to, že jsou tyto roky založeny na stejných důchodových kreditech jako švédský rok.

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

1. Pokud, v souladu s právními předpisy Spojeného království může být osobě přiznán nárok na důchod, jestliže:
  - a) jsou zohledněny příspěvky bývalého manžela / manželky, jako kdyby byly vlastními příspěvky dané osoby; nebo
  - b) jsou příslušné příspěvkové podmínky splněny manželem / manželkou nebo bývalým / bývalou manželem / manželkou této osoby; a to za předpokladu, že v každém případě manžel/ka nebo bývalý/á manžel/ka je nebo byl/a činný/á jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná a vztahovaly se na něj / ní právní předpisy dvou nebo více členských států, použijí se ke stanovení nároku podle právních předpisů Spojeného království ustanovení hlavy III kapitoly 5 tohoto nařízení. V tomto případě se odkazy uvedené v kapitole 5 na „doby pojištění“ považují za odkazy na doby pojištění získané:
    - i) manželem či manželkou nebo bývalým manželem či manželkou, pokud nárok uplatňuje:
      - vdaná žena; nebo
      - osoba, jejíž manželství bylo ukončeno jiným způsobem než v důsledku smrti manžela/manželky, nebo
    - ii) bývalým manželem či manželkou, pokud nárok uplatňuje:
      - vdovec, který nemá bezprostředně před důchodovým věkem nárok na přídavky pro ovdovělé rodiče; nebo
      - vdova, která nemá bezprostředně před důchodovým věkem nárok na přídavky pro ovdovělou matku, přídavky pro ovdovělé rodiče či vdovský důchod, nebo která má nárok pouze na vdovský důchod závisející na věku vypočítaný na základě čl. 52 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, a pro tyto účely se „vdovským důchodem závisejícím na věku“ rozumí vdovský důchod vyplácený ve snížené výši v souladu s čl. 39 odst. 4 zákona o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení z roku 1992.
2. Pro účely uplatňování článku 6 tohoto nařízení na ustanovení upravující nárok na příspěvek na pečovatelskou službu, příspěvek na pečovatele a příspěvek na živobytí pro zdravotně postižené osoby se doba zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaná na území jiného členského státu než Spojeného království zohlední, pouze pokud je to nutné ke splnění podmínek ohledně požadovaných období přítomnosti ve Spojeném království přede dnem, k němuž nárok na dotčnou dávku poprvé vznikl.
3. Pro účely článku 7 tohoto nařízení je v případě příjemců invalidních, starobních a pozůstalostních peněžitých dávek, důchodů po pracovních úrazech nebo nemocech z povolání a pohřebného na každého příjemce podle právních předpisů Spojeného království pobývajících na území jiného členského státu pohlíženo tak, jako by měl během daného pobytu na území tohoto jiného členského státu trvalý pobyt.
4. Použije-li se článek 46 tohoto nařízení a je-li dotčnou osobou postižena pracovní neschopností vedoucí k invaliditě a podléhá právním předpisům jiného členského státu, zohlední Spojené království pro účely čl. 30A odst. 5 zákona o příspěvcích a dávkách

sociálního zabezpečení z roku 1992 všechny doby, během kterých tato osoba z důvodu této pracovní neschopnosti pobírala:

- i) peněžité dávky v nemoci nebo mzdu či plat jako jejich náhradu, nebo
- ii) dávky ve smyslu hlavy III kapitoly 4 a 5 tohoto nařízení přiznané s ohledem na invaliditu, jež následovala po pracovní neschopnosti podle právních předpisů jiného členského státu, jako kdyby to byly doby krátkodobé pracovní neschopnosti, během nichž se vyplácí dávka v souladu s čl. 30A odst. 1 až 4 zákona o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení z roku 1992. Při uplatňování tohoto ustanovení se zohledňují pouze doby, během nichž by byla osoba práce neschopná ve smyslu právních předpisů Spojeného království.

5.
  - 1) Pro účely výpočtu faktoru výdělku za účelem stanovení nároku na dávky podle právních předpisů Spojeného království se má za to, že za každý týden, během kterého zaměstnaná osoba podléhala právním předpisům jiného členského státu a který započal během daného daňového období ve smyslu právních předpisů Spojeného království, dotyčná osoba platila příspěvky jako zaměstnaná osoba nebo měla příjem, z kterého byly příspěvky placeny, na základě příjmů rovnajícím se dvěma třetinám horní meze příjmu v uvedeném daňovém období.
  - 2) Pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) tohoto nařízení, jestliže:
    - a) během jakéhokoli daňového období počínajícího dne 6. dubna 1975 nebo později získala zaměstnaná osoba doby pojištění, zaměstnání nebo bydlení výlučně v jiném členském státě než ve Spojeném království a jestliže z uplatnění odst. 5 bodu 1 vyplývá, že se uvedené období bere v úvahu ve smyslu právních předpisů Spojeného království pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) tohoto nařízení, má se za to, že byla po dobu 52 týdnů v uvedeném roce pojištěna v jiném členském státě;
    - b) se jakékoli daňové období počínající dne 6. dubna 1975 nebere v úvahu ve smyslu právních předpisů Spojeného království pro účely čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) tohoto nařízení, neberou se v úvahu žádné doby pojištění, zaměstnání nebo bydlení získané v uvedeném daňovém období.
  - 3) Pro účely přepočtu faktoru výdělku na doby pojištění se faktor výdělku dosažený v daném daňovém období ve smyslu právních předpisů Spojeného království dělí spodní mezí příjmů za uvedené období. Výsledek se vyjádří celým číslem a desetinná místa se neberou v úvahu. Takto vypočítané číslo představuje počet týdnů pojištění získaných podle právních předpisů Spojeného království během uvedeného daňového období za předpokladu, že toto číslo nepřevýší počet týdnů, během kterých osoba podléhala uvedeným právním předpisům v uvedeném období.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 987/2009

ze dne 16. září 2009,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004

o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

(Text s významem pro EHP a Švýcarsko)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 42 a 308 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení¹, a zejména na článek 89 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru²,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy³,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 883/2004 modernizuje pravidla pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení členských států a upřesňuje přitom jejich prováděcí opatření a postupy a zjednodušuje je ve prospěch všech dotčených subjektů. Je třeba k němu stanovit prováděcí pravidla.
- (2) Užší a účinnější spolupráce mezi institucemi sociálního zabezpečení je základním faktorem toho, aby se osobám, na něž se vztahuje nařízení (ES) č. 883/2004, umožnilo uplatnit jejich nároky v co nejkratších lhůtách a za co možná nejlepších podmínek.

---

¹ Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1.

² Úř. věst. C 324, 30.12.2006, s. 59.

³ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 9. července 2008 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), společný postoj Rady ze dne 17. prosince 2008 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a postoj Evropského parlamentu ze dne 22. dubna 2009. Rozhodnutí Rady ze dne 27. Července 2009

- (3) Elektronická komunikace je vhodným prostředkem rychlé a spolehlivé výměny údajů mezi institucemi členských států. Elektronické zpracování údajů by mělo přispět k urychlení postupů pro všechny dotčené osoby. Na tyto osoby by se měly rovněž vztahovat všechny záruky stanovené předpisy Společenství o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- (4) Dostupnost údajů, včetně těch elektronických, o subjektech členských států, které by se mohly podílet na provádění nařízení (ES) č. 883/2004, v podobě umožňující jejich aktualizaci v reálném čase má usnadnit výměnu informací mezi institucemi členských států. Tento přístup, který upřednostňuje relevantnost čistě věcných informací, jakož i jejich okamžitou dostupnost pro občany, představuje důležité zjednodušení, jež má být zavedeno tímto nařízením.
- (5) Pro dosažení co nejlepšího fungování a účinného řízení složitých postupů, kterými se provádějí pravidla pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení, je nezbytný mechanismus pro okamžitou aktualizaci přílohy 4. Příprava a uplatňování ustanovení za tímto účelem vyžadují úzkou spolupráci mezi členskými státy a Komisí a jejich provedení by mělo být uskutečněno rychle s ohledem na důsledky prodlev pro občany i správní orgány. Komise by proto měla být zmocněna ke zřízení a spravování databáze a měla by zajistit, aby tato databáze byla spuštěna nejpozději ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Komise by zejména měla přijmout nezbytná opatření k začlenění informací uvedených v příloze 4 do dané databáze.
- (6) Posílení některých postupů by mělo uživatelům nařízení (ES) č. 883/2004 přinést větší právní jistotu a transparentnost. Například stanovení společných lhůt pro splnění některých povinností nebo dokončení některých administrativních úkolů by mělo přispět k ujasnění a ke strukturování vztahů mezi pojištěnými osobami a institucemi.
- (7) Osoby, na něž se toto nařízení vztahuje, by měly od příslušné instituce včas obdržet odpověď na svou žádost. Odpověď by měla být odeslána nejpozději ve lhůtách stanovených právními předpisy týkajícími se sociálního zabezpečení daného členského státu, upravují-li takové lhůty. Bylo by vhodné, aby členské státy, jejichž právní předpisy týkající se sociálního zabezpečení takové časové lhůty neupravují, jejich přijetí zvážily a podle potřeby je daly k dispozici dotyčným osobám.
- (8) Členské státy, jejich příslušné orgány nebo instituce sociálního zabezpečení by měly mít možnost se mezi sebou dohodnout na zjednodušených postupech a správních ujednáních, které pokládají za účinnější a lépe vyhovující situaci systémů sociálního zabezpečení jednotlivých členských států. Takovými ujednáními by však neměla být dotčena práva osob, na něž se vztahuje nařízení (ES) č. 883/2004.
- (9) Složitost, jež je vlastní oblasti sociálního zabezpečení, vyžaduje, aby všechny instituce členských států vynaložily zvláštní úsilí ve prospěch pojištěných osob, aby nebyly penalizovány ty z nich, které nepodaly svou žádost nebo některé informace instituci, která je příslušná k vyřízení této žádosti podle pravidel a postupů stanovených nařízením (ES) č. 883/2004 a tímto nařízením.

- (10) Pro stanovení příslušné instituce, tedy instituce, jejíž právní předpisy jsou použitelné nebo která je odpovědná za výplatu určitých dávek, musí být situace pojištěné osoby a rodinných příslušníků zkoumána institucemi více členských států. Pro zajištění ochrany dotyčné osoby po dobu nezbytné výměny informací mezi institucemi je třeba stanovit její prozatímní účast v systému sociálního zabezpečení.
- (11) Členské státy by měly spolupracovat při určování místa bydliště osob, na něž se vztahuje toto nařízení a nařízení (ES) č. 883/2004, a v případě sporu zohlednit všechna příslušná kritéria k vyřešení této záležitosti. Tato kritéria mohou zahrnovat kritéria uvedená v příslušném článku tohoto nařízení.
- (12) Cílem mnoha opatření a postupů stanovených tímto nařízením je zajistit větší transparentnost, pokud jde o kritéria, která musejí instituce členských států uplatňovat v rámci nařízení (ES) č. 883/2004. Tato opatření vyplývají z judikatury Soudního dvora Evropských společenství, rozhodnutí správní komise, jakož i z více než třicetiletých zkušeností s uplatňováním koordinace systémů sociálního zabezpečení v rámci základních svobod zakotvených ve Smlouvě.
- (13) Toto nařízení stanoví opatření a postupy, jejichž cílem je podpořit mobilitu zaměstnanců a nezaměstnaných osob. Příhraniční pracovníci, kteří se stali zcela nezaměstnanými, se mohou přihlásit u služeb zaměstnanosti jak v zemi svého bydliště, tak i v členském státě, ve kterém byli naposledy zaměstnáni. Nárok na dávky by však měli mít pouze v členském státě svého bydliště.
- (14) Za účelem stanovení právních předpisů použitelných pro započtení dob, během kterých se pojištěné osoby věnovaly výchově dětí v různých členských státech, je třeba stanovit určitá pravidla a postupy.
- (15) Některé postupy by měly navíc odrážet požadavek vyváženého rozdělení nákladů mezi členskými státy. Zvláště v oblasti nemoci by měly tyto postupy zohledňovat na jedné straně situaci členských států, které nesou náklady na přístup pojištěných osob k systému zdravotní péče, a na straně druhé situaci členských států, jejichž instituce nesou náklady na věcné dávky, které jejich pojištěnci obdrželi v jiném členském státě, než je stát, v němž mají bydliště.
- (16) Ve specifickém rámci nařízení (ES) č. 883/2004 je zapotřebí ujasnit podmínky, za nichž se hradí náklady na věcné dávky v nemoci v rámci „plánovaného léčení“, tzn. léčení, které pojištěná osoba vyhledá v jiném členském státě, než je stát, v němž je pojištěna nebo má bydliště. Měly by být upřesněny povinnosti pojištěné osoby týkající se žádosti o předběžné povolení, jakož i povinnosti instituce vůči pacientovi týkající se podmínek povolení. Je třeba rovněž upřesnit důsledky v případě finanční úhrady zdravotní péče obdržené v jiném členském státě na základě povolení.
- (17) Toto nařízení, a zejména ustanovení týkající se pobytu mimo příslušný členský stát a plánovaného léčení, by nemělo bránit v uplatňování příznivějších ustanovení vnitrostátních právních předpisů, zejména pokud jde o náhradu nákladů vzniklých v jiném členském státě.

- (18) Závaznější postupy pro zkrácení doby nezbytné pro provedení úhrady těchto pohledávek mezi institucemi členských států, jsou zásadní pro zachování důvěry při výměně informací a odpovídají potřebě řádné správy systémů sociálního zabezpečení členských států. Je proto třeba posílit postupy týkající se zpracování pohledávek v souvislosti s dávkami v nemoci a v nezaměstnanosti.
- (19) Postupy vzájemné pomoci mezi institucemi, pokud jde o vymáhání pohledávek v oblasti sociálního zabezpečení, by měly být posíleny s cílem zajistit účinnější vymáhání a hladké fungování koordinačních pravidel. Účinné vymáhání je rovněž prostředkem k předcházení zneužívání a podvodům a jejich řešení a zároveň způsobem, jak zajistit udržitelnost systémů sociálního zabezpečení. Součástí toho je přijímání nových postupů na základě řady stávajících ustanovení směrnice Rady 2008/55/ES ze dne 26. května 2008 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření¹. Tyto nové postupy vymáhání by měly být přezkoumány s ohledem na pětiletou zkušenost s jejich prováděním a v případě potřeby by měly být upraveny, zejména s cílem zajistit jejich plnou použitelnost.
- (20) Pro účely ustanovení o vzájemné pomoci při zpětném vymáhání neoprávněně poskytnutých dávek a při vymáhání prozatímních plateb a odvodů, a o započtení a pomoci při vymáhání je pravomoc dožádaného členského státu omezena na úkony v souvislosti s opatřeními k vymáhání pohledávky. Veškeré další úkony jsou v pravomoci příslušného dožadujícího členského státu.
- (21) Opatření k vymáhání pohledávky přijatá v dožádaném členském státě neznamenají uznání oprávněnosti pohledávky nebo jejího základu uvedeným členským státem.
- (22) Informování dotyčných osob o jejich právech a povinnostech je základním prvkem vztahu důvěry s příslušnými orgány a institucemi členských států. Informace by měly zahrnovat pokyny ke správním postupům. Dotyčné osoby mohou podle situace zahrnovat pojištěné osoby, jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé či jiné osoby.
- (23) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž přijetí koordinačních opatření pro zaručení účinného výkonu práva na volný pohyb osob, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (24) Toto nařízení by mělo nahradit nařízení Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství²,

---

¹ Úř. věst. L 150, 10.6.2008, s. 28.

² Úř. věst. L 74, 27.3.1972, s. 1.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

KAPITOLA I

Definice

Článek 1

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení:
  - a) „základním nařízením“ se rozumí nařízení (ES) č. 883/2004;
  - b) „prováděcím nařízením“ se rozumí toto nařízení; a
  - c) se použijí definice uvedené v základním nařízení.

2. Kromě definic uvedených v odstavci 1 se rozumí:
  - a) „přístupovým místem“ subjekt vykonávající funkce:
    - i) elektronického kontaktního místa;
    - ii) automatického směrování na základě dané adresy; a
    - iii) inteligentního směrování na základě softwaru umožňujícího automatickou kontrolu a směrování (například aplikace umělé inteligence) nebo zásah člověka;
  - b) „styčným místem“ subjekt, který je určen příslušným orgánem členského státu pro jednu nebo více oblastí sociálního zabezpečení uvedených v článku 3 základního nařízení, aby odpovídal na žádosti o informace a o pomoc za účelem použití základního nařízení a prováděcího nařízení, a který má plnit úkoly podle hlavy IV prováděcího nařízení;
  - c) „dokumentem“ soubor údajů bez ohledu na použitý druh nosiče, které jsou strukturovány takovým způsobem, že je možné je předávat elektronicky, a jejichž předávání je nezbytné, aby základní nařízení a prováděcí nařízení mohla fungovat;
  - d) „strukturovaným elektronickým dokumentem“ dokument strukturovaný ve formátu navrženém pro elektronickou výměnu informací mezi členskými státy;
  - e) „elektronickým přenosem“ přenos údajů pomocí elektronických zařízení pro zpracování údajů (včetně digitální komprese) a využití přenosu po drátě, rádiového přenosu, přenosu optickými technologiemi nebo jakýmkoli jinými elektromagnetickými prostředky;
  - f) „účetní komisí“ subjekt uvedený v článku 74 základního nařízení.

KAPITOLA II

Ustanovení týkající se spolupráce a výměny údajů

Článek 2

Oblast působnosti a pravidla výměny informací mezi institucemi

1. Pro účely prováděcího nařízení jsou výměny informací mezi orgány a institucemi členských států a osobami uvedenými v základním nařízení založeny na zásadách veřejné služby, efektivnosti, aktivní pomoci, rychlého doručování a přístupnosti, včetně elektronické přístupnosti, zejména pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby.
2. Příslušné instituce si neprodleně poskytují nebo vyměňují všechny nezbytné údaje pro stanovení a určení práv a povinností osob, na něž se vztahuje základní nařízení. Přenos takových údajů mezi členskými státy probíhá buď přímo mezi příslušnými institucemi, nebo nepřímo prostřednictvím styčných míst.
3. Pokud určitá osoba omylem předložila informace, dokumenty nebo žádosti instituci na území jiného členského státu, než je ten, v němž se nachází instituce určená v souladu s prováděcím nařízením, musí tato instituce tyto informace, dokumenty nebo žádosti neprodleně postoupit instituci určené v souladu s prováděcím nařízením s uvedením dne, k němuž byly původně předloženy. Tento den je pro posledně jmenovanou instituci závazný. Instituce členského státu však nelze činit odpovědnými v důsledku nečinnosti a ani nelze mít za to, že přijaly rozhodnutí v důsledku nečinnosti způsobené zpožděným předáním informací, dokumentů nebo žádostí institucemi jiného členského státu.
4. Pokud poskytnutí údajů proběhlo nepřímo prostřednictvím styčného místa členského státu určení, lhůty pro projednání žádostí začínají běžet ode dne obdržení žádosti tímto styčným místem, jako by žádost obdržela instituce tohoto členského státu.

Článek 3

Oblast působnosti a pravidla výměny informací mezi dotýčnými osobami a institucemi

1. Členské státy zajistí, aby dotyčné osoby měly přístup k potřebným informacím o změnách vyplývajících ze základního nařízení a z prováděcího nařízení, aby tak mohly uplatnit svá práva. Zajistí rovněž uživatelsky přístupné služby.
2. Osoby, na něž se vztahuje základní nařízení, mají povinnost předat příslušné instituci veškeré informace, dokumenty nebo podpůrné doklady, které jsou nezbytné pro zjištění jejich situace nebo situace jejich rodiny, stanovení nebo zachování jejich práv a povinností a určení použitelných právních předpisů a jejich povinností podle těchto právních předpisů.

3. Při shromažďování, přenosu nebo zpracovávání osobních údajů podle právních předpisů členských států, tyto státy pro účely provádění základního zařízení zajistí, aby dotyčné osoby mohly plně uplatňovat svá práva týkající se ochrany osobních údajů, a to v souladu s předpisy Společenství o ochraně osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
4. Příslušné instituce sdělují informace a vydávají dokumenty dotyčným osobám, a to v míře nezbytné pro použití základního nařízení a prováděcího nařízení, neprodleně a vždy ve lhůtách stanovených právními předpisy daného členského státu.

Příslušná instituce oznámí žadateli, který má bydliště nebo pobývá v jiném členském státě, své rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím styčného místa členského státu bydliště nebo pobytu. Pokud dávky zamítne, uvede rovněž důvod zamítnutí, možnosti a lhůty pro odvolání. Kopie tohoto rozhodnutí se zasílá dalším dotčeným institucím.

Článek 4 ***Formát a způsob předávání údajů***

1. Správní komise stanoví strukturu, obsah a formát dokumentů a strukturovaných elektronických dokumentů, jakož i podmínky jejich předávání.
2. Přenos údajů mezi institucemi nebo styčnými místy se uskutečňuje elektronicky, přímo nebo nepřímo prostřednictvím přístupového místa ve společném zabezpečeném systému, který zaručuje důvěrnost a ochranu předávaných údajů.
3. V komunikaci s dotyčnými osobami využívají příslušné instituce způsoby vhodné pro jednotlivé případy a upřednostňují co největší využívání elektronických prostředků. Správní komise stanoví praktická opatření pro elektronické zasílání informací, dokumentů nebo rozhodnutí dotyčné osobě.

Článek 5 ***Právní síla dokumentů a podpůrných dokladů vydaných v jiném členském státě***

1. Dokumenty vydané institucí členského státu prokazující postavení osoby pro účely základního nařízení a prováděcího nařízení, jakož i podpůrné doklady, na základě kterých byly dokumenty vydány, uzná instituce jiného členského státu, pokud nebyly zrušeny nebo prohlášeny za neplatné členským státem, který je vydal.
2. V případě pochybnosti o platnosti dokumentu nebo správnosti skutečností, které jsou podkladem pro údaje v něm uvedené, instituce členského státu, která obdrží dokument, se obrátí na instituci, jež dokument vydala, se žádostí o nezbytná vyjasnění a popřípadě

o zrušení uvedeného dokumentu. Vydávající instituce opětovně zváží důvody pro vydání příslušného dokumentu a případně tento dokument zruší.

3. Pokud podle odstavce 2 existují pochybnosti o informacích poskytnutých dotčenými osobami, o platnosti dokumentů nebo podpůrných dokladů nebo o správnosti skutečností, na nichž jsou údaje v nich obsažené založeny, přistoupí instituce místa pobytu nebo místa bydliště na žádost příslušné instituce k nezbytnému ověření těchto informací nebo dokumentů, pokud je možné je provést.
4. Pokud nebylo mezi dotčenými institucemi dosaženo shody, může být věc po uplynutí jednoho měsíce následujícího po dni, kdy instituce, která dokument obdržela, podala žádost, předložena prostřednictvím příslušných orgánů správní komisi. Správní komise se pokusí o sblížení rozdílných stanovisek do šesti měsíců ode dne, kdy jí byla věc předložena.

Článek 6

Prozatímní uplatňování právních předpisů a prozatímní poskytování dávek

1. Není-li v prováděcím nařízení stanoveno jinak a mají-li instituce nebo orgány dvou nebo více členských států rozdílná stanoviska k určení použitelných právních předpisů, použijí se na dotčenou osobu prozatímně právní předpisy jednoho z těchto členských států, přičemž pořadí jejich použitelnosti se stanoví takto:
  - a) právní předpisy členského státu, ve kterém osoba skutečně vykonává své zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, pokud je toto zaměstnání nebo samostatná výdělečná činnost vykonávána pouze v jednom členském státě;
  - b) právní předpisy členského státu, na jehož území má dotčená osoba bydliště, vykonává-li zde část své činnosti nebo činností nebo není-li výdělečně činná jako zaměstnanec nebo jako osoba samostatně výdělečně činná;
  - c) právní předpisy členského státu, o jejichž uplatňování bylo požádáno nejdříve, pokud osoba vykonává činnost nebo činnosti ve dvou nebo více členských státech
2. V případě rozdílných stanovisek mezi institucemi nebo orgány dvou nebo více členských států ve věci určení instituce, která by měla poskytnout peněžité nebo věcné dávky, má dotčená osoba, která by v případě neexistence tohoto sporu mohla o dávky žádat, nárok na prozatímní dávky stanovené podle právních předpisů uplatňovaných institucí místa bydliště nebo, nemá-li bydliště na území žádného z dotčených členských států, má nárok na dávky stanovené podle právních předpisů uplatňovaných institucí, které byla její žádost podána nejdříve.

3. Pokud nebylo mezi dotčenými institucemi nebo orgány dosaženo shody, mohou se po uplynutí jednoho měsíce ode dne, kdy vyšla najevo rozdílnost stanovisek uvedená v odstavci 1 a 2, obrátit prostřednictvím příslušných orgánů na správní komisi. Správní komise se pokusí o sblížení rozdílných stanovisek do šesti měsíců ode dne, kdy jí byla věc předložena.
4. Pokud se zjistí, že použitelnými právními předpisy nejsou předpisy členského státu, ve kterém se osoba prozatímně účastní na pojištění, nebo že instituce, která prozatímně poskytla dávky, nebyla příslušnou institucí, je instituce, která byla určena za příslušnou, považována za příslušnou se zpětnou účinností, jakoby k takové rozdílnosti stanovisek nedošlo, nejpozději ode dne vzniku prozatímní účasti na pojištění nebo od prvního prozatímního poskytnutí dotyčných dávek.
5. Instituce, která byla určena za příslušnou, a instituce, která vyplatila prozatímní peněžité dávky nebo obdržela prozatímní odvody pojistného, vyřeší v případě potřeby tam, kde je to vhodné, finanční situaci dotyčné osoby, pokud jde o odvody a prozatímně vyplacené peněžité dávky, v souladu s hlavou IV kapitoly III prováděcího nařízení.

Věcné dávky prozatímně poskytnuté institucí v souladu s odstavcem 2 budou uhrazeny příslušnou institucí v souladu s hlavou IV prováděcího nařízení.

Článek 7

Prozatímní výpočet dávek a odvodů pojistného

1. Není-li v prováděcím nařízení stanoveno jinak, pokud osoba splňuje podmínky pro přiznání dávky nebo odpovídá za odvod pojistného v souladu se základním nařízením, avšak příslušná instituce nemá všechny informace týkající se situace v jiném členském státě, které jsou zapotřebí ke konečnému výpočtu výše této dávky nebo odvodu, pak tato instituce na žádost dotyčné osoby přiznává tuto dávku nebo vypočte výši tohoto odvodu na prozatímním základě, pokud je tento výpočet možný na základě informací, které má tato instituce k dispozici.
2. Výpočet výše příslušné dávky nebo odvodu se provede znovu poté, jakmile jsou dotčené instituci poskytnuty veškeré nezbytné podpůrné doklady nebo dokumenty.

KAPITOLA III

Další obecná prováděcí pravidla k základnímu nařízení

Článek 8

Správní ujednání mezi dvěma nebo více členskými státy

1. Ustanovení prováděcího nařízení nahrazují ustanovení obsažená v ujednáních o používání úmluv uvedených v čl. 8 odst. 1 základního nařízení, kromě ustanovení ujednání týkajících se úmluv uvedených v příloze II základního nařízení, pokud jsou ustanovení uvedených ujednání uvedena v příloze 1 prováděcího nařízení.
2. Členské státy mohou mezi sebou uzavřít, je-li to nutné, ujednání o používání úmluv uvedených v čl. 8 odst. 2 základního nařízení, nedotknou-li se tato ujednání nepříznivě práv a povinností dotyčných osob a jsou-li uvedena v příloze 1 prováděcího nařízení.

Článek 9

Další postupy mezi orgány a institucemi

1. Dva nebo více členských států nebo jejich příslušné orgány se mohou dohodnout na dalších postupech, než jsou postupy stanovené prováděcím nařízením, nedotknou-li se tyto postupy nepříznivě práv a povinností dotyčných osob.
2. Dohody uzavřené za tímto účelem se oznámí správní komisi a uvedou se v příloze 1 prováděcího nařízení.
3. Ustanovení obsažená v prováděcích dohodách uzavřených mezi dvěma či více členskými státy za stejným účelem jako dohody uvedené v odstavci 2 nebo těmito dohodám podobné, jež jsou v platnosti v den předcházející dni vstupu prováděcího nařízení v platnost a jsou uvedeny v příloze 5 nařízení (EHS) č. 574/72, se mezi těmito členskými státy použijí i nadále, pokud jsou rovněž uvedeny v příloze 1 prováděcího nařízení.

Článek 10

Vyloučení souběhu dávek

Bez ohledu na jiná ustanovení základního nařízení, pokud jsou dávky náležející na základě právních předpisů dvou nebo více členských států vzájemně sníženy, pozastaveny nebo odňaty, jsou částky, které by nebyly zaplacený v případě přísného použití pravidel pro snížení, pozastavení nebo odnětí stanovených právními předpisy dotčených členských států, vyděleny počtem dávek podléhajících snížení, pozastavení nebo odnětí

Článek 11

Prvky pro určení bydliště

1. Pokud existují rozdílná stanoviska institucí dvou nebo více členských států, pokud jde o určení bydliště osoby, na kterou se vztahuje základní nařízení, stanoví instituce vzájemnou dohodou střed zájmu dotčené osoby, a to na základě celkového posouzení veškerých dostupných a významných informací o skutečnostech, které mohou zahrnovat podle okolností:
  - a) délku a nepřetržitost přítomnosti na území dotčených členských států;
  - b) osobní situaci dané osoby, včetně:
    - i) povahy a konkrétních znaků všech vykonávaných činností, zejména místa, kde se činnost obvykle vykonává, stability činnosti a doby platnosti každé pracovní smlouvy;
    - ii) rodinné situace dané osoby a jejích rodinných vazeb;
    - iii) vykonávání jakýchkoli nevýdělečných činností;
    - iv) v případě studentů zdroje jejich příjmu;
    - v) situace týkající se bydlení dané osoby, zejména nakolik je toto bydlení trvalé;
    - vi) členského státu, v němž je daná osoba považována za daňového rezidenta.
2. Pokud různá kritéria založená na příslušných skutečnostech, jak je uvedeno v odstavci 1, neumožní dotčeným institucím dosažení dohody, považuje se pro stanovení jejího skutečného místa bydliště za rozhodující záměr dotčené osoby, jak se jeví z těchto skutečností a okolností, zejména pak z důvodů, které vedly dotčenou osobu k tomu, aby se přestěhovala.

Článek 12

Sčítání dob

1. Pro účely článku 6 základního nařízení se příslušná instituce obrátí na instituce členských států, jejichž právní předpisy se na dotčenou osobu také vztahovaly, aby určila všechny doby získané podle těchto právních předpisů.
2. Doby pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získané podle právních předpisů jednoho členského státu se přičtou k dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, pokud je to nezbytné pro účely článku 6 základního nařízení a pokud se tyto doby nepřekrývají.
3. Pokud se doba pojištění nebo bydlení získaná v souladu s povinným pojištěním podle právních předpisů jednoho členského státu kryje s dobou dobrovolného nebo dobrovolného pokračujícího pojištění získanou podle právních předpisů jiného členského státu, vezme se v úvahu jen získaná doba povinného pojištění.

4. Pokud se doba pojištění nebo bydlení, která je jiná než doba rovnocenná získaná podle právních předpisů jednoho členského státu, kryje se s dobou získanou podle právních předpisů jiného členského státu, vezme se v úvahu jen doba jiná než doba rovnocenná.
5. Jakoukoli dobu, která je považována za rovnocennou s dobou pojištění na základě právních předpisů dvou nebo více členských států, bere v úvahu pouze instituce členského státu, podle jehož právních předpisů byla dotyčná osoba před uvedenou dobou naposledy povinně pojištěna. V případě, že dotyčná osoba nebyla před uvedenou dobou povinně pojištěna podle právních předpisů členského státu, posledně jmenovaná doba bude zohledněna institucí členského státu, podle jehož právních předpisů byla dotyčná osoba poprvé po uvedené době povinně pojištěna.
6. Pokud není možné určit přesně období, ve kterém byly určité doby pojištění nebo bydlení podle právních předpisů jednoho členského státu získány, předpokládá se, že tyto doby pojištění nebo bydlení se nepřekrývají s dobami pojištění nebo bydlení získanými podle právních předpisů jiného členského státu a vezmou se přiměřeně v úvahu, pokud je to výhodné pro dotyčnou osobu.

Článek 13 **Pravidla pro přepočítání dob**

1. Pokud jsou doby získané podle právních předpisů jednoho členského státu vyjádřeny v jednotkách odlišných od jednotek používaných právními předpisy jiného členského státu, provede se přepočítání nezbytné pro účely sčítání podle článku 6 základního nařízení na základě těchto pravidel:
  - a) Doba, která se použije jako základ pro přepočítání, je doba sdělená institucí členského státu, na základě jehož právních předpisů byla tato doba získána.
  - b) V případě systémů, kdy jsou doby vyjádřené ve dnech, přepočítání ze dnů na jiné jednotky a opačně, jakož i mezi odlišnými systémy založenými na dnech, se uskuteční v souladu s touto tabulkou:

System založený na	1 den odpovídá	1 týden odpovídá	1 měsíc odpovídá	1 čtvrtletí odpovídá	Maximální počet dnů v jednom kalendářním roce
5 dnů	9 hodinám	5 dnům	22 dnům	66 dnům	264 dnů
6 dnů	8 hodinám	6 dnům	26 dnům	78 dnům	312 dnů
7 dnů	6 hodinám	7 dnům	30 dnům	90 dnům	360 dnů

- c) V případě systémů, v nichž jsou doby vyjádřeny v jiných jednotkách než ve dnech,
- i) tři měsíce nebo třináct týdnů odpovídá jednomu čtvrtletí a opačně;
  - ii) jeden rok odpovídá čtyřem čtvrtletím, 12 měsícům nebo 52 týdnům a opačně;
  - iii) pro přepočtení týdnů na měsíce a opačně se týdny a měsíce přepočtou na dny v souladu s pravidly pro přepočtení pro systémy založené na šesti dnech v tabulce v písmenu b).
- d) V případě dob vyjádřených ve zlomcích jsou tyto údaje přepočteny na nejbližší nižší celou jednotku za použití pravidel stanovených v písmenech b) a c). V případě, že dotyčný systém není založen na čtvrtletích, jsou roky vyjádřené ve zlomcích přepočteny na měsíce.
- e) Pokud je výsledkem přepočtu podle tohoto odstavce zlomek dané jednotky, za výsledek přepočtu podle tohoto odstavce bude považována nejbližší vyšší celá jednotka.
2. Použití odstavce 1 nesmí vést při celkovému součtu dob pojištění získaných během jednoho kalendářního roku k výsledku, který je vyšší než počet dnů uvedený v posledním sloupci tabulky v odst. 1 písm. b) nebo padesát dva týdnů nebo dvanáct měsíců nebo čtyři čtvrtletí.
- Pokud doby, které mají být přepočítány, odpovídají maximální roční výši dob podle právních předpisů členských států, ve kterých byly získány, použití odstavce 1 nesmí vést v rámci jednoho kalendářního roku k době kratší, než je možné roční maximum dob stanovených podle příslušných právních předpisů.
3. Přepočtení se provede buď v rámci jediné operace pokrývající veškeré doby, které byly sděleny jakožto celek, nebo pro každý jednotlivý rok, pokud byly tyto doby sděleny na ročním základě.
4. Instituce, která sdělí doby vyjádřené ve dnech, zároveň uvede, zda systém, který spravuje, je založen na pěti dnech, šesti dnech nebo sedmi dnech.

HLAVA II

URČENÍ POUŽITELNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Článek 14

Podrobnosti týkající se článků 12 a 13 základního nařízení

1. Pro účely čl. 12 odst. 1 základního nařízení, „osoba, která jako zaměstnanec provozuje v členském státě činnost jménem zaměstnavatele, jenž zde běžně vykonává své činnosti, a která je tímto zaměstnavatelem vyslána do jiného členského státu“ zahrnuje osobu, která byla zaměstnána s cílem vyslání do jiného členského státu, pokud se na tuto dotyčnou osobu bezprostředně před zahájením jejího zaměstnání již vztahují právní předpisy členského státu, ve kterém je usazen její zaměstnavatel.
2. Pro účely čl. 12 odst. 1 základního nařízení se slovy „jenž zde běžně vykonává své činnosti“ rozumí zaměstnavatel, který obvykle vykonává podstatné činnosti jiné než čistě vnitřní řídicí činnosti na území členského státu, v němž je usazený, se zohledněním veškerých kritérií, která charakterizují činnosti vykonávané dotyčným podnikem. Příslušná kritéria musí odpovídat konkrétní charakteristice každého zaměstnavatele a skutečné povaze vykonávaných činností.
3. Pro účely čl. 12 odst. 2 základního nařízení se slovy „která obvykle provozuje samostatnou výdělečnou činnost“ rozumí osoba, která obvykle vykonává podstatné činnosti na území členského státu, v němž je usazená. Tato osoba musí zejména provozovat svou činnost již nějakou dobu před datem, kdy si přeje využít ustanovení výše uvedeného článku a v členském státě, kde je usazena, musí během jakéhokoli období dočasné činnosti v jiném členském státě, nadále splňovat nezbytné předpoklady pro výkon své činnosti tak, aby byla schopna v této činnosti po svém návratu pokračovat.
4. Pro účely čl. 12 odst. 2 základního nařízení je kritériem pro určení toho, zda je činnost, kterou osoba samostatně výdělečně činná bude provozovat v jiném členském státě, „podobná“ samostatné výdělečné činnosti obvykle provozované, skutečná povaha činnosti spíše než její případné označení za zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost jiným členským státem.
5. Pro účely čl. 13 odst. 1 základního nařízení se osobou, „která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech“, rozumí zejména osoba, která:
  - a) při zachování své činnosti v jednom členském státě zároveň vykonává oddělenou činnost na území jednoho nebo více členských států bez ohledu na dobu trvání nebo charakter této oddělené činnosti;

- b) vykonává nepřetržitě střídavé činnosti, s výjimkou okrajových činností, ve dvou nebo více členských státech bez ohledu na četnost nebo pravidelnost takového střídání činností.
6. Pro účely čl. 13 odst. 2 základního nařízení se osobou, „která obvykle pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná ve dvou nebo více členských státech“ rozumí zejména osoba, která souběžně nebo střídavě vykonává jednu nebo více oddělených samostatných výdělečných činností, bez ohledu na povahu těchto činností, ve dvou nebo více členských státech.
  7. Pro účely odlišení činností podle odstavců 5 a 6 od situací popsaných v čl. 12 odst. 1 a 2 základního nařízení je rozhodující doba trvání činnosti v jednom nebo více členských státech (ať už jde o činnost trvalé, ad hoc nebo dočasné povahy). Pro tyto účely se provádí celkové posouzení všech příslušných skutečností, v případě zaměstnané osoby zejména včetně místa výkonu práce, jak je definováno v pracovní smlouvě.
  8. Pro účely čl. 13 odst. 1 a 2 základního nařízení se slovy „podstatná část zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti“ vykonávaná v členském státě rozumí, že je zde vykonávána kvantitativně podstatná část všech činností zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, aniž by se nutně jednalo o hlavní část těchto činností.

Pro určení toho, zda je podstatná část činností vykonávána v členském státě, budou zohledněna tato orientační kritéria:

- a) v případě zaměstnanecké činnosti pracovní doba nebo odměna; a
- b) v případě samostatné výdělečné činnosti obrat, pracovní doba, počet poskytnutých služeb nebo příjem.

Podíl nižší než 25 % dle výše uvedeného kritéria je v rámci celkového hodnocení ukazatelem toho, že v příslušném členském státě podstatná část činností vykonávána není.

9. Pro účely čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení je „střed zájmu“ činností osoby samostatně výdělečně činné stanoven s ohledem na všechna hlediska profesních činností dotyčné osoby, zejména místo, kde se nachází stálé a trvalé sídlo podnikání dotyčné osoby, obvyklá povaha nebo doba trvání vykonávaných činností, počet poskytnutých služeb a záměr dotyčné osoby vyplývající ze všech okolností.
10. Pro stanovení použitelných právních předpisů podle odstavců 8 a 9 zohlední příslušné instituce situaci předpokládanou pro období následujících 12 kalendářních měsíců.
11. V případě, že osoba jako zaměstnanec provozuje ve dvou nebo více členských státech činnost jménem zaměstnavatele usazeného mimo území Unie, a pokud má tato osoba bydliště v členském státě, aniž by v něm vykonávala podstatnou činnost, vztahují se na ni právní předpisy členského státu bydliště.

Článek 15

Provádění čl. 11 odst. 3 písm. b) a d), čl. 11 odst. 4 a článku 12 základního nařízení (týkající se poskytování informací dotčených institucí)

1. Není-li v článku 16 prováděcího nařízení stanoveno jinak, v případě, že osoba vykonává svou činnost v jiném členském státě, než je členský stát příslušný podle hlavy II základního nařízení, informuje o tom zaměstnavatel, nebo v případě osoby, která nevykonává činnost jakožto zaměstnanec, tato osoba sama, příslušnou instituci členského státu, jehož právní předpisy se na ni vztahují, a to pokud možno předem. Tato instituce neprodleně zpřístupní dotčené osobě a instituci určené příslušným orgánem členského státu, ve kterém je činnost provozována, informace týkající se použitelných právních předpisů vztahujících se na dotčenou osobu v souladu s čl. 11 odst. 3 písm. b) nebo článkem 12 základního nařízení.
2. Odstavec 1 se použije obdobně i na osoby, na které se vztahuje čl. 11 odst. 3 písm. d) základního nařízení.
3. Zaměstnavatel ve smyslu čl. 11 odst. 4 základního nařízení, jehož zaměstnanec vykonává práci na palubě plavidla plujícího pod vlajkou jiného členského státu, informuje o této činnosti příslušnou instituci členského státu, jehož právní předpisy se na ni vztahují, a to pokud možno předem. Informace o použitelných právních předpisech vztahujících se na dotčenou osobu tato instituce neprodleně zpřístupní podle čl. 11 odst. 4 základního nařízení instituci určené příslušnými orgány členského státu, pod jehož vlajkou pluje plavidlo, na kterém dotčený zaměstnanec vykonává svou činnost.

Článek 16

Provádění článku 13 základního nařízení

1. Osoba, která vykonává činnosti ve dvou nebo více členských státech, o tom uvědomí instituci určenou příslušným orgánem členského státu, v němž má své bydliště.
2. Určená instituce místa bydliště, neprodleně určí právní předpisy použitelné na dotčenou osobu s ohledem na článek 13 základního nařízení a článek 14 prováděcího nařízení. Toto určení bude jen prozatímní. Tato instituce informuje určené instituce jednotlivých členských států, v nichž je činnost vykonávána, o svém prozatímním určení.
3. Prozatímní určení použitelných právních předpisů, jak je stanoveno v odstavci 2, se stane konečným do dvou měsíců od uvědomění institucí určených příslušnými orgány dotčeného členského státu o tomto určení v souladu s odstavcem 2, pokud právní předpisy již nebyly s konečnou platností určeny na základě odstavce 4, nebo pokud alespoň jedna dotčená instituce nesdělí instituci určené příslušným orgánem členského státu bydliště do konce této dvouměsíční lhůty, že určení ještě nemůže přijmout nebo že v této věc zaujala odlišné stanovisko.

4. Pokud je z důvodu panující nejistoty o určení použitelných právních předpisů vyžadován kontakt mezi institucemi nebo orgány dvou nebo více členských států, na žádost jedné nebo více institucí určených příslušnými orgány daného členského státu nebo samotných příslušných orgánů, jsou právní předpisy vztahující se na dotyčnou osobu určeny společnou dohodou, s ohledem na článek 13 základního nařízení a na příslušná ustanovení článku 14 prováděcího nařízení.

V případě rozdílných stanovisek institucí a dotčených příslušných orgánů, budou tyto orgány usilovat o dohodu v souladu s výše uvedenými podmínkami a použije se článek 6 prováděcího nařízení.

5. Příslušná instituce členského státu, jejíž právní předpisy jsou určeny jako použitelné, ať už prozatímně nebo s konečnou platností, uvědomí neprodleně dotyčnou osobu.
6. Pokud dotyčná osoba neposkytne informace uvedené v odstavci 1, použije se tento článek na podnět instituce určené příslušným orgánem členského státu, v němž má tato osoba bydliště, jakmile je tento orgán obeznámen o situaci dotyčné osoby, případně prostřednictvím jiné dotčené instituce.

Článek 17

Provádění článku 15 základního nařízení

Smluvní zaměstnanci Evropských společenství uplatní své právo volby stanovené v článku 15 základního nařízení v době uzavření pracovní smlouvy. Orgán zmocněný k uzavření takové smlouvy uvědomí určenou instituci členského státu, jehož právní předpisy si smluvní zaměstnanec Evropských společenství zvolí.

Článek 18

Provádění článku 16 základního nařízení

Zaměstnavatel nebo dotyčná osoba podá žádost o výjimky z článků 11 až 15 základního nařízení, pokud možno předem, příslušnému orgánu nebo subjektu určenému tímto orgánem členského státu, jehož právní předpisy požaduje dotyčný zaměstnanec nebo dotyčná osoba použít.

Článek 19

Informování dotyčných osob a zaměstnavatelů

1. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se stanou použitelnými podle hlavy II základního nařízení, uvědomí dotyčnou osobu a tam, kde je to vhodné, jejího nebo její zaměstnavatele o povinnostech stanovených v uvedených právních předpisech. Poskytne jim nezbytnou pomoc při plnění formalit požadovaných těmito právními předpisy.

2. Na žádost dotyčné osoby nebo zaměstnavatele příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné podle hlavy II základního nařízení, potvrdí, že jsou tyto právní předpisy použitelné, a tam, kde je to vhodné, uvede, do jakého dne a za jakých podmínek.

Článek 20 ***Spolupráce mezi institucemi***

1. Příslušné instituce sdělí příslušné instituci členského státu, jehož právní předpisy jsou na osobu podle hlavy II základního nařízení použitelné, všechny informace nezbytné pro stanovení dne, kterým se uvedené právní předpisy stávají použitelnými, a odvody, za jejichž placení jsou na základě těchto právních předpisů odpovědné osoba nebo její zaměstnavatel či zaměstnavatelé.
2. Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se stanou použitelnými na osobu podle hlavy II základního nařízení, uvědomí instituci určenou příslušným orgánem členského státu, jehož právní předpisy se na osobu naposledy vztahovaly, a uvede den, od kterého se tyto předpisy použijí na dotyčnou osobu.

Článek 21 ***Povinnosti zaměstnavatele***

1. Zaměstnavatel, který má sídlo nebo místo podnikání mimo území příslušného členského státu, musí splnit všechny povinnosti stanovené právními předpisy, které jsou na jeho zaměstnance použitelné, zejména povinnost platit odvody stanovené těmito právními předpisy, jako kdyby měl sídlo nebo místo podnikání v příslušném členském státě.
2. Zaměstnavatel, který nemá místo podnikání v členském státě, jehož právní předpisy jsou použitelné, může se zaměstnancem uzavřít dohodu o tom, že zaměstnanec bude plnit povinnosti zaměstnavatele týkající se placení odvodů jeho jménem, aniž jsou dotčeny základní povinnosti zaměstnavatele. Zaměstnavatel zašle oznámení o takovém ujednání příslušné instituci tohoto členského státu.

HLAVA III

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O RŮZNÝCH DRUZÍCH DÁVEK

KAPITOLA I

Dávky v nemoci, mateřství a rovnocenné otcovské dávky

Článek 22

Obecná prováděcí pravidla

1. Příslušné orgány nebo instituce zajistí, aby byly pojištěným osobám k dispozici veškeré nezbytné informace týkající se postupů a podmínek poskytování věcných dávek, pokud jsou tyto dávky pobírány na území jiného členského státu, než je členský stát příslušné instituce.
2. Bez ohledu na čl. 5 písm. a) základního nařízení může povinnost nést náklady na dávky podle článku 22 základního nařízení přejít na členský stát pouze tehdy, pokud pojištěná osoba požádala o důchod podle právních předpisů tohoto členského státu, nebo pokud v souladu s články 23 až 30 základního nařízení pobírá pojištěná osoba důchod podle právních předpisů tohoto členského státu.

Článek 23

Systém použitelný v případě existence více systémů v členském státě bydliště nebo pobytu

Pokud právní předpisy členského státu bydliště nebo pobytu zahrnují více než jeden systém nemocenského, mateřského a otcovského pojištění pro více kategorií pojištěných osob, jsou ustanoveními použitelnými na základě článku 17, čl. 19 odst. 1, článků 20, 22, 24 a 26 základního nařízení ustanovení právních předpisů týkající se všeobecného systému pro zaměstnané osoby.

Článek 24

Bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě

1. Pro účely článku 17 základního nařízení jsou pojištěná osoba nebo její rodinní příslušníci povinni se zaregistrovat u instituce místa bydliště. Jejich nárok na věcné dávky v členském státě bydliště musí být potvrzen dokumentem vydaným příslušnou institucí na žádost pojištěné osoby nebo na žádost instituce místa bydliště.

2. Dokument uvedený v odstavci 1 zůstává v platnosti, dokud příslušná instituce neinformuje instituci místa bydliště o jeho zrušení.

Instituce místa bydliště uvědomí příslušnou instituci o každé registraci podle odstavce 1 a o všech změnách nebo o zrušení této registrace.

3. Tento článek se použije obdobně na osoby uvedené v člancích 22, 24, 25 a 26 základního nařízení.

Článek 25

Pobyt v jiném členském státě než v příslušném členském státě

A) Postup a rozsah nároku

1. Pro účely článku 19 základního nařízení předloží pojištěná osoba poskytovatel zdravotní péče v členském státě pobytu dokument vydaný její příslušnou institucí potvrzující její nárok na věcné dávky. Nemá-li pojištěná osoba takový dokument k dispozici, obrátí se instituce místa pobytu na žádost nebo v jiných nutných případech na příslušnou instituci, aby tento dokument získala.
2. Tento dokument potvrzuje, že pojištěná osoba má nárok na věcné dávky v souladu s podmínkami stanovenými v článku 19 základního nařízení za stejných podmínek, jako jsou podmínky vztahující se na osoby pojištěné podle právních předpisů členského státu pobytu.
3. Věcné dávky uvedené v čl. 19 odst. 1 základního nařízení se vztahují k věcným dávkám poskytovaným v členském státě pobytu v souladu s jeho právními předpisy a nezbytným ze zdravotních důvodů s cílem zabránit tomu, aby byla pojištěná osoba nucena vrátit se před koncem plánované doby pobytu do příslušného členského státu, aby se zde podrobila nezbytnému léčení.

B) Postup a pravidla úhrady a náhrady věcných dávek

4. Jestliže pojištěná osoba skutečně nesla náklady na veškeré věcné dávky poskytované podle článku 19 základního nařízení nebo jejich část a pokud právní předpisy používané institucí místa pobytu umožňují náhrady těchto nákladů pojištěné osobě, může tato osoba zaslat žádost o náhradu instituci místa pobytu. V takovém případě uvedená instituce této osobě přímo nahradí částku nákladů odpovídající těmto dávkám v mezích a za podmínek sazeb náhrad stanovených v právních předpisech, které uplatňuje.

5. Nebylo-li o náhradu těchto nákladů požádáno přímo u instituce místa pobytu, nahradí vzniklé náklady dotyčné osobě příslušná instituce v souladu se sazbami náhrad uplatňovanými institucí místa pobytu nebo v souladu s částkami, které by se nahrazovaly institucí místa pobytu, pokud by se v daném případě použil článek 62 prováděcího nařízení.

Instituce místa pobytu poskytne příslušné instituci na její žádost veškeré nezbytné informace o těchto sazbách nebo částkách.

6. Odchylně od odstavce 5 může příslušná instituce přistoupit k náhradě vzniklých nákladů v mezích a na základě sazeb náhrad stanovených v právních předpisech, které uplatňuje, jestliže pojištěná osoba souhlasila s tím, že se na ni toto ustanovení použije.
7. Nestanoví-li právní předpisy členského státu pobytu v dotyčném případě náhradu podle odstavců 4 a 5, může příslušná instituce uhradit příslušné náklady v mezích a za podmínek sazeb náhrad stanovených v právních předpisech, které uplatňuje, aniž je nezbytný souhlas pojištěné osoby.
8. Náhrada poskytnutá pojištěné osobě nesmí být v žádném případě vyšší než částka nákladů, které jí ve skutečnosti vznikly.
9. Pokud se jedná o velké výdaje, může příslušná instituce vyplatit pojištěné osobě přiměřenou zálohu, jakmile tato osoba podá u instituce žádost o náhradu.

C) Rodinní příslušníci

10. Odstavce 1 až 9 se použijí obdobně i na rodinné příslušníky pojištěné osoby.

Článek 26 **Plánované léčení**

A) Povolovací řízení

1. Pro účely čl. 20 odst. 1 základního nařízení je pojištěná osoba povinna předložit instituci místa pobytu dokument vydaný příslušnou institucí. Pro účely tohoto článku se příslušnou institucí rozumí instituce, která nese náklady na plánované léčení; v případech uvedených v čl. 20 odst. 4 a čl. 27 odst. 5 základního nařízení, kdy jsou věcné dávky poskytované v členském státě bydliště hrazeny na základě pevně stanovených částek, se příslušnou institucí rozumí instituce místa bydliště.

2. Pokud pojištěná osoba nemá v příslušném členském státě bydliště, požádá o povolení instituci místa bydliště, která ji neprodleně předá příslušné instituci.

V tomto případě instituce místa bydliště v prohlášení potvrdí, zda jsou v členském státě bydliště splněny podmínky stanovené v čl. 20 odst. 2 druhé větě základního nařízení.

Příslušná instituce může odmítnout vydat požadované povolení pouze tehdy, pokud v souladu s posouzením institucí místa bydliště nejsou podmínky stanovené v čl. 20 odst. 2 druhé větě základního nařízení v členském státě bydliště pojištěné osoby splněny nebo pokud může být stejné léčení poskytnuto v příslušném členském státě samotném, a to ve lhůtě lékařsky odůvodnitelné a s ohledem na aktuální zdravotní stav a pravděpodobný průběh nemoci dotyčné osoby.

Příslušná instituce informuje instituci místa bydliště o svém rozhodnutí.

Pokud příslušná instituce v rámci lhůt stanovených vnitrostátními právními předpisy neodpoví, považuje se povolení za udělené.

3. Pokud pojištěná osoba, která nemá v příslušném členském státě bydliště, potřebuje neodkladné a životně důležité léčení a povolení nelze v souladu s čl. 20 odst. 2 druhou větou základního nařízení odmítnout, udělí povolení jménem příslušné instituce instituce místa bydliště a příslušnou instituci neprodleně informuje.

Příslušná instituce je povinna akceptovat lékařský nález a postupy léčení v souvislosti s potřebou neodkladného a životně důležitého léčení, o nichž rozhodnou lékaři uznaní institucí místa bydliště, která vydává povolení.

4. Příslušná instituce si ponechává právo dát kdykoli během postupu udělování povolení pojištěnou osobu v členském státě pobytu nebo bydliště vyšetřit lékařem podle své vlastní volby.
5. Aniž je dotčeno jakékoli rozhodnutí o povolení, instituce místa pobytu informuje příslušnou instituci, pokud se zdá z lékařského hlediska vhodné doplnit léčení, na které se stávající povolení vztahuje.

B) Úhrada nákladů na věcné dávky vzniklých pojištěné osobě

6. Aniž je dotčen odstavec 7, použijí se čl. 25 odst. 4 a 5 prováděcího nařízení obdobně.
7. Pokud pojištěná osoba sama skutečně nesla veškeré náklady na povolenou lékařskou péči nebo jejich část a pokud jsou náklady, které je příslušná instituce povinna instituci místa pobytu nebo pojištěné osobě podle odstavce 6 uhradit (skutečné náklady), nižší než náklady, které by musela za stejnou péči uhradit

v příslušném členském státě (pomyslné náklady), uhradí příslušná instituce na požádání náklady na péči vzniklé pojištěné osobě až do výše, o kterou jsou pomyslné náklady vyšší než skutečné náklady. Uhrazená částka nesmí nicméně přesáhnout náklady, které pojištěné osobě ve skutečnosti vznikly, a může zohlednit částku, kterou by pojištěná osoba musela zaplatit, pokud by léčení bylo poskytnuto v příslušném členském státě.

C) Úhrada cestovních výdajů a výdajů za pobyt v souvislosti s plánovaným léčením

8. V případě, že vnitrostátní právní předpisy příslušné instituce stanoví náhradu cestovních výdajů a výdajů za pobyt, které nelze oddělit od léčení pojištěné osoby, přebírá tato instituce udělením povolení k léčení v jiném členském státě dané náklady za dotyčnou osobu a v případě potřeby za osobu, která ji musí doprovázet.

D) Rodinní příslušníci

9. Odstavce 1 až 8 se použijí obdobně i na rodinné příslušníky pojištěné osoby.

Článek 27

Peněžité dávky týkající se pracovní neschopnosti v případě pobytu nebo bydliště v členském státě jiném než příslušném členském státě

A) Postup, který má dodržovat pojištěná osoba

1. Pokud právní předpisy příslušného členského státu vyžadují, aby pojištěná osoba k získání nároku na peněžité dávky v pracovní neschopnosti podle čl. 21 odst. 1 základního nařízení předložila potvrzení, požádá pojištěná osoba lékaře členského státu bydliště, který posoudil její zdravotní stav, o potvrzení o její pracovní neschopnosti a pravděpodobné době jejího trvání.
2. Pojištěná osoba toto potvrzení zašle příslušné instituci ve lhůtě stanovené právními předpisy příslušného členského státu.
3. Pokud lékaři poskytující léčení v členském státě bydliště nevydávají potvrzení o pracovní neschopnosti a pokud se taková osvědčení podle právních předpisů příslušného členského státu požadují, obrátí se dotyčná osoba přímo na instituci místa bydliště. Tato instituce neprodleně zajistí lékařské posouzení pracovní neschopnosti dané osoby a vydání osvědčení podle odstavce 1. Toto potvrzení se neprodleně předá příslušné instituci.
3. Předání dokumentu uvedeného v odstavcích 1, 2 a 3 nezabavuje pojištěnou osobu povinností stanovených použitelnými právními předpisy, zvláště vůči jejímu

zaměstnavateli. Je-li to vhodné, mohou zaměstnavatel nebo příslušná instituce vyzvat zaměstnance, aby se účastnil činností zaměřených na podporu nebo pomoc při jeho návratu do zaměstnání.

B) Postup, který má dodržovat instituce členského státu bydliště

5. Na žádost příslušné instituce provede instituce místa bydliště veškeré nezbytné administrativní kontroly nebo lékařské prohlídky dotyčné osoby v souladu s právními předpisy uplatňovanými touto institucí místa bydliště. Zprávu vyšetřujícího lékaře, která se týká zejména pravděpodobné délky pracovní neschopnosti, předá instituce místa bydliště neprodleně příslušné instituci.

C) Postup, který má dodržovat příslušná instituce

6. Příslušná instituce si ve všech případech vyhrazuje právo nechat pojištěnou osobu vyšetřit lékařem podle svého výběru.
7. Aniž je dotčen čl. 21 odst. 1 druhá věta základního nařízení, vyplatí příslušná instituce peněžité dávky přímo dotyčné osobě a v případě potřeby to oznámí instituci místa bydliště.
8. Pro účely čl. 21 odst. 1 základního nařízení mají údaje uvedené v potvrzení o pracovní neschopnosti pojištěné osoby vydaném v jiném členském státě na základě lékařských nálezů vyšetřujícího lékaře nebo instituce stejnou právní hodnotu jako potvrzení vydané v příslušném členském státě.
9. Jestliže příslušná instituce rozhodne, že poskytnutí peněžitých dávek zamítne, oznámí své rozhodnutí pojištěné osobě a zároveň o tom uvědomí instituci místa bydliště.

D) Postup v případě pobytu v jiném členském státě než v příslušném členském státě

10. Odstavce 1 až 9 se použijí obdobně, pokud pojištěná osoba pobývá v jiném členském státě než v příslušném členském státě.

Článek 28

Peněžité dávky dlouhodobé péče v případě pobytu nebo bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě

A) Postup, který má dodržovat pojištěná osoba

1. K uplatnění nároku na peněžité dávky dlouhodobé péče podle čl. 21 odst. 1 základního nařízení se pojištěná osoba obrátí na příslušnou instituci. Příslušná instituce o tom v případě potřeby informuje instituci místa bydliště.

B) Postup, který má dodržovat instituce místa bydliště

2. Na žádost příslušné instituce prošetří instituce místa bydliště stav pojištěné osoby, pokud jde o její potřebu dlouhodobé péče. Příslušná instituce poskytne instituci místa bydliště za účelem tohoto šetření veškeré nezbytné informace.

C) Postup, který má dodržovat příslušná instituce

3. Aby mohla určit míru potřeby dlouhodobé péče, má příslušná instituce právo nechat pojištěnou osobu vyšetřit lékařem nebo jiným odborníkem podle svého výběru.
4. Ustanovení čl. 27 odst. 7 prováděcího nařízení se použijí obdobně.

D) Postup v případě pobytu v jiném členském státě než v příslušném členském státě

5. Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně, pokud pojištěná osoba pobývá v jiném členském státě než v příslušném členském státě.

E) Rodinní příslušníci

6. Odstavce 1 až 5 se použijí obdobně i na rodinné příslušníky pojištěné osoby.

Článek 29

Použití článku 28 základního nařízení

Pokud členský stát, ve kterém bývalý příhraniční pracovník naposledy vykonával svoji činnost, již není příslušným členským státem a pokud bývalý příhraniční pracovník nebo jeho rodinný příslušník do tohoto státu cestuje za účelem pobírání věcných dávek podle článku 28 základního nařízení, musí instituci místa pobytu předložit dokument vydaný příslušnou institucí.

Článek 30

Odvody důchodců

Pobírá-li osoba důchod z více než jednoho členského státu, výše odvodů srážených z veškerých vyplácených důchodů nesmí být v žádném případě vyšší než částka srážená osobě, která pobírá od příslušného členského státu stejně vysoký důchod.

Článek 31

Použití článku 34 základního nařízení

A) Postup, který má dodržovat příslušná instituce

1. Příslušná instituce uvědomí dotyčnou osobu o ustanovení článku 34 základního nařízení, které se týká vyloučení souběhu dávek. Použití takových pravidel musí

osobě, která nemá bydliště na území příslušného členského státu, zajistit nárok na dávky alespoň ve stejné celkové výši nebo hodnotě, na kterou by měla nárok, kdyby měla bydliště v tomto členském státě.

2. Příslušná instituce rovněž informuje instituci místa bydliště nebo pobytu o vyplácení peněžitých dávek dlouhodobé péče, pokud právní předpisy uplatňované institucí místa bydliště nebo pobytu stanoví věcné dávky dlouhodobé péče, které jsou obsaženy v seznamu uvedeném v čl. 34 odst. 2 základního nařízení.

B) Postup, který má dodržovat instituce místa bydliště nebo místa pobytu

3. Po obdržení informací podle odstavce 2 informuje instituce místa bydliště nebo místa pobytu příslušnou instituci neprodleně o všech věcných dávkách dlouhodobé péče určených k těmto účelům poskytnutých dané osobě podle příslušných právních předpisů, a o použitelné sazbě náhrady.
4. Správní komise podle potřeby přijme prováděcí opatření k tomuto článku.

Článek 32

Zvláštní prováděcí opatření

1. Pokud je určitá osoba nebo skupina osob na základě žádosti osvobozena od povinného nemocenského pojištění, a tyto osoby tudíž nejsou zahrnuty do systému nemocenského pojištění, na který se vztahuje základní nařízení, nevzniká instituci jiného členského státu pouze na základě tohoto osvobození povinnost nést náklady na věcné nebo peněžité dávky poskytnuté těmto osobám nebo jejich rodinnému příslušníku podle hlavy III kapitoly I základního nařízení.
2. V případě členských států uvedených v příloze 2 se ustanovení hlavy III kapitoly I základního nařízení týkající se věcných dávek použijí na osoby, které mají nárok na věcné dávky, výhradně na základě zvláštního systému pro úředníky a pouze v rozsahu uvedeném v daném systému.

Instituci jiného členského státu nevzniká pouze na základě těchto důvodů povinnost nést náklady na věcné nebo peněžité dávky poskytnuté těmto osobám nebo jejich rodinným příslušníkům.
3. Pokud osoby uvedené v odstavcích 1 a 2 a jejich rodinní příslušníci mají bydliště v členském státě, v němž nárok na věcné dávky není podmíněn pojištěním nebo činností zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, jsou povinny uhradit v plné výši náklady na věcné dávky poskytnuté v zemi jejich bydliště.

KAPITOLA II

Dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Článek 33

Nárok na věcné dávky a na peněžité dávky v případě bydliště nebo pobytu v jiném členském státě než v příslušném členském státě

1. Pro účely článku 36 základního nařízení se obdobně použijí postupy stanovené v člancích 24 až 27 prováděcího nařízení.
2. Pokud jsou v rámci vnitrostátních právních předpisů členského státu bydliště nebo pobytu poskytovány zvláštní věcné dávky v souvislosti s pracovními úrazy a nemocemi z povolání, instituce tohoto členského státu o tom neprodleně uvědomí příslušnou instituci.

Článek 34

Postup v případě pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, k nimž došlo v jiném členském státě než v příslušném členském státě

1. Dojde-li k pracovnímu úrazu nebo je-li nemoc z povolání lékařem poprvé zjištěna v jiném členském státě než v příslušném členském státě, musí být prohlášení nebo oznámení o pracovním úrazu nebo o nemoci z povolání, pokud ve vnitrostátních právních předpisech takové prohlášení nebo oznámení existuje, vydáno v souladu s právními předpisy příslušného členského státu, aniž by byly případně dotčeny ostatní právní předpisy platné na území členského státu, v němž došlo k pracovnímu úrazu nebo v němž byla poprvé lékařem zjištěna nemoc z povolání, které v takovém případě zůstávají použitelné. Prohlášení nebo oznámení bude zasláno příslušné instituci.
2. Instituce členského státu, na jehož území k pracovnímu úrazu došlo nebo na jehož území byla nemoc z povolání lékařem poprvé zjištěna, zašle příslušné instituci lékařská potvrzení vydaná na území tohoto členského státu.
3. Pokud je v případě úrazu, ke kterému došlo cestou na pracoviště nebo z pracoviště na území jiného členského státu, než je příslušný členský stát, nutné provést vyšetřování na území dříve uvedeného státu s cílem stanovit nárok na příslušné dávky, může příslušná

instituce pro tento účel jmenovat osobu a uvědomit o tom orgány uvedeného členského státu. Instituce ve vzájemné spolupráci posoudí veškeré příslušné údaje a prostudují zprávy a veškeré další dokumenty týkající se úrazu.

4. Po skončení léčení je příslušné instituci na její žádost zaslána podrobná zpráva, k níž jsou přiložena lékařská potvrzení o trvalých následcích úrazu nebo nemoci, a zejména o aktuálním stavu zraněné osoby a o zotavení ze zranění nebo jejich stabilizaci. Příslušné poplatky hradí instituce místa bydliště nebo případně místa pobytu podle tarifů používaných touto institucí na náklady příslušné instituce.
5. Na žádost instituce místa bydliště nebo případně místa pobytu jí příslušná instituce oznámí rozhodnutí určující datum zotavení ze zranění nebo jejich stabilizace, a popřípadě rozhodnutí týkající se poskytování důchodu.

Článek 35

Pochybnosti, zda se jedná o pracovní úraz nebo nemoc z povolání

1. Pokud příslušná instituce zpochybní možnost použití právních předpisů vztahujících se na pracovní úrazy nebo nemoci z povolání podle čl. 36 odst. 2 základního nařízení, uvědomí o tom neprodleně instituci místa bydliště nebo místa pobytu, jež poskytla věcné dávky, které se v tomto případě budou považovat za dávky nemocenského pojištění.
2. Po přijetí konečného rozhodnutí v dané věci o něm příslušná instituce neprodleně uvědomí instituci místa bydliště nebo místa pobytu, která poskytla věcné dávky.

V případě, že se nejedná o pracovní úraz ani nemoc z povolání, věcné dávky budou poskytovány i nadále v rámci nemocenského pojištění, pokud na ně má dotyčná osoba nárok.

V případě, že se jedná o pracovní úraz nebo nemoc z povolání, se věcné dávky v nemoci poskytované příslušné osobě považují za dávky při pracovním úrazu nebo v nemoci z povolání ode dne, kdy byl lékařem poprvé zjištěn pracovní úraz nebo nemoc z povolání.

3. Obdobně se použije čl. 6 odst. 5 druhý pododstavec prováděcího nařízení.

Článek 36

Postup v případě vystavení nebezpečí nemoci z povolání ve více členských státech

1. V případě uvedeném v článku 38 základního nařízení se prohlášení nebo oznámení o nemoci z povolání zasílá příslušné instituci pro nemoci z povolání toho státu, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba naposledy vykonávala činnost, která může danou nemoc

vyvolat. Zjistí-li instituce, které bylo prohlášení nebo oznámení zasláno, že činnost, která může danou nemoc z povolání vyvolat, byla naposledy vykonávána podle právních předpisů jiného členského státu, zašle prohlášení nebo oznámení a všechna doprovodná potvrzení odpovídající instituci tohoto členského státu.

2. Zjistí-li instituce členského státu, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba naposledy vykonávala činnost, která může vyvolat danou nemoc z povolání, že dotyčná osoba nebo její pozůstalí nespĺňují podmínky těchto právních předpisů, mimo jiné proto, že dotyčná osoba v uvedeném členském státě nevykonávala činnost, která vyvolala nemoc z povolání, nebo proto, že uvedený členský stát neuznává danou nemoc za nemoc z povolání, zašle tato instituce neprodleně instituci toho členského státu, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba dříve vykonávala činnost, která může vyvolat danou nemoc z povolání, prohlášení nebo oznámení a všechna doprovodná potvrzení, včetně nálezů a lékařských zpráv vyhotovených dříve uvedenou institucí.
3. V případě potřeby postupují instituce postupem uvedeným v odstavci 2 zpět až k odpovídající instituci členského státu, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba poprvé vykonávala činnost, která může vyvolat danou nemoc z povolání.

Článek 37

Výměna informací mezi institucemi a placení záloh v případě opravných prostředků proti rozhodnutí o zamítnutí

1. V případě podání opravného prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí dávek přijatému institucí jednoho z členských států, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba vykonávala činnost, která může vyvolat danou nemoc z povolání, uvědomí o tom tato instituce instituci, jíž bylo zasláno prohlášení nebo oznámení, postupem podle čl. 36 odst. 2 prováděcího nařízení a následně ji uvědomí o konečném rozhodnutí.
2. Vznikl-li určité osobě nárok na dávky podle právních předpisů uplatňovaných institucí, jíž bylo zasláno prohlášení nebo oznámení, vyplatí tato instituce zálohy, jejichž výše je případně stanovena po poradě s institucí, proti jejímuž rozhodnutí byl podán opravný prostředek, a to tak, aby se zabránilo přeplatkům. Posledně uvedená instituce uhradí částku vyplacených záloh, pokud je na základě odvolacího řízení povinna dávky poskytnout. Tato částka se pak odečte z celkové výše dávek splatných dotyčné osobě postupem podle článků 72 a 73 prováděcího nařízení.
3. Obdobně se použije čl. 6 odst. 5 druhý pododstavec prováděcího nařízení.

Článek 38
Zhoršení nemoci z povolání

V případech uvedených v článku 39 základního nařízení je žadatel povinen poskytnout instituci členského státu, u níž uplatňuje své nároky na dávky, veškeré informace týkající se dříve přiznaných dávek v případě dané nemoci z povolání. Tato instituce se může obrátit na jakoukoli jinou instituci, jež byla dříve příslušná, aby získala informace, které považuje za nezbytné.

Článek 39
**Posouzení stupně pracovní neschopnosti v případě pracovního úrazu
nebo nemoci z povolání, k nimž došlo dříve nebo následně**

Pokud byla dřívější nebo pozdější pracovní neschopnost způsobena úrazem, ke kterému došlo v době, kdy se na dotyčnou osobu vztahovaly právní předpisy členského státu, který nerozlišuje podle původu pracovní neschopnosti, příslušná instituce nebo subjekt určený příslušným orgánem daného členského státu:

- a) na žádost příslušné instituce jiného členského státu poskytne údaje o stupni dřívější nebo následné pracovní neschopnosti a, tam kde je to možné, informace umožňující stanovit, zda je pracovní neschopnost důsledkem pracovního úrazu ve smyslu právních předpisů uplatňovaných institucí druhého členského státu;
- b) souladu s použitelnými právními předpisy při stanovení nároku na dávky a výše dávek přihlíží ke stupni pracovní neschopnosti způsobené těmito dřívějšími nebo následnými případy.

Článek 40
**Podávání a prošetřování žádostí o důchod
nebo o dodatkové dávky**

Pro přiznání důchodu nebo dodatkových dávek podle právních předpisů členského státu je dotyčná osoba nebo její pozůstalí s bydlištěm na území jiného členského státu předloží žádost podle potřeby buď u příslušné instituce, nebo u instituce místa bydliště, která ji postoupí příslušné instituci.

Žádost obsahuje informace požadované právními předpisy uplatňovanými příslušnou institucí.

Článek 41
Zvláštní prováděcí opatření

1. V případě členských států uvedených v příloze 2 se ustanovení hlavy III kapitoly 2 základního nařízení týkající se věcných dávek použijí na osoby, které mají nárok na věcné dávky výhradně na základě zvláštního systému pro úředníky, a pouze v rozsahu uvedeném v dané příloze.
2. Obdobně se použije čl. 32 odst. 2 druhý pododstavec a čl. 32 odst. 3 prováděcího nařízení.

KAPITOLA III

Pohřebné

Článek 42
Žádost o pohřebné

Pro účely článků 42 a 43 základního nařízení se žádost o pohřebné zasílá buď příslušné instituci, nebo instituci místa bydliště žadatele, která ji postoupí příslušné instituci.

Žádost obsahuje informace požadované právními předpisy uplatňovanými příslušnou institucí.

KAPITOLA IV

Dávky v invaliditě a starobní a pozůstalostní důchody

Článek 43
Doplňující ustanovení pro výpočet dávky

1. Pro účely výpočtu teoretické výše a skutečné výše dávky v souladu s čl. 52 odst. 1 písm. b) základního nařízení se použijí pravidla stanovená v čl. 12 odst. 3, 4, 5 a 6 prováděcího nařízení.

2. Neberou-li se v úvahu doby dobrovolného nebo dobrovolného pokračujícího pojištění podle čl. 12 odst. 3 prováděcího nařízení, vypočítá instituce členského státu, podle jehož právních předpisů byly tyto doby pojištění získány, částku odpovídající těmto dobám podle ustanovení právních předpisů používaných v tomto členském státě. Skutečná výše dávky vypočtená podle čl. 52 odst. 1 písm. b) základního nařízení se zvýší o částku odpovídající dobám dobrovolného nebo dobrovolného pokračujícího pojištění.
3. Instituce každého členského státu vypočítá podle právních předpisů, které uplatňuje, výši náležející dávky, která odpovídá dobám dobrovolného nebo dobrovolného pokračujícího pojištění a na kterou se podle čl. 53 odst. 3 písm. c) základního nařízení nevztahují pravidla jiného členského státu o odnětí, snížení nebo pozastavení dávek.
Pokud neumožňují příslušné instituci jí uplatňované právní předpisy přímo určit tuto částku, protože dané právní předpisy přiřazují dobám pojištění různé hodnoty, může být stanovena pomyslná částka. Správní komise stanoví způsoby stanovení této pomyslné částky.

Článek 44 **Zohlednění dob péče o dítě**

1. Pro účely tohoto článku se „dobou péče o dítě“ rozumí každá doba, která se započítává podle právních předpisů členského státu v oblasti důchodů nebo která zakládá nárok na doplatek k důchodu výslovně z toho důvodu, že daná osoba pečovala o dítě, bez ohledu na způsob výpočtu těchto dob pojištění a bez ohledu na to, zda tyto doby vzniknou během péče o dítě nebo jsou přiznány zpětně.
2. Pokud se podle práva členského státu, který je příslušný podle hlavy II základního nařízení, k době péče o dítě nepřihlíží, instituce členského státu, jehož právní předpisy podle hlavy II základního nařízení se na dotyčnou osobu vztahovaly z důvodu výkonu činnosti formou zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti ke dni, kdy podle těchto právních předpisů doba péče o dítě začala být u dotyčného dítěte brána v úvahu, zůstává nadále odpovědná za zohlednění této doby jako doby péče o dítě podle jeho právních předpisů, jako by taková péče o dítě probíhala na jeho vlastním území.
3. Odstavec 2 se nepoužije, pokud se na dotyčnou osobu vztahují nebo začnou vztahovat právní předpisy jiného členského státu z důvodu výkonu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti.

Článek 45

Žádost o dávky

- A) Podání žádosti o dávky podle právních předpisů typu A v souladu s čl. 44 odst. 2 základního nařízení.
1. Pro pobírání dávek podle právních předpisů typu A v souladu s čl. 44 odst. 2 základního nařízení podá žadatel žádost instituci členského státu, jehož právní předpisy se na něj vztahovaly v době vzniku pracovní neschopnosti následované invaliditou nebo zhoršením invalidity, nebo instituci místa bydliště, která poté žádost předá první instituci.
  2. Pokud byly poskytovány peněžité dávky v nemoci, datum, k němuž poskytování těchto dávek skončí, se případně považuje za datum podání žádosti o důchod.
  3. V případě uvedeném v čl. 47 odst. 1 základního nařízení sdělí instituce, u níž byla dotyčná osoba naposledy pojištěna, instituci, která dávky původně vyplácela, výši částky a datum zahájení výplaty dávek podle použitelných právních předpisů. Od tohoto data jsou dávky, které dotyčné osobě náležely před zhoršením invalidity, odňaty nebo sníženy na doplatek uvedený v čl. 47 odst. 2 základního nařízení.
- B) Podávání jiných žádostí o dávky
4. V situacích jiných než podle odstavce 1 podá žadatel žádost instituci svého místa bydliště nebo instituci členského státu, jehož právní předpisy se na žadatele naposledy vztahovaly. Pokud se na dotyčnou osobu nikdy nevztahovaly právní předpisy uplatňované institucí místa bydliště, tato instituce předá žádost instituci členského státu, jehož právní předpisy se na žadatele naposledy vztahovaly.
  5. Datum podání žádosti platí pro všechny dotčené instituce.
  6. Odchylně od článku 5 se v případě, že žadatel, přestože o to byl požádán, neoznámí skutečnost, že byl zaměstnán nebo měl bydliště v jiných členských státech, za datum podání žádosti instituci uplatňující dané právní předpisy, s výhradou příznivější úpravy v těchto právních předpisech, považuje datum, k němuž žadatel doplní svoji původní žádost nebo podá novou žádost týkající se jeho chybějících dob zaměstnání nebo bydlení v členském státě.

Článek 46

Potvrzení a informace, které musí žadatel přiložit k žádosti

1. Žadatel podává žádost v souladu s právními předpisy uplatňovanými institucí uvedenou v čl. 45 odst. 1 nebo 4 prováděcího nařízení a přiloží k ní podpůrné doklady požadované uvedenými právními předpisy. Žadatel předloží zejména všechny dostupné relevantní údaje

a podpůrné doklady týkající se dob pojištění (instituce, identifikační čísla), zaměstnání (zaměstnavatelé) nebo samostatné výdělečné činnosti (povaha a místo výkonu činnosti) a bydlení (adresy), které mohly být získány podle jiných právních předpisů, jakož i délku těchto dob pojištění.

2. Pokud v souladu s čl. 50 odst. 1 základního nařízení žadatel žádá o odklad přiznání dávek ve stáří podle právních předpisů jednoho nebo více členských států, uvede tuto skutečnost ve své žádosti a upřesní, podle kterých právních předpisů žádá o odklad dávek. S cílem umožnit žadateli uplatnit toto právo oznámí dotyčná instituce žadateli na jeho žádost veškeré informace, které má k dispozici, aby žadatel mohl posoudit důsledky souběžného nebo postupného přiznání dávek, o něž může žádat.
3. Pokud žadatel vezme zpět žádost o dávky stanovené právními předpisy konkrétního členského státu, takové zpětvzetí se nepovažuje za souběžné zpětvzetí žádostí o dávky podle právních předpisů ostatních členských států.

Článek 47

Zpracování žádostí dotyčnými institucemi

A) Kontaktní instituce

1. Instituce, které se žádost o dávky podává nebo předává v souladu s čl. 45 odst. 1 nebo 4 prováděcího nařízení, se dále označuje jako „kontaktní instituce“. Instituce místa bydliště se neoznačuje jako kontaktní instituce, pokud se právní předpisy uplatňované danou institucí na dotyčnou osobu nikdy nevztahovaly.

Kromě zpracování žádosti o dávky podle právních předpisů uplatňovaných danou institucí podporuje tato instituce ve funkci kontaktní instituce výměnu údajů, sdělování rozhodnutí a činnosti nezbytné pro zpracování žádostí dotyčnými institucemi a poskytuje žadateli na jeho žádost veškeré informace týkající se aspektů tohoto zpracování z hlediska Společenství a pravidelně ho informuje o jeho vývoji.

B) Zpracování žádostí o dávky podle právních předpisů typu A v souladu s článkem 44 základního nařízení.

2. V případě uvedeném v čl. 44 odst. 3 základního nařízení předá kontaktní instituce veškeré dokumenty týkající se dotyčné osoby instituci, u níž byla tato osoba dříve pojištěna a která bude tento případ dále zpracovávat.
3. Články 48 až 52 prováděcího nařízení se pro zpracování žádostí uvedených v článku 44 základního nařízení nepoužijí.

C) Zpracování jiných žádostí o dávky

4. V situacích jiných než podle odstavce 2 kontaktní instituce neprodleně zašle žádosti o dávky spolu se všemi dokumenty, které má k dispozici, a případně s relevantními dokumenty předloženými žadatelem všem dotčeným institucím, aby mohly souběžně zahájit zpracování dané žádosti. Kontaktní instituce oznámí ostatním institucím doby pojištění nebo bydlení, na které se vztahují její právní předpisy. Uvede rovněž, které dokumenty budou předloženy později, a žádost co nejdříve doplní.
5. Každá z dotyčných institucí oznámí kontaktní instituci a ostatním dotyčným institucím co nejdříve doby pojištění nebo bydlení, na které se vztahují její právní předpisy.
6. Každá z dotyčných institucí vypočte výši dávek v souladu s článkem 52 základního nařízení a oznámí kontaktní instituci a ostatním dotyčným institucím své rozhodnutí o výši splatných dávek a jakékoli informace požadované pro účely článků 53 až 55 základního nařízení.
7. Pokud instituce na základě informací podle odstavců 4 a 5 tohoto článku zjistí, že se použije čl. 46 odst. 2 nebo čl. 57 odst. 2 nebo 3 základního nařízení, informuje o tom kontaktní instituci a ostatní dotyčné instituce.

Článek 48

Oznamování rozhodnutí žadateli

1. Každá instituce oznámí žadateli své rozhodnutí v souladu s použitelnými právními předpisy. V každém rozhodnutí se uvedou možnosti opravných prostředků a lhůty pro jejich uplatnění. Jakmile byla kontaktní instituce vyrozuměna o všech rozhodnutích přijatých každou institucí, zašle žadateli a ostatním dotyčným institucím souhrn těchto rozhodnutí. Vzor souhrnu vypracuje správní komise. Tento souhrn se žadateli zasílá v jazyce instituce nebo na žádost žadatele v libovolném jazyce, který si zvolí a který je uznán jako úřední jazyk orgánů Společenství v souladu s článkem 290 Smlouvy.
2. Pokud se žadatel po obdržení souhrnu domnívá, že jeho práva mohla být nepříznivě ovlivněna vzájemným působením rozhodnutí přijatých dvěma nebo více institucemi, má tento žadatel právo na přezkum rozhodnutí dotyčnými institucemi ve lhůtách stanovených v příslušných vnitrostátních právních předpisech. Tyto lhůty začínají běžet dnem obdržení souhrnu. Žadatel je o výsledku přezkumu písemně vyrozuměn.

Článek 49

Určení stupně invalidity

1. Použije-li se čl. 46 odst. 3 základního nařízení, jedinou institucí, která je oprávněna rozhodnout o stupni invalidity žadatele, je kontaktní instituce, pokud právní předpisy uplatňované touto institucí jsou zahrnuty v příloze VII základního nařízení, nebo v opačném případě instituce, jejíž právní předpisy jsou zahrnuty v uvedené příloze a jejíž právní předpisy se na žadatele naposledy vztahovaly. Daná instituce toto rozhodnutí přijme, jakmile je schopna určit, zda jsou splněny podmínky nároku stanovené použitelnými právními předpisy, a případně s přihlédnutím k článkům 6 a 51 základního nařízení. Toto rozhodnutí neprodleně oznámí ostatním dotčeným institucím.

Nejsou-li splněny jiné podmínky nároku stanovené použitelnými právními předpisy než ty, které se týkají stupně invalidity, s přihlédnutím k článkům 6 a 51 základního nařízení, kontaktní instituce o tom neprodleně uvědomí příslušnou instituci členského státu, jehož právní předpisy se na žadatele naposledy vztahovaly. Tato příslušná instituce je zmocněna přijmout rozhodnutí ohledně stupně invalidity žadatele, pokud jsou splněny podmínky způsobilosti stanovené použitelnými právními předpisy. Toto rozhodnutí oznámí neprodleně ostatním dotčeným institucím.

Při určování podmínek nároku může být věc případně za stejných podmínek vrácena příslušné instituci v oblasti invalidity členského státu, jehož právní předpisy se na žadatele poprvé vztahovaly.

2. V případě, kdy se čl. 46 odst. 3 základního nařízení nepoužije, má při určení stupně invalidity každá instituce v souladu se svými předpisy možnost nechat stav žadatele posoudit lékařem nebo jiným znalcem podle vlastního výběru. Instituce členského státu však přihlíží k dokumentům, lékařským zprávám a informacím správní povahy získaným institucí kteréhokoli jiného členského státu, jako kdyby byly vydány v jejím vlastním členském státě.

Článek 50

Prozatímní splátky a zálohy na dávku

1. Bez ohledu na článek 7 prováděcího nařízení, zjistí-li kterákoli instituce v průběhu vyřizování žádosti o dávky, že žadatel má nárok na nezávislou dávku podle použitelných právních předpisů, vyplatí neprodleně tuto dávku v souladu s čl. 52 odst. 1 písm. a) základního nařízení. Tato platba se považuje za prozatímní, může-li být výše poskytnuté částky ovlivněna výsledkem zpracování žádosti.
2. Je-li z dostupných informací zřejmé, že žadatel má nárok na platbu od instituce podle čl. 52 odst. 1 písm. b) základního nařízení, daná instituce vyplatí zálohu, jejíž výše se musí co nejvíce blížit částce, která bude pravděpodobně vyplácena podle čl. 52 odst. 1 písm. b) základního nařízení.

3. Každá instituce, která je povinna vyplácet prozatímní dávky nebo zálohy podle odstavců 1 nebo 2, neprodleně informuje žadatele a výslovně ho upozorní na prozatímní povahu tohoto opatření a na všechna práva na podání opravných prostředků v souladu s právními předpisy této instituce.

Článek 51 **Nový výpočet dávek**

1. V případě nového výpočtu dávek podle čl. 48 odst. 3 a 4, čl. 50 odst. 4 a čl. 59 odst. 1 základního nařízení se obdobně použije článek 50 prováděcího nařízení.
2. V případě nového výpočtu, odnětí nebo pozastavení dávky informuje instituce, která toto rozhodnutí přijala, neprodleně dotyčnou osobu a rovněž všechny instituce, vůči nimž má dotyčná osoba nárok.

Článek 52 **Opatření pro urychlení procesu výpočtu důchodu**

1. Aby se usnadnily a urychlily šetření žádostí a výplata dávek, instituce, jejichž právní předpisy se na určitou osobu vztahují,
  - a) si s institucemi ostatních členských států vyměňují nebo těmto institucím zpřístupňují údaje za účelem identifikace osob, u nichž dojde ke změně použitelnosti právních předpisů z právních předpisů jednoho členského státu na právní předpisy jiného členského státu, a společně zajistí, aby tyto identifikační údaje zůstaly zachovány a vzájemně si odpovídaly, nebo v opačném případě těmto osobám poskytnou prostředky pro přímý přístup k jejich identifikačním údajům;
  - c) si v dostatečném časovém předstihu před dosažením věku pro vznik nároku na důchod nebo před dosažením věku, který bude určen, s dotyčnou osobou a s institucemi jiných členských států vymění nebo této osobě a těmto institucím jiných členských států zpřístupní údaje (získané doby pojištění nebo jiné důležité informace) týkající se nároků na důchod osob, u nichž došlo ke změně použitelnosti právních předpisů z právních předpisů jednoho členského státu na právní předpisy jiného členského státu, nebo v opačném případě tyto osoby informují o prostředcích, jimiž se mohou seznámit se svými budoucími nároky na dávky, nebo jim takové prostředky poskytnou.
2. Pro účely odstavce 1 stanoví správní komise, které údaje mají být vyměňovány nebo zpřístupňovány, a určí vhodné postupy a mechanismy s přihlédnutím k povaze, správní a technické organizaci a technologickým prostředkům, které mají vnitrostátní důchodové systémy k dispozici. Správní komise zajistí provedení těchto důchodových systémů následnou kontrolou přijatých opatření a jejich uplatňování.

3. Pro účely odstavce 1 by informace uvedené v tomto článku měla obdržet instituce v prvním členském státě, v němž je osoba přidělena osobní identifikační číslo (PIN) pro účely správy sociálního zabezpečení.

Článek 53

Opatření pro koordinaci v členských státech

1. Aniž je dotčen článek 51 základního nařízení, pokud vnitrostátní právní předpisy obsahují pravidla pro určení odpovědné instituce nebo použitelného systému nebo pro zařazení dob pojištění do konkrétního systému, tato pravidla se použijí pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů dotyčného členského státu.
2. Obsahují-li vnitrostátní právní předpisy pravidla pro koordinaci mezi zvláštními systémy pro úředníky a obecným systémem pro zaměstnané osoby, nejsou tato pravidla dotčena ustanoveními základního nařízení a prováděcího nařízení.

KAPITOLA V

Dávky v nezaměstnanosti

Článek 54

Sčítání dob a výpočet dávek

1. Na článek 61 základního nařízení se obdobně použije čl. 12 odst. 1 prováděcího nařízení. Aniž jsou dotčeny základní povinnosti dotyčných institucí, může dotyčná osoba příslušné instituci předložit dokument vydaný institucí členského státu, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly během jejího posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, uvádějící doby získané podle těchto právních předpisů.
2. Pro účely čl. 62 odst. 3 základního nařízení sdělí příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly během jejího posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, instituci místa bydliště na její žádost neprodleně všechny údaje potřebné pro výpočet dávek v nezaměstnanosti, které je schopna získat v členském státě, v němž se nachází, zejména výši pobíraného platu nebo příjmu ze samostatné výdělečné činnosti.
3. Pro účely článku 62 základního nařízení, a bez ohledu na článek 63 uvedeného nařízení, přihlíží příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví, že výpočet dávek závisí na počtu rodinných příslušníků, rovněž k rodinným příslušníkům dotyčné osoby, kteří

mají bydliště v jiném členském státě, jako kdyby měli bydliště v příslušném členském státě. Toto ustanovení se nepoužije, pokud má v členském státě bydliště rodinných příslušníků jiná osoba nárok na dávky v nezaměstnanosti vypočtené na základě počtu těchto rodinných příslušníků.

Článek 55

Podmínky a omezení zachování nároku na dávky pro nezaměstnané osoby odcházející do jiného členského státu

1. Aby se na nezaměstnanou osobu odcházející do jiného členského státu vztahoval článek 64 základního nařízení, musí daná osoba před svým odchodem uvědomit příslušnou instituci a požádat ji o dokument potvrzující, že má i nadále nárok na dávky za podmínek stanovených v čl. 64 odst. 1 písm. b) základního nařízení.
Tato instituce uvědomí dotyčnou osobu o jejích povinnostech a vydá jí zmíněný dokument, který musí obsahovat tyto informace:
  - a) datum, kdy nezaměstnaná osoba přestala být k dispozici službám zaměstnanosti příslušného státu;
  - b) lhůta, která dotyčné nezaměstnané osobě náleží podle čl. 64 odst. 1 písm. b) základního nařízení pro zápis do evidence uchazečů o zaměstnání v členském státě, do něhož odešla;
  - c) maximální doba, během níž může být nárok na dávky zachován v souladu s čl. 64 odst. 1 písm. c) základního nařízení;
  - d) okolnosti, jež mohou nárok na dávky ovlivnit.
2. Nezaměstnaná osoba se zapíše do evidence uchazečů o zaměstnání u služeb zaměstnanosti členského státu, do něhož odešla, v souladu s čl. 64 odst. 1 písm. b) základního nařízení a předloží instituci tohoto členského státu dokument uvedený v odstavci 1. Pokud tato osoba uvědomila příslušnou instituci v souladu s odstavcem 1, ale tento dokument nepředloží, obrátí se instituce členského státu, kam nezaměstnaná osoba odešla, na příslušnou instituci pro získání potřebných informací.
3. Služby zaměstnanosti členského státu, do něhož nezaměstnaná osoba odešla za účelem hledání zaměstnání, tuto osobu informují o jejích povinnostech.
4. Instituce členského státu, kam nezaměstnaná osoba odešla, příslušné instituci neprodleně zašle dokument obsahující datum zápisu nezaměstnané osoby do evidence služeb zaměstnanosti a její novou adresu.

Pokud během doby, po kterou si nezaměstnaná osoba zachovává nárok na dávky, nastane jakákoliv skutečnost, která může nárok na dávky ovlivnit, instituce členského státu, kam nezaměstnaná osoba odešla, příslušné instituci a dotyčné osobě neprodleně zašle dokument obsahující relevantní informace.

Na žádost příslušné instituce poskytne instituce členského státu, kam nezaměstnaná osoba odešla, jednou měsíčně relevantní informace o vývoji situace dané nezaměstnané osoby, zejména o tom, zda je tato osoba stále evidována u služeb zaměstnanosti a zda dodržuje stanovené kontrolní postupy.

5. Instituce členského státu, do něhož nezaměstnaná osoba odešla, provádí nebo nechává provést kontroly, jako kdyby se jednalo o nezaměstnanou osobu pobírající dávky podle jí uplatňovaných právních předpisů. V případě potřeby neprodleně informuje příslušnou instituci, nastane-li jakákoli skutečnost uvedená v odst. 1 písm. d).
6. Příslušné orgány nebo příslušné instituce dvou nebo více členských států si mohou mezi sebou dohodnout zvláštní postupy a lhůty týkající se sledování vývoje situace dané nezaměstnané osoby, jakož i další opatření usnadňující hledání zaměstnání nezaměstnaným osobám odcházejícím do jednoho z těchto členských států podle článku 64 základního nařízení.

Článek 56

Nezaměstnané osoby, které měly bydliště v jiném než příslušném členském státě

1. Rozhodne-li se nezaměstnaná osoba v souladu s čl. 65 odst. 2 základního nařízení zapsat se do evidence uchazečů o zaměstnání současně i v členském státě, ve kterém byla naposledy zaměstnána nebo samostatně výdělečně činná, a tím být rovněž k dispozici službám zaměstnanosti v tomto členském státě, uvědomí o této skutečnosti instituci a služby zaměstnanosti v členském státě svého místa bydliště.

Na žádost služeb zaměstnanosti členského státu, ve kterém byla dotyčná osoba naposledy zaměstnána nebo samostatně výdělečně činná, jim služby zaměstnanosti místa bydliště zašlou relevantní informace týkající se registrace nezaměstnané osoby v evidenci a hledání zaměstnání.

2. Vyžadují-li právní předpisy použitelné v dotyčných členských státech splnění některých povinností nebo činností souvisejících s hledáním zaměstnání ze strany nezaměstnané osoby, mají přednost povinností nebo činností souvisejících s hledáním zaměstnání požadované od nezaměstnané osoby v členském státě bydliště.

Nesplnění všech povinností nebo činností souvisejících s hledáním zaměstnání v členském státě, ve kterém byla dotyčná osoba naposledy zaměstnána nebo samostatně výdělečně činná, ze strany nezaměstnané osoby nemá vliv na dávky přiznané v členském státě bydliště.

3. Pro účely čl. 65 odst. 5 písm. b) základního nařízení oznámí instituce členského státu, jehož právní předpisy se na pracovníka naposledy vztahovaly, instituci místa bydliště na její žádost, zda má pracovník nárok na dávky podle článku 64 základního nařízení.

Článek 57

Ustanovení týkající se článků 61, 62, 64 a 65 základního nařízení, pokud jde o osoby, na které se vztahuje zvláštní systém pro úředníky

1. Články 54 a 55 tohoto nařízení se použijí obdobně na osoby, na které se vztahuje zvláštní systém pojištění v nezaměstnanosti pro úředníky.
2. Článek 56 prováděcího nařízení se nepoužije na osoby, na které se vztahuje zvláštní systém pojištění v nezaměstnanosti pro úředníky. Nezaměstnaná osoba, na kterou se vztahuje zvláštní systém pojištění v nezaměstnanosti pro úředníky a která je částečně nebo zcela nezaměstnaná a která během svého posledního zaměstnání měla bydliště na území členského státu jiného než příslušného státu, obdrží dávky podle zvláštního systému pojištění v nezaměstnanosti pro úředníky v souladu s ustanoveními právních předpisů příslušného členského státu, jako kdyby měla bydliště na území tohoto členského státu. Tyto dávky poskytuje příslušná instituce na své náklady.

KAPITOLA VI

Rodinné dávky

Článek 58

Pravidla přednosti v případě souběhu

Pro účely čl. 68 odst. 1 písm. b) bodu i) a ii) základního nařízení, pokud nelze pořadí přednosti určit podle místa bydliště dětí, zahrne každý dotčený členský stát do výpočtu výše dávek dětí, které nemají bydliště na jeho území. V případě použití čl. 68 odst. 1 písm. b) bodu i) příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy stanoví nejvyšší úroveň dávek, poskytne dávku v této plné výši a příslušná instituce druhého členského státu jí uhradí polovinu této částky, a to až do výše částky stanovené právními předpisy posledně uvedeného členského státu.

Článek 59

Pravidla platná v případech, kdy dojde ke změně použitelných právních předpisů nebo příslušnosti pro poskytování rodinných dávek

1. Dojde-li v průběhu kalendářního měsíce ke změně použitelných právních předpisů nebo příslušnosti pro poskytování rodinných dávek mezi členskými státy, bude dávky, bez ohledu na lhůty pro vyplácení rodinných dávek stanovené právními předpisy těchto

členských států, až do konce příslušného měsíce poskytovat instituce, jež vyplatila rodinné dávky na základě právních předpisů, podle nichž byly dávky poskytnuty na začátku tohoto měsíce.

2. Tato instituce uvědomí instituci druhého dotčeného členského státu nebo členských států o datu, od něhož tyto rodinné dávky přestane vyplácet. Od toho data nabývá účinnosti výplata dávek druhým členským státem nebo dotýčnými členskými státy.

Článek 60

Provádění článků 67 a 68 základního nařízení

1. Žádost o poskytnutí rodinných dávek se zasílá příslušné instituci. Pro účely článků 67 a 68 základního nařízení se přihlíží k situaci celé rodiny, jako by se na všechny dotyčné osoby vztahovaly právní předpisy dotčeného členského státu a všechny dotyčné osoby v tomto členském státě měly bydliště, zejména pokud jde o nárok určité osoby na takové dávky. Pokud osoba mající nárok na dávky své právo neuplatní, přihlédnou příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné, k žádosti o rodinné dávky podané druhým rodičem či osobou za rodiče považovanou nebo osobou či institucí jednající jako opatrovník dítěte nebo dětí.
2. Instituce, které byla žádost podle odstavce 1 předložena, ji posoudí na základě podrobných informací poskytnutých žadatelem s přihlédnutím ke všem faktickým a právní skutečnostem týkajícím se rodinné situace žadatele.

Dojde-li daná instituce k závěru, že její právní předpisy jsou použitelné na základě práva přednosti v souladu s čl. 68 odst. 1 a 2 základního nařízení, poskytne rodinné dávky podle právních předpisů, které uplatňuje.

Má-li daná instituce za to, že na základě právních předpisů jiného členského státu může existovat nárok na vyrovnávací doplatek podle čl. 68 odst. 2 základního nařízení, tato instituce danou žádost neprodleně postoupí příslušné instituci tohoto jiného členského státu a uvědomí o tom dotyčnou osobu; navíc instituci tohoto jiného členského státu vyrozumí o svém rozhodnutí o žádosti a o výši vyplacených rodinných dávek.

3. Dojde-li instituce, které byla žádost předložena, k závěru, že její právní předpisy jsou sice použitelné, avšak nikoliv na základě práva přednosti v souladu s čl. 68 odst. 1 a 2 základního nařízení, přijme neprodleně prozatímní rozhodnutí o použitelných pravidlech přednosti, postoupí žádost v souladu s čl. 68 odst. 3 základního nařízení instituci jiného členského státu a rovněž uvědomí žadatele o této skutečnosti. Tato instituce zaujme do dvou měsíců postoj k přijatému prozatímnímu rozhodnutí.

Pokud instituce, které byla žádost postoupena, nezaujme postoj do dvou měsíců od obdržení žádosti, použije se prozatímní rozhodnutí uvedené výše a instituce vyplatí dávky

stanovené podle právních předpisů, které uplatňuje, a informuje instituci, u které byla žádost podána, o výši vyplacených dávek.

4. Mají-li dotyčné instituce rozdílné názory na to, které právní předpisy jsou na základě práva přednosti použitelné, použijí se ustanovení čl. 6 odst. 2 až 5 prováděcího nařízení. Pro tento účel se za instituci místa bydliště uvedenou v čl. 6 odst. 2 prováděcího nařízení považuje instituce místa bydliště dítěte nebo dětí.
5. Pokud instituce, která vyplatila prozatímní dávky, vyplatila tyto dávky ve výši přesahující částku, již má nakonec uhradit, může se s žádostí o vrácení přeplatku postupem podle článku 73 prováděcího nařízení obrátit na instituci, která má hlavní odpovědnost.

Článek 61

Provádění článku 69 základního nařízení

Pro účely článku 69 základního nařízení vypracuje správní komise seznam doplňkových nebo zvláštních rodinných dávek pro sirotky, na které se vztahuje tento článek. Pokud v právních předpisech, které příslušná instituce uplatňuje, neexistuje žádné ustanovení, podle něhož by měla na základě práva přednosti tyto doplňkové nebo zvláštní rodinné dávky pro sirotky poskytovat, postoupí každou žádost o rodinné dávky spolu se všemi příslušnými dokumenty a informacemi neprodleně instituci členského státu, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly nejdéle a jenž takové doplňkové nebo zvláštní rodinné dávky pro sirotky poskytuje. V některých případech může být žádost za stejných podmínek postupována zpět až k instituci členského státu, podle jehož právních předpisů dotyčná osoba získala nejkratší dobu pojištění nebo bydlení.

HLAVA IV FINANČNÍ USTANOVENÍ

KAPITOLA I Úhrada nákladů na dávky podle článku 35 a článku 41 základního nařízení

ODDÍL 1 ÚHRADA NA ZÁKLADĚ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ

Článek 62 Zásady

1. Pro účely článku 35 a článku 41 základního nařízení hradí příslušná instituce skutečnou výši nákladů na poskytnuté věcné dávky instituci, která je poskytla, podle účetních údajů instituce poskytující dávky, s výjimkou případů, kdy se použije článek 63 prováděcího nařízení.
2. Nevyplývá-li celá skutečná výše nákladů na dávky podle odstavce 1 nebo její část z účetnictví instituce, která je poskytla, je částka k úhradě stanovena na základě paušální částky vypočtené podle veškerých dostupných údajů. Správní komise posoudí základy pro výpočet paušálních částek a rozhodne o výši částky.
3. Sazby vyšší než ty, které se použijí pro věcné dávky poskytované pojištěným osobám, na něž se vztahují právní předpisy uplatňované institucí, která poskytuje dávky uvedené v odstavci 1, nemohou být při úhradě zohledněny.

ODDÍL 2 ÚHRADA NA ZÁKLADĚ PAUŠÁLNÍCH ČÁSTEK

Článek 63

Určení dotčených členských států

1. Členské státy uvedené v čl. 35 odst. 2 základního nařízení, pro jejichž právní nebo správní struktury není použití úhrady na základě skutečných nákladů vhodné, jsou uvedeny v příloze 3 prováděcího nařízení.
2. V případě členských států uvedených v příloze 3 prováděcího nařízení hradí výši věcných dávek poskytovaných:
  - a) rodinným příslušníkům, kteří nemají bydliště v témže členském státě jako pojištěná osoba, jak je stanoveno v článku 17 základního nařízení, a
  - b) důchodcům a jejich rodinným příslušníkům, jak je stanoveno v čl. 24 odst. 1 a v článcích 25 a 26 základního nařízení,

příslušné instituce ve prospěch institucí, jež uvedené dávky poskytují, na základě paušální částky stanovené pro každý kalendářní rok. Výše této paušální částky by měla být co nejbližší výši skutečných nákladů.

Článek 64

Způsob výpočtu měsíčních paušálních částek a celkové paušální částky

1. Pro každý věřitelský členský stát se měsíční paušální částka za osobu (F_i) na kalendářní rok určí tak, že se průměrné roční náklady na osobu (Y_i) podle jednotlivých věkových skupin (i) vydělí 12 a na takto získaný výsledek se uplatní snížení (X) v souladu s tímto vzorcem:

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1-X)$$

kde:

- index i ($i = 1, 2$ a 3) představuje tři věkové skupiny stanovené pro výpočet paušálních částek:
  - $i = 1$: osoby mladší 20 let
  - $i = 2$: osoby ve věku od 20 do 64 let
  - $i = 3$: osoby od 65 let výše;
- Y_i jsou průměrné roční náklady na osobu věkové skupiny i , vymezené v odstavci 2;
- koeficient X (0,20 nebo 0,15) představuje snížení vymezené v odstavci 3.

2. Průměrné roční náklady na osobu (Y_i) ve věkové skupině i se vypočítají vydělením ročních výdajů na veškeré věcné dávky poskytnuté institucemi věřitelského členského státu všem osobám příslušné věkové skupiny, na něž se vztahují jeho právní předpisy a jež mají bydliště na jeho území, průměrným počtem dotyčných osob této věkové skupiny v daném kalendářním roce. Tento výpočet je založen na výdajích v rámci systémů uvedených v článku 23 prováděcího nařízení.
3. Snížení uplatňované na měsíční paušální částku se v zásadě rovná 20 % ($X = 0,20$). U důchodců a jejich rodinných příslušníků se toto snížení rovná 15 % ($X = 0,15$) v případě, že příslušný členský stát není uveden v příloze IV základního nařízení.
4. Pro každý dlužný členský stát se celková paušální částka za kalendářní rok určí jako součet násobků získaných za každou věkovou skupinu i vynásobením stanovených měsíčních paušálních částek na osobu počtem měsíců, které dotyčné osoby v dané věkové skupině ve věřitelském členském státě získaly.

Počet měsíců, které dotyčné osoby ve věřitelském členském státě získaly, se určí jako součet kalendářních měsíců v kalendářním roce, v němž dotyčné osoby měly z důvodu svého bydliště na území věřitelského členského státu nárok na pobírání věcných dávek na daném území na náklady dlužného členského státu. Tyto měsíce se určí podle seznamu vedeného pro tento účel institucí místa bydliště, na základě dokladů o nárocích příjemců, které poskytla příslušná instituce.

5. Do 1. 5. 2015 předloží správní komise zvláštní zprávu o uplatňování tohoto článku, a zejména o sníženích uvedených v odstavci 3. Na základě této zprávy může správní komise předložit návrh obsahující jakékoli změny, které se ukáží jako nezbytné k zajištění toho, aby se výpočet paušálních částek co nejvíce blížil skutečným vynaloženým výdajům a aby snížení podle odstavce 3 neměla za následek nevyvážené platby nebo dvojí platby pro členské státy.
6. Správní komise stanoví způsoby určení prvků pro výpočet paušálních částek uvedených v odstavcích 1 až 5.
7. Bez ohledu na odstavce 1 až 4 mohou členské státy do 1. 5. 2015 pro výpočet paušální částky i nadále uplatňovat články 94 a 95 nařízení Rady (EHS) č. 574/72, za předpokladu, že se použije snížení uvedené v odstavci 3.

Článek 65
Oznamování průměrných ročních nákladů

1. Částka průměrných ročních nákladů na osobu v každé věkové skupině pro stanovený rok se oznamuje účetní komisi nejpozději do konce druhého roku následujícího po daném roce. V případě, že k oznámení nedojde ve stanovené lhůtě, použije se částka průměrných ročních nákladů na osobu, kterou správní komise naposledy určila pro předchozí rok.
2. Průměrné roční náklady určené v souladu s odstavcem 1 se každý rok zveřejňují v *Úředním věstníku Evropské unie*.

ODDÍL 3
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 66
Postup úhrady mezi institucemi

1. Úhrada mezi dotyčnými členskými státy se provádí co nejrychleji. Každá dotyčná instituce je povinna uhradit pohledávky ve lhůtách uvedených v tomto oddílu a ihned, jakmile je schopna je uhradit. Spor týkající se konkrétní pohledávky nesmí být překážkou k úhradě jiné pohledávky nebo jiných pohledávek.
2. Úhrady mezi institucemi členských států stanovené v člancích 35 a 41 základního nařízení se provádějí prostřednictvím styčného místa. Může existovat samostatné styčné místo pro úhrady podle článků 35 a 41 základního nařízení.

Článek 67
Lhůty pro uplatnění a uhrazení pohledávek

1. Pohledávky na základě skutečných výdajů se uplatňují u styčného místa dlužného členského státu ve lhůtě 12 měsíců po skončení kalendářního pololetí, během něhož byly tyto pohledávky zaznamenány v účetnictví věřitelské instituce.
2. Pohledávky založené na paušálních částkách pro kalendářní rok se uplatňují u styčného místa dlužného členského státu ve lhůtě 12 měsíců následujících po měsíci, v němž byly průměrné náklady na příslušný rok zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie*. Seznamy podle čl. 64 odst. 4 prováděcího nařízení se předkládají do konce roku následujícího po referenčním roce.

3. V případě uvedeném v čl. 6 odst. 5 druhém pododstavci prováděcího nařízení nezačne lhůta podle odstavců 1 a 2 běžet, dokud nebyla určena příslušná instituce.
4. Pohledávky uplatněné po uplynutí lhůt uvedených v odstavcích 1 a 2 se neberou v úvahu.
5. Pohledávky hradí dlužná instituce styčnému místu věřitelského členského státu podle článku 66 prováděcího nařízení ve lhůtě 18 měsíců od konce měsíce, ve kterém byly dané pohledávky uplatněny u styčného místa dlužného členského státu. Toto ustanovení se nepoužije na pohledávky, které dlužná instituce v dané lhůtě ze závažného důvodu odmítla.
6. Jakékoli spory týkající se pohledávky musí být vyřešeny nejpozději do 36 měsíců následujících po měsíci, v němž byla pohledávka uplatněna.
7. Účetní komise napomáhá konečnému uzavření účtů v případech, kdy ve lhůtě uvedené v odstavci 6 nelze dosáhnout řešení sporu, a na odůvodněnou žádost jedné ze stran poskytne své stanovisko ke sporu ve lhůtě šesti měsíců následujících po měsíci, v němž jí daná věc byla postoupena.

Článek 68 **Úroky z prodlení a zálohy**

1. Po uplynutí osmnáctiměsíčního období uvedeného v čl. 67 odst. 5 prováděcího nařízení je věřitelská instituce oprávněna účtovat úrok z nezaplacených pohledávek, s výjimkou případů, kdy dlužná instituce ve lhůtě šesti měsíců od konce měsíce, v němž byla pohledávka uplatněna, poskytla zálohu ve výši alespoň 90 % celkové pohledávky uplatněné podle čl. 67 odst. 1 nebo 2 prováděcího nařízení. U částí pohledávky, které nejsou touto zálohou kryty, lze úrok účtovat až po uplynutí lhůty 36 měsíců uvedené v čl. 67 odst. 6 prováděcího nařízení.
2. Úrok se vypočítá na základě referenční sazby používané Evropskou centrální bankou pro hlavní refinanční operace. Použije se referenční sazba platná první den měsíce, v němž je pohledávka splatná.
3. Žádné styčné místo nemá povinnost přijmout zálohu podle odstavce 1. Pokud však styčné místo takovou nabídku odmítne, ztrácí věřitelská instituce nárok účtovat ve vztahu k daným pohledávkám jiným než podle odst. 1 druhé věty úroky z prodlení.

Článek 69 **Roční účetní závěrky**

1. Na základě zprávy účetní komise určí správní komise stav pohledávek za každý kalendářní rok v souladu s čl. 72 písm. g) základního nařízení. Za tímto účelem styčná místa oznámí účetní komisi ve lhůtách a podle pravidel, jež stanovila, částku

uplatněných, vyřízených nebo napadených pohledávek (z pozice věřitelů) na jedné straně a částku obdržených, vyřízených nebo napadených pohledávek (z pozice dlužníků) na straně druhé.

2. Správní komise může provádět jakékoli vhodné kontroly statistických a účetních údajů, které slouží jako základ k vypracování ročního stavu pohledávek podle odstavce 1, zejména za účelem zajištění souladu těchto údajů s pravidly stanovenými v této hlavě.

KAPITOLA II

Úhrada dávek v nezaměstnanosti podle článku 65 základního nařízení

Článek 70

Úhrada dávek v nezaměstnanosti

Neexistuje-li dohoda podle čl. 65 odst. 8 základního nařízení, zašle instituce místa bydliště instituci členského státu, jehož právní předpisy se na příjemce dávky vztahovaly naposledy, žádost o úhradu dávek v nezaměstnanosti podle čl. 65 odst. 6 a 7 základního nařízení. Žádost se podává ve lhůtě šesti měsíců od konce kalendářního pololetí, během něhož byla provedena poslední výplata dávek v nezaměstnanosti, jejichž úhrada je požadována. V žádosti se uvede výše dávek poskytnutých za tříměsíční nebo pětíměsíční období uvedená v čl. 65 odst. 6 a 7 základního nařízení, doba, po kterou byly tyto dávky poskytovány, a identifikační údaje nezaměstnané osoby. Pohledávky se uplatňují a hradí prostřednictvím styčných míst dotčených členských států.

K žádostem podaným po uplynutí lhůty uvedené v prvním pododstavci není nutné přihlížet.

Obdobně se použijí čl. 66 odst. 1 a čl. 67 odst. 5 až 7 prováděcího nařízení.

Po uplynutí osmnáctiměsíčního období uvedeného v čl. 67 odst. 5 prováděcího nařízení může věřitelská instituce účtovat úrok z nezaplacených pohledávek. Úrok se vypočítá v souladu s čl. 68 odst. 2 prováděcího nařízení.

Maximální výše úhrady podle čl. 65 odst. 6 třetí věty základního nařízení se v každém jednotlivém případě rovná výši dávky, na niž by dotyčná osoba měla nárok podle právních předpisů členského státu, které se na ni vztahovaly naposledy, pokud tato osoba byla evidována u služeb zaměstnanosti daného členského státu. Pro vztahy mezi členskými státy uvedenými v příloze 5 prováděcího nařízení však příslušné instituce jednoho z těchto členských států, jehož právní předpisy se na dotyčnou osobu vztahovaly naposledy, stanoví v každém jednotlivém případě maximální výši úhrady na základě průměrné výše dávek v nezaměstnanosti podle právních předpisů tohoto členského státu v předchozím kalendářním roce.

KAPITOLA III

Zpětné vymáhání neoprávněně poskytnutých dávek, zpětné vymáhání prozatímních plateb a odvodů, zápočet a pomoc při vymáhání

ODDÍL 1

ZÁSADY

Článek 71

Společná ustanovení

Pro účely článku 84 základního nařízení a v jím stanoveném rámci jsou pohledávky vymáhány vždy, kdy je to možné, prostřednictvím zápočtu buď mezi institucemi příslušných členských států nebo vůči dotyčné fyzické či právnické osobě, v souladu s články 72 až 74 prováděcího nařízení. Není-li prostřednictvím zápočtu možné vymoci celou pohledávku nebo její část, jsou dlužné částky vymáhány podle článků 75 až 85 prováděcího nařízení.

ODDÍL 2

ZÁPOČET

Článek 72

Neoprávněně vyplacené dávky

1. Vyplatila-li instituce jednoho členského státu nějaké osobě dávky neoprávněně, může tato instituce, za podmínek a v mezích stanovených v právních předpisech, které uplatňuje, požádat instituci jiného členského státu příslušnou pro vyplácení dávek dotyčné osobě, aby neoprávněně vyplacenou částku odečetla od nedoplatků nebo průběžných plateb, jež má této osobě ještě vyplatit, bez ohledu na odvětví sociálního zabezpečení, v jehož rámci se dávka vyplácí. Tato instituce posledně uvedeného členského státu provede odpočet příslušné částky za podmínek a v mezích stanovených pro tento druh zápočtu v souladu s jí uplatňovanými právními předpisy, jako kdyby se jednalo o přeplatky, které u ní vznikly, a poukáže odečtenou částku instituci, která dávky neoprávněně vyplatila.
2. Vyplatila-li při přiznávání nebo přezkoumávání dávek v případě invalidity, starobních a pozůstalostních důchodů podle kapitoly 4 a 5 hlavy III základního nařízení instituce členského státu nějaké osobě dávky v nesprávné výši, může uvedená instituce odchylně od

odstavce 1 požádat instituci kteréhokoli jiného členského státu odpovědnou za vyplácení odpovídajících dávek uvedené osobě, aby přeplacenou částku odečetla od jakýchkoli nedoplatků, které mají být příslušné osobě ještě vyplaceny. Poté, co posledně uvedená instituce informuje o výši svých nedoplatků instituci, která vyplatila částku v nesprávné výši, sdělí instituce, která vyplatila částku v nesprávné výši, do dvou měsíců výši nesprávně vyplacené částky. Pokud instituce, která má vyplatit doplatky, obdrží toto sdělení v řádné lhůtě, převede odečtenou částku instituci, která vyplatila částku v nesprávné výši. Pokud daná lhůta uplynula, vyplatí uvedená instituce doplatky neprodleně dotyčné osobě.

3. Pobírala-li osoba sociální pomoc v jednom členském státě v době, během níž měla nárok na dávky podle právních předpisů jiného členského státu, může subjekt, který pomoc poskytoval, má-li ze zákona nárok na vrácení dávek náležejících dotyčné osobě, vyžadovat po instituci jakéhokoli jiného členského státu příslušné pro vyplácení dávek dotyčné osobě, aby odečetla částku vyplacenou v rámci pomoci od částek, které tento členský stát dotyčné osobě vyplácí.

Toto ustanovení se použije obdobně pro jakéhokoli rodinného příslušníka dotyčné osoby, který pobíral pomoc na území členského státu v době, během níž měla pojištěná osoba nárok na dávky pro tohoto rodinného příslušníka podle právních předpisů jiného členského státu.

Instituce členského státu, která vyplatila částku pomoci v neoprávněné výši, zašle vyúčtování dlužné částky instituci druhého členského státu, která poté za podmínek a v mezích stanovených pro tento druh zápočtu v souladu s jí uplatňovanými právními předpisy provede odpočet částky a neprodleně ji poukáže instituci, která částku v neoprávněné výši vyplatila.

Článek 73

Prozatímně vyplacené peněžité dávky nebo odvody

1. Pro účely článku 6 prováděcího nařízení provede instituce, která vyplatila prozatímní peněžité dávky, vyúčtování prozatímně vyplacené částky a zašle je instituci, která byla určena za příslušnou, a to nejpozději do tří měsíců od okamžiku, kdy byly stanoveny použitelné právní předpisy nebo byla určena instituce příslušná pro vyplácení dávek.

Instituce, která byla určena za příslušnou k výplatě dávek, odečte dlužnou částku plynoucí z prozatímní platby od doplatku odpovídajících dávek, který má dotyčné osobě ještě vyplatit, a neprodleně poukáže odečtenou částku instituci, která vyplatila prozatímní peněžité dávky.

Pokud částka prozatímně vyplacených dávek přesáhne výši doplatku či pokud žádný doplatek neexistuje, odečte instituce, která byla určena za příslušnou, za podmínek a v mezích stanovených pro tento druh zápočtu jí uplatňovanými právními předpisy tuto

částku od průběžných plateb a neprodleně poukáže odečtenou částku instituci, která vyplatila prozatímní peněžité dávky.

2. Instituce, která obdržela prozatímní odvody od právnické či fyzické osoby, vrátí dané částky osobám, jež je zaplatily, až poté, co se u instituce, která byla určena za příslušnou, přesvědčí, jaké částky jí náleží podle čl. 6 odst. 4 prováděcího nařízení.

Na žádost instituce, která byla určena za příslušnou, již je třeba podat nejpozději tři měsíce po určení použitelných právních předpisů, jí instituce, která obdržela prozatímní odvody, tyto odvody poukáže za účelem vypořádání situace ohledně odvodů, které právnická či fyzická osoba dluží instituci, která byla pro stejné období určena za příslušnou. Poukázané odvody se se zpětnou platností považují za zaplacené instituci, která byla určena za příslušnou.

Pokud částka prozatímně uhrazených odvodů přesáhne částku, kterou právnická či fyzická osoba dluží instituci, jež byla určena za příslušnou, vrátí instituce, která obdržela tyto prozatímní odvody, příslušný přeplatek dotyčné právnické či fyzické osobě.

Článek 74

Náklady související se zápočtem

Je-li pohledávka vypořádána prostřednictvím zápočtu podle článků 72 a 73 prováděcího nařízení, nevyžaduje se úhrada žádných nákladů.

ODDÍL 3

Vymáhání

Článek 75

Definice a společná ustanovení

1. Pro účely tohoto oddílu se rozumí:
  - „pohledávkou“ veškeré pohledávky týkající se odvodů či dávek vyplacených či poskytnutých neoprávněně, včetně úroků, pokut, správních sankcí a všech jiných poplatků a nákladů souvisejících s pohledávkou v souladu s právními předpisy členského státu uplatňujícího pohledávku;

- „dožadujícím subjektem“, pokud jde o kterýkoli členský stát, jakákoli instituce, která požaduje informace, oznámení či vymáhání v souvislosti s pohledávkou, jak je definována výše;
  - „dožádaným subjektem“, pokud jde o kterýkoli členský stát, jakákoli instituce, na kterou se lze obrátit s žádostí o informace, oznámení či vymáhání.
2. Žádosti a veškerá související komunikace mezi členskými státy se obvykle řeší prostřednictvím určených institucí.
  3. Správní komise přijme praktická prováděcí opatření, včetně opatření týkajících se mimo jiné článku 4 prováděcího nařízení a stanovení minimální částky, u které již lze žádat o vymáhání.

Článek 76 **Žádosti o informace**

1. Na žádost dožadujícího subjektu sdělí dožádaný subjekt veškeré informace, které jsou pro dožadující subjekt užitečné při vymáhání pohledávky.

Pro získání těchto informací využije dožádaný subjekt pravomocí, které mu svěřují právní a správní předpisy použitelné pro vymáhání obdobných pohledávek vzniklých v jeho členském státě.
2. V žádosti o informace se uvádí jméno, poslední známá adresa a veškeré další důležité informace související s identifikací dotyčné právnické nebo fyzické osoby, které se týkají informací, jež mají být poskytnuty, a povaha a výše pohledávky, která je předmětem žádosti.
3. Dožádaný subjekt není povinen poskytnout informace,
  - a) které by nebyl s to obdržet za účelem vymáhání obdobných pohledávek ve svém členském státě;
  - b) které by porušily ochranu obchodního, průmyslového nebo profesního tajemství;
nebo
  - c) jejichž sdělení by mohlo ohrozit bezpečnost daného členského státu nebo by mohlo být v rozporu s veřejným pořádkem daného státu.
4. Dožádaný subjekt uvědomí dožadující subjekt o důvodech odmítnutí žádosti o informace.

Článek 77

Oznamování

1. Na žádost dožadujícího subjektu a v souladu s právními předpisy platnými pro oznamování obdobných nástrojů nebo rozhodnutí ve svém členském státě oznámí dožádaný subjekt příjemci veškeré nástroje a rozhodnutí, včetně soudních, které pocházejí z členského státu dožadujícího subjektu a které se týkají pohledávky nebo jejího vymáhání.
2. V žádosti o oznámení se uvádí jméno, adresa a veškeré další důležité informace týkající se identifikace dotyčného příjemce, k nimž má dožadující subjekt běžně přístup, a povaha a předmět nástroje nebo rozhodnutí, které mají být oznámeny, v případě potřeby jméno, adresa a všechny další důležité informace o dlužníkovi a pohledávka, již se nástroj nebo rozhodnutí týká, jakož i veškeré další užitečné informace.
3. Dožádaný subjekt neprodleně uvědomí dožadující subjekt o úkonech učiněných v souvislosti s jeho žádostí o oznámení, a zejména o dni předání nástroje nebo rozhodnutí příjemci.

Článek 78

Žádost o vymáhání pohledávky

1. K žádosti o vymáhání pohledávky, kterou dožadující subjekt zašle dožádanému subjektu, musí být přiloženo úřední vyhotovení nebo ověřená kopie nástroje umožňujícího její vymahatelnost vydaného v členském státě dožadujícího subjektu, a případně prvopis nebo ověřená kopie jiných dokumentů nezbytných k vymáhání pohledávky.
2. Dožadující subjekt může požádat o vymáhání pohledávky, pouze tehdy pokud:
  - a) pohledávka nebo nástroj umožňující její vymahatelnost nebyly v jeho členském státě napadeny, s výjimkou případů, kdy se použije čl. 81 odst. 2 druhý pododstavec prováděcího nařízení;
  - b) ve svém členském státě využil vhodné postupy pro vymáhání, které má k dispozici na základě nástroje uvedeného v odstavci 1, a přijatá opatření nevedou k úplnému uhrazení pohledávky;
  - c) dosud neuplynula promlčecí lhůta podle jeho právních předpisů.
3. V žádosti o vymáhání se uvádí:
  - a) jméno, adresa a veškeré další důležité informace týkající se identifikace dotyčné právnické nebo fyzické osoby nebo třetí osoby, která má v držení její majetek;
  - b) jméno, adresa a veškeré další důležité informace týkající se identifikace dožadujícího subjektu;

- c) odkaz na nástroj umožňující vymahatelnost pohledávky vydaný v členském státě dožadujícího subjektu;
  - d) povaha a výše pohledávky, včetně jistiny, úroků, pokut, správních sankcí a všech dalších splatných poplatků a nákladů, vyjádřených v měnách členských států dožadujícího i dožádaného subjektu;
  - e) datum, kdy dožadující nebo dožádaný subjekt oznámil nástroj příjemci;
  - f) počátek a délka lhůty, během níž je vymáhání pohledávky možné podle platného práva členského státu dožadujícího subjektu;
  - g) veškeré další důležité informace.
4. Žádost o vymáhání pohledávky obsahuje rovněž prohlášení dožadujícího subjektu potvrzující, že podmínky stanovené v odstavci 2 byly splněny.
5. Dožadující subjekt předá dožádanému subjektu veškeré důležité informace týkající se záležitosti, v níž byla podána žádost o vymáhání pohledávky, jakmile se o nich dozví.

Článek 79

Nástroj umožňující vymahatelnost pohledávky

1. V souladu s čl. 84 odst. 2 základního nařízení se nástroj, na jehož základě je možné vymáhat pohledávku, přímo uznává a automaticky pokládá za nástroj členského státu dožádaného subjektu umožňující vymahatelnost pohledávky.
2. Bez ohledu na odstavec 1 může být nástroj umožňující vymahatelnost pohledávky, je-li to vhodné, v souladu s předpisy platnými v členském státě dožádaného subjektu potvrzen či uznán jako nástroj umožňující vymahatelnost na území tohoto členského státu nebo být takovým nástrojem doplněn nebo nahrazen.

Členské státy usilují o splnění formálních náležitostí týkajících se tohoto potvrzení, uznání, doplnění nebo nahrazení do tří měsíců ode dne obdržení žádosti o vymáhání, s výjimkou případů, kde se použije třetí pododstavec tohoto odstavce. Nelze je odepřít, je-li nástroj umožňující vymahatelnost řádně vyhotoven. Dožádaný subjekt uvědomí dožadující subjekt o důvodech případného překročení lhůty tří měsíců.

Pokud některý z těchto úkonů vyústí v napadení pohledávky nebo nástroje umožňujícího její vymahatelnost vydaného dožadujícím subjektem, použije se článek 81 prováděcího nařízení.

Článek 80
Platební podmínky a lhůty

1. Pohledávky se vymáhají v měně členského státu dožádaného subjektu. Dožádaný subjekt poukáže dožadujícímu subjektu celou částku pohledávky, kterou vymůže.
2. Dožádaný subjekt může, umožňují-li to právní a správní předpisy platné v jeho členském státě, po poradě s dožadujícím subjektem poskytnout dlužníkovi lhůtu k zaplacení nebo mu povolit úhradu ve splátkách. Úroky, které dožádaný subjekt vybere na základě takového odložení platby, se rovněž poukáží dožadujícímu subjektu.

Ode dne, kdy je nástroj umožňující vymahatelnost pohledávky přímo uznán podle čl. 79 odst. 1 prováděcího nařízení nebo potvrzen, uznán, doplněn nebo nahrazen podle čl. 79 odst. 2 prováděcího nařízení, se účtuje úrok z prodlení podle právních a správních předpisů platných v členském státě dožádaného subjektu, který se rovněž poukáže dožadujícímu subjektu.

Článek 81
**Napadení pohledávky nebo nástroje umožňujícího vymahatelnost pohledávky
a napadení opatření k jejímu vymáhání**

1. Napadne-li zúčastněná strana v průběhu řízení o vymáhání pohledávky pohledávku nebo nástroj umožňující vymahatelnost vydaný v členském státě dožadujícího subjektu, podá žalobu k příslušnému orgánu členského státu dožadujícího subjektu, v souladu s právními předpisy platnými v tomto členském státě. Dožadující subjekt tento úkon neprodleně oznámí dožádanému subjektu. Dožádaný subjekt o něm může informovat rovněž zúčastněná strana.
2. Jakmile dožádaný subjekt obdrží oznámení nebo informaci podle odstavce 1 od dožadujícího subjektu nebo od zúčastněné strany, přeruší řízení o vymáhání pohledávky až do rozhodnutí příslušného orgánu v této věci, pokud dožadující subjekt nevyžaduje v souladu s druhým pododstavcem tohoto odstavce jinak. Považuje-li to dožádaný subjekt za nezbytné, a aniž je dotčen článek 84 prováděcího nařízení, může přijmout předběžná opatření potřebná k zajištění úhrady pohledávky, pokud to u obdobných pohledávek umožňují právní předpisy platné v jeho členském státě.

Bez ohledu na první pododstavec tohoto odstavce, může dožadující subjekt v souladu právními a správními předpisy platnými v jeho členském státě požádat dožádaný subjekt o vymáhání napadené pohledávky, pokud to umožňují příslušné právní a správní předpisy platné v členském státě dožádaného subjektu. Jestliže výsledek napadení posléze vyzní ve prospěch dlužníka, je dožadující subjekt povinen nahradit všechny vymožené částky a všechny případné náhrady, jež je nutno zaplatit, podle právních předpisů platných v členském státě dožádaného subjektu.

3. Jsou-li napadena opatření k vymáhání pohledávky přijatá v členském státě dožádaného subjektu, podává se žaloba k příslušnému orgánu tohoto členského státu v souladu s jeho právními předpisy.
4. Je-li příslušným orgánem, ke kterému byla podána žaloba podle odstavce 1, řádný nebo správní soud, je rozhodnutí tohoto soudu, vyzní-li ve prospěch dožadujícího subjektu a povoluje vymáhání pohledávky v členském státě dožadujícího subjektu, „nástrojem umožňujícím vymahatelnost“ ve smyslu článků 78 a 79 prováděcího nařízení a vymáhání pohledávky se provede na základě tohoto rozhodnutí.

Článek 82

Omezení týkající se pomoci

1. Dožádaný subjekt není povinen:
  - a) poskytnout pomoc uvedenou v člancích 78 až 81 prováděcího nařízení, jestliže by vymáhání pohledávky v důsledku situace dlužníka způsobilo vážné hospodářské nebo sociální obtíže v členském státě dožádaného subjektu, pokud to právní a správní předpisy platné v členském státě dožádaného subjektu umožňují u obdobných vnitrostátních pohledávek;
  - b) poskytnout pomoc uvedenou v člancích 76 až 81 prováděcího nařízení, jestliže se původní žádost podle článků 76 až 78 prováděcího nařízení týká pohledávek starších pěti let počítáno od okamžiku, kdy byl podle právních a správních předpisů platných v členském státě dožadujícího subjektu v den podání žádosti vydán nástroj umožňující vymahatelnost. Pokud však byly pohledávka nebo nástroj napadeny, počíná lhůta běžet okamžikem, kdy členský stát dožadujícího subjektu stanoví, že pohledávku nebo nástroj umožňující vymahatelnost již nelze dále napadnout.
2. Dožádaný subjekt uvědomí dožadující subjekt o důvodech odmítnutí žádosti o pomoc.

Článek 83

Promlčecí lhůty

1. Otázky týkající se promlčecích lhůt se řídí:
  - a) právními předpisy platnými v členském státě dožadujícího subjektu, pokud se týkají pohledávky nebo nástroje umožňujícího její vymahatelnost; a

- b) právními předpisy platnými v členském státě dožádaného subjektu, pokud se týkají opatření k vymáhání pohledávky v dožádaném členském státě.

Promlčecí lhůty podle právních předpisů platných v členském státě dožádaného subjektu začínají běžet dnem přímého uznání nebo dnem potvrzení, uznání, doplnění nebo nahrazení v souladu s článkem 79 prováděcího nařízení.

- 2. Úkony související s vymáháním pohledávky provedené dožádaným subjektem v souladu se žádostí o pomoc, které by v případě, že by byly provedeny dožadujícím subjektem, stavěly nebo přerušovaly promlčecí lhůtu podle právních předpisů platných v členském státě dožadujícího subjektu, se pro otázky tohoto účinku považují za provedené v uvedeném státě.

Článek 84 ***Předběžná opatření***

Na odůvodněnou žádost dožadujícího subjektu přijme dožádaný subjekt předběžná opatření potřebná k zajištění úhrady pohledávky, pokud to umožňují právní předpisy platné v členském státě dožádaného subjektu.

Pro účely prvního pododstavce se použijí obdobně ustanovení a postupy uvedené v člancích 78, 79, 81 a 82 prováděcího nařízení.

Článek 85 ***Náklady související s vymáháním***

- 1. Dožádaný subjekt vymáhá od dotyčné fyzické nebo právnické osoby a ponechá si veškeré náklady spojené s vymáháním, které mu vznikly, podle právních předpisů členského státu dožádaného subjektu, které se vztahují na obdobné pohledávky.
- 2. Vzájemná pomoc podle tohoto oddílu se zpravidla poskytuje bezplatně. V případech, kdy vymáhání představuje zvláštní problém nebo je spojeno se značnými náklady, se však dožadující a dožádaný subjekt mohou dohodnout na zvláštních pravidlech úhrady.
- 3. Členský stát dožadujícího subjektu však nadále ručí členskému státu dožádaného subjektu za veškeré náklady a veškeré ztráty vzniklé z úkonů uznaných za neodůvodněné co do oprávněnosti pohledávky nebo platnosti nástroje vydaného dožadujícím subjektem.

Článek 86

Přezkum

1. Do konce čtvrtého celého kalendářního roku od vstupu prováděcího nařízení v platnost předloží správní komise srovnávací zprávu o lhůtách uvedených v čl. 67 odst. 2, 5 a 6 prováděcího nařízení.
Na základě této zprávy může Evropská komise v případě potřeby předložit vhodné návrhy na změnu těchto lhůt s cílem jejich podstatného zkrácení.
2. Do konce období uvedeného v odstavci 1 přehodnotí správní komise pravidla pro přepočet dob stanovená v článku 13 za účelem jejich případného zjednodušení.
3. Do 1. 5. 2010 předloží správní komise zprávu hodnotící uplatňování kapitol I a III hlavy IV prováděcího nařízení, zejména pokud jde o postupy a lhůty uvedené v čl. 67 odst. 2, 5 a 6 prováděcího nařízení a postupy vymáhání uvedené v člancích 75 až 85 prováděcího nařízení.

S ohledem na tuto zprávu může Evropská komise v případě potřeby předložit vhodné návrhy zaměřené na zvýšení účinnosti a vyváženosti těchto postupů.

HLAVA V

RŮZNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 87

Lékařské prohlídky a správní kontroly

1. Aniž jsou dotčena jiná ustanovení, pokud příjemce dávek nebo žadatel o dávky nebo jeho rodinný příslušník pobývá nebo má bydliště na území jiného členského státu, než ve kterém se nachází dlužná instituce, provádí na žádost této instituce lékařské prohlídky instituce místa pobytu nebo místa bydliště příjemce v souladu s postupy stanovenými právními předpisy uplatňovanými touto institucí.

Dlužná instituce v případě potřeby informuje instituci místa pobytu nebo bydliště veškerých zvláštních požadavcích, které je třeba dodržet, a o předmětu lékařské prohlídky.

2. Instituce místa pobytu nebo bydliště je povinna zaslat zprávu dlužné instituci, která o lékařskou prohlídku požádala. Tato instituce se řídí zjištěními instituce místa pobytu nebo bydliště.

Dlužná instituce si vyhrazuje právo nechat příjemce vyšetřit lékařem podle vlastního výběru. Příjemce však může být vyzván, aby se dostavil do členského státu, ve kterém má sídlo dlužná instituce, pouze pod podmínkou, že vycestování nepoškodí jeho zdraví a že související náklady na cestu a na pobyt uhradí dlužná instituce.

3. Pokud příjemce dávek nebo žadatel o dávky nebo jeho rodinný příslušník pobývá nebo má bydliště na území jiného členského státu, než ve kterém se nachází dlužná instituce, správní kontrolu na žádost této dlužné instituce provádí instituce místa pobytu nebo bydliště příjemce.

V tomto případě se rovněž použije odstavec 2.

4. Odstavce 2 a 3 se rovněž použijí při stanovení nebo kontrole stavu závislosti příjemce dávek dlouhodobé péče uvedených v článku 34 základního nařízení nebo žadatele o tyto dávky.
5. Příslušné orgány nebo příslušné instituce dvou či více členských států se mohou dohodnout na zvláštních ustanoveních a postupech určených k úplnému nebo částečnému zlepšení připravenosti žadatelů a příjemců na trh práce a jejich účasti v systémech nebo programech, které členský stát pobytu nebo bydliště za tímto účelem zavedl.
6. Odchylně od zásady bezplatné vzájemné správní spolupráce podle čl. 76 odst. 2 základního nařízení hradí skutečnou částku výdajů na kontroly uvedené v odstavcích 1 až 5 dlužná instituce, která požadovala jejich provedení, instituci, která byla požádána o jejich provedení.

Článek 88 ***Oznamování***

1. Členské státy oznamují Evropské komisi údaje o subjektech uvedených v čl. 1 písm. m), q) a r) základního nařízení a v čl. 1 odst. 2 písm. a) a b) prováděcího nařízení a o institucích určených podle prováděcího nařízení.
2. Subjekty uvedené v odstavci 1 musejí být elektronicky identifikovatelné prostřednictvím identifikačního kódu a elektronické adresy.
3. Správní komise stanoví strukturu, obsah a podrobné podmínky, včetně společného formátu a vzoru, pro oznamování údajů uvedených v odstavci 1.

4. V příloze 4 prováděcího nařízení jsou uvedeny náležitosti veřejné databáze obsahující informace uvedené v odstavci 1. Databáze bude zřízena a spravována Evropskou komisí. Členské státy jsou nicméně odpovědné za vkládání vlastních vnitrostátních kontaktních informací do této databáze. Členské státy dále zajistí přesnost záznamů týkajících se vnitrostátních kontaktních informací požadovaných podle odstavce 1.
5. Členské státy odpovídají za aktualizaci informací uvedených v odstavci 1.

Článek 89 ***Informování***

1. Správní komise připraví informace potřebné k seznámení dotyčných subjektů s jejich právy a administrativními náležitostmi, které musí pro uplatnění těchto práv splnit. Šíření těchto informací je zajišťováno pokud možno elektronickou cestou prostřednictvím zveřejnění na internetových stránkách přístupných veřejnosti. Správní komise zajistí jejich pravidelnou aktualizaci a zaměří se na kvalitu služeb poskytovaných zákazníkům.
2. Poradní výbor uvedený v článku 75 základního nařízení může vydávat stanoviska a doporučení v zájmu zkvalitnění informací a jejich šíření.
3. Příslušné orgány zajistí, aby jejich instituce byly informovány a aby uplatňovaly veškeré právní a jiné předpisy Společenství, včetně rozhodnutí správní komise, v oblastech a za podmínek stanovených základním nařízením a prováděcím nařízením.

Článek 90 ***Přepočítání měny***

Pro účely použití základního nařízení a prováděcího nařízení se jako směnný kurs dvou měn použije referenční směnný kurs vyhlášený Evropskou centrální bankou. Datum, ke kterému je třeba stanovit směnný kurs, určí správní komise.

Článek 91 ***Statistické přehledy***

Příslušné orgány sestaví statistické přehledy o uplatňování základního nařízení a prováděcího nařízení a zašlou je sekretariátu správní komise. Tyto údaje jsou shromažďovány a tříděny podle plánu a metody stanovených správní komisí. Evropská komise zajistí rozšiřování těchto informací.

Článek 92
Změna příloh

Přílohy 1, 2, 3, 4 a 5 prováděcího nařízení a přílohy VI, VII, VIII a IX základního nařízení mohou být změněny nařízením Komise na žádost správní komise.

Článek 93
Přechodná ustanovení

Článek 87 základního nařízení se použije v situacích, na něž se vztahuje prováděcí nařízení.

Článek 94
Přechodná ustanovení týkající se důchodů

1. Nastane-li pojistná událost přede dnem vstupu prováděcího nařízení v platnost na území dotyčného členského státu a žádost o důchod nebyla před uvedeným dnem vyřízena, je tato žádost, pokud dávky musí být poskytovány na základě dotyčné pojistné události za dobu předcházející uvedenému dni vyřizována dvěma způsoby:
  - a) pokud jde o dobu přede dnem vstupu prováděcího nařízení v platnost na území dotyčného členského státu, v souladu s nařízením (EHS) č. 1408/71 nebo dohodami platnými mezi dotyčnými členskými státy,
  - b) pokud jde o dobu od vstupu prováděcího nařízení v platnost na území dotyčného členského státu, v souladu se základním nařízením.Je-li však částka vypočtená na základě ustanovení uvedených v písmenu a) vyšší než částka vypočtená na základě ustanovení uvedených v písmenu b), má dotyčná osoba i nadále nárok na částku vypočtenou na základě ustanovení uvedených v písmenu a).
2. Žádost o dávky v invaliditě, stáří a pro pozůstalé podaná instituci členského státu po dni vstupu prováděcího nařízení v platnost na území dotyčného členského státu vyžaduje v souladu se základním nařízením automaticky nové posouzení dávek, které přiznaly pro stejnou pojistnou událost před uvedeným dnem instituce jednoho nebo více členských států; nové posouzení nesmí vést ke snížení částky poskytované dávky.

Článek 95
Přechodné období pro elektronickou výměnu údajů

1. Každý členský stát může využít přechodného období pro výměnu údajů elektronickou cestou, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení.

Tato přechodná období nesmí přesáhnout 24 měsíců ode dne vstupu prováděcího nařízení v platnost.

Pokud se však zavedení nezbytné infrastruktury Společenství (EESSI) významně opozdí s ohledem na vstup prováděcího nařízení v platnost, správní komise může rozhodnout o jakémkoli odpovídajícím prodloužení těchto období.

2. Praktické postupy pro nezbytná přechodná období uvedená v odstavci 1 stanoví správní komise s cílem zajistit výměnu údajů nezbytných pro používání základního nařízení a prováděcího nařízení.

Článek 96 **Zrušení**

1. Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 se zrušuje s účinností ode dne 1. 5. 2015.

Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 však zůstává v platnosti a nadále má právní účinky pro účely:

- a) nařízení Rady (ES) č. 859/2003 ze dne 14. května 2003, kterým se působnost nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 rozšiřuje na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti¹, do data zrušení nebo změny uvedeného nařízení;
  - b) nařízení Rady (EHS) č. 1661/85 ze dne 13. června 1985, kterým se stanoví stanovení technické úpravy předpisů Společenství v oblasti sociálního zabezpečení migrujících pracovníků s ohledem na Grónsko², do data zrušení nebo změny uvedeného nařízení;
  - c) Dohody o Evropském hospodářském prostoru³, Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob⁴ a jiných dohod, které obsahují odkaz na nařízení (EHS) č. 574/72, do data změny těchto dohod s ohledem na prováděcí nařízení.
2. Odkazy na nařízení (EHS) č. 574/72 ve směrnici Rady 98/49/ES ze dne 29. června 1998 o ochraně nároků zaměstnanců a samostatně výdělečně činných osob, kteří se pohybují ve Společenství, na penzijní připojištění⁵, a obecněji ve všech dalších aktech Společenství se považují za odkazy na prováděcí nařízení.

---

¹ Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 1.

² Úř. věst. L 160, 20.6.1985, s. 7.

³ Úř. věst. L 1, 3.1.1994, s. 1.

⁴ Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 6.

⁵ Úř. věst. L 209, 25.7.1998, s. 46

Článek 97
Vyhlášení a vstup v platnost

Toto nařízení bude vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie* a vstupuje v platnost dnem 1. 5. 2010.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.
Ve Štrasburku dne 16. září 2009

Za Evropský parlament
předseda

J. Buzek

Za Radu
předseda

C. Malström

PŘÍLOHA 1

Prováděcí pravidla k dvoustranným úmluvám, která zůstávají v platnosti, a novým dvoustranným prováděcím úmluvám

(podle čl. 8 odst. 1 a čl. 9 odst. 2 prováděcího nařízení)

BELGIE – DÁNSKO

Výměna dopisů ze dnů 8. května 2006 a 21. června 2006 o dohodě o náhradě dávek ve skutečné výši, poskytnutých rodinným příslušníkům osoby zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné, která je pojištěna v Belgii, jestliže má rodinný příslušník bydliště v Dánsku, a důchodcům nebo jejich rodinným příslušníkům, kteří jsou pojištěni v Belgii, ale mají bydliště v Dánsku

BELGIE – NĚMECKO

Dohoda ze dne 29. ledna 1969 o výběru a úhradě příspěvku sociálního zabezpečení

BELGIE – IRSKO

Výměna dopisů ze dne 19. května a 28. července 1981 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 70 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (vzájemné zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky a dávky v nezaměstnanosti na základě hlavy III kapitoly 1 a 6 nařízení (EHS) č. 1408/71) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (vzájemné zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

BELGIE – ŠPANĚLSKO

Dohoda ze dne 25. května 1999 o náhradě věcných dávek podle ustanovení nařízení (EHS) č. 1408/71 a 574/72

BELGIE – FRANCIE

- a) Dohoda mezi Francií a Belgií ze dne 4. července 1984 o lékařských prohlídkách příhraničních pracovníků majících bydliště v jedné zemi a pracujících ve druhé
- b) Dohoda ze dne 14. května 1976 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky, přijatá na základě čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72
- c) Dohoda ze dne 3. října 1977 provádějící článek 92 nařízení (EHS) č. 1408/71 (vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení)
- d) Dohoda ze dne 29. června 1979 o vzájemném zřeknutí se náhrady stanovené v čl. 70 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (náklady na dávky v nezaměstnanosti)
- e) Správní ujednání ze dne 6. března 1979 o postupech pro provádění doplňkové úmluvy ze dne 12. října 1978 o sociálním zabezpečení mezi Belgií a Francií s ohledem na ustanovení týkající se osob samostatně výdělečně činných
- f) Výměna dopisů ze dnů 21. listopadu 1994 a 8. února 1995 týkající se postupů pro vyrovnání vzájemných pohledávek na základě článků 93, 94, 95 a 96 nařízení (EHS) č. 574/72.

BELGIE – ITÁLIE

- a) Dohoda ze dne 12. ledna 1974, kterou se provádí čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72;
- b) dohoda ze dne 31. října 1979, kterou se provádí čl. 18 odst. 9 nařízení (EHS) č. 574/72;
- c) výměna dopisů ze dnů 10. prosince 1991 a 10. února 1992 týkající se vyrovnání vzájemných pohledávek na základě článku 93 nařízení (EHS) č. 574/72;
- d) dohoda ze dne 21. listopadu 2003 o podmínkách vyrovnání vzájemných pohledávek podle článků 94 a 95 nařízení (EHS) č. 574/72.

BELGIE – LUCEMBURSKO

- a) Dohoda ze dne 28. ledna 1961 o vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení;
- b) dohoda ze dne 16. dubna 1976 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky, přijatá na základě čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72.

BELGIE – NIZOZEMSKO

- a) Dohoda ze dne 21. března 1968 o výběru a vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení a správní ujednání ze dne 25. listopadu 1970 přijaté k provedení uvedené dohody
- b) Dohoda ze dne 13. března 2006 o zdravotním pojištění
- c) Dohoda ze dne 12. srpna 1982 o pojištění v nemoci, mateřství a invaliditě

BELGIE – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

- a) Výměna dopisů ze dnů 4. května a 14. června 1976 týkající se čl. 105 odst. 2 prováděcího nařízení (zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)
- b) Výměna dopisů ze dnů 18. ledna a 14. března 1977 týkající se čl. 36 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (opatření pro náhradu nebo zřeknutí se náhrady nákladů na věcné dávky poskytované za podmínek hlavy III kapitoly 1 nařízení (EHS) č. 1408/71), ve znění výměny dopisů ze dne 4. května a 23. července 1982 (dohoda o náhradě nákladů spojených s čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení (EHS) č. 1408/71)

BULHARSKO – ČESKÁ REPUBLIKA

Článek 29 odst. 1 a 3 dohody ze dne 25. listopadu 1998 a čl. 5 odst. 4 správního ujednání ze dne 30. listopadu 1999 týkající se zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařská prohlídky

BULHARSKO – NĚMECKO

Články 8 až 9 správní dohody o provádění úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 17. prosince 1997 v důchodové oblasti

ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKO

Články 15 a 16 správního ujednání ze dne 8. ledna 1993, pokud jde o určení sídla zaměstnavatele a místa bydliště pro účely článku 20 smlouvy ze dne 29. října 1992 o sociálním zabezpečení

DÁNSKO – IRSKO

Výměna dopisů ze dnů 22. prosince 1980 a 11. února 1981 o vzájemném zřeknutí se náhrady nákladů na věcné dávky poskytované v rámci pojištění pro případ nemoci, mateřství, pracovních úrazů a nemocí z povolání a na dávky v nezaměstnanosti a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky (čl. 36 odst. 3, čl. 63 odst. 3 a čl. 70 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72)

DÁNSKO – ŘECKO

Dohoda ze dne 8. května 1986 o částečném vzájemném zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech nebo nemocích z povolání a zřeknutí se náhrad nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky

DÁNSKO – ŠPANĚLSKO

Dohoda ze dne 11. prosince 2006 o zálohách, lhůtách o náhradě dávek ve skutečné výši, poskytnutých rodinným příslušníkům osoby zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné, která je pojištěna ve Španělsku, jestliže má rodinný příslušník bydliště v Dánsku, a důchodcům nebo jejich rodinným příslušníkům, kteří jsou pojištěni ve Španělsku, ale mají bydliště v Dánsku

DÁNSKO – FRANCIE

Dohoda ze dne 29. června 1979 a doplňková dohoda ze dne 2. června 1993 o částečném zřeknutí se náhrad výdajů podle čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 a vzájemném zřeknutí se náhrad výdajů podle čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (částečné zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání a zřeknutí se náhrad nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

DÁNSKO – ITÁLIE

Dohoda ze dne 18. listopadu 1998 o náhradě výdajů na věcné dávky poskytované v rámci pojištění pro případ nemoci, mateřství, pracovních úrazů a nemocí z povolání a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky

DÁNSKO – LUCEMBURSKO

Dohoda ze dne 19. června 1978 o vzájemném zřeknutí se náhrad výdajů podle čl. 36 odst. 3, čl. 63 odst. 3 a čl. 70 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

DÁNSKO – NIZOZEMSKO

Výměna dopisů ze dne 30. března a 25. dubna 1979 ve znění dohody ze dne 12. prosince 2006 o náhradě výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání

DÁNSKO – PORTUGALSKO

Dohoda ze dne 17. dubna 1998 o částečném zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky poskytované v rámci pojištění pro případ nemoci, mateřství, pracovních úrazů a nemocí z povolání a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky

DÁNSKO – FINSKO

Článek 15 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003: dohoda o vzájemném zřeknutí se náhrad výdajů podle článků 36, 63 a 70 nařízení (EHS) č. 1408/71 (výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání, výdajů na dávky v nezaměstnanosti) a podle článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72 (nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

DÁNSKO – ŠVÉDSKO

Článek 15 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003: dohoda o vzájemném zřeknutí se náhrad výdajů podle článků 36, 63 a 70 nařízení (EHS) č. 1408/71 (výdajů na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání, výdajů na dávky v nezaměstnanosti) a podle článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72 (nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

DÁNSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Výměna dopisů ze dnů 30. března a 19. dubna 1977, ve znění výměny dopisů ze dne 8. listopadu 1989 a ze dne 10. ledna 1990 o dohodě o zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky

NĚMECKO – FRANCIE

Dohoda ze dne 26. května 1981, kterou se provádí článek 92 nařízení (EHS) č. 1408/71 (o výběru a vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení)

NĚMECKO – ITÁLIE

Dohoda ze dne 3. dubna 2000 o výběru a vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení

NĚMECKO – LUCEMBURSKO

- a) Dohoda ze dne 14. října 1975 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky, přijatá na základě čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72
- b) Dohoda ze dne 14. října 1975 o výběru a vymáhání příspěvků sociálního zabezpečení
- c) Dohoda ze dne 25. ledna 1990 o provádění článku 20 a čl. 22 odst. 1 písm. b) a c) nařízení (EHS) č. 1408/71

NĚMECKO – NIZOZEMSKO

- a) Článek 9 správních ujednání ze dne 18. dubna 2001 k úmluvě ze dne 18. dubna 2001 (vyplácení důchodů)
- b) Dohoda ze dne 21. ledna 1969 o vymáhání příspěvků sociálního pojištění

NĚMECKO – RAKOUSKO

Oddíl II bod 1 a oddíl III dohody ze dne 2. srpna 1979 o provádění úmluvy o pojištění pro případ nezaměstnanosti ze dne 19. července 1978 se i nadále použije na osoby, které vykonávaly přeshraniční práci do 1. ledna 2005 včetně a které se stanou nezaměstnanými do 1. ledna 2011

NĚMECKO – POLSKO

Dohoda ze dne 11. ledna 1977 o provádění úmluvy ze dne 9. října 1975 o starobních důchodech a dávkách při pracovních úrazech

ESTONSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ujednání ze dne 29. března 2006 mezi příslušnými orgány Estonské republiky a Spojeného království podle čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71, kterým se stanoví další metody náhrad výdajů na věcné dávky poskytnuté podle tohoto nařízení oběma zeměmi s účinkem od 1. května 2004

IRSKO – FRANCIE

Výměna dopisů ze dne 30. července 1980 a 26. září 1980 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (vzájemné zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (vzájemné zřeknutí se náhrad nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

IRSKO – LUCEMBURSKO

Výměna dopisů ze dne 26. září 1975 a 5. srpna 1976 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrad výdajů na věcné dávky poskytované na základě hlavy III kapitoly 1 nebo 4 nařízení (EHS) č. 1408/71 a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky uvedené v článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72)

IRSKO – NIZOZEMSKO

Výměna dopisů ze dne 22. dubna a 27. července 1987 týkající se čl. 70 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (zřeknutí se náhrad s ohledem na dávky přiznané při uplatňování článku 69 nařízení (EHS) č. 1408/71) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrad nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky uvedené v článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72)

IRSKO – ŠVÉDSKO

Dohoda ze dne 8. listopadu 2000 o zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech nebo nemocích z povolání a nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky

IRSKO - SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Výměna dopisů ze dne 9. července 1975 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (opatření pro náhradu nebo zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky poskytované za podmínek hlavy III kapitoly 1 nebo 4 nařízení (EHS) č. 1408/71) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

ŘECKO – NIZOZEMSKO

Výměna dopisů ze dnů 8. září 1992 a 30. června 1993 o metodách náhrad mezi institucemi

ŠPANĚLSKO – FRANCIE

Dohoda ze dne 17. května 2005, kterou se stanoví zvláštní ujednání pro správu a zúčtování vzájemných pohledávek ohledně dávek zdravotní péče podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

ŠPANĚLSKO – ITÁLIE

Dohoda o novém postupu za účelem zdokonalení a zjednodušení náhrady nákladů na zdravotní péči ze dne 21. listopadu 1997 týkající se čl. 36 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (náhrady výdajů na věcné dávky v nemoci a mateřství) a článků 93, 94, 95 a 100 a čl. 102 odst. 5 nařízení (EHS) č. 574/72 (postupy pro náhradu a dávky pojištění v nemoci a mateřství a opožděné uplatnění nároků)

ŠPANĚLSKO – NIZOZEMSKO

Dohoda ze dne 21. února 2000 mezi Nizozemskem a Španělskem, která usnadňuje vyrovnání vzájemných nároků týkajících se dávek pojištění v nemoci a mateřství při provádění nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

ŠPANĚLSKO – PORTUGALSKO

- a) Články 42, 43 a 44 správního ujednání ze dne 22. května 1970 (vývoz dávek v nezaměstnanosti). Tento údaj zůstane v platnosti po dobu dvou let ode dne použitelnosti nařízení (ES) č. 883/2004
- b) Dohoda ze dne 2. října 2002, kterou se stanoví podrobná ujednání pro správu a zúčtování vzájemných pohledávek za zdravotní péči s cílem usnadnit a urychlit zúčtování těchto pohledávek

ŠPANĚLSKO – ŠVÉDSKO

Dohoda ze dne 1. prosince 2004 o náhradě nákladů na věcné dávky podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

ŠPANĚLSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Dohoda ze dne 18. června 1999 o náhradě výdajů na věcné dávky poskytované podle ustanovení nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

FRANCIE – ITÁLIE

- a) Výměna dopisů ze dne 14. května a 2. srpna 1991 o postupech pro vyrovnání vzájemných pohledávek na základě článku 93 nařízení (EHS) č. 574/72;
- b) Dodatečná výměna dopisů ze dne 22. března a 15. dubna 1994 o postupech pro vyrovnání vzájemných pohledávek na základě článků 93, 94, 95 a 96 nařízení (EHS) č. 574/72;
- c) výměna dopisů ze dne 2. dubna 1997 a 20. října 1998, kterou se mění výměna dopisů uvedená v písmenech a) a b) týkající se postupů vyrovnání vzájemných pohledávek podle článků 93, 94, 95 a 96 nařízení (EHS) č. 574/72

- d) dohoda ze dne 28. června 2000 o zřeknutí se náhrady nákladů uvedených v čl. 105 odst. 1 nařízení (EHS) č. 574/72 na správní kontroly a lékařské prohlídky požadované podle článku 51 uvedeného nařízení

FRANCIE – LUCEMBURSKO

- a) Dohoda ze dne 2. července 1976 o zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky v nemoci a mateřství poskytované rodinným příslušníkům pracovníka, kteří nemají bydliště ve stejné zemi jako pracovník, stanovené v čl. 36 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971
- b) Dohoda ze dne 2. července 1976 o zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky v nemoci a mateřství poskytované bývalým příhraničním pracovníkům, jejich rodinným příslušníkům nebo pozůstalým po nich, stanovené v čl. 36 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971
- c) Dohoda ze dne 2. července 1976 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky stanovené v čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972
- d) Výměna dopisů ze dnů 17. července a 20. září 1995 o postupech pro vyrovnání vzájemných pohledávek na základě článků 93, 95 a 96 nařízení (EHS) č. 574/72.

FRANCIE – NIZOZEMSKO

- a) Dohoda ze dne 28. dubna 1997 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky na základě článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72
- b) Dohoda ze dne 29. září 1998, kterou se stanoví zvláštní podmínky určování částek, které mají být nahrazeny za věcné dávky za podmínek nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72
- c) Dohoda ze dne 3. února 1999, kterou se stanoví zvláštní podmínky pro správu a vyrovnání vzájemných pohledávek za dávky v nemoci za podmínek nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

FRANCIE – PORTUGALSKO

Dohoda ze dne 28. dubna 1999, kterou se stanoví zvláštní podrobná pravidla pro správu a vyrovnání vzájemných pohledávek v souvislosti s lékařským ošetřením v souladu s nařízeními (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

FRANCIE – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

- a) Výměna dopisů ze dnů 25. března a 28. dubna 1977 týkající se čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)
- b) Dohoda ze dne 8. prosince 1998, kterou se stanoví zvláštní podmínky určování částek, které mají být nahrazeny za věcné dávky za podmínek nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72

ITÁLIE – LUCEMBURSKO

Ustanovení čl. 4 odst. 5 a 6 správního ujednání ze dne 19. ledna 1955 o provádění obecné úmluvy o sociálním zabezpečení (nemocenské pojištění zemědělských pracovníků)

ITÁLIE – NIZOZEMSKO

Dohoda ze dne 24. prosince 1996 / 27. února 1997 ohledně čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71

ITÁLIE – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ujednání podepsané dne 15. prosince 2005 mezi příslušnými orgány Italské republiky a Spojeného království podle čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71, kterým se stanoví další metody náhrady výdajů na věcné dávky poskytnuté podle tohoto nařízení oběma zeměmi s účinkem od 1. ledna 2005

LUCEMBURSKO – NIZOZEMSKO

Dohoda ze dne 1. listopadu 1976 o zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky přijatá na základě čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72

LUCEMBURSKO – ŠVÉDSKO

Ujednání ze dne 27. listopadu 1996 o náhradě výdajů v oblasti sociálního zabezpečení

LUCEMBURSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Výměna dopisů ze dne 18. prosince 1975 a 20. ledna 1976 týkající se čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrad nákladů souvisejících se správními kontrolami a lékařskými prohlídkami uvedenými v článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72)

MAĎARSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ujednání ze dne 1. listopadu 2005 mezi příslušnými orgány Maďarské republiky a Spojeného království podle čl. 35 odst. 3 a čl. 41 odst. 2 nařízení (EHS) č. 883/2004, kterým se stanoví další metody náhrad výdajů na věcné dávky poskytnuté podle tohoto nařízení oběma zeměmi s účinkem od 1. května 2004

MALTA – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ujednání ze dne 17. ledna 2007 mezi příslušnými orgány Malty a Spojeného království podle čl. 35 odst. 3 a čl. 41 odst. 2 nařízení (EHS) č. 883/2004, kterým se stanoví další metody náhrad výdajů na věcné dávky poskytnuté podle tohoto nařízení oběma zeměmi s účinkem od 1. května 2004

NIZOZEMSKO – PORTUGALSKO

Dohoda ze dne 11. prosince 1987 o náhradě věcných dávek v případě nemoci a mateřství

NIZOZEMSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

a) Ustanovení článku 3 druhé věty správního ujednání ze dne 12. června 1956 provádějícího úmluvu ze dne 11. srpna 1954

- b) výměna dopisů ze dne 25. dubna a 26. května 1986 týkající se čl. 36 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (náhrada nebo zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky) ve znění pozdějších předpisů

PORTUGALSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ujednání ze dne 8. června 2004, kterým se stanoví další metody náhrad výdajů na věcné dávky poskytnuté oběma zeměmi s účinkem od dne 1. ledna 2003

FINSKO – ŠVÉDSKO

Článek 15 Severské úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 18. srpna 2003: dohoda o vzájemném zřeknutí se náhrad podle článků 36, 63 a 70 nařízení (EHS) č. 1408/71 (výdaje na věcné dávky poskytované v nemoci, mateřství, při pracovních úrazech a nemocích z povolání a na dávky v nezaměstnanosti) a článku 105 nařízení (EHS) č. 574/72 (náklady na správní kontroly a lékařské prohlídky)

FINSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Výměna dopisů ze dne 1. a 20. června 1995 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (náhrada výdajů nebo zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrady výdajů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

ŠVÉDSKO – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Dohoda ze dne 15. dubna 1997 týkající se čl. 36 odst. 3 a čl. 63 odst. 3 nařízení (EHS) č. 1408/71 (náhrada nebo zřeknutí se náhrady výdajů na věcné dávky) a čl. 105 odst. 2 nařízení (EHS) č. 574/72 (zřeknutí se náhrady nákladů na správní kontroly a lékařské prohlídky)

PŘÍLOHA 2

Zvláštní systémy pro úředníky

(podle článků 31 a 41 prováděcího nařízení)

- A. Zvláštní systémy pro úředníky, na něž se nevztahuje hlava III kapitoly I nařízení (ES) č. 883/2004 týkající se věcných dávek.**

NĚMECKO

Zvláštní nemocenský systém pro úředníky.

- B. Zvláštní systémy pro úředníky, na něž se nevztahuje hlava III kapitoly 1 nařízení (ES) č. 883/2004 týkající se věcných dávek, s výjimkou článku 19, čl. 27 odst. 1 a článku 35**

ŠPANĚLSKO

Zvláštní systém sociálního zabezpečení pro úředníky.

Zvláštní systém sociálního zabezpečení pro ozbrojené síly.

Zvláštní systém sociálního zabezpečení pro soudní úředníky a správní zaměstnance.

- C. Zvláštní systémy pro úředníky, na něž se nevztahuje hlava III kapitoly 2 nařízení (ES) č. 883/2004 týkající se věcných dávek**

NĚMECKO

Zvláštní úrazový systém pro úředníky.

PŘÍLOHA 3

Členské státy požadující úhradu nákladů na věcné dávky na základě paušálních částek

(podle čl. 63 odst. 1 prováděcího nařízení)

IRSKO

ŠPANĚLSKO

ITÁLIE

MALTA

NIZOZEMSKO

PORTUGALSKO

FINSKO

ŠVÉDSKO

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

PŘÍLOHA 4

Náležitosti databáze uvedené v čl. 88 odst. 4 prováděcího nařízení

1. Obsah databáze

V elektronickém adresáři (URL) dotčených orgánů se uvedou tyto údaje:

- a) názvy orgánů v úředním jazyce (úředních jazycích) daného členského státu a v anglickém jazyce
- b) identifikační kód a elektronická adresa EESSI
- c) jejich funkce s ohledem na definice v čl. 1 písm. m), q) a r) základního nařízení (a čl. 1 písm. a) a b) prováděcího nařízení)
- d) jejich pravomoci, pokud jde o jednotlivá rizika, druhy dávek, systémy a zeměpisné pokrytí
- e) část základního nařízení, kterou tyto orgány provádějí
- f) tyto kontaktní údaje: poštovní adresu, telefon, fax, emailovou adresu a příslušnou adresu URL
- g) jakékoliv další informace nezbytné k používání základního nařízení nebo prováděcího nařízení.

2. Správa databáze

- a) Elektronický adresář je součástí EESSI na úrovni Evropské komise.
- b) Členské státy jsou odpovědné za shromažďování a kontrolu nezbytných informací orgánů a za to, že Evropské komisi včas předávají všechny nové vkládané údaje nebo změnu údajů, za něž jsou odpovědné.

3. Přístup

Informace používané k provozním a správním účelům nejsou veřejně přístupné.

4. Bezpečnost

Veškeré změny databáze (vkládání, aktualizace, výmaz) se zaprotokolují. Před vstupem do adresáře za účelem změny údajů jsou uživatelé identifikováni a autentizováni. Před každým pokusem o změnu údajů se zkontroluje povolení uživatele tuto operaci provést. Jakékoliv nepovolené operace se zamítnou a zaprotokolují.

5. Jazykový režim

Obecným jazykem databáze je angličtina. Názvy orgánů a jejich kontaktní údaje by měly být vkládány také v úředním jazyce (úředních jazycích) daného členského státu.

PŘÍLOHA 5

**Členské státy, které na základě vzájemnosti stanoví maximální výši úhrady
podle čl. 65 odst. 6 třetí věty základního nařízení
na základě průměrné výše dávek v nezaměstnanosti podle svých právních předpisů
v předcházejícím kalendářním roce
(podle článku 70 prováděcího nařízení)**

BELGIE

ČESKÁ REPUBLIKA

NĚMECKO

RAKOUSKO

SLOVENSKO

FINSKO

ROZHODNUTÍ A DOPORUČENÍ SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. A1

ze dne 12. června 2009

o zřízení dialogu a dohodovacího řízení týkajících se platnosti dokumentů, určení použitelných právních předpisů a poskytování dávek podle nařízení (ES) č. 883/2004

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na čl. 76 odst. 3, čl. 76 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 76 odst. 6 nařízení (ES) č. 883/2004 týkající se povinnosti příslušných orgánů a institucí členských států spolupracovat v zájmu zajištění správného provádění nařízení,

s ohledem na článek 5 nařízení (ES) č. 987/09 týkající se právní hodnoty dokumentů a podpůrných dokladů, které potvrzují situaci osoby,

s ohledem na článek 6 nařízení (ES) č. 987/09 týkající se prozatímního uplatňování právních předpisů a prozatímního udílení dávek v případech, kdy mají instituce dvou nebo více členských států rozdílná stanoviska ohledně stanovení použitelných právních předpisů,

s ohledem na článek 16 nařízení (ES) č. 987/09 týkající se stanovení postupu pro použití článku 13 nařízení (ES) č. 883/2004,

s ohledem na článek 60 nařízení (ES) č. 987/09 týkající se stanovení postupu pro použití článku 68 nařízení (ES) č. 883/2004,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Jedním z klíčových faktorů účinného fungování pravidel Společenství ohledně koordinace vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení je úzká a účinná spolupráce mezi orgány a institucemi různých členských států.

(2) Jedním ze základů dobré spolupráce podle uvedených nařízení je výměna informací mezi orgány a institucemi a osobami, jež má být založena na zásadách veřejné služby, účinnosti, aktivní pomoci, rychlého poskytování a dostupnosti.

(3) Je v zájmu jak orgánů a institucí, tak dotčených osob, aby byly všechny informace nezbytné ke stanovení a určení práv a povinností dotčených osob poskytovány a vyměňovány bez prodlení.

(4) Zásada loajální spolupráce stanovená v článku 10 Smlouvy požaduje, aby instituce řádně zhodnotily fakta podstatná pro uplatnění nařízení. Existují-li pochybnosti ohledně platnosti dokumentu nebo správnosti podpůrných dokladů nebo mají-li členské státy rozdílná stanoviska k určení platných právních předpisů nebo instituce, která by měla dávku poskytnout, je v zájmu osob, na něž se uplatňuje nařízení (ES) č. 883/2004, aby instituce nebo orgány dotčených členských států dosáhly dohody v rozumné lhůtě.

(5) Články 5 a 6 nařízení (ES) č. 987/09 stanoví dohodovací řízení, jež se má v těchto případech použít.

(6) Tato ustanovení potvrzují a rozšiřují judikaturu Soudního dvora Evropských společenství podle nařízení (EHS) 1408/71, podle něhož byl vytvořen standardní postup pro spory mezi členskými státy ohledně platnosti dokladů o vyslání a které bylo konsolidováno v předchozím rozhodnutí Správní komise Evropských společenství pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků 181 (Úř. věst. L 329/73, 14.12.2001).

(7) Články 5 a 6 nařízení (ES) č. 987/09 stanoví možnost předat záležitost správní komisi v případě, kdy nelze dosáhnout dohody mezi dotčenými institucemi a orgány.

(8) Článek 16 nařízení (ES) 987/09 stanoví, že by tento postup měl být použit rovněž v případě, když dotčené instituce a orgány zaujímají rozdílná stanoviska ohledně použití článku 13 nařízení (ES) č. 883/2004.

(9) Článek 60 nařízení (ES) č. 987/09 obsahuje podobný odkaz na článek 6 uvedeného nařízení pro případ rozdílných stanovisek ohledně právních předpisů platných na základě práva přednosti v oblasti rodinných dávek.

(10) Tato ustanovení se zakládají na čl. 76 odst. 6 nařízení (ES) č. 883/2004, podle něhož v případě obtíží při výkladu nebo použití uvedeného nařízení kontaktuje instituce příslušného členského státu nebo státu bydliště instituce dotčených členských států a podle něhož může být záležitost předána správní komisi, není-li v přiměřené lhůtě nalezeno řešení.

(11) Členské státy vyjádřily potřebu stanovit standardní postup, který je třeba dodržet, dříve než je věc předána správní komisi, a přesněji definovat úlohu správní komise při sladování rozdílných stanovisek institucí ohledně použitelných právních předpisů.

(12) Podobný postup byl již stanoven v několika dvoustranných dohodách mezi členskými státy. Uvedené dohody byly vzorem pro toto rozhodnutí.

(13) Je vhodné, aby se v zájmu urychlení postupu prováděla komunikace mezi kontaktními osobami institucí a orgánů elektronicky.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Toto rozhodnutí stanoví pravidla pro použití dialogu a dohodovacího řízení, jichž lze využít v těchto případech:
  - a) případy, kdy existují pochybnosti ohledně platnosti dokumentu nebo správnosti podpůrných dokladů o postavení osoby pro účely uplatnění nařízení 883/2004 nebo nařízení (ES) č. 987/09, nebo
  - b) případy, kdy členské státy zaujímají rozdílná stanoviska k určení platných právních předpisů.
2. Dříve než může být záležitost předána správní komisi, je třeba využít dialogu a dohodovacího řízení.
3. Toto rozhodnutí platí, aniž jsou dotčeny správní postupy, které je třeba dodržet podle vnitrostátních zákonů dotčených členských států.
4. Je-li věc předmětem soudního či správního odvolacího řízení podle vnitrostátních právních předpisů členského státu instituce, která dotčený dokument vydala, je třeba dialog a dohodovací řízení pozastavit.

5. Instituce nebo orgán, který vyjádřil pochybnosti o platnosti dokumentu vydaného institucí nebo orgánem jiného členského státu nebo jenž nesouhlasí s (přechodnými) ustanoveními platných právních předpisů, se dále uvádí jako dožadující instituce. Instituce druhého členského státu se dále uvádí jako dožádaná instituce.

První fáze postupu dialogu

6. Nastane-li některá ze situací uvedených v bodě 1, spojí se dožadující instituce s dožádanou institucí a požádá ji o nezbytné vyjasnění jejího rozhodnutí a případně o stažení příslušného dokumentu nebo o jeho prohlášení za neplatný nebo o přezkum nebo zrušení jejího rozhodnutí.
7. Dožadující instituce svou žádost odůvodní, přičemž uvede, že se uplatňuje toto rozhodnutí, a předloží příslušné podpůrné doklady, které byly podkladem k žádosti. Uvede, kdo bude její kontaktní osobou během první fáze postupu dialogu.
8. Dožádaná instituce neprodleně potvrdí přijetí žádosti emailem nebo faxem nejpozději do deseti pracovních dní od jejího obdržení. Rovněž uvede, kdo bude její kontaktní osobou během první fáze postupu dialogu.
9. Dožádaná instituce informuje dožadující instituci o výsledku svých šetření co nejdříve, avšak nejpozději do tří měsíců od obdržení žádosti.
10. Je-li původní rozhodnutí potvrzeno, zrušeno a/nebo je dokument stažen nebo prohlášen za neplatný, dožádaná instituce o tom uvědomí dožadující instituci. Uvědomí o svém rozhodnutí rovněž dotčenou osobu a v případě potřeby jejího zaměstnavatele a oznámí jim rovněž, jakými postupy mohou podle vnitrostátních právních předpisů rozhodnutí napadnout.
11. Nemůže-li dožádaná instituce uzavřít šetření do tří měsíců z důvodu složitosti případu nebo proto, že ověření určitých údajů vyžaduje zapojení jiné instituce, může lhůtu prodloužit nejvýše o tři měsíce. Dožádaná instituce informuje o prodloužení dožadující instituci co nejdříve, nejpozději však jeden týden před koncem první lhůty, přičemž zdůvodní zpoždění a uvede, kdy přibližně by šetření mělo být ukončeno.
12. Ve velmi výjimečných případech se mohou dotčené členské státy dohodnout na jiné lhůtě, než je uvedena v bodech 9 a 11, pokud je prodloužení oprávněné a přiměřené v souvislosti s konkrétními okolnostmi a je-li prodloužení časově omezené.

Druhá fáze postupu dialogu

13. Nedosáhnou-li instituce během první fáze postupu dialogu dohody nebo nebyla-li dožádaná instituce schopna ukončit šetření do šesti měsíců po přijetí žádosti, uvědomí instituce příslušné orgány svých zemí. Každá instituce vede záznam svých činností.

14. Příslušné orgány dotčených členských států mohou rozhodnout o zahájení druhé fáze postupu dialogu nebo mohou záležitost přímo předat správní komisi.
15. Pokud příslušné orgány zahájí druhou fázi postupu dialogu, každý z nich jmenuje do dvou týdnů ode dne, kdy je instituce uvědomí, hlavní kontaktní osobu. Kontaktní osoby nemusí nutně mít přímé pravomoci v dotčené věci.
16. Kontaktní osoby se snaží dosáhnout dohody ohledně dotčené záležitosti do šesti týdnů od svého jmenování. Každá kontaktní osoba připraví záznam svých činností a oznámí institucím výsledek druhé fáze postupu dialogu.

Dohodovací řízení

17. Nelze-li dosáhnout dohody během postupu dialogu, mohou příslušné orgány záležitost předat správní komisi. Každý příslušný orgán vypracuje pro správní komisi zprávu s hlavními body sporu.
18. Správní komise se pokusí o sblížení rozdílných stanovisek do šesti měsíců ode dne, kdy jí byla věc předložena. Může záležitost předat smířčímu výboru, který lze zřídit podle pravidel správní komise.

Konečná ustanovení

19. Členské státy každoročně hlásí správní komisi údaje o počtu sporů, v nichž se uplatnil postup stanovený v tomto rozhodnutí, údaje o tom, jakých členských států se spory týkaly, hlavní témata sporů, délku postupu a jeho výsledek.
20. Členské státy předloží první výroční zprávu do tří měsíců od prvního roku uplatňování tohoto rozhodnutí.
21. Do tří měsíců od obdržení první výroční zprávy vyhodnotí správní komise zkušenosti členských států s uplatňováním tohoto rozhodnutí a přihlédne při tom k jejich zprávám. Po prvním roce správní komise rozhodne, zda mají být zprávy dál podávány každoročně.
22. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. A2

ze dne 12. června 2009

o výkladu článku 12 nařízení (ES) č. 883/2004 o právních předpisech platných pro vyslané pracovníky a samostatně výdělečně činné osoby dočasně pracující mimo příslušný stát

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na článek 12 nařízení (ES) č. 883/2004,

s ohledem na články 5, 6 a 14 až 21 nařízení (ES) č. 987/09,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ustanovení článku 12 nařízení (ES) č. 883/2004, která stanoví výjimku z obecného pravidla určeného v čl. 11 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení, mají zejména usnadnit volné poskytování služeb ve prospěch zaměstnavatelů vysílajících pracovníky do jiných členských států, než ve kterém jsou usazeni, a také mají usnadnit volný pohyb pracovníků do jiných členských států. Tato ustanovení mají rovněž odstranit překážky, které by mohly ohrozit volný pohyb pracovníků, podpořit hospodářský průnik a zabránit administrativním komplikacím, zejména pokud jde o pracovníky a podniky.
- (2) Účelem těchto ustanovení je tedy zabránit správním komplikacím, které by pro pracovníky, zaměstnavatele a instituce sociálního zabezpečení vyplynuly z použití obecného pravidla stanoveného v čl. 11 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení, pokud je zaměstnání v jiném členském státě, než je stát, v němž má podnik sídlo nebo provozovnu, nebo stát, v němž samostatně výdělečně činná osoba obvykle provozuje svou činnost, krátkodobého charakteru.
- (3) Za tímto účelem je první rozhodující podmínkou pro použití čl. 12 odst. 1 uvedeného nařízení existence přímého vztahu mezi zaměstnavatelem a pracovníkem, jehož zaměstnává.
- (4) K ochraně pracovníka a právní jistotě, na niž má nárok jak on, tak instituce, u níž je pojištěn, je třeba plně zajistit, aby byl po dobu vyslání zachován přímý vztah.

- (5) Druhou rozhodující podmínkou pro uplatnění čl. 12 odst. 1 uvedeného nařízení je existence vazeb mezi zaměstnavatelem a členským státem, v němž sídlí. Možnost vyslání by proto měla být omezena pouze na podniky, které obvykle provozují svou činnost na území členského státu, jehož právní předpisy zůstávají platné pro vyslaného pracovníka. Proto se předpokládá, že se výše uvedená ustanovení vztahují pouze na podniky, které obvykle vykonávají podstatné činnosti na území členského státu, v němž jsou usazeny.
- (6) Aniž by bylo dotčeno individuální posouzení jednotlivých případů, měla by být stanovena příslušná období pro zaměstnance a samostatně výdělečně činné osoby.
- (7) Zachování přímého vztahu nelze zaručit, pokud je vyslaný pracovník poskytnut k dispozici třetímu podniku.
- (8) Je nezbytné, aby bylo možné po celou dobu vyslání provádět veškeré kontroly, zejména pokud jde o platby odvodů a zachování přímých vztahů, což je nutné k předcházení nezákonného použití výše uvedených ustanovení, a zajistit vhodné informování správních subjektů, zaměstnavatelů a pracovníků.
- (9) Pracovník a zaměstnavatel musí být náležitě informováni o podmínkách, za nichž se mohou na vyslaného pracovníka nadále vztahovat právní předpisy země, z níž byl vyslán.
- (10) Příslušné instituce by měly posuzovat a monitorovat situaci podniků a pracovníků, aby bylo zaručeno, že nebude ohrožen volný pohyb služeb a pracovníků.
- (11) Zásada loajální spolupráce stanovená v článku 10 Smlouvy ukládá příslušným institucím pro účely provedení článku 12 nařízení (ES) č. 883/2004 několik povinností.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Ustanovení čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 se uplatní na pracovníka, který podléhá právním předpisům členského státu (vysílajícího státu) na základě provozování činnosti pro zaměstnavatele v rámci zaměstnání a který byl tímto zaměstnavatelem vyslán do jiného členského státu (státu zaměstnání), aby tam pro tohoto zaměstnavatele provedl práci.

Má se za to, že pracovník vykonává práci pro zaměstnavatele vysílajícího státu, bylo-li stanoveno, že tuto práci vykonává pro uvedeného zaměstnavatele a že trvá přímý vztah mezi pracovníkem a zaměstnavatelem, který ho vyslal.

V zájmu stanovení, zda takový přímý vztah trvá, z čehož by vyplývalo, že pracovník nadále podléhá zaměstnavateli, který ho vyslal, je třeba přihlédnout k několika aspektům, včetně odpovědnosti za přijímání zaměstnanců, pracovní smlouvu, odměny (aniž jsou dotčeny případné dohody mezi zaměstnavatelem ve vysílajícím státě a podnikem ve státě zaměstnání ohledně vyplácení pracovníků), propouštění a včetně pravomoci stanovit povahu práce.

Jako vodítko pro použití čl. 14 odst. 1 nařízení (ES) č. 987/09 lze za splnění požadavku uvedeného slovy „bezprostředně před zahájením (...) zaměstnání“ považovat skutečnost, že pracovník podléhá právním předpisům členského státu, v němž sídlí jeho zaměstnavatel po dobu alespoň jednoho měsíce. Kratší období by vyžadovalo individuální posouzení, jež by přihlédlo ke všem ostatním relevantním faktorům.

V případě potřeby a pochybností musí příslušná instituce dotčeného členského státu v zájmu stanovení, zda zaměstnavatel obvykle vykonává podstatné činnosti na území členského státu, v němž je usazen, přezkoumat všechna kritéria charakterizující činnosti tímto zaměstnavatelem provozované, včetně místa, kde má podnik sídlo a správní ústředí, počtu administrativních zaměstnanců pracujících v členském státě, v němž je usazen, a v druhém členském státě, místa, kde jsou vyslaní pracovníci najímáni, a místa, kde se uzavírá většina smluv se zákazníky, zákonů použitelných při uzavírání smluv mezi podnikem a jeho zaměstnanci na jedné straně a se zákazníky na straně druhé, obratu během dostatečně typického období v každém dotčeném členském státě a počtu smluv uzavřených ve vysílajícím státě. Nejedná se o úplný soupis kritérií, neboť ta by se měla přizpůsobovat jednotlivým případům a mělo by se přihlížet k povaze činností vykonávaných podnikem ve státě, kde je usazen.

2. Pro použití čl. 14 odst. 3 nařízení (ES) č. 987/09 se splnění požadavků v členském státě, kde je osoba usazena, posuzuje na základě takových kritérií, jako je využívání kancelářských prostor, platba daní, skutečnost, že osoba vlastní profesní průkaz a má číslo plátce DPH nebo je zaregistrována v obchodní komoře nebo profesních orgánech. Jako vodítko lze za splnění požadavku uvedeného slovy „již nějakou dobu před datem, kdy si přeje využít ustanovení výše uvedeného článku“ považovat skutečnost, že osoba provozuje činnost nejméně dva měsíce. Kratší období by vyžadovalo individuální posouzení, jež by přihlédlo ke všem ostatním relevantním faktorům.
3. a) Podle ustanovení odstavce 1 tohoto rozhodnutí se čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 i nadále použije pro vysílání zaměstnanců, jestliže je pracovník, vyslaný podnikem ve vysílajícím státě do podniku ve státě zaměstnání, vyslán rovněž do jednoho nebo několika jiných podniků v tomtéž státě zaměstnání, pokud však pracovník stále vykonává svou práci pro podnik, který jej vyslal. Může tomu tak být zejména v případech, kdy podnik vyšle pracovníka do členského státu, aby zde vykonával práci postupně nebo současně ve dvou nebo několika podnicích v tomtéž členském státě. Zásadním a rozhodujícím prvkem je skutečnost, že je práce nadále vykonávána jménem vysílajícího podniku.

Vyslání do různých členských států, které po sobě bezprostředně následuje, by mělo v každém případě vést k novému vyslání ve smyslu čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004.

- b) Krátké přerušení činnosti pracovníka pro podnik ve státě zaměstnání, ať už je jeho důvod jakýkoli (dovolená, nemoc, školení ve vysílajícím podniku...), nevede k přerušení období vyslání ve smyslu čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004.
- c) Po skončení období vyslání pracovníka nebude povoleno žádné nové období vyslání pro téhož pracovníka, týž podnik a tentýž členský stát po nejméně dobu dvou měsíců od skončení předchozího období vyslání. Je však možné ve zvláštních případech povolit odchylku od této zásady.

4. Ustanovení čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 se neuplatní nebo se přestanou uplatňovat zejména v těchto případech:
- a) pokud podnik, do něhož byl pracovník vyslán, poskytne tohoto pracovníka k dispozici jinému podniku v členském státě, v němž má sídlo;
  - b) pokud je pracovník vyslaný do členského státu poskytnut k dispozici podniku se sídlem v jiném členském státě;
  - c) pokud je pracovník přijat do zaměstnání v jednom členském státě za účelem jeho vyslání podnikem se sídlem v druhém členském státě do podniku ve třetím členském státě.
5. a) Příslušná instituce členského státu, jehož právním předpisům dotčená osoba podléhá podle čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 v případech stanovených tímto rozhodnutím, musí náležitě informovat dotčeného zaměstnavatele a zaměstnance o podmínkách, za nichž může vyslaný pracovník nadále podléhat těmto právním předpisům. Zaměstnavatel je tedy informován o možnosti kontrol v průběhu celého období vyslání, aby se zjistilo, zda toto období neskončilo. Takové kontroly se mohou týkat zejména vyplácení příspěvků a zachování přímých vztahů.

Příslušná instituce členského státu, v němž je dotčená osoba usazena a jehož právním předpisům nadále podléhá samostatně výdělečně činná osoba podle čl. 12 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004, musí tuto osobu náležitě informovat o podmínkách, za nichž může i nadále těmto právním předpisům podléhat. Dotčená osoba je tedy informována o možnosti kontrol v průběhu celého období, kdy vykonává dočasnou činnost ve státě, v němž pracuje, aby se zjistilo, zda se podmínky platné pro danou činnost nezměnily. Takové kontroly se mohou týkat zejména vyplácení příspěvků a udržování infrastruktury potřebné k provozování činnosti ve státě, v němž je dotčená osoba usazena.

- b) Dále vyslaný pracovník a jeho zaměstnavatel informují příslušnou instituci vysílajícího státu o jakékoli změně, k níž dojde v průběhu období vyslání, zejména:
  - pokud se vyslání, o něž se žádalo, nakonec neuskutečnilo,
  - je-li činnost přerušena v jiném případě, než jsou uvedeny v odst. 3 písm. b) tohoto rozhodnutí,
  - byl-li vyslaný pracovník svým zaměstnavatelem přidělen do jiného podniku ve vysílajícím státě, zejména v případech fúze nebo přemístění podniku.
- c) Příslušná instituce vysílajícího státu poskytne ve vhodných případech na vyžádání instituci státu zaměstnání informace uvedené v písmeni b).
- d) Příslušné instituce vysílajícího státu a státu zaměstnání spolupracují při provádění výše uvedených kontrol a v případech pochybností o použití článku 12 nařízení (ES) č. 883/2004.

6. Příslušné instituce posoudí a monitorují případy, na něž se uplatní článek 12 nařízení (ES) č. 883/2004, a poskytují zaměstnavatelům a pracovníkům dostatečné záruky, že nebude ohrožen volný pohyb služeb a pracovníků. Ve stejných nebo podobných situacích musí být zejména důsledně a stejně uplatňována kritéria použitá k posouzení, zda zaměstnavatel běžně provozuje své činnosti na území státu, zda existuje přímý vztah mezi podnikem a pracovníkem nebo zda samostatně výdělečně činná osoba udržuje infrastrukturu nezbytnou k výkonu činnosti ve státě.
7. Správní komise podporuje spolupráci mezi příslušnými orgány členských států za účelem provádění článku 12 nařízení (ES) č. 883/2004 a usnadňuje navazující činnosti a výměnu informací, zkušeností a osvědčených postupů při stanovování a klasifikaci kritérií pro posuzování situace podniků a pracovníků a v souvislosti se zavedenými kontrolními opatřeními. Za tímto účelem postupně vypracuje průvodce osvědčenými postupy při vysílání pracovníků a při výkonu vedlejší činnosti osobou samostatně výdělečně činnou mimo stát, v němž má sídlo, a to pro použití správními orgány, podniky a pracovníky.
8. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. E1

ze dne 12. června 2009

**o praktických opatřeních pro přechodné období pro elektronickou výměnu dat
uvedenou v článku 4 nařízení (ES) č. 987/09**

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na čl. 72 písm. d) nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož správní komise v nejvyšší možné míře podporuje využívání nových technologií,

s ohledem na článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/09, podle něhož se „přenos údajů mezi institucemi nebo styčnými orgány uskutečňuje elektronicky (...)“ a „správní komise stanoví strukturu, obsah a formát dokumentů a strukturovaných elektronických dokumentů, jakož i podmínky jejich předávání“,

s ohledem na článek 95 nařízení (ES) č. 987/09, který se týká přechodného období a uvádí, že „každý členský stát může využít přechodného období pro výměnu údajů elektronickou cestou“ a že „tato přechodná období nesmí přesáhnout 24 měsíců ode dne vstupu prováděcího nařízení v platnost“,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 95 nařízení (ES) č. 987/09 dává správní komisi pravomoc stanovit praktická opatření pro jakákoli nezbytná přechodná období v zájmu zajištění nezbytné výměny údajů potřebné pro použití základního nařízení a prováděcího nařízení.
- (2) Je nezbytné vyjasnit základní zásady, které mají uplatňovat instituce po dobu přechodného období.
- (3) Předpokládá se, že po datu vstupu nových nařízení v platnost bude dosud v řízení značný počet žádostí týkajících se nároků vzniklých podle nařízení (EHS) č. 1408/71 před tímto datem. V souvislosti s těmito žádostmi bylo navrženo, aby byla výměna informací obecně založena na postupech uvedených v nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72, včetně používání E-formulářů.

- (4) Z ustanovení čl. 94 odst. 1 nařízení (ES) č. 987/09 vyplývá, že za okolností popsaných v předchozím bodě odůvodnění dochází k „vyřízení dvěma způsoby“, přičemž příjemce obdrží vyšší dávku.
- (5) V praxi však v naprosté většině případů, ne-li vždy, nebude dávka, jež se zakládá na dřívějších nařízeních, použitím nových nařízení zvýšena. Proto se má za to, že není realistické očekávat od institucí, že budou za těchto podmínek provádět dvojí postupy podle nařízení 574/72 a nařízení (ES) č. 987/09.
- (6) Odstavec 5 rozhodnutí č. H1 objasňuje status osvědčení (E-formulářů) a evropského průkazu zdravotního pojištění (včetně potvrzení dočasně nahrazujícího evropský průkaz zdravotního pojištění) vydaných před datem vstupu nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.
- (7) Během přechodného období je zcela na rozhodnutí členských států, zda jsou připraveny zapojit se do elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení (EESSI) jako celek nebo po jednotlivých odvětvích.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Během přechodného období se instituce řídí zásadami dobré spolupráce, pragmatismu a flexibility. Především je velmi důležité zaručit bezproblémový přechod pro občany využívající svých práv podle nových nařízení.
2. Od data vstupu v platnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09 nahradí tištěné verze strukturovaných elektronických dokumentů (SED) E-formuláře podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72.
3. Aniž by bylo dotčeno ustanovení odstavce 2, členské státy, které zavedly vnitrostátní elektronické aplikace na vytváření E-formulářů nebo elektronickou výměnu informací (např. projekty Build), jež nemohou být v tomto časovém rámci dost dobře změněny, je mohou i nadále používat během přechodného období, pokud jsou zcela zaručena práva občanů podle nových nařízení.
4. Během přechodného období přijme instituce ve všech případech relevantní informace na jakémkoli dokumentu vydaném jinou institucí, i kdyby byly tyto informace podávány v zastaralém formátu, měly zastaralý obsah nebo strukturu. V případě pochybností o právech dotčeného občana kontaktuje instituce v souladu se zásadou dobré spolupráce vydávající instituci.
5. Jak je uvedeno v odstavci 5 rozhodnutí č. H1, E-formuláře, dokumenty a evropské průkazy zdravotního pojištění (včetně potvrzení dočasně nahrazujícího evropský průkaz zdravotního pojištění) vydané před datem vstupu nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09 zůstávají v platnosti a orgány jiných členských států je budou zohledňovat dokonce i po uvedeném datu, dokud neskončí jejich vlastní platnost nebo

dokud nebudou staženy nebo nahrazeny dokumenty vydanými nebo oznámenými podle nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09.

6. Každý členský stát může k provádění elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení (EESSI) zaujmout flexibilní fázový přístup po odvětvích, jakmile má toto odvětví přístup k EESSI prostřednictvím svého přístupového místa. Členský stát se rovněž může rozhodnout, že k EESSI přistoupí, až budou připravena všechna odvětví.
7. Mít přístup k EESSI znamená, že dotčené odvětví / přístupové místo může *jak* odesílat veškeré zprávy v daném odvětví přístupovým místům jiných členských států, *tak* tyto zprávy přijímat.
8. Informace o tom, které odvětví kterého členského státu je k systému EESSI připojeno, jsou uvedeny v seznamu přístupném národním institucím a jsou rovněž uvedeny v adresáři EESSI. Členské státy tedy před datem připojení písemně informují správní komisi.
9. Během přechodného období probíhá výměna informací mezi dvěma členskými státy v rámci určitého odvětví důsledně buď v rámci EESSI, nebo mimo něj. Nesmí docházet ke kombinaci obou postupů, čímž nejsou dotčena dvoustranná ujednání, která se mohou týkat například společného testování nebo vzdělávání nebo podobných situací.
10. Standardizovaná podoba tištěných strukturovaných elektronických dokumentů, kterou schválí správní komise, bude zpřístupněna institucím.
11. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise

Gabriela PIKOROVA

**SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
ROZHODNUTÍ č. F1**

ze dne 12. června 2009

**o výkladu článku 68 nařízení (ES) č. 883/2004 ohledně pravidel přednosti v případě
souběhu rodinných dávek**

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na článek 68 nařízení (ES) č. 883/2004,

s ohledem na čl. 1 písm. a) a b) nařízení (ES) č. 883/2004,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) V případě, že má rodinné dávky vyplácet více než jeden členský stát, je nárok na rodinné dávky poskytované členským státem, kde jsou nároky přiznané z důvodu pobírání důchodu nebo z důvodu místa bydliště, pozastaven do výše rodinných dávek poskytovaných členským státem, kde jsou nároky přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti. Proto je důležité vědět, jaká další období se při stanovování přednosti v případě souběhu počítají jako zaměstnání nebo samostatná výdělečná činnost.
- 2) Právní předpisy některých členských států stanoví, že období pozastavení nebo přerušování současného zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti z důvodu dovolené, nezaměstnanosti, dočasné pracovní neschopnosti, stávek nebo výluk jsou považována za období zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti za účelem získání nároku na rodinné dávky nebo jsou považována za období nečinnosti, na základě kterého případně vzniká buď sám o sobě nebo v důsledku předchozího zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti nárok na rodinné dávky.
- 3) Ustanovení čl. 1 písm. a) a b) nařízení č. 883/2004 obsahují definice „zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti“, jimiž se rozumí „každá činnost nebo obdobná situace, která je za takovou považována pro účely právních předpisů sociálního zabezpečení členského státu, v němž taková činnost nebo obdobná situace existuje“.

- 4) Je nezbytné znát rozsah „nároků přiznaných z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti“ podle článku 68 nařízení (ES) č. 883/2004, aby nedocházelo k nejistotě nebo k různému výkladu.
- 5) V případě, kdy je status aktivního zaměstnání pracovníka pozastaven z důvodu neplacené dovolené dané osoby po narození dítěte a za účelem výchovy tohoto dítěte, odkázal Soudní dvůr Evropských společenství¹ na článek 73 nařízení (EHS) č. 1408/71 ve spojení s čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení (EHS) č. 1408/71². Taková neplacená dovolená tedy musí být pro účely článku 68 nařízení (ES) č. 883/2004 rovněž kvalifikována jako zaměstnání nebo samostatná výdělečná činnost. V této souvislosti Soudní dvůr potvrdil, že výše uvedená ustanovení lze použít, pouze pokud má dotčená osoba status zaměstnané nebo samostatně výdělečné osoby ve smyslu ustanovení čl. 1 písm. a) nařízení (EHS) č. 1408/71³, které požaduje, aby byla tato osoba pojištěna alespoň v jedné oblasti systému sociálního zabezpečení. Tím jsou vyloučeny osoby na neplacené dovolené, které již nejsou pojištěny v rámci žádného systému sociálního zabezpečení příslušného členského státu.
- 6) Vzhledem k různorodosti systémů neplacené dovolené v členských státech a probíhajícím změnám vnitrostátních právních předpisů je k dispozici pouze neúplný seznam případů, kdy je osoba během období dovolené považována za osobu vykonávající zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost. Z uvedeného důvodu není vhodné definovat všechny případy, ve kterých je taková neplacená dovolená rovnocenná zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti a případy, kdy nutná úzká vazba na výdělečnou činnost chybí.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Pro účely článku 68 nařízení (EHS) č. 883/2004 jsou rodinné dávky pokládány za „přiznané z důvodu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti“ zejména:
  - a) na základě reálného zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti a také
  - b) v průběhu jakéhokoli období dočasného pozastavení uvedeného zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti
    - i) z důvodu nemoci, mateřství, pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo nezaměstnanosti, pokud jsou v těchto případech vypláceny mzdy nebo dávky, s výjimkou důchodů, nebo
    - ii) během placené dovolené, stávky nebo výluky nebo

---

¹ Rozsudek ze dne 7. června 2005 ve věci C-543/03, „Dodl a Oberhollenzer / Tiroler Gebietskrankenkasse“.

² Nyní článek 67 a čl. 11 odst. 3 písm. a) nařízení (EHS) č. 883/2004.

³ Nyní čl. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 883/2004.

iii) během neplacené dovolené za účelem výchovy dítěte, pokud je tato dovolená považována za rovnocennou zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti v souladu s odpovídajícími právními předpisy.

2. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. H1

ze dne 12. června 2009

o rámci pro přechod od nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 k nařízením (ES) č. 883/2004 a č. 987/09 a o použití rozhodnutí a doporučení správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na články 87 až 91 nařízení (ES) č. 883/2004,

s ohledem na čl. 64 odst. 7 a články 93 až 97 nařízení (ES) č. 987/09,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09 vstupují v platnost dne 1.5.2010 a nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 se k témuž datu zrušují s výjimkou situací podléhajících ustanovení čl. 90 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 a čl. 96 odst. 1 nařízení (ES) č. 987/09.
- (2) Podle čl. 87 odst. 8 nařízení (ES) č. 883/2004 a článku 94 nařízení (ES) č. 987/09 žádosti podané před datem vstupu uvedených nařízení v platnost v zásadě nadále podléhají předpisu, který se na ně uplatňoval v době jejich podání a ustanovení uvedených nařízení se použijí pouze na žádosti podané po jejich vstupu v platnost.
- (3) Rozhodnutí č. 74 až 208 a doporučení č. 14 až 23 správní komise pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků, která jsou stále v platnosti, budou ke dni, kdy se zruší nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 a kdy vstoupí v platnost nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09, zastaralá
- (4) Je potřeba přizpůsobit některá rozhodnutí a doporučení platná podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 tak, aby odpovídala ustanovením nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09.
- (5) Rozhodnutí a doporučení správní komise podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 je nezbytné po datu vstupu nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09 v platnost používat transparentně a je třeba vypracovat pokyny k jejich použití pro instituce.

- (6) Z důvodu právní a technické složitosti, těsného časového rozvrhu a potřeby věnovat se některým úkolům správní komise přednostně, nebudou některá rozhodnutí připravena ke zveřejnění včas, tedy před vstupem nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09 v platnost, ale budou připravena až později.
- (7) Některá ustanovení rozhodnutí a doporučení, která se uplatňují podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72, jsou přímo obsažena v ustanoveních nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Rozhodnutí a doporučení odkazující na nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 se nepoužijí v případech, na něž se vztahují nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09. Uvedená rozhodnutí a doporučení však zůstávají použitelná v případech, kdy nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 zůstávají v platnosti a mají nadále právní účinnost, zejména v situacích podle čl. 90 odst. 1 druhé odrážky nařízení (ES) č. 883/2004 a čl. 96 odst. 1 druhé odrážky nařízení (ES) č. 987/09.
2. Rozhodnutí a doporučení uvedená v části A přílohy se nenahrazují žádnými rozhodnutími ani doporučeními, pokud jde o nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09.
3. Rozhodnutí a doporučení uvedená v části B přílohy se nahrazují uvedenými novými rozhodnutími a doporučeními, pokud jde o nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09.
4. Rozhodnutí uvedená v části C přílohy správní komise přizpůsobí při nejbližší možné příležitosti tak, aby odpovídala ustanovením nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09, neboť zásady těchto rozhodnutí je třeba uplatnit rovněž s ohledem na uvedená nařízení.
5. Dokumenty nezbytné k použití nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 (tj. E- formuláře, evropské průkazy zdravotního pojištění a potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění) vydané příslušnými institucemi, orgány a jinými subjekty členských států před vstupem nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09 v platnost jsou i nadále platné (navzdory skutečnosti, že odkazují na nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72) a instituce, orgány a jiné subjekty jiných členských států na ně berou ohled i po uvedeném datu, dokud nevyprší jejich vlastní doba platnosti nebo dokud nejsou staženy nebo nahrazeny dokumenty vydanými nebo oznámenými na základě nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09.
6. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

PŘÍLOHA

Část A (rozhodnutí a doporučení týkající se nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72, která nejsou nahrazena rozhodnutími a doporučeními pro nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09)

Rozhodnutí:

Rozhodnutí 74
Rozhodnutí 76
Rozhodnutí 79
Rozhodnutí 81
Rozhodnutí 85
Rozhodnutí 89
Rozhodnutí 91
Rozhodnutí 115
Rozhodnutí 117
Rozhodnutí 118
Rozhodnutí 121
Rozhodnutí 126
Rozhodnutí 132
Rozhodnutí 133
Rozhodnutí 134
Rozhodnutí 135
Rozhodnutí 136
Rozhodnutí 137
Rozhodnutí 142
Rozhodnutí 143
Rozhodnutí 145
Rozhodnutí 146
Rozhodnutí 148
Rozhodnutí 151
Rozhodnutí 152
Rozhodnutí 156
Rozhodnutí 167
Rozhodnutí 171
Rozhodnutí 173
Rozhodnutí 174
Rozhodnutí 176
Rozhodnutí 178
Rozhodnutí 180
Rozhodnutí 192
Rozhodnutí 193
Rozhodnutí 197
Rozhodnutí 198
Rozhodnutí 199
Rozhodnutí 201
Rozhodnutí 202
Rozhodnutí 204

Doporučení:

Doporučení 15
Doporučení 16
Doporučení 17
Doporučení 19
Doporučení 20
Doporučení 23

Část B

(nahrazená rozhodnutí a doporučení týkající se nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72 a jim odpovídající rozhodnutí a doporučení pro nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09)

Rozhodnutí podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72	Odpovídající rozhodnutí podle nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09
Rozhodnutí 75	<i>ROZHODNUTÍ P1</i>
Rozhodnutí 83	<i>ROZHODNUTÍ U1</i>
Rozhodnutí 96	<i>ROZHODNUTÍ P1</i>
Rozhodnutí 99	<i>ROZHODNUTÍ H1</i>
Rozhodnutí 100	<i>ROZHODNUTÍ H1</i>
Rozhodnutí 101	<i>ROZHODNUTÍ H1</i>
Rozhodnutí 105	<i>ROZHODNUTÍ P1</i>
Rozhodnutí 139	<i>ROZHODNUTÍ H1</i>
Rozhodnutí 140	<i>ROZHODNUTÍ H1</i>
Rozhodnutí 160	<i>ROZHODNUTÍ U2</i>
Rozhodnutí 181	<i>ROZHODNUTÍ A1 a A2</i>
Rozhodnutí 189	<i>ROZHODNUTÍ S1</i>
Rozhodnutí 190	<i>ROZHODNUTÍ S2</i>
Rozhodnutí 191	<i>ROZHODNUTÍ S1</i>
Rozhodnutí 194	<i>ROZHODNUTÍ S3</i>
Rozhodnutí 195	<i>ROZHODNUTÍ S3</i>
Rozhodnutí 196	<i>ROZHODNUTÍ S3</i>
Rozhodnutí 200	<i>ROZHODNUTÍ H3</i>
Rozhodnutí 203	<i>ROZHODNUTÍ S1</i>
Rozhodnutí 205	<i>ROZHODNUTÍ U3</i>
Rozhodnutí 207	<i>ROZHODNUTÍ F1</i>

Doporučení podle nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72	Odpovídající doporučení podle nařízení (ES) č. 883/2004 a č. 987/09
Doporučení 18	<i>DOPORUČENÍ U1</i>
Doporučení 21	<i>DOPORUČENÍ U2</i>
Doporučení 22	<i>DOPORUČENÍ P1</i>

Část C

(rozhodnutí týkající se nařízení (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72, která má správní komise ještě upravit)

Rozhodnutí 138
Rozhodnutí 147 a 150
Rozhodnutí 170 (včetně 185)
Rozhodnutí 175
Rozhodnutí 206
Rozhodnutí 208

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. H2

ze dne 12. června 2009

o metodách fungování a složení technické komise pro zpracování dat správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na článek 72 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož správní komise posiluje a rozvíjí spolupráci mezi členskými státy modernizací postupů výměny informací, zejména přizpůsobováním informačního toku mezi institucemi za účelem výměny elektronickými prostředky, s přihlédnutím k rozvoji zpracování údajů v každém členském státě, a přijímá společná strukturální pravidla pro služby zpracování údajů, zejména o bezpečnosti a používání norem, a stanoví předpisy pro fungování společné části těchto služeb,

s ohledem na článek 73 nařízení (ES) č. 883/2004, podle něhož správní komise zřizuje technickou komisi, která podává zprávy a odůvodněná stanoviska před přijetím rozhodnutí správní komisí podle čl. 72 písm. d), a určuje její pracovní metody a složení.

ROZHODLA TAKTO:

Článek 1

1. Správní komise zřizuje technickou komisi pro zpracování údajů podle čl. 73 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004. Tato komise se nazývá „technická komise“.
2. Technická komise plní funkce stanovené v čl. 73 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004.
3. Mandát týkající se zvláštních úkolů technické komise stanoví správní komise, která může tyto úkoly v případě potřeby měnit.

Článek 2

Technická komise přijímá své zprávy a odůvodněná stanoviska podle potřeby na základě technických dokumentů a studií. Může si od národních správních orgánů vyžádat jakékoli informace, které považuje za nezbytné pro účelné plnění svých úkolů.

Článek 3

1. Technická komise se skládá ze dvou členů z každého členského státu, z nichž jeden je jmenován stálým členem a druhý jeho zástupcem. Nominace z členských států jsou předávány generálnímu tajemníkovi správní komise prostřednictvím zástupce vlády členského státu ve správní komisí.

2. Zprávy a odůvodněná stanoviska se přijímají prostou většinou hlasů všech členů technické komise, přičemž každý členský stát má jeden hlas, který odevzdá stálý člen, nebo v jeho nepřítomnosti jeho zástupce. Ve zprávách nebo odůvodněných stanoviscích technické komise musí být uvedeno, zda byly schváleny jednomyslně nebo prostou většinou. Nejsou-li schváleny jednomyslně, musí obsahovat závěry nebo výhrady menšiny.
3. Technická komise může přijmout zprávy a odůvodněná stanoviska za použití písemného postupu, byl-li takový postup schválen na předchozím zasedání technické komise.

Za tímto účelem oznámí předseda členům technické komise znění textu, který se má přijmout. Členům se poskytne lhůta nejméně deseti pracovních dnů, během nichž mohou oznámit, že navržené znění zamítají nebo se zdržují hlasování. Nevyjádří-li se člen ve stanovené lhůtě, bude se mít za to, že hlasuje kladně.

Předseda může rovněž rozhodnout o zahájení písemného postupu v případě, že se na zasedání technické komise nedosáhne dohody. V takových případech se za kladný hlas pokládá pouze písemný souhlas s navrženým zněním. Poskytne se lhůta nejméně 15 pracovních dnů.

Po vypršení stanovené lhůty informuje předseda členy o výsledcích hlasování. V případě, že rozhodnutí obdrželo požadovaný počet kladných hlasů, považuje se za přijaté v poslední den stanovené lhůty, během níž měli členové odpovědět.

4. Jestliže člen technické komise v průběhu písemného postupu navrhne, aby byl text pozměněn, předseda buď:
  - a) znovu zahájí písemný postup oznámením pozměňovacího návrhu členům postupem podle odstavce 3, anebo
  - b) zruší písemný postup, aby záležitost byla projednána na příštím zasedání, podle toho, který postup považuje předseda pro danou záležitost za vhodný.
5. Pokud člen technické komise před vypršením lhůty stanovené pro odpověď požádá o projednání navrženého textu na zasedání technické komise, písemný postup se zruší.

Záležitost se projedná na následujícím zasedání technické komise.

6. Zástupce Komise Evropských společenství, nebo osoba jím určená, vykonává v technické komisi funkci poradce.

Článek 4

Předsednictví technické komise vykonává vždy půl roku buď stálý člen, nebo jiný jmenovaný úředník státu, jehož zástupce ve správní komisi vykonává ve stejném období funkci předsedy této komise. Předseda technické komise podává na žádost předsedy správní komise zprávu o činnosti technické komise.

Článek 5

Technická komise může k projednání zvláštních otázek ustavit ad hoc pracovní skupiny. Technická komise musí v pracovním programu uvedeném v článku 7 popsat úkoly, které mají být v těchto ad hoc pracovních skupinách splněny, časový rozvrh plnění těchto úkolů a finanční dopady spojené s jejich činností.

Článek 6

Sekretariát správní komise připravuje a organizuje zasedání technické komise a vypracovává zápis z těchto zasedání.

Článek 7

Technická komise předkládá správní komisi ke schválení podrobný pracovní program. Technická komise rovněž podává správní komisi každoročně zprávu o své činnosti a o výsledcích v rámci pracovního programu, včetně návrhů na jeho úpravu.

Článek 8

Každou činnost navrhovanou technickou komisí, kterou vzniknou Komisi Evropských společenství výtaje, musí schválit zástupce tohoto orgánu.

Článek 9

Jazyky technické komise jsou shodné s jazyky uznanými za úřední jazyky orgánů Společenství v souladu s článkem 290 Smlouvy.

Článek 10

Doplňující pravidla obsažená v připojené příloze se vztahují rovněž na technickou komisi.

Článek 11

Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

PŘÍLOHA

DOPLŇUJÍCÍ PRAVIDLA PRO ČINNOST TECHNICKÉ KOMISE

1. Účast na zasedáních

- a) Nemůže-li se úřadující předseda zúčastnit zasedání technické komise, funkci předsedy vykonává jeho zástupce.
- b) Členy může na zasedání technické komise doprovázet jeden nebo více dalších odborníků, je-li to nutné vzhledem k povaze projednávaných otázek. Každá delegace se zpravidla skládá z nejvýše čtyř osob.
- c) Všech zasedání technické komise či jejích ad hoc pracovních skupin se účastní zástupce Komise Evropských společenství nebo člen sekretariátu nebo jiná osoba určená generálním tajemníkem správní komise. Pokud je to vzhledem k projednávané otázce relevantní, může se těchto zasedání účastnit i zástupce jiných útvarů Komise Evropských společenství.

2. Hlasování

- a) Jestliže stálý člen technické komise vykonává funkci předsedy, hlasuje místo něho jeho zástupce.
- b) Každého přítomného člena, který se zdrží hlasování, předseda vyzve, aby uvedl, proč se zdržel hlasování.
- c) Zdrží-li se hlasování většina přítomných členů, považuje se návrh předložený k hlasování za návrh, který nebyl vzat v úvahu.

3. Program jednání

- a) Prozatímní program jednání každého zasedání technické komise sestavuje sekretariát po poradě s předsedou technické komise. Dříve než sekretariát zahrne určitý bod do programu jednání, může, je-li to potřebné, požádat dotčené delegace, aby k této otázce písemně předložily svá stanoviska.
- b) Prozatímní program jednání zpravidla obsahuje body, pro které člen nebo zástupce Komise Evropských společenství předložil žádost, a případně i související poznámky, které sekretariát obdržel nejméně dvacet pracovních dnů před začátkem zasedání.
- c) Prozatímní program jednání se zasílá nejméně deset pracovních dnů před zahájením každého zasedání členům technické komise, zástupcům Komise Evropských společenství a každé další osobě, jejíž účast na zasedání se očekává. Dokumenty vztahující se k jednotlivým bodům programu jednání jim jsou zaslány, jakmile jsou k dispozici.
- d) Na začátku každého zasedání schválí technická komise program jednání. O zařazení bodu, který se neobjevil v prozatímním programu, do programu jednání musí technická komise rozhodnout jednomyslně. Kromě naléhavých případů si mohou členové technické komise vyhradit, že své konečné stanovisko k těm bodům, které se objevily na prozatímním programu

jednání, ale k nimž neobdrželi odpovídající dokumenty ve svém vlastním jazyce pět pracovních dnů před začátkem zasedání, předloží až na následujícím zasedání.

4. Ad hoc pracovní skupiny

- a) Ad hoc pracovní skupinám předsedá odborník určený předsedou technické komise po poradě se zástupcem Komise Evropských Společenství nebo, není-li to možné, odborník zastupující stát, jehož zástupce ve správní komisi vykonává úřad předsedy této komise.
- b) Předseda ad hoc pracovní skupiny je přizván k účasti na zasedání technické komise, během kterého se projednává zpráva této ad hoc pracovní skupiny.

5. Administrativní otázky

- a) Předseda technické komise může dát sekretariátu jakékoli pokyny k plánovaným zasedáním a k výkonu činností, které jsou v působnosti technické komise.
- b) Technická komise se svolává dopisem, který členům a zástupci Komise Evropských společenství po poradě s předsedou technické komise zasílá deset pracovních dnů před zahájením zasedání sekretariát.

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. P1

ze dne 12. června 2009

o výkladu čl. 50 odst. 4, článku 58 a čl. 87 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004, pokud jde o přiznávání dávek v invaliditě a ve stáří a pozůstalostních dávek

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na čl. 50 odst. 4, článek 58 a čl. 87 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004,

vzhledem k tomu, že je nutné vyjasnit používání čl. 50 odst. 4, článku 58 a čl. 87 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004 a poskytnout institucím pověřeným prováděním těchto ustanovení potřebné pokyny,

jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

I. Používání čl. 50 odst. 4 nařízení (ES) č. 883/2004

1. Instituce, která dávku vyplácí, provede nový výpočet automaticky, poté, co je informována, že poživatel splňuje podmínky pro přiznání dávky podle právních předpisů jiného členského státu.

Nový výpočet se neprovádí v situaci, kdy již bylo za účelem přiznání dávky přihlédnuto k dobám získaným podle právních předpisů jiných členských států a po přiznání počáteční dávky nebyly získány žádné doby.

Uplatňují-li se však další podmínky (jiné než splnění dob pojištění), například dosažení věku požadovaného pro přiznání dávky nebo změna počtu dětí, ke kterému je nutno přihlédnout, musí být automaticky proveden nový výpočet.

2. Instituce, jež provádí nový výpočet dávky, kterou předtím přiznala, přihlédne při výpočtu ke všem dobám pojištění nebo bydlení i k veškerým dalším podmínkám, jež poživatel splňuje podle právních předpisů uvedené země a právních předpisů ostatních členských států k datu přiznání přepočítané dávky.
3. Příslušným dnem je den vzniku sociální události v členském státě, ve kterém byly naposledy splněny podmínky pro získání nároku.

II. Používání článku 58 nařízení (ES) č. 883/2004

4. Instituce, která přiznává doplatek v souladu s článkem 58 nařízení (ES) č. 883/2004, uvědomí příslušnou instituci každého dalšího členského státu, podle jehož právních předpisů má poživatel nárok na dávku přiznanou v souladu s ustanoveními kapitoly 5 nařízení.
5. Příslušná instituce každého dalšího členského státu, která poživateli poskytuje dávky podle kapitoly 5 nařízení (ES) č. 883/2004, vždy v lednu oznámí instituci vyplácející doplatek částku dávek, jež vyplácí poživateli k 1. lednu téhož roku.

III. Používání čl. 87 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004

6. Jestliže osoba podá žádost o přezkum invalidního důchodu podle ustanovení čl. 87 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004, není nutné provést novou lékařskou prohlídku za předpokladu, že informace obsažené ve spisu poživatele lze považovat za adekvátní.

Není-li tomu tak, může dotčená instituce požadovat provedení nové lékařské prohlídky.

IV. Vyhlášení a vstup v platnost

7. Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. S1

ze dne 12. června 2009

o evropském průkazu zdravotního pojištění

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na článek 19 nařízení (ES) č. 883/2004, pokud jde o nárok pojištěné osoby a jejích rodinných příslušníků pobývajících v jiném členském státě než v příslušném členském státě na věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů, s přihlédnutím k povaze těchto dávek a k očekávané délce pobytu,

s ohledem na čl. 27 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004,

s ohledem na čl. 25 písm. A) a C) nařízení (ES) č. 987/09,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská rada na svém zasedání v Barceloně, které se konalo ve dnech 15. a 16. března 2002, rozhodla: „že evropský průkaz zdravotního pojištění nahradí současné papírové formuláře, které jsou zapotřebí pro lékařské ošetření v jiném členském státě. Před jarním zasedáním Evropské rady v roce 2003 Komise předloží takový návrh v tomto smyslu. Tento průkaz zjednoduší postupy, ale nezmění stávající práva a povinnosti.“ (bod 34)
- (2) Vzhledem k tomu, že se používání průkazů zdravotního a sociálního pojištění v jednotlivých členských státech značně liší, zavádí se evropský průkaz zdravotního pojištění zpočátku ve formátu, ve kterém jsou údaje potřebné k poskytnutí zdravotnické péče a úhrad následků čitelné pouhým okem. Informace lze dodatečně vložit na elektronický nosič. V další fázi bude elektronický nosič navíc používán obecně.
- (3) Evropský průkaz zdravotního pojištění musí vyhovovat jednotnému vzoru vymezenému správní komisí, což by mělo pomoci usnadnit přístup ke zdravotní péči i pomoci předcházet nezákonnému či podvodnému používání průkazu nebo jeho zneužití.
- (4) Platnost evropských zdravotních průkazů určí instituce členského státu, které je vydají. Doba platnosti evropského průkazu zdravotního pojištění by měla přihlížet k předpokládanému trvání nároku pojištěné osoby.

- (5) Za výjimečných okolností by mělo být vydáno potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění s omezenou platností. „Výjimečnými okolnostmi“ se rozumí krádež nebo ztráta evropského průkazu zdravotního pojištění nebo odjezd ve lhůtě příliš krátké na vydání evropského průkazu zdravotního pojištění. O potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění může požádat pojištěná osoba nebo instituce státu pobytu.
- (6) Evropský průkaz zdravotního pojištění by měl být používán ve všech situacích dočasného pobytu, kdy pojištěná osoba vyžaduje zdravotní péči bez ohledu na účel pobytu, ať se jedná o turistiku, odbornou činnost nebo studium. Evropský průkaz zdravotního pojištění však nelze použít, je-li účelem pobytu v zahraničí výhradně zdravotní péče.
- (7) V souladu s článkem 76 nařízení (ES) č. 883/2004 by členské státy měly spolupracovat na zavedení postupů, které zabrání tomu, že v případě, že osoba přestane mít nárok na věcné dávky v nemoci na účet jednoho členského státu a začne mít nárok na věcné dávky na účet jiného členského státu, nadále používá evropský průkaz zdravotního pojištění vydaný institucí prvního členského státu po datu, od kterého již nemá nárok na věcné dávky na jeho účet.
- (8) Evropský průkaz zdravotního pojištění vydaný před vstupem v platnost nařízení (ES) č. 883/2004 a (ES) č. 987/09 zůstane platný do uplynutí data platnosti uvedeného na průkaze, jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

Obecné zásady

1. Evropský průkaz zdravotního pojištění potvrzuje nárok pojištěné osoby a důchodce i jejich rodinných příslušníků pobývajících v jiném členském státě než v příslušném členském státě na věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů, s přihlédnutím k povaze těchto dávek a k očekávané délce pobytu.

Evropský průkaz zdravotního pojištění nelze používat v situaci, kdy je cílem dočasného pobytu lékařská péče.

2. Evropský průkaz zdravotního pojištění je individuální průkaz vystavený na jméno držitele průkazu.
3. Doba platnosti evropského průkazu zdravotního pojištění určí vydávající instituce.
4. Věcné dávky poskytnuté institucí členského státu pobytu na základě platného evropského průkazu zdravotního pojištění uhradí příslušná instituce v souladu s platnými ustanoveními. Platný evropský průkaz zdravotního pojištění je průkaz, kde neuplynula doba platnosti uvedená na průkaze.

Příslušná instituce nesmí odmítnout uhradit náklady na dávky z důvodu, že osoba přestala být pojištěná u instituce, která vydala evropský průkaz zdravotního pojištění za předpokladu, že dávky byly držiteli průkazu nebo potvrzení dočasně nahrazujícího evropský průkaz zdravotního pojištění poskytnuty v době platnosti průkazu nebo potvrzení.

5. Brání-li vydání evropského průkazu zdravotního pojištění výjimečné okolnosti, vydá příslušná instituce potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění s omezenou dobou platnosti. O potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění může požádat pojištěná osoba nebo instituce státu pobytu.
6. Evropský průkaz zdravotního pojištění a potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění vyhovují jednotnému vzoru, který splňuje vlastnosti a technické specifikace stanovené rozhodnutím správní komise.

Údaje obsažené v evropském průkaze zdravotního pojištění

7. Evropský průkaz zdravotního pojištění obsahuje tyto údaje:
  - příjmení a jméno držitele průkazu
  - osobní identifikační číslo držitele průkazu, nebo pokud žádné takové číslo neexistuje, číslo pojištěné osoby, od které jsou odvozena práva držitele průkazu
  - datum narození držitele průkazu
  - datum platnosti průkazu
  - kód ISO členského státu, který průkaz vydal
  - identifikační číslo a akronym příslušné instituce
  - číslo průkazu

Používání evropského průkazu zdravotního pojištění

8. Evropský průkaz zdravotního pojištění lze použít ve všech situacích dočasného pobytu, kdy pojištěná osoba vyžaduje věcné dávky bez ohledu na účel pobytu, ať se jedná o turistiku, odbornou činnost nebo studium.
9. Evropský průkaz zdravotního pojištění prokazuje nárok držitele průkazu v členském státě pobytu na věcné dávky v nemoci z důvodu okamžité nezbytnosti léčení, které jsou poskytnuty během dočasného pobytu v jiném členském státě s cílem zabránit tomu, aby byl držitel průkazu nucen vrátit se před koncem plánované délky pobytu do příslušného státu nebo státu bydliště, aby se mu dostalo ošetření, které vyžaduje.

Účelem tohoto typu dávek je umožnit pojištěné osobě pokračovat v pobytu za podmínek bezpečných pro její zdravotní stav.

10. Evropský průkaz zdravotního pojištění se nevztahuje na věcné dávky v nemoci v situacích, kdy je cílem pobytu lékařská péče.
11. Evropský průkaz zdravotního pojištění zaručuje, že se držitel průkazu dostane v členském státě pobytu téhož zacházení (postupy a tarify) jako osobě, na kterou se vztahuje systém nemocenského pojištění tohoto státu.

Spolupráce mezi institucemi za účelem zabránění zneužití evropského průkazu zdravotního pojištění

12. V případě, že osoba přestane mít nárok na věcné dávky v nemoci podle právních předpisů jednoho členského státu a začne mít nárok na věcné dávky podle právních předpisů jiného členského státu, měly by instituce dotčených členských států spolupracovat, aby zabránily tomu, že pojištěná osoba nadále používá evropský průkaz zdravotního pojištění vydaný institucí prvního členského státu po datu, od kterého již nemá nárok na věcné dávky na jeho účet. Instituce druhého státu případně poskytne nový evropský průkaz zdravotního pojištění.
13. Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu v platnost nařízení (ES) č. 987/09.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. S2

ze dne 12. června 2009

o technických specifikacích evropského průkazu zdravotního pojištění (Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/09,

s ohledem na rozhodnutí správní komise č. S1 ze dne 12. června 2009 o evropském průkazu zdravotního pojištění,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Aby se zjednodušilo přijímání a náhrada nákladů na věcné dávky poskytnuté na základě evropského průkazu zdravotního pojištění, je nezbytné, aby tři hlavní dotčené strany, tj. pojištěná osoba, poskytovatelé zdravotní péče a instituce, snadno rozpoznaly a přijímaly evropský průkaz zdravotního pojištění ve shodě s jednotným vzorem a jednotnými specifikacemi.
- (2) Informace, které musí být na evropském průkazu zdravotního pojištění viditelně uvedeny, jsou vymezeny v odstavci 7 rozhodnutí správní komise č. S1. Zavedení evropského průkazu zdravotního pojištění s viditelnými údaji je první fází procesu, který vede k používání elektronického nosiče, jenž prokazuje nárok na věcné dávky během dočasného pobytu v jiném členském státě než příslušném státě nebo státě bydliště. V důsledku toho příslušné instituce členských států, které si to přejí, mohou na elektronický nosič, jako je mikročip nebo magnetický proužek, včlenit již od první fáze údaje uvedené v tomto bodě odůvodnění.
- (3) Brání-li vydání evropského průkazu zdravotního pojištění výjimečné okolnosti, je vydáno potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění v souladu s jednotným vzorem,

jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Vzhled a specifikace evropského průkazu zdravotního pojištění jsou stanoveny v souladu s přílohou 1 tohoto rozhodnutí.
2. Vzor potvrzení dočasně nahrazujícího evropský průkaz zdravotního pojištění je stanoven v souladu s přílohou 2 tohoto rozhodnutí.
3. Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. 987/09 v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

PŘÍLOHA 1

Technická ustanovení o vzhledu evropského průkazu zdravotního pojištění

TECHNICKÁ USTANOVENÍ O VZHLEDU EVROPSKÉHO PRŮKAZU ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Úvod

V souladu se souvisejícími rozhodnutími správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení obsahuje evropský průkaz zdravotního pojištění minimální soubor údajů čitelných pouhým okem, které mají být použity v jiném členském státě než v členském státě pojištění nebo bydliště za účelem:

Identifikace pojištěné osoby, příslušné instituce a průkazu

Prokázání nároku na péči během dočasného pobytu v jiném členském státě

Níže uvedené vzory vycházejí z technických specifikací vymezených v tomto dokumentu, ale slouží pouze pro ilustraci.

Obrázek 1: Příklad přední strany

Obrázek 2: Příklad rubové strany

I když je pořadí údajů čitelných pouhým okem na obou vzorech totožné, tj. bez ohledu na použitou stranu evropského průkazu zdravotního pojištění, byla pro přední a rubovou stranu vymezena odlišná struktura. Je výsledkem kompromisu mezi požadovaným jedinečným vzorem pro evropský průkaz a strukturálními rozdíly obou stran, přičemž byl zachován celkový styl mezi přední a zadní stranou průkazu.

Normativní odkaz

Odkaz	Název/popis dokumentu	Datum vydání
ISO 3166-1	Kódy pro názvy zemí a jejich částí – část 1: kódy zemí	1997
ISO/IEC 7810	Identifikační karty – fyzikální charakteristiky	1995
ISO/IEC 7816	Identifikační karty – karty s integrovanými obvody s kontakty Část 1: Fyzikální charakteristiky Část 2: Rozměry a umístění kontaktů	1998 1999
ISO série 8859	Jedním 8-bitovým bytem kódované soubory grafických znaků Části 1–4: Latinská abeceda č. 1–4	1998
EN 1867	Strojově čitelné karty – Zdravotní aplikace – Systém číslování a postup registrace identifikátorů vydavatelů karet	1997

Specifikace

3.1 Definice

Přední strana je strana, na které je případně vložen mikroprocesor.

Rubová strana je strana, na které je případně připevněn magnetický proužek.

Neexistuje-li mikroprocesor ani magnetický proužek, je přední strana karty stranou, na které jsou uvedeny informace stanovené v tomto dokumentu.

3.2 Celková struktura

Formát evropského průkazu zdravotního pojištění je v souladu s formátem ID-1 (výška 53,98 mm, šířka 85,60 mm a tloušťka 0,76 mm). Má-li však evropský průkaz zdravotního pojištění formu nálepky, která má být umístěna na rub národního průkazu, kritérium tloušťky ID-1 se nepoužije.

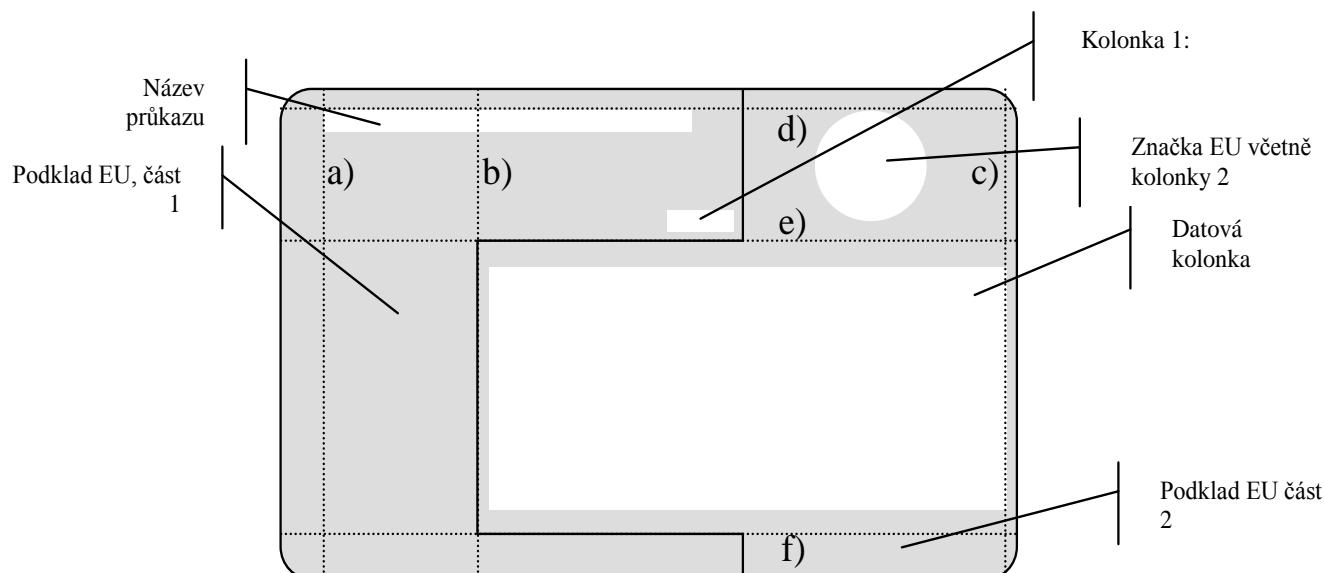
3.2.1. Evropský průkaz zdravotního pojištění: přední strana průkazu

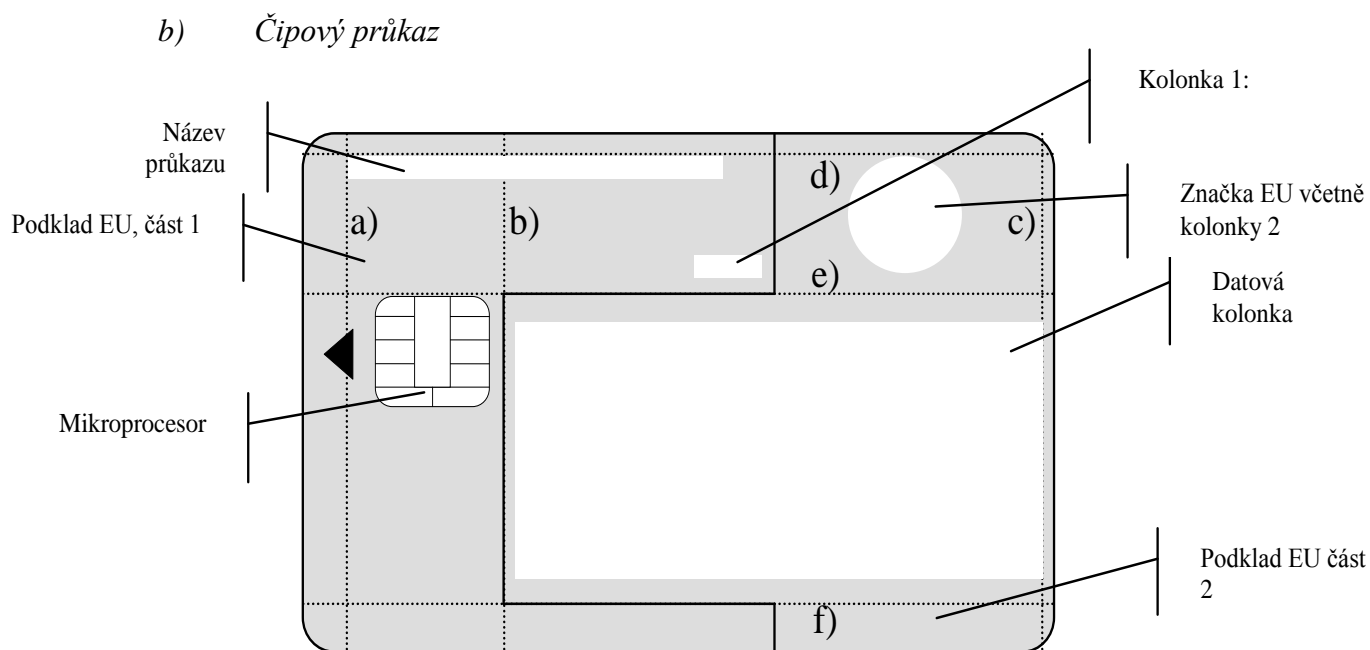
Podklad je rozdělen na dvě části osou, která svisle rozděluje plochu průkazu na část 1 vlevo (šířka 53 mm) a část 2 vpravo.

Za pomoci vodicích čar jsou vymezeny 4 kolonky:

- 3 svislé vodicí čáry
  - a) 5 mm od levého okraje průkazu
  - b) 21,5 mm od levého okraje průkazu
  - c) 1 mm od pravého okraje průkazu
- 3 vodorovné vodicí čáry
  - d) 2 mm od horního okraje průkazu
  - e) 17 mm od horního okraje průkazu
  - f) 5 mm od dolního okraje průkazu

a) Průkaz bez čipu

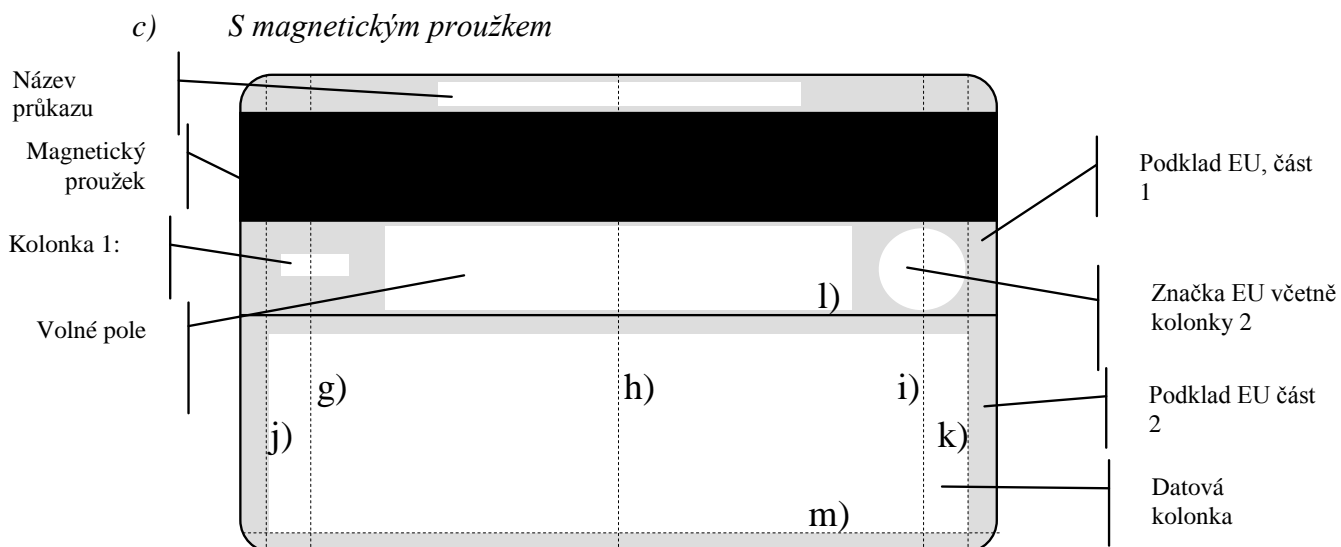

3.2.2 Evropský průkaz zdravotního pojištění: rubová strana průkazu

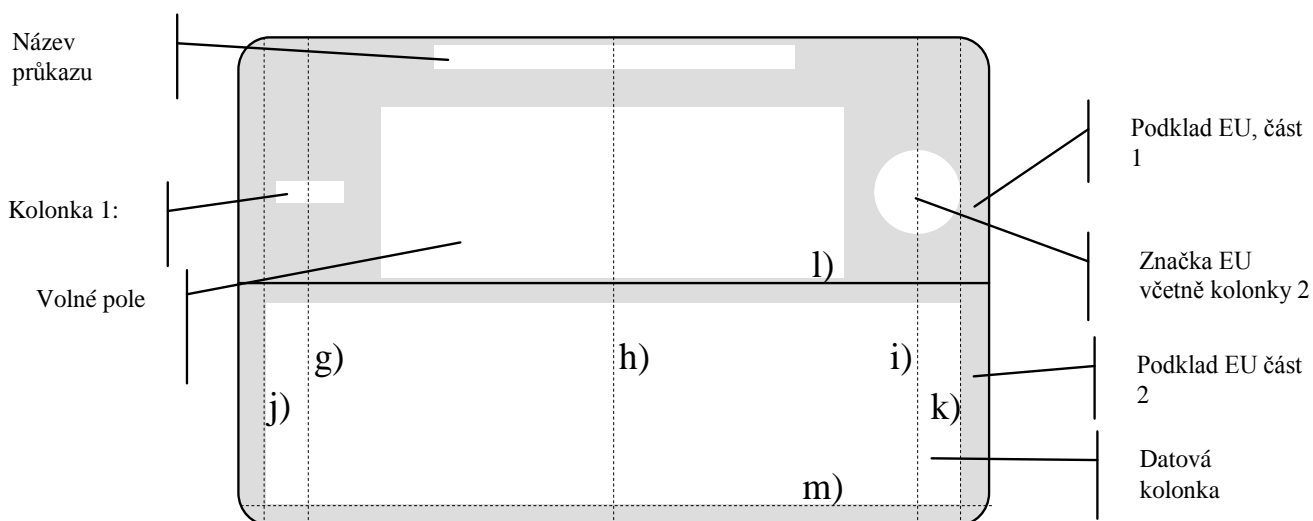
Podklad je rozdělen osou, která vodorovně rozděluje plochu průkazu na dvě stejně velké části. Část 1 je horní část a část 2 dolní část.

Souborem vodicích čar je umístěno 5 znaků:

- Symetricky
  - g) 9 mm od levého okraje průkazu
  - h) uprostřed průkazu
  - i) 9 mm od pravého okraje průkazu
- Svisle
  - j) 3 mm od levého okraje průkazu
  - k) 3 mm od pravého okraje průkazu
- Vodorovně
  - l) uprostřed průkazu
  - m) 2 mm od dolního okraje průkazu

d) *Bez magnetického proužku*

3.3 Podklad a grafické prvky

3.3.1 Barvy podkladu

V podkladu je toto uspořádání barev¹:

- část 1 je tmavomodrá smíchaná s fialovou²,
- část 2 je jeden tón šedomodré³, který od středu ke stranám průkazu mírně tmavne,
- datové pole tvoří bílé proužky, které budou použity jako podklad pro jednotlivé řádky s údaji (viz níže).

Efekt stínování byl v části 2 a v datovém poli použit, aby vytvořil iluzi reliéfu, přičemž světlo přichází z levého horního rohu průkazu.

Volný prostor má tutéž barvu jako část 2 (bez efektu stínování) nebo jako datové pole.

3.3.2 Evropská značka

Evropský znak tvoří evropské hvězdy bílé barvy:

Na přední straně průkazu má průměr 15 mm a je umístěn svisle pod vodicí čarou „d“ a vodorovně do středu v části 2 podkladu.

Na rubu průkazu má průměr 10 mm, je umístěn symetricky podél svislé osy „i“ a zarovnan na střed s volným prostorem.

V zemích, kde má být evropský průkaz vydán, ale které nejsou členy Evropské unie, bude použit alternativní znak.

¹ Technické údaje o uspořádání barev jsou dostupné na požádání na sekretariátu správní komise. Budou poskytnuty v příslušném formátu podle zvyklostí v odvětví profesionálního tiskařství (tj. jako soubor v programu Quark Xpress. Uspořádání barev tvoří 4 barvy CMYK a všechny obrázky jsou ve formátu TIFF).

² Hodnoty CMYK pro tuto barvu jsou C78 M65 Y21 K7.

³ Hodnoty CMYK pro šedou jsou C33 M21 Y13 K1 a pro modrou C64 M46 Y16 K2.

3.3.3 Datové pole

Prostor datového pole tvoří bílé datové proužky (5 na přední straně a 4 na rubu) vysoké 4 mm s 2mm meziprostory:

Na přední straně je datové pole umístěno uprostřed mezi svislými vodicími čarami „b“ a „c“ a vodorovnými čarami „e“ a „f“.

Na rubu průkazu je datové pole symetricky umístěno podél svislé osy „h“ mezi svislými vodicími čarami „j“ a „k“ a nad vodorovnou čarou „m“.

3.3.4 Volný prostor

Volný prostor je prostor umístěný na rubu evropského průkazu a slouží k národním účelům. Lze jej použít např. jako podpisový proužek nebo k uvedení jakéhokoliv textu, loga či jiného označení. Obsah tohoto prostoru však nemá žádnou právní hodnotu, ale pouze informativní.

Tento prostor je umístěn následovně:

Je-li evropský průkaz proveden na přední straně průkazu, je volný prostor rubová strana bez jakýchkoliv specifikací.

Je-li evropský průkaz proveden na rubu jiného průkazu, zůstává volný prostor bez jakýchkoliv specifikací kromě rozměrů na rubové straně průkazu (výška 10 mm a šířka 52 mm). Je symetricky umístěn podél svislé osy „h“ a vystředěn v prostoru mezi prostorem pro magnetický proužek a pro datové pole. Vydavatel průkazu jej může použít k umístění autentizačního podpisového proužku nebo textu.

Není-li na průkazu magnetický proužek, je volný prostor vysoký 20 mm, nikoliv 10 mm.

3.4 Předem vymezené datové údaje

3.4.1 Název průkazu

Název kolonky	Název průkazu
Popis	Společný název průkazu, jak rozhodla správní komise v rozhodnutí č.
Umístění	Na přední straně pod vodorovnou vodicí čarou „d“ a napravo od svislé vodicí čáry „a“, na rubu symetricky umístěný podél svislé osy „h“ a vystředěný v prostoru mezi magnetickým proužkem a horním okrajem průkazu
Hodnoty	Hodnota „Evropský průkaz zdravotního pojištění“ je uvedena v úředním jazyce Evropské unie.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, velká písmena, normální styl, velikost písma na přední straně 7, na rubu 6, bílá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky.
Délka	40 znaků
Poznámka	Za přesné znění názvu v jazyce vydávajícího členského státu zodpovídá pouze členský stát.

3.4.2 Popisek

Název kolonky	Popisek
Popis	Popisek označuje význam datového pole.
Umístění	Nahoře nad každou kolonkou s osobními údaji. Popisky na levé straně průkazu jsou zarovnány vlevo, popisky na pravé straně průkazu vpravo.
Hodnoty	Hodnoty jsou napsány v úředním jazyce Evropské unie a jsou stanoveny takto (jako základní text je použita angličtina): 1. (pro identifikátor průkazu žádný popisek) 2. (pro kód vydávajícího členského státu žádný popisek) 3. Příjmení 4. Jméno 5. Datum narození 6. Číslo pojištění 7. Kód ZP 8. Číslo průkazu 9. Platnost do
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 5, bílá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Výška řádku 2 plus velikost znaku.
Délka	Podle potřeby každé z výše stanovených hodnot.
Poznámka	Každý popisek je jednoznačně označen číslem, aby bylo možné průkaz nahradit v různých jazycích. Za přesné znění hodnot popisků v jazyce vydávajícího členského státu zodpovídá pouze členský stát.

3.4.3 Vydávající stát

Název kolonky	Identifikační číslo vydávajícího státu
Popis	Identifikační kód státu vydavatele průkazu.
Umístění	Kolonka 2: Umístěna uprostřed evropského znaku s bílým čtvercem o výšce 4 mm a šířce 4 mm.
Hodnoty	2místný kód země ISO (ISO 3166-1)
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, velká písmena, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky.
Délka	2 znaky
Poznámka	Pro Spojené království bude místo standardního kódu ISO „GB“ použit kód „UK“. Pro každý členský stát se použije jeden kód.

3.5 Položky osobních údajů

Položky osobních údajů mají tyto společné vlastnosti:

Soubor znaků je v souladu s normou EN 1387: Latinská abeceda č. 1–4 (ISO 8859-1 až 4).

Je-li zapotřebí položky zkrátit kvůli omezenému počtu znaků, musí být toto zkrácení označeno tečkou.

Údaje budou vytištěny laserem nebo tepelným přenosem nebo vyryty, nikoliv však vytištěny reliéfním tiskem.

Každá položka údajů bude umístěna v datovém poli podle níže uvedených schémat.

3. Příjmení
ABCDEFGHIJKLMN
4. Jméno
ABCDEFGHIJKLMN
5. Datum narození
DD/MM/YYYY
6. Osobní identifikační číslo
12345678901234567890
7. Identifikační číslo instituce
1234567890 - ABCDEFGHIJKLMNO
8. Identifikační číslo průkazu
12345678901234567890
9. Datum platnosti
DD/MM/YYYY

Obrázek 3: Vzor přední strany pro datové pole

3. Příjmení
ABCDEFGHIJKLMN
4. Jméno
ABCDEFGHIJKLMN
5. Datum narození
DD/MM/YYYY
6. Osobní identifikační číslo
12345678901234567890
7. Identifikační číslo instituce
1234567890 - ABCDEFGHIJKLMNO
8. Identifikační číslo průkazu
12345678901234567890
9. Datum platnosti
DD/MM/YYYY

Obrázek 4: Vzor rubové strany pro datové pole

3.5.1 Prázdné místo (bývalý identifikátor průkazu)

Název kolonky	Prázdné místo
Popis	
Umístění	<p>Kolonka 1: Na přední straně pod vodorovnou vodicí čarou „d“ a nalevo od svislé vodicí čáry „c“. Na rubu symetricky umístěna podél svislé osy „g“ a zarovnána na střed s volným prostorem. V obou případech je umístěna v bílém obdélníku o výšce 4 mm a šířce 10 mm.</p>

3.5.2 Položky údajů týkající se držitele průkazu

Upozorňujeme, že držitel průkazu nemusí být pojištěnou osobou, ale poživatelem nároku, jelikož průkaz je individuální.

Název kolonky	Příjmení držitele průkazu
Popis	Příjmení držitele průkazu používané ve vydávajícím členském státě.
Umístění	Kolonka 3
Hodnoty	-
Formát	<p>Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, velká písmena, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Zarovnání vlevo. Výška řádku 3 plus velikost znaku.</p>
Délka	Až 40 znaků
Poznámka	Kolonka „příjmení“ může obsahovat tituly, prefix nebo jakýkoliv jiný doplněk jména či prefix.

Název kolonky	Jméno (jména) držitele průkazu
Popis	Křestní jméno (jména) držitele průkazu používané (používaná) ve vydávajícím členském státě.
Umístění	Kolonka 4
Hodnoty	-
Formát	<p>Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, velká písmena, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Zarovnání vlevo. Výška řádku 3 plus velikost znaku.</p>
Délka	Až 35 znaků
Poznámka	Kolonka „jméno“ může obsahovat iniciály.

Název kolonky	Datum narození
Popis	Datum narození držitele průkazu používané ve vydávajícím členském státě.
Umístění	Kolonka 5
Hodnoty	DD/MM/RRRR, kde se písmenem D rozumí „den“, písmenem M „měsíc“ a písmenem R „rok“.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Na přední straně průkazu zarovnání vlevo, ale na rubu vpravo. Výška řádku 3 plus velikost znaku.
Délka	10 znaků včetně lomítka mezi jednotlivými skupinami.
Poznámka	-

Název kolonky	Osobní identifikační číslo držitele průkazu
Popis	Osobní identifikační číslo používané vydávajícím členským státem.
Umístění	Kolonka 6
Hodnoty	Viz platné osobní identifikační číslo.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Na přední straně průkazu zarovnání vpravo, ale na rubu vlevo. Výška řádku 3 plus velikost znaku.
Délka	Identifikační kód až 20 znaků.
Poznámka	Osobní identifikační číslo držitele průkazu, nebo pokud žádné takové číslo neexistuje, číslo pojištěné osoby, od které jsou odvozena práva držitele průkazu. V žádné vyhrazené kolonce na průkazu nelze uvádět osobní atributy, jako je pohlaví nebo postavení rodinného příslušníka. Tyto údaje však lze začlenit do osobního identifikačního čísla.

3.5.3 Položky údajů týkající se příslušné instituce

Název kolonky	Název instituce
Popis	„Institucí“ se rozumí příslušná instituce pojištění.
Umístění	Kolonka 7 část 1
Hodnoty	Místo celého názvu je uvedena zkratka instituce.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, velká písmena, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Kolonka 7 je zarovnána vpravo a část 1 je napravo od části 2. Výška řádku 3 plus velikost znaku.

Název kolonky	Název instituce
Délka	Až 15 znaků. Část 1 od části 2 oddělí dvě mezery a pomlčka. Tuto část lze rozšířit, pokud lze zkrátit část 2.
Poznámka	Zkratka se uvádí jako prostředek k odhalení případných problémů se zpracováním údajů v identifikačním kódu instituce (kolonka 7 část 2), a tedy k zajištění kontroly kvality identifikačního čísla instituce. Celý název instituce bude poskytnut na základě zkratky nebo identifikačního kódu instituce např. pomocí on-line nástroje dostupného na internetu. Zkratka nebude obsahovat žádnou tečku.

Název kolonky	Identifikační číslo instituce
Popis	Identifikační kód vnitrostátně přidělený „instituci“ neboli příslušné instituci pojištění.
Umístění	Kolonka 7 část 2
Hodnoty	Viz vnitrostátní seznam kódů příslušných institucí.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Kolonka 7 je zarovnána vpravo a část 2 je nalevo od části 1. Výška řádku 3 plus velikost znaku.
Délka	4 až 10 znaků.
Poznámka	Díky nástroji v podobě znalostního střediska lze na internetu poskytovat doplňující aktuální i historické informace potřebné pro komunikaci s institucí. Příslušná instituce se může lišit od styčného orgánu nebo organizace pověřené přeshraniční náhradou či od organizace pověřené technickým vydáváním evropského průkazu zdravotního pojištění. Tyto informace lze také poskytnout na internetu díky nástroji v podobě znalostního střediska.

3.5.4 Položky údajů týkající se průkazu

Název kolonky	identifikační číslo průkazu
Popis	individuální číslo, jehož cílem je jedinečným způsobem označit průkaz, přiřazené každému průkazu jeho vydavatelem. Skládá se ze dvou částí, z identifikačního čísla vydavatele a z pořadového čísla průkazu.
Umístění	Kolonka 8
Hodnoty	Prvních 10 znaků označuje vydavatele průkazu v souladu s normou EN 1867 z roku 1997. Posledních 10 číslic tvoří jedinečné pořadové číslo.

Název kolonky	identifikační číslo průkazu
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Výška řádku 3 plus velikost znaku.
Délka	20 znaků (počínajíc u 10místného jedinečného pořadového čísla průkazu popřípadě 0).
Poznámka	V členských státech, které vydávají evropský průkaz zdravotního pojištění bez elektronické složky, lze pro přiřazení identifikačního čísla vydavatele použít místo úředního postupu vymezeného v normě EN 1867 registrační postup <i>ad hoc</i> . Toto logické identifikační číslo průkazu musí umožňovat kontrolu informace uvedené na průkazu s informacemi pro totéž logické číslo v držení vydávající organizace, například aby se snížilo riziko podvodů nebo aby se zjistily chyby při vkládání dat při zpracování informací o průkazu za účelem uplatnění náhrady.

Název kolonky	Datum platnosti
Popis	Datum konce nároku na zdravotní péči během dočasného pobytu v jiném členském státě než v členském státě pojištění.
Umístění	Kolonka 9
Hodnoty	DD/MM/RRRR, kde se písmenem D rozumí „den“, písmenem M „měsíc“ a písmenem R „rok“.
Formát	Font Verdana True Type nebo ekvivalentní, normální styl, velikost písma 7, černá barva, šířka znaků zkomprimovaná na 90 % běžné velikosti a „normální“ umístění a mezery mezi znaky. Zarovnání vpravo. Výška řádku 3 plus velikost znaku.
Délka	10 znaků včetně lomítka mezi jednotlivými skupinami.
Poznámka	Členský stát bude mít nárok uplatňovat náhradu nákladů na zdravotní péči poskytnutou v průběhu doby platnosti průkazu, ačkoliv doba nároku se může lišit od doby platnosti průkazu.

3.6 Bezpečnostní požadavky

Za všechna bezpečnostní opatření plně zodpovídá vydavatel průkazu, který dokáže nejlépe posoudit hrozby a provádět příslušná protiopatření.

Je-li evropský průkaz umístěn na rubu průkazu národního, požívá veškerá bezpečnostní opatření uplatňovaná pro národní průkaz. Jako dodatečné bezpečnostní opatření se však navrhuje, aby některé údaje měly na obou stranách průkazu tutéž hodnotu.

Pokud by se mělo za to, že bezpečnostní opatření vyžadují jiné položky než položky specifikované výše (např. fotografie obličeje držitele průkazu), budou použity na druhé straně průkazu.

PŘÍLOHA 2

Vzor potvrzení dočasně nahrazujícího evropský průkaz zdravotního pojištění

POTVRZENÍ DOČASNĚ NAHRAZUJÍCÍ EVROPSKÝ PRŮKAZ ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Úvod

Potvrzení dočasně nahrazující evropský průkaz zdravotního pojištění (dále jen „potvrzení“) lze pojištěné osobě poskytnout pouze na požádání jako dočasnou náhradu evropského průkazu.

Formát potvrzení je ve všech členských státech totožný a potvrzení obsahuje ve stejném pořadí tytéž údaje jako evropský průkaz (kolonky 1 až 9) a údaje, které potvrzují původ a platnost potvrzení (kolonky a) až d)).

Vzor potvrzení

Viz další strana.

POTVRZENÍ DOČASNĚ NAHRAZUJÍCÍ
EVROPSKÝ PRŮKAZ ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ,

*jak vymezuje příloha 2 rozhodnutí č. S2
o technických specifikacích evropského průkazu zdravotního pojištění*

Kód vydávající země

1.

2.

Informace o pojištěnci

3. Příjmení:

4. Jméno:

5. Datum narození:

6. Číslo pojištění:

Informace o kompetentní instituci

7. Kód ZP:

Informace o evropském průkazu zdravotního pojištění

8. číslo průkazu:

9. Platnost do:

Doba platnosti

Datum vydání formuláře

a) Od:

b) Do:

c)

Podpis a razítko instituce

d)

Poznámky a informace

Všechny normy použité pro okem čitelné údaje na Evropském průkazu zdravotního pojištění týkající se názvů polí, hodnot, délky a poznámek se uplatní i na tomto Potvrzení.

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. S3

ze dne 12. června 2009,

kterým se vymezují dávky, na něž se vztahuje čl. 19 odst. 1 a čl. 27 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 a čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...]

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na články 19 a 27 nařízení (ES) č. 883/2004, pokud jde o věcné dávky během dočasného pobytu v jiném členském státě než v příslušném státě,

s ohledem na čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...],

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle čl. 19 odst. 1 a čl. 27 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 má pojištěná osoba pobývající dočasně v jiném členském státě než ve státě bydliště nárok na věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů, s přihlédnutím k povaze těchto dávek a k délce pobytu.
- (2) Podle čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...] se dávkami uvedenými v čl. 19 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 rozumí věcné dávky, které jsou poskytnuty v členském státě pobytu v souladu s jeho právními předpisy z důvodu nezbytnosti léčení s cílem zabránit tomu, aby byla pojištěná osoba nucena vrátit se před koncem plánované doby pobytu do příslušného členského státu, aby se jí dostalo potřebné péče.
- (3) Ustanovení čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...] musí být vykládána tak, že se toto ustanovení vztahuje na všechny věcné dávky poskytnuté v souvislosti s chronickými nebo stávajícími nemocemi. Soudní dvůr rozhodl¹, že pojem „nezbytná péče“ nelze vykládat „v tom smyslu, že uvedené nároky by byly omezeny pouze na případy, kde se poskytnutá péče stane nezbytnou z důvodu náhlého onemocnění. Zvláště okolnost, že péče vyžadovaná vývojem zdravotního stavu pojištěnce během jeho dočasného pobytu v jiném členském státě může souviset s dříve přítomnou patologií, o níž pojištěnec věděl, jakou může být chronická choroba, neznamená, že nejsou splněny podmínky na uplatnění těchto ustanovení.“

---

¹ Věc C-326/00, Ioannidis, rozsudek ze dne 25. února 2003.

- (4) Ustanovení čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...] musí být vykládána tak, že se toto ustanovení vztahuje na věcné dávky poskytnuté v souvislosti s těhotenstvím a porodem. Toto ustanovení se však nevztahuje na situaci, kdy je cílem dočasného pobytu v zahraničí porod.
- (5) Podle čl. 19 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004 bylo správní komisi nařízeno, aby sestavila seznam věcných dávek, které vzhledem k tomu, že mají být poskytovány během pobytu v jiném členském státě, vyžadují z praktických důvodů předchozí dohodu mezi dotyčnou osobou a institucí poskytující péči.
- (6) Cílem předchozí dohody stanovené v čl. 19 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004 je zaručit návaznost péče, kterou pojištěná osoba potřebuje během pobytu v jiném členském státě.
- (7) Ve světle tohoto cíle jsou základními kritérii pro vymezení věcných dávek, které vyžadují předchozí dohodu mezi pacientem a zařízením poskytujícím péči v jiném členském státě, životně důležitá povaha lékařské péče a skutečnost, že tato péče je dostupná pouze na specializovaných zdravotnických odděleních a/nebo prostřednictvím specializovaného personálu a/nebo vybavení. Tato kritéria, jejichž seznam není vyčerpávající, jsou uvedena v příloze tohoto rozhodnutí, jednáje v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Věcné dávky, které mají být poskytovány podle čl. 19 odst. 1 a čl. 27 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 a čl. 25 písm. A) odst. 3 nařízení (ES) č. [...], zahrnují dávky poskytované v souvislosti s chronickými nebo stávajícími nemocemi i v souvislosti s těhotenstvím a porodem.
2. Tato ustanovení se nevztahují na věcné dávky, včetně věcných dávek v souvislosti s chronickými či stávajícími nemocemi nebo v souvislosti s porodem, pokud je cílem pobytu v jiném členském státě tato péče.
3. Veškerá životně důležitá lékařská péče, která je dostupná pouze na specializovaných zdravotnických odděleních a/nebo prostřednictvím specializovaného personálu a/nebo vybavení, musí v zásadě podléhat předchozí dohodě mezi pojištěnou osobou a zařízením poskytujícím péči, aby se zajistilo, že péče během pobytu pojištěné osoby v jiném členském státě než v příslušném členském státě nebo členském státě bydliště je dostupná. Výkony, jež splňují tato kritéria a jejichž seznam není vyčerpávající, jsou uvedeny v příloze tohoto rozhodnutí.
4. Toto rozhodnutí se zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...] v platnost.

Příloha

- dialýza ledvin
- léčba kyslíkem
- zvláštní astmatické ošetření
- echokardiografie v případě chronických autoimunitních nemocí
- chemoterapie

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. U1

ze dne 12. června 2009

**o čl. 54 odst. 3 nařízení (ES) č. [...] v souvislosti se zvýšením dávky v nezaměstnanosti pro
vyživované rodinné příslušníky**

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 54 odst. 2 a 3 nařízení (ES) č. [...],

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle čl. 54 odst. 3 nařízení (ES) č. [...], jestliže se podle právních předpisů členského státu částka dávky v nezaměstnanosti liší podle počtu rodinných příslušníků, příslušná instituce při výpočtu dávky také přihlédne k počtu rodinných příslušníků, kteří bydlí na území jiného členského státu, než se nachází příslušná instituce.
- (2) Podle čl. 2 odst. 2 uvedeného nařízení instituce bezodkladně poskytnou nebo si vymění veškeré údaje potřebné ke zjištění a určení práv a povinností osob, na které se vztahuje nařízení (ES) č. 883/2004.
- (3) Prostředkem k prokázání práv dotyčné osoby jsou dokumenty a strukturované elektronické dokumenty stanovené podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. [...], ale tato práva nejsou podmíněna jejich vystavením.
- (4) Dokumenty, jež se týkají rodinných příslušníků, kteří bydlí na území jiného členského státu, než se nachází příslušná instituce, lze předat až po začátku doby nezaměstnanosti, za kterou je dávka splatná.
- (5) Za období předcházející datu předložení informací o rodinných příslušnících, kteří bydlí na území jiného členského státu, než ve kterém se nachází příslušná instituce, musí být uskutečněny zpětné platby zvýšení dávek v nezaměstnanosti splatných rodinným příslušníkům za předpokladu, že řečené osoby byly nezaměstnanou osobou vyživovány již na začátku doby nezaměstnanosti, za kterou je dávka splatná, jednjíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Předání dokumentu, který se týká rodinných příslušníků, po začátku doby nezaměstnanosti, za niž je dávka splatná, nemá účinek odložení začátku získání nároku na zvýšenou dávku v nezaměstnanosti pro vyživované rodinné příslušníky, který je určen v souladu s právními předpisy příslušného státu.
2. Pokud instituce, která předává dokument uvedený v odstavci 1, nemůže potvrdit, že při výpočtu dávek v nezaměstnanosti splatných jiné osobě podle právních předpisů členského státu, na jehož území rodinní příslušníci bydlí, nebylo přihlédnuto k počtu uvedených rodinných příslušníků, může dotyčná osoba doplnit uvedený dokument prohlášením za uvedeným účelem.
3. Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...] v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

**SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ**

ROZHODNUTÍ č. U2

ze dne 12. června 2009

**o rozsahu působnosti čl. 65 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004 o právu na dávky
v nezaměstnanosti zcela nezaměstnaných osob, které nejsou příhraničními pracovníky
a které měly během svého posledního zaměstnání nebo své samostatné výdělečné činnosti
bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě**

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 65 odst. 2 a 5 nařízení (ES) č. 883/2004,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 65 nařízení (ES) č. 883/2004 stanoví zvláštní pravidla, která se týkají poskytování a výplaty dávek v nezaměstnanosti nezaměstnaným osobám, které během svého posledního zaměstnání nebo své samostatné výdělečné činnosti bydlely v jiném členském státě než v příslušném státě.
- (2) Určujícím faktorem pro použití článku 65 uvedeného nařízení v celém rozsahu je skutečnost, že dotyčné osoby během svého posledního zaměstnání nebo své samostatné výdělečné činnosti bydlely v jiném členském státě než v tom, jehož právní předpisy se na ně vztahovaly, který ovšem nezbytně neodpovídá členskému státu, v němž byly zaměstnány nebo vykonávaly činnost jako osoba samostatně výdělečně činná.
- (3) Podle definice stanovené v čl. 1 písm. j) uvedeného nařízení se výrazem „bydliště“ rozumí obvyklé bydliště a výraz „pobyt“ je v písmenu k) uvedeného článku vymezen jako dočasné bydliště.
- (4) Článek 11 nařízení (ES) č. [...] stanoví kritéria pro určení bydliště, pokud se názory institucí dvou nebo více členských států na tuto otázku liší.
- (5) Z čl. 1 písm. f) nařízení (ES) č. 883/2004 vyplývá, že příhraniční pracovníci mají bydliště v jiné zemi, než ve které vykonávají svou výdělečnou činnost, jež je na základě čl. 11 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení příslušným státem, a proto zde není pochyb, že se na tyto pracovníky vztahuje článek 65 téhož nařízení.

- (6) Kategorie osob uvedených v čl. 11 odst. 4 a v článku 13 uvedeného nařízení a osoby, na které se vztahuje dohoda uvedená v článku 16 uvedeného nařízení, v některých případech pravděpodobně bydlí v jiném členském státě než ve státě, který je podle těchto článků příslušným státem.
- (7) Bydliště osob náležejících do těchto kategorií musí být určováno případ od případu a u osob uvedených v čl. 13 odst. 1 písm. a) a čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 883/2004 musí být určeno pro účely pojištění.
- (8) Podle čl. 65 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004 povinnost vyplácet dávky přechází z příslušného státu na stát bydliště, pokud je dotyčná osoba k dispozici službám zaměstnanosti státu bydliště.
- (9) Ačkoliv tato praxe je v současnosti přijatelná v případě příhraničních pracovníků a některých kategorií, které obdobně zachovávají úzké vazby se svými zeměmi původu, nebyla by již přijatelná, kdyby na základě příliš širokého výkladu pojmu „bydliště“ měla být oblast působnosti článku 65 nařízení (ES) č. 883/2004 rozšířena na všechny osoby, které mají v členském státě poměrně stabilní zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost a své rodiny nechaly v zemi původu, jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. Ustanovení čl. 65 odst. 5 nařízení (ES) č. 883/2004 se použijí zejména na:
  - a) osoby uvedené v čl. 11 odst. 4 uvedeného nařízení,
  - b) osoby uvedené v článku 13 uvedeného nařízení, které obvykle pracují na území dvou nebo více členských států,
  - c) osoby, na které se vztahuje dohoda uvedená v čl. 16 odst. 1 uvedeného nařízení, pokud během svého posledního zaměstnání bydlely v jiném členském státě než v příslušném státě.
2. Osoby uvedené v odstavci 1, na které se během jejich posledního zaměstnání vztahovaly právní předpisy jiného členského státu než státu jejich zaměstnání nebo jejich samostatné výdělečné činnosti, jsou způsobilé k dávkám podle ustanovení právních předpisů státu bydliště, jako kdyby se na ně uvedené právní předpisy předtím vztahovaly.
3. Pro účely používání tohoto rozhodnutí je stát bydliště určen v souladu s článkem 11 nařízení (ES) č. [...].
4. Toto rozhodnutí se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu prováděcího nařízení (ES) č. [...] v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

ROZHODNUTÍ č. U3

ze dne 12. června 2009

o definici pojmu „částečná nezaměstnanost“ použitelného pro nezaměstnané osoby uvedené v čl. 65 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle něhož se správní komise zabývá všemi správními otázkami nebo otázkami výkladu vyplývajícími z ustanovení nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 65 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Ustanovení čl. 65 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004 stanoví pro zcela nezaměstnané osoby odchylné pravidlo od obecné zásady *lex loci laboris* uvedené v čl. 11 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení.
- 2) Ke stanovení toho, zda je osoba považována za zcela nebo částečně nezaměstnanou ve smyslu čl. 65 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení, je třeba uplatňovat jednotná kritéria Společenství. Takové posouzení nelze provést na základě kritérií stanovených ve vnitrostátních právních předpisech.
- 3) Jelikož praxe vnitrostátních orgánů sociálního zabezpečení v jednotlivých členských státech odráží rozdíly ve výkladu, pokud jde o stanovení druhu nezaměstnanosti, je důležité upřesnit rozsah působnosti uvedeného článku s cílem přijmout jednotná a vyvážená kritéria, pokud se jedná o jeho používání výše uvedenými orgány.
- 4) Podle čl. 65 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004 obdrží zcela nezaměstnaná osoba, která již nemá žádný vztah k příslušnému členskému státu, dávky v nezaměstnanosti od orgánu v místě svého bydliště.
- 5) Posouzení existence nebo zachování zaměstnaneckého poměru spadá jedině do působnosti vnitrostátních právních předpisů státu zaměstnání.
- 6) Cíl článku 65 uvedeného nařízení, jímž je ochrana nezaměstnaných osob, by nebyl splněn, kdyby osoba, která zůstane zaměstnána ve stejném podniku v jiném členském státě, než je členský stát, na jehož území má místo bydliště, přičemž přerušil svoji činnost, byla přesto považována za zcela nezaměstnanou a musela by se obrátit na orgán svého místa bydliště, aby pobírala dávky v nezaměstnanosti.

V souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

ROZHODLA TAKTO:

1. S ohledem na použití čl. 65 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 závisí stanovení povahy nezaměstnanosti (tedy částečné nebo úplné) na tom, zda existuje nebo je zachován jakýkoli pracovní smluvní vztah mezi stranami, a nikoli na délce případného dočasného přerušení činnosti pracovníka.
2. Pokud osoba zůstane zaměstnána v podniku v jiném členském státě, než je členský stát, na jehož území má bydliště, avšak její činnost je přerušena, i když může být kdykoli znovu zařazena na své pracovní místo, je uvedená osoba považována za částečně nezaměstnanou a příslušné dávky jsou poskytovány příslušným orgánem členského státu, ve kterém je zaměstnána, v souladu s čl. 65 odst. 1 uvedeného nařízení.
3. Pokud osoba v případě neexistence jakéhokoli pracovní smluvního vztahu nemá již žádný vztah k členskému státu, ve kterém byla zaměstnána (například z důvodu zrušení nebo skončení pracovní smluvního vztahu), je považována za zcela nezaměstnanou v souladu s čl. 65 odst. 2 uvedeného nařízení a dávky jsou poskytovány orgánem v místě bydliště.
4. Nevykonává-li samostatně výdělečně činná osoba v členském státě, v němž byla činná, žádné povolání nebo výdělečnou činnost, je považována za zcela nezaměstnanou v souladu s čl. 65 odst. 2 uvedeného nařízení a dávky vyplácí orgán místa bydliště.
5. Toto rozhodnutí se vyhlásí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...] v platnost.

předsedkyně správní komise

Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

DOPORUČENÍ č. P1

ze dne 12. června 2009

k rozsudku ve věci Gottardo, podle kterého musí být výhody, jež mají státní příslušníci jednoho státu podle dvoustranné úmluvy o sociálním zabezpečení s třetí zemí, přiznány také pracovníkům, kteří jsou státními příslušníky jiných členských států

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 72 písm. c) nařízení (ES) č. 883/2004, podle kterého posiluje a rozvíjí spolupráci mezi jednotlivými členskými státy a jejich institucemi v otázkách sociálního zabezpečení, vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 883/2004 přijaté na základě článků 42 a 308 Smlouvy je nezbytným nástrojem pro výkon základních svobod stanovených Smlouvou.
- (2) Zásada nediskriminace z důvodu státní příslušnosti je základní zárukou volného pohybu pracovníků, jak stanoví článek 39 Smlouvy. Z toho vyplývá odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky usazenými v členských státech a migrujícími pracovníky, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.
- (3) Ve věci Gottardo² Soudní dvůr jednal podle této zásady stanovené v článku 39 Smlouvy v souvislosti s osobou s bydlištěm ve Společenství, která pracovala ve Francii, Itálii a Švýcarsku. Tato osoba neměla dostatečný nárok na důchod v Itálii a žádala, aby jí byly sečteny doby pojištění získané ve Švýcarsku a v Itálii, jak stanoví dvoustranná úmluva mezi Itálií a Švýcarskem ve prospěch jejich státních příslušníků.
- (4) Soudní dvůr v této věci rozhodl, že pokud členský stát uzavře se třetí zemí dvoustrannou mezinárodní úmluvu o sociálním zabezpečení, která stanoví, že pro nabytí nároku na dávky ve stáří se zohlední doby pojištění získané ve zmíněné třetí zemi, základní zásada rovného zacházení ukládá tomuto členskému státu, aby přiznal státním příslušníkům ostatních členských států stejné výhody, jako mají jeho státní příslušníci na základě uvedené úmluvy, s výjimkou případu, kdy může objektivně odůvodnit své odepření (odstavec 34).

---

² Rozsudek ze dne 15. ledna 2002 ve věci C-55/00 mezi Elide Gottardo a Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), Sb. rozh. 2002, s. I-00413 a násl.

- (5) V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že výklad pojmu „právní předpisy“ uvedeného v čl. 1 písm. j) nařízení (EHS) č. 1408/71 (současný čl. 1 písm. l) nařízení (ES) č. 883/2004), který podal, nemůže vést k narušení povinnosti členského státu spočívající v dodržování zásady rovného zacházení stanovené v článku 39 Smlouvy.
- (6) Soudní dvůr se domníval, že zpochybnění vyváženosti a vzájemnosti dvoustranné mezinárodní úmluvy uzavřené mezi členským státem a třetí zemí nemůže představovat objektivní odůvodnění toho, aby členský stát, jenž je stranou této úmluvy, odmítl rozšířit na státní příslušníky jiných členských států výhody, které vyplývají z uvedené úmluvy pro jeho státní příslušníky.
- (7) Soudní dvůr nepřijal ani námitky, podle kterých může být případné zvýšení finančních nákladů a administrativních obtíží souvisejících se spoluprací s příslušnými orgány dotčené třetí země odůvodněním toho, že členský stát, jenž je stranou dvoustranné úmluvy, neplnil své povinnosti podle Smlouvy.
- (8) Je důležité, aby se z tohoto rozsudku, jenž je zásadní pro státní příslušníky Společenství, kteří uplatnili své právo na volný pohyb do jiného členského státu, vyvodily všechny příslušné závěry.
- (9) Z tohoto důvodu by mělo být objasněno, že dvoustranné úmluvy o sociálním zabezpečení mezi členským státem a třetí zemí musí být vykládány v tom smyslu, že státním příslušníkům Společenství, kteří jsou objektivně v téže situaci, by měly být v zásadě přiznány stejné výhody, jako mají státní příslušníci členského státu, jenž je smluvní stranou úmluvy.
- (10) Bez ohledu na jednotné uplatnění rozhodnutí ve věci Gottardo na jednotlivé případy by stávající dvoustranné úmluvy měly být přezkoumány. Pokud jde o dříve uzavřené dohody, článek 307 Smlouvy stanoví: „použije příslušný členský stát či členské státy všech vhodných prostředků k odstranění zjištěných neslučitelností“, a pokud jde o dohody uzavřené po 1. lednu 1958 nebo po datu přistoupení členského státu k Evropskému společenství, článek 10 Smlouvy požaduje, aby se tyto členské státy „zdržely jakýchkoli opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů této smlouvy“.
- (11) Co se týče nových dvoustranných úmluv o sociálním zabezpečení uzavřených mezi členským státem a třetí zemí, je důležité mít na paměti, že by měly obsahovat zvláštní odkaz na zásadu nediskriminace z důvodu státní příslušnosti vůči státním příslušníkům jiných členských států, kteří uplatnili své právo na volný pohyb v členském státě, jenž je smluvní stranou dotčené úmluvy.
- (12) Používání rozsudku ve věci Gottardo na jednotlivé případy do velké míry závisí na spolupráci třetích zemí, neboť musí potvrdit období pojištění, která dotyčné osoby v uvedených zemích získaly.
- (13) Správní komise by se touto otázkou měla zabývat vzhledem k tomu, že se rozhodnutí ve věci Gottardo týká uplatňování zásady rovného zacházení v oblasti sociálního zabezpečení, jednáje v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

DOPORUČUJE příslušným útvarům a institucím, aby:

1. V souladu se zásadou rovného zacházení a nediskriminace mezi státními příslušníky jednoho státu a státními příslušníky jiných členských států, kteří uplatnili své právo na volný pohyb podle článku 39 Smlouvy, byly výhody, pokud jde o důchody, jež mají pracovníci uvedeného státu (zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné) podle úmluvy o sociálním zabezpečení s třetí zemí, v zásadě přiznány také pracovníkům (zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným), kteří jsou státními příslušníky jiných členských států a objektivně jsou v téže situaci.
2. Nové dvoustranné úmluvy o sociálním zabezpečení uzavřené mezi členským státem a třetí zemí by měly obsahovat zvláštní odkaz na zásadu nediskriminace z důvodu státní příslušnosti vůči státním příslušníkům jiného členského státu, kteří uplatnili své právo na volný pohyb v členském státě, jenž je smluvní stranou dotčené úmluvy.
3. Členské státy by měly informovat instituce v zemích, se kterými podepsaly úmluvy o sociálním zabezpečení, jejichž ustanovení platí pouze pro jejich příslušné státní příslušníky, o důsledcích rozhodnutí ve věci Gottardo a požádat je o spolupráci při provádění rozhodnutí Soudního dvora. Členské státy, které uzavřely dvoustranné úmluvy s týmiž třetími zeměmi, mohou při žádosti o tuto spolupráci postupovat společně. Tato spolupráce je jednoznačně nezbytná, má-li být rozhodnutí dodrženo.
4. Toto doporučení se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...] v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

DOPORUČENÍ č. U1

ze dne 12. června 2009

o právních předpisech použitelných na nezaměstnané osoby, které na částečný úvazek vykonávají výdělečnou činnost v jiném členském státě než ve státě bydliště

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 11 odst. 3 písm. a) a čl. 16 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 a na článek 18 nařízení (ES) č. [...],

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pokud jsou osoby, které bydlí na území členského státu, podle právních předpisů, jež se na ně vztahují, způsobilé pobírat dávky v nezaměstnanosti, mělo by jim být umožněno vykonávat na částečný úvazek výdělečnou činnost na území jiného členského státu a zároveň by jim měl zůstat nárok na dávky v nezaměstnanosti poskytované ve státě, ve kterém bydlí.
- (2) V této situaci je nutné určit právní předpisy, které se na tyto osoby vztahují podle článku 11 nařízení (ES) č. 883/2004, aby se odvrátila případná kolize právních předpisů.
- (3) Podle čl. 11 odst. 2 uvedeného nařízení se u osob pobírajících peněžité dávky z důvodu nebo v důsledku jejich zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti má za to, že uvedenou činnost vykonávají.
- (4) Podle čl. 11 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení se na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou v členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu.
- (5) V zájmu osob uvedených ve výše uvedeném 1. bodě odůvodnění je žádoucí, aby tyto osoby nadále podléhaly právním předpisům země jejich bydliště, pokud jde o platbu příspěvků splatných na základě jejich výdělečné činnosti i o poskytnutí dávek.
- (6) Ustanovení čl. 16 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 umožňují členským státům stanovit výjimky z článků 11 až 15 uvedeného nařízení, jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

DOPORUČUJE příslušným útvarům a institucím, aby:

1. Příslušné orgány dotčených členských států uzavřely nebo nařídily subjektům určeným těmito příslušnými orgány uzavřít dohody podle čl. 16 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 za těchto podmínek:

Dohody by měly stanovit, že osoby pobírající dávku v nezaměstnanosti ve státě jejich bydliště, které současně vykonávají na částečný úvazek výdělečnou činnost v jiném členském státě, podléhají výlučně právním předpisům státu jejich bydliště, pokud jde o platbu příspěvků i o poskytování dávek.

Instituce, jež poskytuje dávku v nezaměstnanosti ve státě bydliště dotčené osoby, informuje instituci určenou příslušným orgánem uvedeného státu o jakékoliv výdělečné činnosti na částečný úvazek, kterou dotčená osoba vykonává v jiném členském státě.

Instituce určená příslušným orgánem uvedeného státu okamžitě informuje instituci určenou příslušným orgánem členského státu, na jehož území dotčená osoba vykonává činnost na částečný úvazek, že uvedená osoba nadále podléhá právním předpisům členského státu bydliště.

2. Se v rámci těchto dohod použily správní postupy stanovené v člancích 19 až 21 nařízení (ES) č. [...].
3. Dohoda uzavřená členskými státy podle doporučení č. 18 ze dne 28. února 1986, která je přílohou tohoto doporučení, zůstala v platnosti podle nařízení (ES) č. 883/2004 a č. [...] s výhradou odstavce 2 tohoto doporučení.
4. Toto doporučení se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...] v platnost.

předsedkyně správní komise
Gabriela PIKOROVÁ

PŘÍLOHA

Dohoda ze dne 28. října 1986 mezi Belgií a Lucemburskem o určení právních předpisů použitelných na nezaměstnané osoby, které bydlí v jednom z těchto dvou států, v němž pobírají dávky v nezaměstnanosti, přičemž zároveň pracují na částečný úvazek v druhém státě.

**SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ**

DOPORUČENÍ č. U2

ze dne 12. června 2009

**o použití čl. 64 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 883/2004 na nezaměstnané osoby,
jež doprovázejí své manžely či manželky nebo partnery či partnerky, kteří (které)
vykonávají výdělečnou činnost v jiném členském státě než v příslušném státě**

(Text s významem pro EHP a pro dohodu mezi ES a Švýcarskem)

SPRÁVNÍ KOMISE PRO KOORDINACI SYSTÉMŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ,

s ohledem na čl. 72 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, podle kterého se správní komise zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. [...],

s ohledem na čl. 64 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 a na čl. 55 odst. 1 nařízení (ES) č. [...],

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle podmínek čl. 64 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 zcela nezaměstnaná osoba, která odchází do jiného členského státu než je příslušný stát s cílem hledat zaměstnání, si zachová nárok na peněžité dávky v nezaměstnanosti za určitých podmínek a s určitými omezeními.
- (2) Jednou z podmínek stanovených v písmenu a) uvedeného odstavce je, že dotčená osoba musí zůstat k dispozici službám zaměstnanosti příslušného členského státu nejméně čtyři týdny poté, co se stala nezaměstnanou.
- (3) Poslední věta písmene a) však příslušným službám nebo institucím umožňuje povolit uchazeči o zaměstnání odjezd před uplynutím těchto čtyř týdnů.
- (4) Toto povolení by nemělo být zamítnuto osobám, které splňují ostatní podmínky stanovené v čl. 64 odst. 1 uvedeného nařízení a zároveň chtějí doprovázet svého manžela či manželku nebo partnera či partnerku, který (která) přijal (přijala) práci v jiném členském státě, jednajíc v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 71 odst. 2 nařízení (ES) č. 883/2004,

DOPORUČUJE příslušným útvarům a institucím, aby:

1. Odjezd před uplynutím čtyř týdnů, jak je stanoveno v poslední větě čl. 64 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 883/2004, byl povolen zcela nezaměstnané osobě, která splňuje všechny ostatní podmínky stanovené v čl. 64 odst. 1 a doprovází manžela či manželku nebo partnera

či partnerku, který (která) přijal (přijala) práci v jiném členském státě než v příslušném státě. Definice partnera (partnerky) je určena na základě právních předpisů příslušného členského státu.

2. Toto doporučení se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Použije se ode dne vstupu nařízení (ES) č. [...]v platnost.

předsedkyně správní komise

Gabriela PIKOROVÁ

Účelová neperiodická publikace

**Sociální zabezpečení osob
migrujících v rámci Evropské unie**

Výběr textů vztahujících se k základním předpisům

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 883/2004
o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

a

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví
prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004

Zpracoval odbor Evropské unie a mezinárodní
spolupráce MPSV.
Vyšlo v roce 2009, 282 stran, 3500 výtisků, vydání první.
Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Na Poříčnickém právu 1, 128 00 Praha 2.

ISBN 978-80-7421-009-9

N e p r o d e j n é